

## Seznam příloh

- Příloha č. 1: Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Jaroslavem Špulákem ze dne 10. 1. 2016 v Praze (text)
- Příloha č. 2: Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Jaroslavem Špulákem ze dne 10. 1. 2016 v Praze (text)
- Příloha č. 3: Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Ondřejem Konrádem ze dne 14. 1. 2016 v Praze (text)
- Příloha č. 4: Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Ondřejem Konrádem ze dne 14. 1. 2016 v Praze (text)
- Příloha č. 5: Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Petrem Korálem ze dne 11. 3. 2016 v Praze (text)
- Příloha č. 6: Redigovaná a autorizovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Petrem Korálem ze dne 11. 3. 2016 v Praze (text)
- Příloha č. 7: Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Vojtěchem Lindaurem ze dne 18. 3. 2016 v Praze (text)
- Příloha č. 8: Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Vojtěchem Lindaurem ze dne 18. 3. 2016 v Praze (text)
- Příloha č. 9: Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Karlem Balčírákem ze dne 24. 3. 2016 v Praze (text)
- Příloha č. 10: Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily s Karlem Balčírákem ze dne 24. 3. 2016 v Praze (text)
- Příloha č. 11: Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Karlem Balčírákem ze dne 22. 4. 2016 v Praze (text)
- Příloha č. 12: Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Karlem Balčírákem ze dne 22. 4. 2016 v Praze (text)
- Příloha č. 13: Protokol e-mailového rozhovoru Kamily Ungerové s Martinem „Cyklo“ Cvilinkem ze dne 21. 4. 2016 v Říčanech a Ostravě (text)
- Příloha č. 14: Doslovná transkripce e-mailového rozhovoru Kamily Ungerové s Martinem „Cyklo“ Cvilinkem ze dne 21. 4. 2016 v Říčanech a Ostravě (text)
- Příloha č. 15: Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Radkem Diestlerem ze dne 2. 2. 2017 v Praze (text)
- Příloha č. 16: Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Radkem Diestlerem ze dne 2. 2. 2017 v Praze (text)

## **Přílohy**

### **Příloha č. 1:**

#### **Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Jaroslavem Špulákem ze dne 10. 1. 2016 v Praze**

**(text)**

Projekt: Česká hudební publicistika 1990–1993: analýza vybraných periodik a vzpomínky jejich novinářů

Narátor: Jaroslav Špulák

Tazatel: Kamila Ungerová

Datum konání rozhovoru: 10. 1. 2016

Místo konání: Praha 5, Nový Smíchov

#### **Stručná charakteristika rozhovoru**

Po neúspěšném oslovení Jiřího Černého a zkontaktování Vojtěcha Lindaura, jež prozatím zůstávalo bez odezvy, jsem začala propadat neodkladným obavám, zda dosáhnu předem stanoveného počtu narátorů. Prostřednictvím e-mailu jsem se tedy obrátila na Jaroslava Špuláka, s nímž jsem se již v minulosti potkala, naposledy v listopadu 2015 na jednom pražském rockovém koncertě a doufala, že si mě bude alespoň matně pamatovat a prosbě o rozhovor vyhoví. Tuto skutečnost jsem v prvním zaslaném e-mailu spolu s důvody, proč jej o setkání žádám, zmínila.

K realizaci interview došlo devět dní po prvním e-mailovém kontaktu, přičemž narátor nabídl hned několik možných termínů. Velice ochotně souhlasil s převyprávěním vzpomínek, které se váží k počátkům Rock & Popu a současně nabídl detailní exkurz do počátků časopisu Bang!, v němž působil od roku 1993 na postu šéfredaktora. Tuto možnost jsem s radostí přijala, neboť jsem informace o dalším magazínu vycházejícím ve zkoumaném období považovala za velice cenné, ovšem zpětně musím zhodnotit, že se rozhovor k Bangu stácel až příliš často.

S Jaroslavem Špulákem jsme se setkali na rušném prostranství před obchodním centrem Nový Smíchov, nedaleko jeho domova a zamířili do jedné z kaváren v nejvyšším patře. Od uvítacího potřesení rukou se vůči mé osobě choval velice vlídně, vstřícně a galantně, díky čemuž ze mne

nervozita i ničím nepodložené obavy rychle opadly. Ačkoliv vybrané místo po celou dobu rozhovoru ze všech stran obklopoval cinkot skleniček, příborů, dětský křik a pískot bezpečnostních rámu linoucí se z obchodů o podlaží níže, kvalitu záznamu to překvapivě nijak nenarušilo. Spíše naopak jejich spojením vznikla poměrně příjemná kulisa, jež byla v krátkých odmlkách narátora či tazatele sympatičtější než absolutní ticho.

Narátora hned zkraje, ještě před zapnutím diktafonu, zaskočil počet listů papíru s připravenými otázkami. Odpověď, že se spíše je jedná o osnovu pro mou potřebu jej, domnívám se, trochu „uklidnila“. Spíše než v rovině naratologického orálně-historického toku, do nějž bych v roli tazatele vstupovala jen výjimečně, se dvouhodinové setkání neslo v rovině dialogu, v němž se vzpomínky na Rock & Pop mísily s těmi na časopis Bang!, ale také s mnohými a velice cennými radami týkajícími se profese hudebního novináře. Ostatně k jednoznačně dobře míněným, ale současně věkovým rozdílem zapříčiněným výměnám rolí, kdy se narátor ujímal role zkušeného mentora, docházelo opakovaně i v dalších rozhovorech. Takové okamžiky považuji za velice přínosnou nadstavbu celého orálně-historického výzkumu.

Ačkoliv výsledná délka rozhovoru překročila kritickou a doporučovanou hranici devadesáti minut, nezpozorovala jsem na narátorovi žádné známky únavy. Po celou dobu hovořil souvisle, věcně, mezi svými myšlenkami „neskákal“ a užíval minimum výplňových slov. K ukončení interview došlo po vzájemné dohodě, kdy jsem byla opakovaně dotazována, zda se mi dostalo všech potřebných informací. Příjemná diskuse, tentokrát už na téma soudobé hudební publicistiky, pokračovala cestou přes obchodní dům až do rozloučení.

Přínos rozhovoru s Jaroslavem Špulákem spatřuji zejména v tom, že mi „zpřístupnil“ časopis Rock & Pop z pohledu jednoho z tehdejších nejmladších redaktorů, odkázal mne na velmi cenného pamětníka a úžasného vypravěče Petra Korála, ale také jsem se z jeho vzpomínek prvně doslechla o festivalu Rock for Life a s ním spojených problémech.

## **Stručný obsah a struktura rozhovoru**

- Jiří Černý, charakteristika jeho osoby a role v Rock & Popu
- Vojtěch Lindaur, charakteristika jeho osoby a role v Rock & Popu
- Vzdělání Jaroslava Špuláka, způsob navázání kontaktu s Rock & Popem
- Tehdejší existující a nově vznikající gramofirmy, jejich způsob navazování kontaktů s Rock & Popem
- Zahraniční časopisy jako zdroj inspirace

- Festival Rock for Life
- Důvody odchodu Jaroslava Špuláka z Rock & Popu
- Obhajování vlastních textů před čtenáři
- Distribuce Rock & Popu
- Založení Bangu a jeho zaměření

## Příloha č. 2:

### Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Jaroslavem Špulákem ze dne 10. 1. 2016 v Praze (text)

K.U: Vojtěch Lindaur ve svém ohlédnutí *Příliš mnoho štěstí* (Rock & Pop roč. 1999) označil za zakladatele Rock & Popu Vladimíra Hanzela, Vladimíra Vlasáka, Ondřeje Konráda, Jana Dobiáše, Jiřího Černého, Františka Horáčka a Evu Střížovskou. Ovšem o tobě a Ivanu Hartmanovi se nezmiňuje, ačkoliv jste byli uvedeni v tiráži hned prvního čísla.

J.Š: Ano, protože byli první vlnou zakladatelů. Byli to lidé, kteří se sešli, domluvili se s vydavatelstvím Lidové noviny, že založí časopis a vymysleli pro něj název. Ve chvíli kdy toto měli, začali oslovovat další lidi a mezi prvními dvěma oslovenými, kteří tenkrát do Rock & Popu přišli jako benjamínci – mně bylo přes dvacet let, Ivanovi o něco více, jsme byli právě Ivan Hartman a já. Myslím, že Ivan Hartman byl typ Jirky Černého, znal ho díky psaní o folku a pokud jde o mě, tak jsem předtím pracoval na Svazu mládeže, kde jsme dělali časopis nebo spíše fanzin Rocknoviny, který jsme asi o nákladu sto padesát kusů, posílali poštou do schránek hudebních publicistů. Na základě toho se ozval Vojta Lindaur, jestli bych neměl zájem v březnu 1990 nastoupit do časopisu, který ještě nevyšel a že dává dohromady redakci.

K.U.: V sestavování osazenstva redakce Rock & Popu tedy hrály roli předem navázané kontakty, redaktoři se většinou už znali z Melodie nebo z Gramorevue.

J.Š: Přesně, ale musíš to vzít také z pohledu toho, že na přelomu osmdesátých a devadesátých let tady příliš hudebních novinářů nebylo. Byl to obor, kterému se nikdo nevěnoval, protože neměl uplatnění. Vycházela Gramorevue a Melodie. Slováci měli také jeden časopis, na jehož název si nevzpomenu a tím to končilo.

K.U: Jiří Černý přijal nabídku na pozici šéfredaktora Rock & Popu podmíněčně na jeden rok. Domníváš se, že se z jeho strany jednalo o oběť?

J.Š: Jiří Černý měl, myslím, tenkrát představu, že se bude víc než psaní věnovat politice. A jelikož k tomu nedošlo, ale mohlo k tomu dojít, tak si posléze dal tuto podmínku. Druhou věcí je, vždycky říkával, že už nechce být v čele něčeho. Chtěl, aby časopis vedl Vojta Lindaur a fakticky to tak bylo, protože Jirka Černý byl vlastně šéfredaktorem napsaným v tiráži, takovým štítem časopisu, ale o výkonné věci uvnitř se staral Vojta Lindaur. Těžko říct, jestli to byla oběť. Myslím, že ne, Jirka byl vždycky novinář a to, že se dotknul politiky, mu možná na chvíličku

změnilo hodnoty, ale v zásadě novinářem zůstal i později, ačkoliv jen na volné noze. Myslím, že to oběť nebyla.

K.U: Hrál roli i fakt, že Vojtěch Lindaur chtěl, aby časopis zaštiťovala známá tvář?

J.Š: Nechtěl někoho známého, chtěl Jirku Černého. Vojta Lindaur byl už na počátku devadesátých let tak velkou autoritou, že kdyby stanul v čele sám, bylo by to jedno. Ale Jirka Černý byl symbolem revoluce a poněvadž Rock & Pop vydávalo nakladatelství Lidové Noviny, tak si myslím, že i po dohodě s nimi Vojtovi přišlo dobré, byla taková doba, aby v čele stála tvář politické změny. A to Jirka splňoval na sto procent.

K.U: Jiří Černý byl navíc členem Občanského fóra.

J.Š: Ano, členem Občanského fóra, angažoval se, před revolucí byl disidentem a to se tenkrát dost nosilo. Osobně jsem byl překvapený, že mě do Rock & Popu přizvali, neboť jsem pracoval v oficiální mládežnické organizaci, na obvodním výboru, kde jsem dělal kulturu a sport, psal o koncertech Arakainu, Merlinu, Vitacitu na Barče<sup>1</sup> a o sportovních akcích z pražského Edenu. Všichni lidé, kteří si zadali s režimem, byli špatní, a proto mě překvapilo, že mě oslovili, ačkoliv jsem nikdy nevstoupil do strany, akorát jsem byl členem Socialistického svazu mládeže. Hned ze začátku jsme si to s kluky v redakci vyříkali, nevadilo jim to, neměli s tím problém, věděli, že jsem v SSM<sup>2</sup> dělal časopis a věnoval se hudbě.

K.U: Každý novinář se v Rock & Popu soustřeďoval na jiný hudební žánr – od folku po thrash metal. Vyvolávalo to mezi vámi třenice?

J.Š: Třenice to nevyvolávalo, zvláště v časopise, který má tak široký záběr, jaký chtěl mít Rock & Pop, to je vždycky přínosné, opravdu šel od jazzu až po heavy metal a potřeboval na to lidi. Tím pádem se každý opravdu do hloubky věnoval trochu jinému žánru či žánrům a v podstatě měl na práci klid, protože každý se zabýval něčím jiným. Když třeba Ondřej Konrád psal o jazzu, vždy to bylo velice fundované, jelikož sám byl muzikant, jazzový harmonikář, všechny jazzmany znal a věděl, co píše. Ostatní novináři zas působili ve své profesi tak dlouho, že se s lidmi na hudební scéně znali.

My mladí jsme samozřejmě přicházeli se svou generací, se svými kapelami, tudíž jsme do Rock & Popu přišli například s Lucií, v níž hráli naši vrstevníci nebo s Novou růží, důležitou kapelou tvořenou Čokem a Balážem. Přicházeli jsme i s dalšími kapelami, tenkrát vlastně začínal Kabát. Můj první velký rozhovor pro Rock & Pop byl s Kotvaldem. Nechápal jsem, proč mu v časopise vyhradili prostor, už tenkrát působil jako sólista, netvořil duo s Hložkem. Jel jsem k němu do bytu a udělal s ním první velký rozhovor.

---

<sup>1</sup> Kulturní dům Barikádníků v Praze

<sup>2</sup> Socialistický svaz mládeže

K.U: Jednalo se o rozhovor, který ti Petr Kotvald proškrtal?

J.Š: To byl Visací zámek – také jeden z mých prvních velkých rozhovorů. Visací zámek si rozhovor vzal a úplně celý ho přepsal, mně se ten rozhovor, co napsali, nelíbil. Tenkrát jsem ale neuměl moc psát, neměl jsem vystudovanou žádnou školu, byl jsem samouk, ale je pravdou, že Kotvald do přeepsaného rozhovoru také hodně zasahoval.

K.U: Žurnalistiku jsi nevystudoval?

J.Š: Nevystudoval jsem žurnalistiku, měl jsem jen střední školu, kterou mám doteď. Byla to polygrafická škola, kterou navrhla moje máma, když jsem se rozhodoval, na jakou střední školu půjdu. Tehdy řekla svoji nejmoudřejší větu v životě: „Na gympl bys asi chodit neměl, potom bys musel ještě někam pokračovat.“ Od sedmi let jsem chtěl být novinář a máma věděla, že s dokončením školy spěchám, a tak řekla: „Hele a nechceš se naučit noviny vyrábět?“ Tak jsem šel z Broumova, odkud pocházím, do Prahy, kde je polygrafická škola – čtyřletá s maturitou. Naučil jsem se noviny sázet, což jsem později hlavně v Bangu využil. Byla to velká výhoda, když se mě v tiskárně snažili ošidit.

K.U: Lidové noviny se příliš pozitivně nestavěly k titulní straně se zmiňovanou Lucií.

J.Š: To si nepamatuji, ale Lucie rozhodně nevyšla na titulní straně v prvním čísle, na té byl Zappa. Byla v druhém nebo až ve třetím čísle?

K.U: Na titulní stránce druhého čísla se objevil Lou Reed.

J.Š: Myslím, že na rozhovoru s Lou Reedem jsem se s Lindaurem také podílel. Když jsme dělali rozhovor s Lucií, čekali jsme na ně v kavárně v Obecním domě a pamatuji si, že přišli pozdě. V rozhovoru je to určitě napsané, ale nepamatuju si, že by Lidové noviny měly s Lucií problém. Je to způsobené také tím, že jsem s nimi nejednal, byl jsem redaktor – pěšec a nevěděl jsem, co se děje v politických patrech Rock & Popu.

Každopádně uvnitř redakce bylo jasné, že Lucií na titulní straně musíme mít a není co řešit. Líbilo se mi, jak zkušené lidi, jimiž byli hlavně Vojta Lindaur a Vláďa Vlasák, hodně zohledňovali, zda budou mít z časopisu radost čtenáři a jestli mají danou kapelu rádi. Dodnes si myslím, že je zohledňování čtenářů správné, je to jedno z hledisek, když o někom píšete, musíte vědět, jestli vůbec pro někoho píšete.

K.U: Což byl případ i Franka Zappy.

J.Š: Určitě.

K.U: Frank Zappa přijel do Prahy v lednu 1990, ale na titulní straně se objevil až v květnu 1990, kdy Rock & Popu vyšlo první číslo. Během čtyř měsíců psala o kytaristovi a zpěvákovi i jiná periodika, ale přesto jste jej na titulní stranu umístili. Z dnešního pohledu to byla neuvěřitelně dlouhá prodleva.

J.Š: Ostatní média třeba Franka neměla na titulní straně, časopisů ještě tolik nevycházelo, Reflex a jemu podobné časopisy přišly až později. Titulní stránka, fakt, že je možné se na muzikanta podívat, hrála tenkrát velkou roli a pokud si údaje pamatují správně, tak se prvního čísla prodalo rekordní množství, myslím, že sto dvacet tisíc kusů a druhého s Lou Reedem, se prodalo šedesát tisíc kusů. Poté už se Rock & Popu nikdy neprodalo tolik jako v případě prvního čísla.

K.U: Jakým způsobem jste rozhovor s Frankem Zappou domluvili?

J.Š: Podle mě sehrál roli Jirka Černý, který přes Hrad a Havla, jenž se s Frankem Zappou kamarádil, rozhovor domluvil, ale nevím, jestli jej dělali osobně nebo po faxu.

K.U: Osobně.

J.Š: Tudiž ho zcela určitě domluvili přes Havla.

K.U: Jak jste navazovali kontakty s jinými zahraničními vydavatelstvími, pokud muzikanti nepřijeli do Prahy?

J.Š: Jedna cesta byla následující. Česká republika se ocitla ve skvělé situaci, v postavení mladé demokracie, která byla muzikantům nakloněná a pro ně samotné tu bylo strašně příjemné pobyt. V letech 1990–1992 sem kapely jezdily rády, ale skoro zadarmo a vždycky to mělo nějaký politický kontext.

Tenkrát samozřejmě nebyl internet, kontakty se sháněly telefonicky, faxem nebo korespondenčně a pokud se podařilo spojit s managementem, se kterým se rozhovor domluvil, proběhl po telefonu nebo faxem. V Čechách už samozřejmě působili první promotéři, kteří pořádali koncerty a také zprostředkovali rozhovory, jedna z prvních promotérských agentur se jmenovala 10:15 Promotion, kterou vedl David Berdych s Jardou Stankem. Stanko je dnes šéfem klubu Roxy.

K.U: Domlouvali jste rozhovory i přes hudební vydavatelství?

J.Š: Tenkrát tady ještě moc hudebních vydavatelství nebylo. Poměrně dlouhou fungoval jen Supraphon a Panton. První velkou firmou, která měla kontakty se zahraničím, byl Popron a ten přišel v roce 1992 nebo 1993. Někdy jsme se přes bedňáka, který přijel se zahraniční kapelou, dostali k managementu nebo přímo k umělci.

K.U: S jakým zpožděním vydával Supraphon, Panton a později i Popron zahraniční desky?

J.Š: Před revolucí to trvalo i několik let, po listopadu 1989 se to začalo srovnávat, ale pořád desky vycházely třeba i s půlročním zpožděním. První se začal chytat Popron a některá alba se mu podařilo vydat ve stejný den jako v zahraničí, pamatuju si, že se mu to povedlo v případě slavných Green Day a jejich alba *Dookie*, v případě The Offspring u alba *Smash*, které je myslím z roku 1994.



Tenkrát vedle Popronu nejspíš fungovala ještě firma Globus International, která měla velice dobré kontakty s jakýmsi zahraničním vydavatelstvím, díky němuž u nás vyšlo třetí album Nirvany *In Utero* ve stejný den jako v zahraničí, ale deska *Nevermind* z roku 1991 vyšla se zpožděním.

Tenkrát nebyl internet, neměli jsme k dispozici přehledy připravovaných desek, a tak jsme si kupovali zahraniční časopisy, které se sem dovážely. Po revoluci se v Čechách prodávala řada německých hudebních časopisů, anglický Metal Hammer i Rolling Stone a jako novináři jsme z nich čerpali nebo překládali celé články o zahraničních interpretech, které pak vycházely v Rock & Popu. Zatímco dnes jsou články kompilací těch internetových, tenkrát se vycházelo třeba jen z jednoho, tato fáze trvala strašně dlouho až do příchodu internetu.

K.U: Jakým způsobem jste zahraniční časopisy dostávali do Čech?

J.Š: Zahraniční časopisy jsme si kupovali anebo se díky kontaktům Jirky Černého vozily z Anglie. Před revolucí mu je někdo posílal a pak už vždycky chodily poštou a lidé je dostávali přímo na jméno.

K.U: Vzpomeneš si na názvy německých časopisů?

J.Š: Německý MusikExpress byl největší, ale spíše jsem odebíral tvrdší – různé verze Metal Hammerů. Z anglických jsem četl nejslavnější Q, americký Rolling Stone a Billboard, osobně jsem miloval Kerrang!, který myslím existuje dodnes.

K.U: Četl jsi britskou nebo německou verzi Kerrangu?

J.Š: Britskou a byl to týdeník, měl jsem ho předplacený, chodil každý týden do schránky.

K.U: Inspirovali jste se zahraničními časopisy při sestavování rubrik?

J.Š: Ano, v případě rubrik, a hlavně v tom, co se momentálně hraje. Věděli jsme, že proběhl nástup jakési vlny, která se jmenuje grunge a v jejím čele jsou Nirvana, Pearl Jam i další kapely, ale v Rock & Popu jsme to samozřejmě zameškali, teprve až v roce 1992 se o grungu poprvé psalo jako o novém fenoménu. Článek se chopilo hned několik redaktorů, o jedné formaci jsem také psal, ale hlavní článek o grungu dělal Petr Čáp, který později pracoval v Sony Music. Dnes má restauraci někde za Prahou a věnuje se tomu, o co vždy stál.

K.U: Vzpomeneš si na konkrétní rubriky, které jste přebrali ze zahraničních časopisů? Jak to bylo s rubrikou *Hvězdičky*?

J.Š: Hodnocení alb – hvězdičkování – se dělalo už před revolucí a jen jsme jej do Rock & Popu přetáhli, ale upřímně řečeno, zahraničními časopisy jsme se inspirovali hlavně později v Bangu, kde jsme řadu rubrik vyloženě obšlehli. Například závěrečnou rubriku *Ptejte se, na co chcete*, ve které se interpretovi pokládají otázky typu, kde se naposledy opil, jaký fotbalový klub má

nejraději, zda chodí na zápasy, jsme opsali z Kerrangu. V Rock & Popu rubriky v tomto duchu vůbec nebyly.

A ještě důležitější zahraniční časopisy, které sem chodily, byly The New Musical Express a britský Melody Maker.

K.U: Jak jste získávali znalosti o jednotlivých muzikantech předtím, než jste začali ve velkém odebírat zahraniční časopisy?<sup>3</sup>

J.Š: Až uvidíš, jak časopisy vypadaly<sup>4</sup>, zjistíš, že jsme opravdu hodně dlouho doháněli, o čem jsme nemohli psát v předešlých letech, doháněli jsme resty z dob minulých, to znamená, že se vytvořily velké profily Rolling Stones, The Beatles, Bruce Springsteena, Franka Zappy... Vydávání článků většinou nereagovalo na dění kolem kapely, nemusela jí vyjít deska, nanejvýš se blížil její koncert, a tak se řeklo, že materiál o ní připraví novinář, který ji zná.

K.U: Psal Rock & Pop vedle grunge opožděně také o jiných nových a důležitých hudebních vlnách?

J.Š: Myslím, že v podstatě o všech. Předdesílám, že v roce 1993 jsem z Rock & Popu odešel a důvodem bylo, že o grungi jsme sice dřív věděli, ale ze strany starších kolegů, před pětadvaceti lety jsem patřil k mladé generaci, nebyla moc vůle, abychom se nějaké Nirvaně věnovali. Jirka Černý i Vojta Lindaur, tedy vedení Rock & Popu, bylo názoru, že muzika, kterou hraje Nirvana tady dávno byla, neboť vlastně spojuje The Beatles a Sex Pistols, tím vystavili žlutou kartu a o Nirvaně se nepsalo.

S Petrem Korálem jsme v redakci patřili k těm mladším a z takových rozhodnutí jsme neměli velkou radost. Což postupem času spolu s dalšími důvody zapříčinilo, že jsem šel do Bangu, který měl být progresivnější a sledovat hudební dění.

K.U: Jaké další důvody zapříčinily tvůj odchod z Rock & Popu?

J.Š: Důvod byl velmi zásadní. V roce 1992 nebo možná už na konci roku 1991 jsem přišel s nápadem, abychom uspořádali charitativní koncert v Mostě, který se jmenoval Rock for Life. V Mostě jsem měl kamarády a jedna z nich pracovala jako zdravotní sestra v nemocnici na dětském oddělení, kde pobývaly děti, které se narodily se zásadní zdravotní vadou anebo ty, jichž se rodiče vzdali, protože jim doktoři předpovídali nanejvýš tři roky života. Děti neměly ani jména, jen čísla, dojalo mě to. Navíc na začátku devadesátých let, když už vládl kapitalismus, se oddělení potýkalo s finančními problémy, a tak jsem se nabídl, že uspořádám koncert.

---

<sup>3</sup> Narátorovi zvoní telefon a zdvořile se ptá, zda nevádí, pokud jej zvedne a hovor vyřídí.

<sup>4</sup> Rozhovor notnou chvíli doprovází houkání bezpečnostního rámu nesoucí se z některého z obchodů.

Nápad jsem přednesl v Rock & Popu a všichni jej odsouhlasili. V Mostě, v dolech u kostela se festival konal 4. července 1992 a finančně dopadl velmi špatně, prodělek činil čtyři milióny a časopis se od něj distancoval. Zůstal jsem sám a osobní vztahy v redakci to samozřejmě pošramotilo, musel jsem se skrývat před vymahači, asi tři týdny jsem strávil u jednoho kamaráda mimo Prahu a jakmile jsem se vrátil, najal si právníka, tak se agresivita vymahačů – cizinců – stupňovala, tenkrát nebyly exekuce.

Najal jsem si právníka, se kterým jsem asi po šesti letech všechny soudy vyhrál. Nechtěl jsem to, ale právník zažaloval i Rock & Pop, který na sebe musel vzít část finanční odpovědnosti. Ve finále ale nikdo nikomu nic neplatil, protože to právník šikovně navlékl, byly k tomu objektivní důvody. V den festivalu nevyšlo počasí, strašně přšelo, tudíž nikdo nepřišel. Akce ale nebyla pojištěná, tenkrát se ani pojistit nedala a díky tomu právník všechny soudy vyhrál, po osmi letech, asi v roce 2000 jsem od soudu odešel čistý a Rock & Pop byl také očištěn.

Během řízení vyšlo najevo, že subjekty, které se na přípravách koncertu podílely, si účtovaly astronomické částky, například někdo namaloval, jak bude vypadat prostor pro pódium a chtěl za to milión. Právník tyto sumy u soudu vyvrátil jako neopodstatněné a najednou jsme zjistili, že ve skutečnosti nedlužíme čtyři milióny, ale třeba půl miliónu, pak už to bylo hra o čas. Řada subjektů, kterých bylo dohromady asi deset, se svého nároku sama zřekla. Jednomu chlapíkovi z ochranky dodnes splácím dluh tak, že mu dám cigaretu, když se potkáme. Domluvili jsme se tak, ale říkal, že je to ještě na dlouho, jelikož se nepotkáváme často.

K.U: Rock & Pop jsi tedy opustil v závěru roku 1993?

J.Š: Ne, první Bang! vyšel v září 1993, Rock & Pop jsem opustil o prázdninách 1993 ze dvou důvodů – nechali mě samotného proti vymahačům, distancovali se bohužel i lidé, kteří byli autoritami, včetně Jirky Černého, jenž mimochodem některé smlouvy podepsal. Druhou věcí byl obsah časopisu. S lidmi z redakce jsem zůstal v kontaktu, s Jirkou se zdravíme, v zásadě jsme spolu neměli problém, vlastně jsem chápal, že se Rock & Pop musel finančního břemene zbavit, aby mohl dál vycházet. Kdyby ho soud přinutil čtyři milióny uhradit, znamenalo by to pro časopis konec.

Na druhou stranou jsem i chápal, že jsem koncert vymyslel, vlastně Rock & Pop přemluvil, přesvědčil, zatahl jej do toho, ale oni s tím souhlasili. Kdyby řekli ne a nějak jsem to na ně navlíkl, distancovali by se právem a musel bych problém vláčet sám, ovšem Rock & Pop psal, že se jedná o akci, kterou bere za svou. Byla to velká zkušenost.

K.U: Jak probíhaly redakční porady a rozdělování témat?

J.Š: Porady si úplně nevybavuji. Vztahy v redakci byly dobré, my mladší jsme se od starších učili, byl jsem šťastný, že u toho mohu být. Za svého učitele jsem považoval Vojtu Lindaura a

později pro mě byl největší novinářskou autoritou Vláďa Vlasák, který v sobě měl ještě morální kredit.

Psával do Mladé fronty a jeho smrt před dvěma lety mě hodně bolela.

Každý měl v Rock & Popu svůj obor, na poradách se určovalo kdo, co a jak udělá. Důležité bylo, že jsi dopředu věděla, jak máš článek napsat, což se dnes v mnohých redakcích nenosí. Postupem času se o kapelách, o kterých se dřív nepsalo nebo nesmělo psát, nevytvářely jen profily, ale radili jsme se, jestli připravíme rozhovor nebo reportáž.

Pomaličku začínaly festivaly, na které se jezdilo. Pamatuji si, že na Českém Woodstocku v České Skalici jsem měl za úkol i přespat venku, abych zažil pravou festivalovou atmosféru, a tak jsme spal na lavičce ve spacáku. Tím chci říct, že bylo dopředu dané, jak se text postaví. Na poradách si nikdo vzájemně nelezl do zelí, nikdy jsme se nehádali: „Já chci psát tohle a ty to nepiš, protože já to napíšu líp.“ Hádky začaly až v roce 1993, my mladší, hlavně já s Petrem Korálem, jsme nabyli dojmu, že Rock & Popu utíká čas a měl by se stát dobovým časopisem, který nesplácí jen resty z minulých časů.

Pamatuji si radu, na níž Petr Nosálek – výborný chlap, už tenkrát velmi dobře vybavený angličtinou, řekl, že musíme napsat o Springsteenovi, jelikož mu vyjde dvojalbum.<sup>5</sup> Osobně jsem se postavil proti, nepřípadlo mi sexy psát o Springsteenovi. Navíc se časem ukázalo, že nepatřilo k nejpovedenějším.

V Americe i v Čechách se udála spousta věcí, kterým se Rock & Pop tolik nevěnoval. Odehrával se neuvěřitelný boom, v muzice jste tehdy mohla úplně všechno. Sám jsem hrál od roku 1991 v kapele a měl pocit, že pokud v pondělí máme zkoušku, tak v sobotu bychom si mohli zahrát, nebyl problém najít místo k uspořádání koncertu, všichni se hezky chovali, vždycky zaplatili domluvený honorář.

S kapelou jsme se dostali i na turné do Itálie, na nějž jsem sehnal třicet tisíc korun. V prvním podniku, do kterého jsem přišel, jsem řekl, že hraju ve skupině Mauzoleum a chtěl bych s ní koncertovat v Itálii, ale potřebuji třicet tisíc korun na cestu a jídlo. Peníze mi skutečně dali, a tak jsme jeli autobusem, na kterém byla jen cedule s nápisem Národní podnik Veba.

Myslím si, že Bang! se hodně podepsal na tom, že domácí kapely fungovaly. Když začínali Support Lesbiens, setkal jsem se nimi, věřil jim, byl jsme přesvědčený o jejich kvalitách, a tak jsme o nich psali průběžně, umístili je na titulní stranu. Obdobně jsme postupovali v případě kapel Kurtizána z 25. Avenue a Jolly Joker. V roce 1998 přišel Divokej Bill, věděli jsme, že bude slavný, hrál muziku, kterou národ potřeboval, tudíž jsme se mu věnovali systematicky,

---

<sup>5</sup> Bruce Springsteen vydal 31. 3. 1992 současně dvě samostatné desky *Human Touch* a *Lucky Woman*.

tenkrát to bylo možné. Dnes se žádný časopis jedné kapele systematicky nevěnuje, jednak se bojí a za druhé, hudební časopisy už nemají takovou váhu.

K.U: V dnešní době na titulních stranách převažují zahraniční kapely. Na počátku devadesátých se ale na titulní straně Rock & Popu objevila Lucie, Karel Kryl i Michal Tučný. Podle jakých aspektů jste interprety na titulní stranu vybírali vedle toho, že jste spláceli dluhy z doby před listopadem 1989, kdy novináři o mnohých kapelách nemohli psát. A jak se vůbec volili redaktoři, jež se textu na titulní stranu ujali?

J.Š: Vždycky někdo přinesl návrh, nepamatuji si poradu, kde bychom seděli se svěšenými hlavami a přemýšleli, koho dáme na titul. Zaznělo několik návrhů a poté se řečně hlasovalo nebo spíše diskutovalo, kdo to bude. Důležitou otázkou vždy bylo, jestli si dotyčný titulní stranu zaslouží, protože Rock & Pop tehdy znal svoji sílu. Po prvním čísle se pořad prodávalo čtyřicet až šedesát tisíc kusů, což je hodně u časopisu, který vychází jednou za čtrnáct dní. Rock & Pop věděl, že kdo půjde na titulní stranu, tak to má dobré, myslím, že na titulu byla i Nová růže, určitě Žlutý pes. Diskusí jsme dospěli k tomu, koho na titulní stranu dáme a rozhodně jsme se kvůli tomu nehádali.

K.U: Navzdory vysoké prodejnosti Rock & Popu Vojtěch Lindaur ve svých vzpomínkách píše, že se časopis potýkal s obrovskými finančními potížemi, dluhy, vystřídal několik tiskáren.

J.Š: Když děláte tištěný časopis, položky hodně stoupají právě o náklady na tiskárnu. Tenkrát byla tiskárna extrémně drahá i z toho důvodu, že ještě nebyla fotosazba, ale horká sazba – sazeč musel písmenka skládat, což jsem mimochodem uměl. Texty jsme napsali na psacím stroji, pak šly do tiskárny, sazeč písmena vysázel a otisky stránek zaslal zpět do redakce. Udělali jsme korektury a poté dali stránky znovu do tiskárny, než se časopis vytiskl, museli jsme prostě vykonat několik úkonů. Mimochodem bylo zajímavé, že jakmile jsme časopis zaslali do tiskárny, začali jsme pracovat na dvojce a když jsme ji dokončili, teprve vyšla jednička čili v tiskárně se čísla jen vyměnili a my už jsme začínali psát třetí. Výrobní lhůta byla dlouhá.

K.U: Dočetla jsem se, že výrobní lhůta byla téměř dva měsíce.

J.Š: Ano, byla dlouhá a z dnešního pohledu to bylo trochu zmatečné, ale zvykneš si. Náklady na tisk se pohybovaly vysoko, redaktoři samozřejmě měli představy o svých platech, hodně se pracovalo s externisty, kteří se také platili. Vydávání Rock & Popu stálo jistě peníze a suma, jež se utržila z prodeje všech výtisků, nepokryla ani náklady na tisk. Musela se shánět inzerce, které ve výsledku příliš nebylo.

Finanční krize Rock & Popu vyvrcholila po roce 1998, kdy postihla už všechny časopisy. Rock & Pop začínal jako velkolepý projekt, všichni jsme měli velké oči, mysleli si, že vydávání půjde samo, ale časopis se postupem času stal byznysem a nikdo nám už nic neodpouštěl, každý žádal

honorář za text, který napsal, tiskárna chtěla své peníze a chtěla je včas. Ve chvíli, kdy jsme peníze neodevzdali včas, začalo nabíhat penále.

Prošel jsem si tím i s Bangem. Když tiskárna řekla: „Už vám další číslo nevytiskneme, protože dlužíte milión,“ šlo se do jiné tiskárny, aby mohl časopis zase nějaký čas vycházet. Byli jsme závislí na příjmech od distributorů, kteří neplatili, Poštovní novinová služba neplatila, inzerenti neplatili. Peníze jsme měli, ale nikoliv fyzicky. Věděli jsme, kdo nám dluží, ale netušili jsme, zda peníze dostaneme, speciálně pak od inzerentů, kteří si zadávali inzeráty na koncerty. Pokud koncerty prodělaly tak, jako jsme my prodělali v Mostě, inzerent sbalil krám a přestal existovat.

K.U: A peníze jste nikdy nezískali.

J.Š: Inzerenty jsme nedávali k soudu, zůstali bez následků.

K.U: Do Rock & Popu psali také externí redaktori, kteří v dnešních hudebních časopisech jednoznačně převažují.

J.Š: Drtivá většina redaktorů byla zaměstnána u vydavatelství Lidové noviny, které nám nejen odvádělo plat, ale platilo i nezbytná pojištění – sociální a zdravotní, nemuseli jsme se o nic starat.

K.U: Kdy se začal poměr stálých a externích redaktorů proměňovat?

J.Š: Myslím, že na konci devadesátých let, ale když jsme zakládali Bang!, zaměstnávali jsme dvě sekretářky, dva grafiky a dva redaktory, zbytek tvořili externisté. Vydávání časopisu není legrace, což se začalo projevovat už v roce 1993.

K.U: Čemu připisuješ genderovou nevyváženost hudebních redakcí, ve kterých působí převážně muži?

J.Š: Myslíš tenkrát?

K.U: Myslím, že se jedná o jev, který je velmi patrný dodnes.

J.Š: Ano, ale to je otázka i hudební scény, muzika je spíše mužskou záležitostí. Vůbec bych tady ale nefňukal, myslím si, že ženy jsou poklad, který...

K.U: Otázka rozhodně nebyla namířena proti mužům.

J.Š: Neviděl jsem v tvých očích, že bys byla našťvaná. Rock'n'roll je záležitostí chlapů i mezi písíci. Pamatuji si, jak se v Rock & Popu vymýšlelo, kdo napíše jistý článek a Jirka Černý řekl, ať ho napíše Silence, což byla přezdívka redaktorky, která žila v zahraničí, abychom měli alespoň něco od ženy.

Důvěrně mohu říci, v Rock & Popu jsme pociťovali, že psaní o hudbě je chlapská záležitost, a tak si tu a tam některý redaktor napsal článek pod ženským pseudonymem, abychom do časopisu vnesli trochu provokace, že nejsme jenom chlapský časopis, ačkoliv ta žena

neexistovala. Tenkrát ženy o muzice nepsaly anebo si na ně vůbec nevzpomínám, Jana Kománková byla jednou z prvních.

K.U: Vojtěch Lindaur ve svých vzpomínkách *Příliš mnoho štěstí* (Rock & Pop roč. 1999) o Janě Kománkové napsal, že už tenkrát byla velice nadějnou redaktorkou.

J.Š: Máš pravdu.

K.U: Bylo možné v případě Rock & Popu hovořit o cílové skupině čtenářů?

J.Š: Jestli máš na mysli vzorec čtenářů, který byl ohraničený věkem, tak určitě ne. V devadesátých letech platilo, že kdo měl muziku rád, současně o ní i četl. Ačkoliv měl Rock & Pop ve srovnání s děním ve světě velké zpoždění, byl biblí, každý muzikant si ho kupoval, každý fanoušek jej znal, lidé dokázali citovat věty z recenzí a diskutovali s námi.

Ještě v Bangu s námi lidé zhruba do roku 1996 diskutovali o tom, co jsme napsali. Po vydání článku nikdy nebyl klid. Museli jsme svou práci obhajovat, což byl dobrý trénink pro poctivé psaní. Nemohla jsi ošidit recenzi tím, že sis album poslechla jen jednou nebo jej nedoposlechla do konce. Nesměla sis v článkách vymýšlet, protože kapela se ozývala: „Hele, ty jsi napsala, že jsme rock’n’rollová kapela, ale my hraje spíše grunge,“ ale autorizace textů samozřejmě fungovaly. Musela jsi řešit každý termín, který se v očích někoho nepovedl.

K.U: Musel jsi své texty obhajovat i před čtenáři?

J.Š: Jasně, před čtenáři zejména, protože od nich chodily ohlasy mnohem častěji – dopisy a korespondenční lístky, a když začínaly mobily, tak mi chodily i esemesky, ale ty byly spíše od muzikantů, kteří na mě měli kontakt. Petr Korál jednou dostal esemesku, ve které mu někdo kvůli recenzi vyhrožoval smrtí a nejsem si jistý, jestli věděl, které recenze se výhrůžka týká, což nebylo zrovna příjemné, ale to se už bavíme o době mobilních telefonů.

Petr Korál také jednou napsal recenzi jistého demo snímku a kapela, které se hodnocení týkalo, Petrovi po přečtení napsala, že jejich nahrávky skutečně stojí za hovno, a proto se na základě recenze raději rozpadli. Moc novinářů byla v uvozovkách opravdu velká a uvědomovali jsme si ji. Ano, chtěli jsme být tu a tam vtipní, ale nikdo neusiloval o to, aby někomu zásadně ublížil, s řadou muzikantů jsme se znali, ale nechtěl jsem s nimi chodit na pivo.

Vláša Vlasák takovou zásadu ctil a já se jí držím dodnes. Když potkám Pepu Vojtka nebo kohokoliv z české hudební branže, pozdravíme se, prohodíme pár slov, ale nejsme kamarádi, protože se poté dostanu do situace, kdy o nich budu psát a budu chtít psát objektivně, což musím, pokud se nechci vzdát role recenzenta. Pokud se stanu publicistou, který k práci přistupuje zcela odlišně, můžu s muzikanty zajít na pivo.

Myslím, že toto pravidlo jsme tenkrát docela dodržovali. Někteří starší redaktoři se ale ocitli ve velkém problému, když napsali o skupině, se kterou se znali řadu let osobně. V osobní rovině

se jim velice těžce obhajovalo, co napsali, už tenkrát byli muzikanti vztahovační, uštěpační, egoističtí, zkrátka jako dnes.

K.U: Podlézaly ti už tenkrát zejména mladé a nadějně kapely? Snažily se za každou cenu udržet velice dobré vztahy? Občas to zažívám na vlastní kůži zejména u formací, se kterými jsem v minulosti uskutečnila rozhovor. Potkám je například na koncertě a oni se ke mně chovají přehnaně galantně, až podlézavě, zkrátka nepřírozně. Člověku je na první pohled jasné, že se nechovají upřímně, ale hrají divadlo.

J.Š: Nevěř, že tě mají rádi, takto se chovají ke všem novinářům.

K.U: Toho jsme si vědoma, ale spíš mě zajímalo, zda se muzikanti tak okatě chovali k novinářům už tenkrát.

J.Š: Ano, chodili do redakce, ale osobně jsem nikdy nezažil úplatek. Na druhé straně jsem zažil situaci, kdy kapela z Moravy přivezla víno a domnívala se, že si vínem zkracuje cestu do časopisu. Pro mě to ale zajímavé gesto nebylo, jelikož nepiju.

Nepamatuji si jedinou situaci, kdy by některý z redaktorů Rock & Popu takové situaci podlehl, všichni moc dobře věděli, že pokud se jedná jen o pozornost, tak ji jako pozornost přijmou, láhev vypijí na zdraví muzikantů, od kterých ji dostali, ale nic to ve výsledku neznamená. Kapely ale tento přístup neznaly a zkoušely nás. Všichni redaktori Rock & Popu prošli starou novinářskou školou a věděli, jak se novinářina dělá, což dnes řada lidí neví. Uvědomovali si, že pokud chtějí být recenzenty, musejí si od muzikantů udržovat odstup a stejně tak věděli, jak s nimi mají mluvit.

Dám ti jeden příklad. Představ si, že uděláš rozhovor s Karlem Gottom, Karel na tebe bude velice milý a rozhovor po hodině skončí slovy: „Byl to jeden z nejlepších rozhovorů, který jsem kdy dělal,“ budeš ale vědět, že tato slova nic neznamenají, neboť Karel Gott na tebe zapomene a má na to samozřejmě právo, ale je tak slušný, že tě ještě pochválil. Proto si pamatuj, že s Karlem Gottom nejsi kamarádka, i když s ním uděláš pět rozhovorů.

Myslím, že spoustu muzikantů zajímáš a budeš zajímat jen ve chvíli, kdy píšeš pro konkrétní médium. Znáš spoustu novinářů, kteří odešli a žádný muzikant jim nepomohl, i přesto, že například podnikal, už je prostě nepotřeboval. Mluvím o novinářích, kteří odešli z hudební branže, nechtěli dál psát a domnívali se, že když showmanovi z nějaké kapely, který vlastní tu a tu firmu, zavolají, pomůže mu, ale nevybavuji si, že by k tomu někdy opravdu došlo. Muzikant už bývalého novináře prostě nepotřebuje, ale není důvod k sebelítosti, máš jiné kamarády.

K.U: Samozřejmě. Hovořil jsi o tom, že novináři jsou dnes schopni kapelu zavrhnout po třiceti vteřinách první skladby... Tehdy jste měli k dispozici podstatně méně nahrávek, věnovali jste



z toho důvodu více pozornosti i neznámým kapelám, od nichž jste si skutečně poslechli celou desku či EP<sup>6</sup> a pak jste si teprve utvořili názor?

J.Š: Ze začátku jsme si vždy poslechli kazetu, později cédéčka, pak jsme se spojili s kapelou, která se začala vyptávat, ostatně ještě dnes hudební skupiny často zajímá názor novináře. Nemůžeš jako pitomec říci: „No, já jsem slyšela jen jednu písničku...“<sup>7</sup> Už tenkrát jsme znali celou kazetu či demo snímek, pak kapele sdělili vlastní názor a třeba i udělali rozhovor.

Jakožto novinářka jsi pro kapelu jakýmsi lakmusovým papírkem, a navíc jsi kritik, sice jsi někdo, kdo muziku poslouchá a můžeš být fanynkou, ale zároveň máš kritické názory, které je zajímají. Kapelu většinou zajímá a chce slyšet, co udělala špatně a očekává, že budeš klást důraz právě na nedostatky. Častokrát řekne: „Hele, nešetři mě!“ A to je tvůj uděl.

Dodnes dostávám spoustu nahrávek nebo spíše odkazů od kapel, které vůbec neznám, ale najdou si na mých internetových stránkách kontakt a napíší mi, zda bych si je poslechl a řekl, co si o jejich tvorbě myslím. Někdy je to opravdu úmorné, časově náročné, ale na druhou stranu si kapela dala práci, aby si tě našla, zřejmě ti do jisté míry důvěřuje a možná budeš první, kdo jejich nahrávku uslyší, z toho důvodu je nemůžeš poslat od háje nebo se na poslech vykašlat.

Občas se mi stává, že mi někdo napíše: „Ten článek stál za hovno,“ i když jsem do něj investoval dva večery, vždy to chce odstup. V roli kritika musíš mít odstup už v první fázi, nemůžeš půl roku vyčkávat na názory druhých, ze kterých pak vytvoříš kompilát, od začátku se od tebe očekává, že budeš k nahrávce přistupovat objektivně.

I z toho důvodu jsem odešel z Headlineru, kde převládal dojem, že recenze je subjektivní záležitost, jenže recenze je jediná objektivní disciplína, u které se novinář musí zcela oprostít od svých hudebních zájmů, chtíčů, od antipatií vůči zpěvákovi, neboť recenzuje objektivně a kapely objektivitu očekávají. Vědí, že kamarádi jim album pochválí, ale překvapí je, pokud jim také řekneš, že nahráli dobrou desku.

K.U: Jak jsi k psaní negativních recenzí přistupoval jakožto mladý redaktor Rock & Popu?

J.Š: Měl jsem štěstí, že jsem vedle sebe měl Vlád'u Vlasáka s Pepou Vlčkem, a pokud jsem cítil, že recenze nevyzní pozitivně, konzultoval jsem ji s nimi ještě dřív, než vyšla. Recenzi si přečetli a naučili mě, abych v ní vyjadřoval názor, za kterým si stojím, nikoho jím neurazím, neponížím. Varovali mě, že zejména u českých kapel si svůj názor budu muset obhájit. Učil jsem se pomalu a upřímně řečeno, ze začátku jsem si k recenzování nevybíral alba, která se mi nelíbila.

---

<sup>6</sup> *Extended play* je nahrávka, jež svou délkou přesahuje běžný singl, ale současně je příliš krátká, aby mohla být považována za plnohodnotné album. Zpravidla zahrnuje tři až šest stop. In: Music Industry How To. *What is an EP?* Dostupné [on-line] na: <https://www.musicindustryhowto.com/difference-lp-ep-music/> [cit. 01. 11. 2017]

<sup>7</sup> Rozhovor přerušil příchod servírky. Narátor se taktně zeptal, zda budeme v rozhovoru ještě pokračovat a poté objednal pití.

Pozici kata, zkrátka člověka, který se postaví proti nahrávce, jsem zastával až v Bangu, kde jsem byl nejzkušenějším redaktorem, zatímco v Rock & Popu byli zkušenějším jiní a roli kata zvládali mistrovsky, měl jsem výhodu, že jsem je mohl při práci pozorovat a učit se od nich.

Když mi přišel úplně první dopis, ve kterém stálo, že jsem úplný idiot, asi víš, jaká slova v něm zazněla, nerad bych je citoval, a ještě když je před sebou máte písemně, seděl jsem u stolu, zavolal Pepu Vlčka a říkám mu: „Pepo, podívej se, co mi přišlo.“ V dopise na mě nenechali nit suchou, ale Pepa se na něj podíval, složil jej a řekl: „Takových ještě dostaneš spousty, musíš je házet do koše. Samozřejmě si je ale nejdřív přečti.“

Stejně to je v životě, vždycky se všechno nepovede a prohry s sebou stále vláčet nemůžeš, nehledě na to, že pokud dotyčnému odepíšeš, zpravidla tvůj názor uzná, ale chce, abys slyšela i ten jeho a stejně to funguje dnes po e-mailech. Když zvláště o zahraniční kapele napíšu, že to nenahrála moc dobře, přijde reakce, že jsem úplný idiot, který například nepochopil odkaz skupiny Kiss. Nerad na takové e-maily odepisuju, neboť mám pocit, že jsem všechno řekl v recenzi, ale pokud z člověka vycítím, že ještě další slova potřebuje, odepíšu mu a pak následuje dopisování, na jehož konci se mezi námi vše urovná. Nesmíš se schovávat, jinak tě budou mít za sraba.

K.U: Vyslala tě redakce během tříletého působení v Rock & Popu na nějaký zahraniční koncert?

J.Š: Nevyslala, tenkrát to nebylo moc v módě, mám pocit, že Rock & Pop příliš na zahraniční koncerty nejezdil. Musím se přiznat, že mám poměrně špatnou angličtinu, tudíž jsem po cestách do zahraničí netoužil. Už v roce 1992 jsem dostal nabídku z menšího anglického časopisu, zda bych k nim nastoupil na stáž, ale zrovna to kolidovalo s termínem nešťastného koncertu v Mostě, a tak jsem nevycestoval.

K.U: Fungovaly tenkrát akreditace na domácí i zahraniční koncerty?

J.Š: Ano, fungovaly, normálně jsme se akreditovali a na koncert šli zdarma. Nepamatuji si, že by novináři někdy museli za koncerty v České republice platit. V zahraničí se za některé akreditace platí, ale tady nikoliv.

K.U: Fungovaly tímto způsobem i akreditace pro fotografy?

J.Š: Ano, jenom s tím rozdílem, že častokrát existovala omezení – interpret například chtěl, aby pod pódiem stálo jen pět fotografů. Potom buď management kapely nebo pořadatel koncertu vybíral média, která pro něj byla zajímavá.

K.U: Jak se etablovali tehdejší fotografové?

J.Š: Tenkrát byl v první partě fotografů Dan Vojtíšek, patřil k těm, kteří v Rock & Popu působili od začátku. V tehdejší době se ale fotografové nesespecializovali na muziku, teprve se focení koncertů učili a to například ve chvíli, kdy zpěvák kapely běhal po pódiu. V Čechách se tímto

způsobem moc nehrálo, koncerty nebyly tak divoké, celá nová vlna byla nuda, ale najednou sem začaly jezdit kapely z Anglie, jejichž zpěváci běhali a fotografové to museli zdokumentovat. Fotografů stejně jako hudebních časopisů příliš nebylo a museli se rozhodnout, že budou fotit právě muziku. Mezi prvními, kteří se od začátku devadesátých let specializovali na focení muziky, byli právě Dan Vojtíšek s Hanou Rysovou.

Předtím například kapelám fotili snímky, jež se daly na desky, a teprve pak začali chodit na koncerty. Následně přišel Olda Teringer, který jeden čas fotil jen muziku, Jirka Turek s Ondřejem Píchou, kteří začínali v Bangu. Jirka Turek skončil v Mladé frontě. Všichni začínali od píky, ale myslím, že fotografové to měli ještě těžší než redaktoři.

K.U: Jak jste získávali fotografie zahraničních interpretů, pokud k nám nepřijeli?

J.Š: Fotografie se kradly ze zahraničních časopisů. Měli jsme časopis New Musical Express, který jsme poslali do tiskárny, kde se obrázek či obrázky naskenovaly, pak se použily a zpravidla se k nim uvedl popisek „fotoarchiv“. V Čechách se fotografie ve velkém kradly až do konce devadesátých let, kdy nastoupil internet a z něj se také kradlo. Postupem času gramofirmy k deskám připojovaly fotografie interpretů.

Jindy jsme je oskenovali například z Kerrangu, možná jsme k obrázku popisek „fotoarchiv“ ani neuváděli, ale nepamatuji si, že by nastal průšvih a média nebo muzikanti po někom z České republiky vyžadovali finanční náhradu. To byla výhoda mladé demokracie, které tenkrát všichni fandili a přešlapy jí odpouštěli. Fotografie se kradly i z desek. Jirka Černý přivezl ze zahraničí desku, na jejíž zadní straně byla fotka kapely, a tak ji poslal do tiskárny k oskenování, protože v redakcích skenery nebyly.

K.U: Jak jste se vymezovali vůči Gramorevue a Melodii vedle toho, že jste na titulní strany Rock & Popu dávali interprety, o kterých se u nás doposud nepsalo?

J.Š: Máš na mysli konkurenční boj?

K.U: Spíš zda jste se v Rock & Popu věnovali interpretům a hudebním stylům, kterým se v Gramorevue a Melodii nedostávalo prostoru. Dále pak například ve stylu psaní, způsobu realizace rozhovorů...

J.Š: Lidé, kteří před revolucí psali do Melodie, ji opustili a skončili v Rock & Popu. Myslím, že Melodie neměla na začátku devadesátých let příliš silnou redakci. Před revolucí byla protekčním časopisem, který se ve stáncích schovával, stál pětikorunu, ale jakmile řada redaktorů z Melodie odešla, tak už moc dobrá nebyla. Nevzpomenu si, kdo tam poté psal, ale byla to druhá liga, první liga si založila svůj Rock & Pop.

Bylo to dáno i tím, že Melodii vydával člověk spojený s předrevolučním děním, a proto z ní první liga odešla. Kdyby se Melodie tenkrát ujalo nakladatelství Lidové noviny, tak by se časopis Rock & Pop nejmenoval Rock & Pop, ale Melodie.

A pokud jde o Gramorevue, ta se muzikou vždy zabývala zeširoka, věnovala se vážné hudbě, hudební teorii i historii, o populární hudbě tam před revolucí de facto psal jen Vojta Lindaur, nikdy se nezabývala hudebním mainstreamem nebo rockem a popem. A pokud se jím vůbec zabývali, tak na jedné nebo dvou stránkách.

K.U: Byl z tvého pohledu pro Rock & Pop stěžejní formát, ve kterém vycházel? Vojtěch Lindaur ve svých vzpomínkách *Příliš mnoho štěstí* (Rock & Pop roč. 1999) zmiňuje, že časopis udělal obrovský krok kupředu, když začal vycházet ve formátu A3. V totožném rozměru totiž vycházel slavný Melody Maker.

J.Š: Melody Maker byl Vojtova posedlost, vždycky se inspiroval u anglických časopisů a chtěl, aby Rock & Pop vycházel ve formátu A3, neboť jeho původní formát se shodoval s Mladým světem, což znamenalo, že byl menší a nikdo s tím neměl problém. S rozměrem měl vždycky problém jen Vojta Lindaur, ale je pravda, že se mu podařilo redakci přesvědčit. Připadalo mi, že ostatním redaktorům na formátu v zásadě nezáleželo anebo to považovali jen za dobrý nápad. Nevzpomínám si, že by kdokoliv proti formátu A3 protestoval, tak jsme prostě měli velký časopis. Akorát tu a tam někdo řekl, jestli to není moc podobné Rudému právu, které mělo před revolucí větší formát než ostatní noviny. Vojta ale řekl, že ho Rudé právo nezajímá, chtěl se formátem přiblížit právě Melody Makeru, opravdu britská média miloval, The New Musical Express a Melody Maker byly jeho školy.

K.U: Souviselo s tím i to, že byl Rock & Pop čtrnáctideník?

J.Š: Přesně tak, Melody Maker a The New Musical Express vycházely jako týdeníky, a tak se Rock & Pop s Lidovými novinami už na začátku domluvil, že čtrnáctideník by se zvládnout mohl, týdeníku se ale Lidové noviny bály. Vojta to chtěl dělat přesně jako v Anglii, tedy psát do hudebního časopisu každý týden, což jsme si pak splnili v Bangu, který od začátku vycházel jako týdeník.

K.U: Vydávání čtrnáctideníku i měsíčníku muselo být velmi náročné.

J.Š: Zvykneš si, pracuji v deníku, což vypadá náročně, ale také si zvykneš. Akorát v deníku to funguje tak, že práci, kterou musíš do týdeníku udělat za týden, tady musíš dokončit za den, to se naučíš, v tom není problém. Náročný může být i měsíčník ve chvíli, kdy na svou práci kašleš, ale jakmile si naplánuješ, co a kdy uděláš a celá redakce je s termíny srozuměna, ví, kdy text odevzdáš, jelikož na nich pak ještě pracují korektoři a grafici, tak se dá úplně v pohodě zvládnout i týdeník.

V Bangu jsme dokonce mívali pondělky a víkendy volné, na časopisu jsme pracovali čtyři dny, stačil dostatečný počet lidí s nadšením. V Rock & Popu ani Bangu se nenašel nikdo, koho by práce otravovala nebo nebavila, taková byla devadesátá léta, všichni byli nadšení.

Když bylo třeba, vysedávali jsme v redakcích třeba i nepřetržitě dva dny. S Petrem Korálem jsme o české hudební scéně napsali knížku *Ohlasy písní těžkých*. Měla vyjít v roce 1992, ale stále nám od kapel, které jsme prostřednictvím Rock & Popu nebo poštou oslovili, chodily další a další korespondenční lístky, posléze nám posílaly své profily a fotky. Materiály jsme přepsali na psacím stroji, nespal jsem kvůli tomu třeba i tři noci a pak už byl postup stejný jako u časopisu, Petr Korál udělal historickou část knihy, já profily. Nakonec se vše povedlo, kniha vyšla a byli jsme opravdu šťastní.

Nikdo v Rock & Popu nedělal něco, co by nechtěl. Vždycky se v redakci sešli lidé, kteří byli na jedné lodi a vzájemně si práci nekazili, nanejvýš se různily jejich názory na desky, což je normální.

K.U: Neznámé kapely tedy už v devadesátých letech posílaly své demo snímky do hudebních redakcí?

J.Š: Ano.

K.U: A připojovaly k nim stejně jako dnes krátkou biografii?

J.Š: Ano, povídání o kapele jsme k dispozici neměli, a tak spolu s demo nahrávkou zasílaly i telefonní číslo toho, kdo vládl slovem, abychom mu mohli případně zavolat a doptat se, na co bylo potřeba. Autorizace se pak posílaly poštou a musela jsi počkat, než je kapela pošle zpátky anebo například Kotvaldovi jsem text k autorizaci donesl osobně, posadil se a čekal, až ji dokončí.

K.U: Jak jste realizovali rozhovory s mimopražskými kapelami, dojížděli jste za nimi nebo jste dělali interview po telefonu?

J.Š: Jezdili, už tenkrát jsme měli zásadu, kterou dodržuji dodnes, pokud je kapela z České republiky nebo ze Slovenska, realizují rozhovory osobně, protože zasílání otázek je hloupost, logicky nemůžeš na odpověď reagovat nebo můžeš, ale pak jedeš znova stejné kolečko. Navíc si kapela zaslouží, aby sis s ní sedla k jednomu stolu, jako redaktorka jsi pro ni strašně důležitá. Řada novinářů si myslí, že jsou mistři světa právě díky své novinářské profesi, ale neuvědomují si, že jsou dělníci, na druhé straně i takový dělník je důležitý.

Ve chvíli, kdy o kapele píšeš první článek a seznamuješ s ní čtenáře, stáváš se jejím partnerem<sup>8</sup>, protože jí pomáháš na světlo, koneckonců je i v tvém zájmu, aby výsledný text dopadl co

---

<sup>8</sup> Rozhovor opět notnou chvíli doprovází houkání bezpečnostního rámu nesoucí se z některého z obchodů.

nejlépe, z toho důvodu je osobní setkání s kapelou opravdu důležité. Rozhovory po e-mailu nestojí za nic a většinou je poznáš.

K.U: Mohl bys charakterizovat Jiřího Černého jako šéfredaktora?

J.Š: Můžu. (*zakašle*) Jirka Černý je osobnost každým coulem. Nikdo nevymaže, co udělal pro českou publicistiku. Popularizoval spoustu žánrů a kapel, řada interpretů mu opravdu vděčí za svou kariéru, protože Jirka dělal své slavné rozhlasové pořady, ve kterých interprety představoval. Navíc je odborník, jenž pozná, zda zpěvák zpívá falešně, což by hudební publicista opravdu měl umět. O Karlu Zichovi kdysi řekl, že nikdy nezazpíval falešně ani tón a v případě Zicha to skutečně byla pravda. Prohlášení se ujalo a nikdy jsem nezaregistroval, že by některý následovník z řad novinářů Karla Zicha řešil, neboť Jirkou už to bylo řečeno.

Jirka je persona, která určila styl české hudební žurnalistiky, vždy mu záleželo na tom, aby byla prestižní, měla sílu a myslím, že v devadesátých letech to platilo. Do Rock & Popu v podstatě nastoupil, aby jej reprezentoval. Šéfredaktorskou práci fakticky nevykonával, přenechal ji na Vojtovi Lindaurovi, sám chodil na schůzky a psal. Především, že všechny úkony výkonného šéfredaktora uměl, ale dohoda zněla, že Jirka je praporem časopisu.

V Rock & Popu jsem Jirku zažil jako člověka, který za mnou po půl roce, kdy jsem marně čekal, zda mi někdo z redakce řekne, jestli mé psaní má smysl či nemá, přišel: „Jardo, přečetl jsem si tvůj článek o Danzigovi,“ napsal jsem o něm takový krátký článek. „A musím ti říct, že na tak malém prostoru tak skvěle popsat Danziga... Klobouk dolů. Fakt dobré.“ Poté, co mi tohle Jirka Černý řekl, jsem se rozhodl, že se chci práci hudebního novináře věnovat. Díky tomu, jakou je autoritou, změnil můj pohled na práci, o které jsem pochyboval.

Tímto způsobem Jirka Černý v Rock & Popu fungoval. V podobném duchu hovořil i s Ivanem Hartmanem a za jistý text jej pochválil. Všichni jsme byli šťastní, když Jirka udělal hodnocení časopisu a byl spokojený, díky tomu jsme věděli, že je vše v naprostém pořádku.

K.U: Kdo přišel s nápadem pojmenovat úvodník Rock & Popu *Načerno*? Vymyslel jej sám Jiří Černý?

J.Š: *Načerno* vymyslel Vojta Lindaur, Jirkovi se nápad líbil, tak souhlasil. V redakci hrála řada lidí na hudební nástroje, založili jsem skupinu a jelikož názvy metalových kapel tehdy často končily na „or“ – Thor, Traktor, Respirátor, tu redakční jsme pojmenovali Načernor, a dokonce s ní odehráli několik koncertů.

Na bicí hrál můj kamarád z Mauzolea, s Iljou Kučerou mladším jsme hráli na basketbaly, Petr Korál zpíval, myslím, že Ivan Hartman s Ondřej Bezrem hráli na kytary a Ondřej Konrád na foukací harmoniku.

K.U: Jaký byl Vojtěch Lindaur šéfredaktor?

J.Š: Vojtěcha jsem miloval, změnil mi život, oslovil mě, zda bych chtěl působit v profesionálním časopise jako novinář. Po revoluci jsem již nepracoval ve Svazu mládeže, nýbrž jako vedoucí domova dětí v Hostivaři, kde jsem pobýval celý den a neměl do čeho píchnout, byla to strašná práce. Respektoval jsem vše, co Vojta řekl, dokonce jsem už na počátku devadesátých let věděl, že budu-li mít syna, pojmenuji ho po Vojtovi Lindaurovi. Byl pro mě modlou a zároveň obrovským kamarádem. Sice měl k alkoholu trošku jiný vztah – miloval ho a já nenáviděl, tudíž jsme spolu po práci nikdy nechodili pít, ale po profesní stránce ho považuji za člověka, který psal krásné články.

Bohužel se mezi nás postupem času dostalo několik klínů. Bylo to zapříčiněno i tím, že ve chvíli, kdy Vojta v nějaké práci končil, přicházel jsem já, aniž bych věděl, že nastupuji zrovna na jeho pozici nebo vůbec chtěl na jeho pozici nastoupit a stalo se nám to opakovaně. Když Bang! v roce 2003 skončil, dohodl jsem se s vydavatelem Rock & Popu, který tenkrát vedl Vojta Lindaur, že se redakce obou časopisů spojí a Rock & Pop tak získá silnější tým. Jakmile jsme s tehdejšími čtyřmi redaktory Bangu do redakce Rock & Popu vstoupili, většina jich balila, protože rozhodnutí majitele nepřijala. Proto mě Vojta Lindaur ve své knize vzpomínek označil za supu, neboť spojení redakcí považoval za podraz z mé strany, ale po třech letech jsme se smířili. Z mé strany se nejednalo o podraz, jen jsem chtěl redakci Bangu zachránit a ponechat lidem práci, aby neskončili na ulici, o mě nešlo, už tenkrát jsem věděl, že půjdu do Práva.

Vojta Lindaur se později bohužel dopustil chyby na žánrových cenách Anděl. Nevím, jestli byl opilý, ale překouknul se a v televizi za vítěze vyhlásil někoho, kdo jím ve skutečnosti nebyl. Myslím, že tenkrát vyhlásil skupinu Jablkoň, ale namísto ní měla vyhrát Zuzana Navarová. Vyhlášené výsledky se musely druhý den opravovat, zpravodajství toho bylo plné, Nova Vojtu zastavovala na ulici.

Vojta se tedy zcela správně funkce v Rock & Popu vzdal a znovu se opakovala situace, kdy přišel Špulák, který ani nevěděl, že se majitel Rock & Popu mění. Přišel jsem do redakce se Šiškou a začali jsme dělat žánrovky, což Vojta Lindaur špatně nesl, a když už měl svou knihu vzpomínek napsanou, potkali jsme se ve stejné redakci potřetí. Tehdy byl spolumajitelem Rock & Popu Karel Balčírák, který zjistil, že se s Vojtou kvůli jeho závislosti na alkoholu, v níž pokročil opravdu daleko, spolupracovat nedá. Vojta Lindaur jako šéfredaktor nefungoval, a tak ho Karel Balčírák vyhodil.

Je to strašné, Vojtu mám jako člověka opravdu rád, ale skončilo to s ním tak, jak skončilo, byl na mě naštvaný a nedalo se s ním mluvit. Tehdejší situaci bych mu asi těžko vysvětlil i dnes, ale pro mě je člověkem, který rozhodl, že práci hudebního novináře budu vykonávat po boku Jirky Černého a tuto pozici mu nikdo nevezme. Když se dnes potkáme, pozdravíme se, ale

nemáme si co říct. Asi je to dáno tím, že jsme oba chlapi, jež nejsou schopni se povznést nad minulost.

K.U: Měl Vojtěch Lindaur jakožto faktický šéfredaktor v procesu rozhodování poslední slovo?

J.Š: Ano, splňoval všechna kritéria, která by měl šéfredaktor mít, ale zároveň vyznával demokracii, naslouchal, co a kdo včetně nás mladých – mě, Ivana Hartmana a Petra Korála říká. Velmi dobře komunikoval i s externisty, pokud přišli s nápadem, který se Vojtovi líbil, předložil nám ho, abychom o něm diskutovali. Jakožto autorita fungoval velice dobře před muzikanty i navenek, a tak byl velice dobrým spoluhráčem Jirky Černého.

K.U: Přicházely vám do redakce od muzikantů či hudebních vydavatelství zprávy, které bychom mohli přirovnat k dnešním tiskovým zprávám?

J.Š: Ano, občas je někdo poslal, ale obávám se, že vzhledem k výjimečnosti Rock & Popu se nejednalo o klasické tiskové zprávy, které dnes chodí do redakcí ve stejném znění. Z dnešního pohledu by se dalo říci, že se tiskové zprávy vyráběly exkluzivně pro nás, získávali jsme díky nim informace, které jsme poté otiskli.

Muzikanti v počátcích do redakcí spíš osobně chodili nebo volali, protože v nich někoho například z předešlých rozhovorů znali. Novinář si jejich sdělení nahrál na diktafon, který nevypadal jako ten tvůj, byl na kazetu a poté už šlo sdělení normálně do časopisu.

Myslím, že klasické tiskové zprávy se začaly objevovat až v nultých letech. Když u nás začaly v devadesátých letech fungovat gramofirmy jako Sony Music či od roku 1994 PolyGram, dnešní Universal Music, tak ty klasické tiskové zprávy posílaly, aby informovaly o vydaných deskách. Často se ale jednalo o tiskové zprávy v anglickém jazyce, které se nepřekládaly, neboť je gramofirmy dostaly od zahraničních managerů a my je tak měli k dispozici v původním znění, následně jsme je přeložili a přepsali, jelikož stále nefungoval internet.

K.U: Pokoušely se gramofirmy do časopisu protlačit své kapely a prostřednictvím titulní strany, rozhovoru či profilu jim zajistit reklamu?

J.Š: Tento jev se začal objevovat v polovině devadesátých let nejdříve u českých kapel ze strany hudebních vydavatelství Monitor, Popron nebo Bonton, která chtěla své svěřence protlačit na titulní stránky a vždy záleželo, jak se s Rock & Popem domluvila.

Myslím si, že za titulní strany se začalo platit až v roce 1994 nebo 1995, do té doby to fungovalo stylem: „Hele, vydáváme novou desku skupiny Green Day, tak o ní pojd' me napsat.“ A my jsme určitě souhlasili, protože na českém trhu ještě tolik desek nevycházelo, navíc bylo dobré, pokud u nás album vyšlo ve stejný den jako v zahraničí. Později se začalo za titulní strany platit. V Bangu jsme neměli rádi Daniela Landu, z naší strany to asi bylo naivní, protože se hned v počátcích od Orlíku distancoval i ve zprávách. Náš postoj nebyl fěrový, ale pamatují si, že



nejvyšší částka, jakou mi Monitor za titulní stranu s Danielem Landou nabídl, činila dvacet pět tisíc a stejně jsem jejich nabídku nepřijal.

Tehdy by taková finanční částka časopis nezachránila, ale myslím, že ještě před pár lety bych se zachoval jinak, Landa býval dobrý interpret, který se hodil na titulní strany a mohl se s ním uskutečnit zajímavý rozhovor. Navíc ho z vlastní zkušenosti znám jako člověka, jenž je schopný odpovědět na všechno a je vůči novináři otevřený. Ano, je blázen, ale blázen profesionál.

K.U: Jak probíhaly rozhovory se zahraničními kapelami, telefonovali jste si?

J.Š: Ano, většinou jsme si s nimi telefonovali nebo jsme je odchytili na místě. Je to stejné jako dnes, nic se v tomto ohledu nezměnilo.

K.U: Vybírali se pro telefonické rozhovory se zahraničními kapelami redaktoři, kteří měli nejlepší angličtinu? Přece jen jsou taková interview náročnější než tváří v tvář.

J.Š: Přesně tak, zároveň musel mít dotyčný k interpretovi nějaký vztah a samozřejmě znát jeho repertoár, tenkrát se tolik telefonických rozhovorů se zahraničními interprety neuskutečňovalo, tudíž se domnívám, že novináři bývali i lépe připravení. Dnes je rozhovorů spousta, před lety jich bylo ještě víc, a tak jsem se kolikrát stal svědkem momentu, kdy si novinář od daného interpreta poslechl dvě pecky a řekl si: „Já to prostě nějak udělám.“ Tím pádem se hojně kladly zcela běžné otázky, které čtenáře ve finále nezajímají. Mám na mysli například dotaz: „Kdo je producentem alba?“

K.U: Univerzální otázky, které můžete opakovaně použít s tím, že změníte název kapely a písní.

J.Š: Přesně. A ještě se zeptali na politickou situaci.

K.U: V první polovině roku 1991 se na titulní straně Rock & Popu objevil Phil Collins, který posléze do redakce zaslal děkovný dopis a nabídl v něm svou pomoc, včetně té finanční, což Vojtěch Lindaur přijal. Přicházely podobné dopisy i od jiných interpretů?

J.Š: Tento dopis byl unikum. S několika zahraničními umělci měl dobré vztahy Petr Nosálek, jenž předtím pobýval tuším v Anglii a někteří mu čas od času napsali a poděkovali, že se objevili v časopise, ale nikdy Rock & Popu nenabídli finanční pomoc. Vedle Phila Collinse do finančních záležitostí nikdo výrazně nezasáhl.

K.U: Nabídl Rock & Popu finanční pomoc některý muzikant z domácí scény?

J.Š: Muzikanti nikoliv, ti pochopitelně sami potřebovali z něčeho žít a jejich situace nebyla růžová ani tenkrát. Sice se hojně koncertovalo, ale honoráře nebyly vysoké, nevzpomínám si, že by hudebníci Rock & Popu finančně pomáhali a nepočítám mezi to půjčování peněz redaktorům. Časopisu spíše pomáhali lidé z okolí, kteří byli napojeni na Jirku Černého. Jiří do redakce sice později už moc nechodil, ale stále byl její tváří, a tak se tu a tam například podařilo

sehnat peníze na nábytek, ten sice nebyl pro práci stěžejní, ale zpříjemnil nám ji. Redakce Rock & Popu se také hodně stěhovala, a tak jsme často nové prostory získali přes známé výhodněji.

K.U: Z jakých příčin se Rock & Pop rozešel s vydavatelstvím Lidové noviny?

J.Š: V té době jsem už v redakci nepůsobil, ale domnívám se, že Rock & Pop přestal být pro Lidové noviny zajímavý. Hudební boom v Čechách trval do roku 1995, v letech 1996 a 1997 zájem o hudbu klesal a v roce 1998 nastala krize. Kapely ke konci devadesátých let hrály méně, lidé na koncerty nechodili, přestali si kupovat alba, stejná situace se odehrávala i na mediálním poli. Rock & Pop se najednou ocitl na dlažbě, byl na prodej a velice dlouho nemohl najít kupce. Tenkrát panovalo přesvědčení, že tak důležitý časopis, jakým je Rock & Pop, nebude obtížné zachránit, prodat, ale byl to o mýtus, který si vybudovali novináři. Majitelem časopisu se stal Daniel Anđel z Muzikusu, jenž jej po několika letech stejně prodal Karlu Balčírákovi.

K.U: Skončily s příchodem Daniela Anđela finanční problémy, s nimiž se Rock & Pop potýkal?

J.Š: Vůbec ne, finanční problémy Rock & Popu naopak narůstaly, neboť Dan Anđel musel za koupi časopisu vynaložit jistou částku, poplatit dluhy, čímž došlo ke stagnaci, ale očekával, že se mu peníze vrátí. Tehdy se psal rok 1997 nebo 1998, tedy doba, kdy už nebyly hudební časopisy zajímavé. V Bangu jsme se také potýkali s problémy i přesto, že jsme v počátcích Rock & Pop bez problému kosili, prodávali jsme až dvacet pět tisíc výtisků, což mi nemůže zapomenout Ondřej Bezr, který Bang nenáviděl a dodnes mě zdraví na půl huby.

K.U: Vzpomeneš si, jakou prodejnost měl Rock & Pop na konci roku 1993?

J.Š: Myslím, že mohl prodat osmnáct až dvacet tisíc výtisků. Bang! šel první dva roky na dračku. Ve čtvrtek ráno, kdy vycházel, jsem chodíval kolem trafiky, ve které odebírali zhruba třicet výtisků, ale v devět hodin ráno tam už neměli jediný. Rock & Pop se tou dobou už potýkal s problémy. Později se situace změnila, prodejnost Bangu klesala, ovšem Rock & Pop zůstal zhruba na stejných číslech a prodával jednu zásadní změnu – začal vycházet v celobarevném provedení. V Bangu jsme také nakonec přešli na celobarevnou verzi, ale v roce 1998 jsme se s Rock & Popem ocitli ve stejné situaci – v absolutním boji o přežití.

K.U: Přejchod na celobarevné provedení musel být finančně velice náročný.

J.Š: Ano, kvůli drahým tiskárnám, které sice postupně zlevňovaly, ale obecně se jim do zlevňování moc nechtělo. Většinou jsme při přechodu z jedné tiskárny do druhé zjistili, že jsme uplynulého roku tiskli za cenu, která mohla být už o třetinu nižší, ale stále se jednalo o vysoké částky. Navíc jsme nemohli navyšovat cenu za jeden výtisk, protože lidé už neměli moc peněz, konec devadesátých let byl na mediálním poli složitější.

K.U: Podle čeho se cena Rock & Popu stanovovala na počátku devadesátých let?

J.Š: Cenu za jeden výtisk si vykalkulovalo vydavatelství Lidové noviny.

K.U: Pamatuješ si, kolik Rock & Pop v roce 1990 stál?

K.U: Počáteční cena byla 4,90 Kčs.

J.Š: Cena za jeden výtisk se stanovovala podle ostatních časopisů, které byly na trhu. Tenkrát Mladý svět, nejpobulárnější časopis v zemi stál 2,- Kčs, tudíž prodejní cena Rock & Popu byla poměrně vysoká, ale z dnešního pohledu směšná. Když jsme v roce 1993 začínali s Bangem, chtěli jsme jeden kus prodávat levněji než Rock & Pop, a proto jsme nastavili cenu sedm korun a pár haléřů, z toho je zřejmé, že směšné částky za časopisy se udržovaly poměrně dlouho.

K.U: Vydavatelství Lidové noviny jako téměř poloviční akcionář zasahovalo tedy jen do finančních záležitostí Rock & Popu?

J.Š: Nevzpomínám si nebo alespoň nevím o tom, že by vydavatelství Lidové noviny do obsahové stránky Rock & Popu někdy zasahovalo, ale občas do vydání zařadilo některý ze svých produktů.

K.U: Zajišťoval distribuci Rock & Popu vedle Poštovní novinové služby ještě nějaký další subjekt?

J.Š: Poštovní novinová služba fungovala už v předrevoluční době, ale později díky příchodu dalších firem o monopol přišla a zároveň se rozštěpil způsob distribuce. Distribuční společnosti se ucházely o různé novinové stánky čili v jednom městě smlouvu s trafikou podepsala Poštovní novinová služba a s jinou například Mediaservis, pak existovala ještě slovenská Mediaprint-Kapa.

Když v roce 1993 začínal Bang!, na trhu fungovalo celkem osm distribučních firem. Všechny včetně Poštovní novinové služby měly velice špatnou platební morálku, což časopisům, a nejen těm hudebním, ubližovalo a stávaly se velmi zranitelnými, protože tiskárnám jsme platit museli, aby vyrobily další čísla.<sup>9</sup> V té době jsem v Rock & Popu už nepracoval, ale nastala chvíle, kdy nezbývaly peníze na platy a honoráře zaměstnanců.

K.U: Rock & Pop tehdy vycházel na celém území České a Slovenské Federativní Republiky?

J.Š: Ano, do roku 1992 jsme byli Federací a poté zůstala velikost mediální trhu stejná, ale na Slovensku fungovali jiní distributoři, do jejichž novinových stánků se časopisy dostávaly obtížněji. Rock & Pop je na Slovensku doposud i přesto, že tam dosahuje komických prodejů.

K.U: Bang! jste od počátku, tedy od roku 1993 distribuovali i na Slovensko?

J.Š: Ano, Bang! sice vznikl v době, kdy se rozpadla Federace, ale stále na slovenský mediální trh cesty vedly, ačkoliv byly složitější. Bang! byl ve své době zjevením, kdežto Rock & Pop byl starým časopisem určeným pro vrstevníky Vojty Lindaura a čtenáře nad třicet let, tedy pro

---

<sup>9</sup> Rozhovor opět notnou chvíli doprovází houkání bezpečnostního rámu nesoucí se z některého z obchodů.

lidi, kteří měli rádi zejména předrevoluční hudební scénu nebo lépe řečeno kapely, které u nás byly známé už dříve – Rolling Stones, Jethro Tull, The Beatles a také kapely ze šedesátých let jako Deep Purple.

Bang! přišel s úplně jiným konceptem, zmiňované formace neochraňoval, v některých člancích je dokonce shazoval, protože mu připadaly nezajímavé a málo progresivní, nabízel své, jiné a mladé kapely. Současně se hodně zajímal o domácí hudební scénu, do níž Rock & Pop tolik nezasahoval, směřování Bangu bylo záměrné, chtěl se od Rock & Popu lišit. Pochopitelně jsme se radovali, když se nám podařilo Rock & Pop v prodejnosti sestřelit, ale domnívali jsme se, že s ním oslovíme jiné čtenáře, čehož jsme dosáhli jen částečně. Své odlišnosti se Bang! držel až do svého konce v roce 2003.

K.U: Rock & Pop se tedy české hudební scény dotýkal v omezené míře od samých počátků?

J.Š: Zastoupení českých kapel bylo v Rock & Popu vždy menší, což je pochopitelné, neboť o mnohých kapelách se u nás v předrevoluční době psát nemohlo, cenzoři takové články prostě nedovolil. Rock & Pop cenzuře už nepodléhal, mohl si psát o čem chtěl a redaktoři si tuto možnost náležitě užívali.

Ale Bang! už takto nepřemýšlel, osobně jsem cenzuru nikdy nevnímal, v předrevoluční době jsem byl příliš mladý, do Svazu mládeže jsem vstoupil, abych se věnoval muzice, pořádání koncertů a víc jsem neřešil. Do Bangu se mnou z Rock & Popu přešel spoluzakladatel Ilja Kučera a obecně jej tvořili mladší redaktoři, kteří přemýšleli jinak, chtěli popularizovat českou hudební scénu a reflektovat neuvěřitelný život v klubech, které praskaly ve švech, což dnes už nezažíváme.

Dnes se lidé na koncerty chodí opít, jsou znuďení, ale tenkrát je navštěvovali kvůli muzice – legendární kluby jako Bunkr nebo U Zoufalců, který je velký jako dámské a pánské záchody v nákupním centru. Tísnilo se v teple, stále se někoho dotýkali, omylem jsem sáhl nějaké holce na zadek, té to ale nevadilo, protože věděla, že v narvaném klubu to není záměrné a takto narvaný tam býval každý koncert. Jsem opravdu rád, že jsem devadesátá léta, která byla srovnatelná se šedesátými lety v Anglii, zažil.

Z muzikantů bylo cítit, že nám jakožto lidé ze západu chtějí rock'n'roll ukázat v plné síle, na Strahově jsi mohla Rolling Stones vidět za velice výhodných podmínek, byl to svátek a zúčastnili se ho nejen lidé, kteří měli muziku rádi. Vždyť na Rolling Stones přišlo sto tisíc lidí a na druhý koncert ještě více, asi sto padesát tisíc, vše bylo důsledkem osvobození.

Kapely nám najednou daly zcela správně na srozuměnou, oč v rock'n'rollu běží, což jsme přijali a aplikovali na české podmínky, řada domácích kapel se zahraniční muzikou inspirovala, zpívala anglicky a jejich texty měly opravdu smysl anebo také neměly, pokud s tím jazykem

neuměly zacházet. Až později se ukázalo, že zpěv v angličtině naši scénu nespasí, český posluchač chce především slyšet mateřských jazyk, a tak tyto kapely postupně zanikaly. Mnohé z nich se neuchytily, do rádia se s angličtinou podařilo prorazit akorát Monkey Business a Support Lesbiens.

Další samostatnou kapitolou je metal, který se od nás v devadesátých letech běžně vyvážel do zahraničí, což se jinému žánru kromě českého jazzu tak přirozeně nepodařilo. Metalová subkultura v zahraničí fungovala tak skvěle, že se kapela Hypnos dostala do hledáčku pořadatelů leckdy velmi významných festivalů a jezdila koncertovat ven, tenkrát s ní hrál Paul Speckmann, zakladatel skupiny Master, který se kvůli hraní s Krabathorem přestěhoval z Ameriky do díry u Uherského Hradiště. A Krabathor se stal součástí světové metalové scény, byl vývozním artiklem, který na fanoušky zafungoval i v zahraničí a s tím souvisí i to, že na českých metalových festivalech je vůbec nejlepší hudební obsazení, z rocku a popu k nám tak velká jména prostě nejezdí.

A víš, co je zajímavé? Mladé české kapely jsou dnes mnohem méně ambiciózní, než bývaly tenkrát. Kdybych si dělal statistiku z deseti rozhovorů s domácími formacemi, kterým jsem položil otázku: „Kam byste to chtěli dotáhnout?“, tak pět z nich by mi kdysi odpovědělo, že by chtěly hrát na stadionu v anglickém Wembley, což býval velký pojem. Hrávaly tam všechny významné kapely, uskutečnily se tam velké charitativní koncerty. Dnes mi ale z těch deseti takto odpoví jedna nebo dvě, řeknou spíš, že chtějí hlavně hrát, zveřejnit na internetu nový klip a pak se teprve uvidí.

## **Příloha č. 3:**

### **Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Ondřejem Konrádem ze dne 14. 1. 2016 v Praze (text)**

**Projekt:** Česka hudební publicistika 1990–1993: analýza vybraných periodik a vzpomínky jejich novinářů

**Narátor:** Ondřej Konrád

**Tazatel:** Kamila Ungerová

**Datum konání rozhovoru:** 14. 1. 2016

**Místo konání:** Praha 1, Mamacoffee

#### **Stručná charakteristika rozhovoru**

Ačkoliv se před setkáním s Ondřejem Konrádem vyskytla drobná komplikace v podobě hodinového odložení schůzky na poslední chvíli, což mě jakožto člověka, který raději na smluvená místa přichází s časovým předstihem, značně znervóznilo, domnívám se, že výsledný rozhovor se v jistých ohledech překrývá s kýženými cíli předkládanými orálně-historickými publikacemi.

První e-mailový kontakt s narátorem byl velice rychlý, proběhl v horizontu tří hodin, přičemž s převyprávěním svých vzpomínek velice ochotně souhlasil. Následně se, zřejmě kvůli pracovnímu vytížení, na týden odmlčel, ale pak nabídl hned dva možné termíny schůzky, tudíž jsme k realizaci interview přistoupili po deseti dnech od počáteční písemné komunikace.

Výběr restauračního zařízení přenechal Ondřej Konrád s humornou poznámkou: „*Šmarjá, nevím, nějaká kavárna v centru. Kam chodíte, studenti?*“ mé osobě, přičemž jsem neuvážlivě zvolila Mamacoffee na Praze 1. V poledne – v původně stanovený čas schůzky i před půl druhou, kdy narátor s omluvami dorazil, zde byl čilý kavárenský ruch. Následné přepisování tak mírně ztěžovala hlasitá hudba, časté hučení mlýnku na kávu, kávovaru a fakt, že jednotlivé stoly jsou umístěny blízko u sebe.

Tyto skutečnosti, které jsou s orálně-historickým výzkumem často neodmyslitelně spjaty, ale energický, obdivuhodně sečtělý a bezprostřední Ondřej Konrád přehlušil svým vypravěčským umem, jímž mě vtáhl ještě hlouběji do tématu bádání a probudil ve mně ještě intenzivnější zájem o zdokumentování vzpomínek. Do připravené polostrukturované sekvence otázek jsem

nahlížela jen výjimečně, neboť narátor se z vlastní iniciativy dotkl většiny oblastí mého zájmu. Z pozice vlídného rádce mi doporučoval, jaké okolnosti týkající se zakládání vybraných hudebních časopisů na počátku devadesátých let bych neměla opomenout – zejména zdůrazňoval postihnutí situace na domácí mediální scéně.

Ondřej Konrád svou otevřeností, upřímností a neskrývanou názorovou vyhraněností eliminoval vznik jindy tak charakteristického asymetrického vztahu mezi narátorem a tazatelem. Role, jež ve zkoumaném období zastával, líčil podle svých osobnostních hodnotových kritérií, zásad i pocitů, tudíž výsledné interview považuji za velice přínosné. Dovoluji si dokonce tvrdit, že se přibližovalo nenucenému rozhovoru, neboť jsem nepovažovala zařazení doporučené úvodní a závěrečné pasáže, v níž tazatel dává narátorovi najevo, že nepřišel pouze ve snaze vytěžit pro sebe důležité informace, za nutné.<sup>10</sup>

Ondřeje Konráda považuji za velice ochotného vypravěče: „Řeknu vám všechno, co chcete, co budu vědět.“ Je nadán mocí posluchače přenést do doby, k níž se ubírají jeho vzpomínky. I z toho důvodu jsem se neubránila a rezignovala na zásadu devadesátiminutového interview. V celkové stopáži jsme se s narátorem „dopracovali“ k rozhovoru o třech hodinách a patnácti minutách, díky čemuž jsem při následné redigované transkripci naplno okusila časovou náročnost orálně-historického výzkumu.

## **Stručný obsah a struktura rozhovoru**

- Situace na domácí mediální scéně před založením Rock & Popu – existence Melodie, Gramorevue a Bulletinu Jazz
- Jiří Černý jakožto šéfredaktor a vlajková loď Rock & Popu
- Role a kompetence vydavatelství Lidové noviny
- Festival Rock for Life
- Finanční problémy a odhadovaný prodaný náklad Rock & Popu
- Způsob výběru titulních stran
- Přejít na formát A3
- Charakteristika Vojtěcha Lindaura jakožto šéfredaktora

---

<sup>10</sup> VANĚK, Miroslav. MÜCKE, Pavel. *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. Orální historie a soudobé dějiny. ISBN 978-80-246-2931-5. s. 140–156

- Zdroj inspirace, archiv Jiřího Černého
- Dvanáct na Houpačce
- Frank Zappa v Praze
- Rolling Stones v Praze



## **Příloha č. 4:**

### **Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Ondřejem**

#### **Konrádem ze dne**

#### **14. 1. 2016 v Praze (text)**

O. K: Zakládání časopisu se vždy silně odvíjí od nějaké historie. Před Rock & Popem byla na českém trhu k dispozici Melodie a magazín Gramorevue, který v Praze vydával Supraphon. Na Slovensku ještě existoval časopis Populár. Čili nějaké podhoubí hudebních časopisů tu bylo, přičemž Melodie vznikla začátkem šedesátých let v souladu s lehkým politickým uvolněním, které přišlo spolu se semaforovou vlnou. Do té doby byla pop music buďto strašně staromódní anebo taková nijaká, stupidní. V rozhlase převažoval folklór. A do této atmosféry vnesl Semafor čerstvý vzduch, který se vyznačoval neokázalým chováním a zpíváním, jejich texty byly inteligentní, vyznačovaly se hovorovou češtinou, což tehdy nebylo vůbec myslitelné. A v té době, myslím si, že ne náhodou, vznikla v roce 1962 nebo 1963 Melodie. Jejím původním šéfredaktorem byl jakýsi vážný muzikolog. Ačkoliv se měla Melodie zabývat nevážnou hudební sférou, psalo se v ní hodně akademicky, bylo to dost hrozné. Velmi brzy poté, asi po roce se stal šéfredaktorem Lubomír Dorůžka a celý časopis najednou začal mít úplně jiný švih, všiml si interpretů, kteří hýbou domácí scénou i světem. Tento stav přetrval až do roku 1989, kdy Lubomír už Melodii dávno nevedl. V roce 1968 z ní odešel, neboť si velice dobře uvědomoval, že prověrku,<sup>11</sup> jakožto celoživotní přítel Škvoreckého, nepřežije.

Melodie ale kupodivu žila nějakým způsobem dál. V prvních normalizačních letech vypadala dost hrozně. I poté, co jsem se v roce 1975 vrátil z vojny, v ní stále vycházel stupidní úvodníkový rozhovor s tajemníkem ÚV KSČ nebo bůh ví s kým, ale muselo to být, byla to taková úlitba. Ovšem zbytek Melodie byl prostě skvělý – psal do ní Jirka Černý, Lubomír Dorůžka, Jaromír Tůma a já se do ní také znovu zapojil. Vydrželo mi to až do roku 1989 s tím, že v jedné chvíli komunisti Melodii úplně zlikvidovali, a to v roce 1983. Úplně rozkulačili redakci, vyhodili redaktory a nasadili tam svoje, což bylo opravdu hrozné. Nejen, že to byli kolaboranti a kreténi, ale ke všemu ještě úplní amatéři.

Lidé, kteří měli předplatné Melodie, ho získávali jedině tím, že někdo zemřel. Jinak jste se k němu ani dostat nemohla, časopis měl nařízený náklad, který nesměl přesáhnout. Ani by na

---

<sup>11</sup> Narátor děkuje servírce, která mu přinesla kávu a plynule pokračuje ve vyprávění.

další výtisky nezískal papír. Čili náklad se pohyboval kolem osmdesáti nebo devadesáti tisíc, ale ve skutečnosti Melodii četlo asi milion lidí, možná i méně. Každý výtisk zkrátka prošel rukama pěti nebo šesti lidí.

Nejednou Melodie vycházela s prázdnými stránkami, na kterých nebyl text ani fotky. Jejím šéfredaktorem se tenkrát stal opravdu hnusný kolaborant.<sup>12 13</sup> Do Prahy přišel odněkud z malého města, předtím vítal tanky s květinami, a proto ho za odměnu stanovili šéfem rozhlasové stanice Hvězda. Navíc tam rozkradl nějaké peníze a po zpěvačkách, jejichž písničky se měly hrát, vyžadoval sexuální služby. Stal se šéfredaktorem Melodie, ale nevydrželo to. Komunisté po třech letech zjistili, že je to ostuda, a tak se vše zase vrátilo do starých kolejí. Tou dobou už začínala být perestrojka.

Další důležitou věcí je existence Bulletinu Jazz Jazzové sekce Svazu hudebníků ČSSR.<sup>14</sup> Vedle toho na Slovensku vycházel Populár, ale ten byl dost blbý. Z tohoto podhoubí vzešel relativně široký okruh autorů, kteří už měli zkušenosti, a hlavně měli své rádce – především Lubomíra Dorůžku a Jirku Černého. Proto se Jiří Černý stal prvním šéfredaktorem Rock & Popu, i když jsme už dopředu s Vojtou Lindaurem věděli, že to bude fraška. Jirka ve skutečnosti šéfredaktora ani dělat nechtěl.

K. U: Domníváte se, že se z jeho strany jednalo o oběť, neboť jste v čele časopisu potřebovali veřejně známou osobnost, jakou Jiří Černý, jakožto aktivní člen Občanského fóra, bezesporu tehdy byl?

O. K: Jednalo se o oběť, na kterou i celkem rád přistoupil, protože se ocitl ve středu pozornosti. Na Jiřím Černém mermomocí trvaly Lidové noviny, pod kterými jsme Rock & Pop vydávali, ale hlavně si představovaly, že budeme pokračovat v Melodii. Osobně jsem byl proti. Vojta ani ne, nakonec by to asi spolkl, ale mně se nelíbilo, že má Melodie za sebou nějakou minulost, kterou by bylo dobré přestříhnout a začít na zelené louce, byť se stejnými autory. Nechtěl jsem se k Melodii upínat stejně, jako bych nechtěl pokračovat ve vydávání Rudého práva, i kdybych byl levicově orientovaný. Ve vydávání Práva pokračují dodnes, akorát si změnili jméno. Tehdy se rozpoutala hrozná hádka, několik lidí se najednou zatvrdilo a prohlásilo: „Ne, my vám Melodii nedáme. Titul si nemůžete jen tak vzít, budeme ho vydávat dál.“

Před Vánoci 1989 proběhla v Malostranské besedě nejdůležitější schůzka. Byla strašná. Jan Dobiáš, redaktor Mladého světa, sporták a přítel trampingu, který dělal věci okolo Brontosaurů

---

<sup>12</sup> Miroslav Kratochvíl

<sup>13</sup> Sype si cukr do kávy, několikrát poklep porcelánovým víčkem cukřenky, jak kdyby tím zdůrazňoval své antipatie vůči Miroslavi Kratochvílovi, zavře ji a zaníceně pokračuje ve vyprávění.

<sup>14</sup> Československá socialistická republika

a zhruba od roku 1987, kdy se Melodie vracela do normálních časů, ji šéfoval, řekl, že ji chce vést dál. Strhla se strašlivá debata, během níž nám Láďa Kantor, Antonín Matzner a ještě další, kteří se postavili proti nám, řekli: „Nemůžete si vzít všechny redaktory a začít vydávat časopis. To je jako kdyby Sparta koupila všechny hráče.<sup>15</sup> Takhle se to nedělá!“ A my mu odvětili: „Počkej, Sparta klidně koupí všechny hráče, když na to bude mít, vždyť se to tak dělá. Nabízíme nový časopis, nechceme pokračovat v Melodii a lidé za námi jdou sami od sebe. Nikoho si nerozebíráme, nám je to absolutně volné. Kdo chcete, pojďte s námi a kdo nechcete, dělejte něco jiného.“ Láďa Kantor, Antonín Matzner a ještě další úplně zešíleli: „To nemůžete, musíte nám dát alespoň Frantu Horáčka!“ „Zbláznili jste se? Záleží na Frantovi, kam půjde.“ Bylo to strašné a Jan Dobiáš se rozplakal.

Založení Rock & Popu vycházelo jednoznačně z nějaké minulosti. Konkrétně my jsme chtěli být opravdu nezávislí. Vůbec první schůzka se uskutečnila někdy kolem adventu ještě v redakci Melodie ve Strašnicích. Láďa Matzner, Ivan Poledňák a další se najednou ptali, kdo bude v redakční radě, protože v té době se ještě uvažovalo, že budeme ve vydávání Melodie pokračovat. „Počkej, v jaké redakční radě?“<sup>16</sup> Nechtěli jsme být na ničem závislí, a proto se mi myšlenka pokračovat ve vydávání Melodie nezamlouvala, ale dodatečně jsem uznal, že měla tržní logiku. Melodie měla veliké jméno, obrovskou čtenost, byla zaštitěna jménem Jiřího Černého i dalších.

Několik let vycházela dál a jakmile ji koupil Janeček s Gottem, šla kompletně do háje. Dnes už dlouho dobu neexistuje a byla zbytečná i tehdy. Vysloveně se jednalo o truc Matznera s Poledňákem, kteří věděli, že s nimi v našich plánech nepočítáme a rozhodně nás nenapadne jim říkat o jejich muzikologické, odborné a nečitelné články. A to se jim nelíbilo. Byli zvyklí se v těchto kruzích pohybovat. Proto se Melodii snažili mermomocí udržet a naverbovali do ní nešťastného Jaromíra Tůmu, našeho kamaráda, který se stal šéfredaktorem. Bylo to úplně zbytečné. Jaromír pak musel sám pochopit, že vydávání Melodie nemá smysl. V této zemi není prostor pro tolik periodik, respektive pro dvě tak obecná periodika, jakými byla Rock & Pop a Melodie.

Rock & Pop vlastně zabíral všechny žánry. Spark je o něčem jiném. Zabývá se vysloveně hard rockem a heavy metalem, vlastní žánrovou skupinou stejně jako folkový časopis Folk & Country, který díky tomu existoval relativně dlouho. Založil jej a vedl člověk, který v sedmdesátých a osmdesátých letech organizoval Portu, dodnes je v této oblasti činný, pořádá festivaly. Čili žánrové časopisy u nás existovat mohly, protože zasahovaly konkrétní skupinu

---

<sup>15</sup> Výrazně gestikuluje rukama.

<sup>16</sup> Narátorovi začne zvonit telefon, volá mu syn, a tak na několik málo minut ze slušnosti vypínám diktafon.

čtenářů a Spark nakonec existuje dodnes, ale ty obecně... Byla to stejně absurdní situace jako dnes, kdy vedle sebe existují Rock & Pop a Rock & All. Podle mě není místo ani pro jeden, natož pro dva časopisy. Jeden by možná za určitých okolností jakž takž fungovat mohl.

K. U: Dle mého přežije Rock & All, do něhož přešla celá původní redakce Rock & Pop.

O. K: Já vím, ale který čtenář to pozná? Jsou to zaměnitelní autoři beze jména, kteří hudbě většinou moc nerozumějí, neumějí psát...

V Rock & Popu jsme chtěli být co nejvíce nezávislí, ale neměli jsme představu, že si sami založíme časopis. V prosinci 1989 ta myšlenka ještě nebyla tak daleko... Bylo jasné, že přijde svoboda a konečně si budeme dělat, co budeme chtít a my, co jsme se zabývali muzikou, poprvé v životě. Do toho přišlo vznikající vydavatelství Lidové noviny s tím, že o nás má zájem a chtělo by nás vydávat. Nejprve také mělo zájem o titul Melodie, ale záhy se smířilo s tím, že to nepůjde, neboť Poledňák a spol. Melodii nepustili. Řekli, že ji nedají a budou ji vydávat dál. Zůstali v redakčních radách, ale ani do Melodie nepsali, akorát v tom nechali lidi plácát a mysleli si, bůhví, co se nestane. A nestalo se nic.

Nabídku vydavatelství Lidové noviny jsme akceptovali, připadalo nám fajn se s nimi spojit. Lidové noviny byly symbolem kontinuity před rokem 1948 a jako samizdatové vycházely před listopadem 1989. Někteří z nás do nich i anonymně psali, třeba Pepa Vlček zrealizoval několik velkých rozhovorů s Jasnou Pákou.

K. U: Zasahovalo vydavatelství Lidové noviny, které bylo současně téměř polovičním akcionářem, do obsahové stránky Rock & Popu?

O. K: Ne.

K. U: Z pohledu vydavatelství Lidové noviny ale byla například nepřijatelná titulní strana s kapelou Lucie.

O. K: Ano, protože to byli pitomci, kteří si mysleli, že Lucie je moc komerční. Tento názor vydavatelství Lidové noviny se k nám donesl, ale nic jsme s ním nedělali. Považovali jsme ho za úplně nesmyslnou poznámku od lidí, kteří jsou dnes mimochodem v těch nejkomerčnějších žurnalistických strukturách. Například Michal Klíma, syn spisovatele Ivana Klímy je momentálně v čele Vltava Labe Media, které koupila Penta a vydává regionální deníky. Ačkoliv vydavatelství Lidové noviny samo o sobě nebylo undergroundové, mělo pocit, že k Rock & Popu underground do jisté míry patří. Pokud máme na titulní straně Franka Zappu, je to v pořádku, ale Lucie je špatná. Bylo to komické. Výtka z jejich strany zazněla, ale my jsme si z ní dělali legraci.

K. U: Jak probíhala schůzka s Jiřím Černým, kterého jste spolu s Vojtěchem Lindaurem, Vladimírem Vlasákem a Josefem Vlčkem požádali, aby se ujal role šéfredaktora Rock & Popu?

O. K: Jiří Černý to musel tušit už ve chvíli, kdy jsme se jako delegace ohlásili, že přijdeme a vyslechl si naše představy. Už si to moc nepamatuji, ale myslím, že nám rovnou řekl, že se role šéfredaktora ujme. Vydavatelství Lidové noviny Jiřího Černého chtělo, a kdyby to Jirka nevezal, nevím, jestli by vůbec bylo ochotné Rock & Pop vydávat. Ale čert ví, zda by to pro nás také bývalo nebylo lepší, protože bychom se museli hned od počátku trochu víc ohánět. První půlrok, spíše rok jsme tak trochu spoléhali, že jsme pod křídly profesionálů, kteří se později ukázali jako největší amatéři. Amatéři ale byli všichni. Nastala tu nová situace, na kterou nikdo nebyl zvyklý. Před listopadem 1989 existovaly úplně jiné podmínky. Všechna periodika byla svým způsobem státní, byť je třeba vydávala Strana socialistická nebo Československá strana lidová, která měla deník Lidová demokracie. Stejně všechna podléhala komunistům. A kdyby si vzpomněli, že se jim nelíbí, dosáhli by zkrátka obměny redakce nebo by řekli, že není papír a noviny by nevyšly. Vydávání periodik nemělo ani stín tržnosti. Samozřejmě byly časopisy, které více mířily na lidi – ty vysloveně obrázkové, specializovanější nebo časopisy pro ženy, jež jsou ostatně populární dodnes. Ale to je všechno. Nikdo z novinářů ani z managementu neměl absolutně žádné zkušenosti s volným trhem a podnikáním. Nikdo nevěděl, jak mířit na čtenáře, eventuálně připravovat kampaně, z naší strany to byl amatérismus. Najednou se razantně změnila situace, všechno bylo svobodné, volné a lidé mohli se svým časem zacházet, jak chtěli. Předtím byli více méně přinuceni sedět v hospodě, opíjet se, koukat na komunistickou televizi anebo číst to, co si mohli koupit v obchodech. Knihy byly z této nabídky vůbec nejslušnější. Velmi brzy jsme z ankety, kterou jsme uspořádali a umístili na poslední stranu časopisu, zjistili hrůzoplňné údaje – lidé chtěli stále dokola číst o Jethro Tull, Led Zeppelin a Deep Purple. Už jsme o nich psát nechtěli. Samozřejmě jsme se k nim jednou za čas vrátili, ale stále dokola se věnovat věcem, které jsou passé? Připadalo nám to absurdní. Čtenáři ale nezměnili názor dodnes. Všimněte si v knihkupectvích, že o Led Zeppelin vyšlo v češtině asi deset knih. Téměř každý rok vyjde Baarová, Goebbels, Hitler a Led Zeppelin, kteří jsou v knihkupectvích největšími taháky.

Ve výsledku nebylo čtenářů zdaleka tolik, kolik jsme si mysleli. Trošičku se to rozměnilo i existencí Melodie. Pokud by nevycházela, naše čtenost by asi byla také o něco lepší.

Konec v Rock & Popu pro mě začal v roce 1992. Nejdříve nešťastným koncertem v Mostě. Vůbec jsem nechápal, proč máme pořádat festival.

K. U: Podle Jardy Špuláka Rock & Pop uspořádání Rock for Life zaštitil.

O. K: Nezaštitil. Osobně jsem byl kategoricky proti. Vojta to zaštitil a několikrát jsme se kvůli tomu pohádali. Připadalo mi to nesmyslné. Ať to dělá někdo jiný. Vždyť pořádání festivalů nerozumíme, nevyznáme se ani v právních záležitostech. Most nakonec díky amatérovi

Špulákovi skončil absolutní katastrofou, za jednotlivé položky utratil šílené peníze. Dodatečně jsme zjistili, že čtyři měsíce, dvakrát za týden jezdil taxíkem do Mostu i zpět a vyjednával... Objednával bagry, které srovnaly půdu se zemí.

Ze SSM<sup>17</sup>, pod kterým dříve pracoval, byl zvyklý na úplně jiné chování. I bez ohledu na počasí musela celá akce skončit špatně. A skončila úplně katastrofálně – dluhem asi deset miliónů, což by dnes bylo asi padesát miliónů. Rock & Pop se dostal do problémů, které se de facto nedaly vydýchat. Sice přežil, ale osobně jsem na to už neměl nervy a chtěl jsem pryč. Ze základajících členů vlastně odešli všichni s výjimkou Vojty.

K. U: Ostatní redaktoři odešli primárně kvůli finančním potížím?

O. K: Ne. Finanční potíž také spočívala v tom, že jsme po třech letech brali peníze, za které jsme nastoupili. To dost dobře nešlo. Cenové poměry se začaly měnit a my jsme stále pracovali zhruba za dva a půl tisíce korun. Živili jsme rodiny a bylo nám čtyřicet let – mně, Pepovi, Petrovi Nosálkovi. Některým bylo méně, ale na tom nezáleželo. Všichni jsme postupně odpadali. Ani jsem na počátku nepřemýšlel, že bych v Rock & Popu zůstal déle. Dva roky legrace byly super, tak akorát. Přišla nová éra, vydávali jsme časopis tak, jak se nám líbil a četlo ho ještě poměrně dost lidí.

K. U: Vzpomínáte si zhruba, jakých prodejů Rock & Pop dosahoval?

O. K: Nevím. Postupně samozřejmě klesal. První čísla měla prodejnost kolem šedesáti tisíc, možná ještě vyšší. Spíše by to věděli lidé z Lidových novin, možná i Vojta. Tuhle jsem ho viděl v docela dobré formě... Naše stará redakce se každý rok schází v poledne na Silvestra a máme takzvaný poledníček. Podniky měníme podle toho, jak zanikají, vznikají, jak mají otevřeno. Poslední ročník jsme pořádali v Mikulandské ulici a Vojta vypadal výborně, mluvil souvisle. Týden předtím jsem se s ním kvůli něčemu potkal, a to byla úplná katastrofa. Zkuste se s ním sejít dopoledne... Zavolám mu a řeknu mu, aby na vás byl vlídný.

K. U: Byla bych vám velice vděčná.

O. K: Vojta je ochotný, ale jde o to, aby komunikoval. Je můj blízký kamarád, napsali jsme spolu knihu. Když jsem v osmdesátých letech přišel do Gramorevue, pracoval tam i Vojta a navrhl mi, abych napsal seriál o dějinách bigbítu. Melodie se tehdy nacházela v podivném kolaborantském stavu... Souhlasil jsem a následně z toho vznikla kniha *Bigbít*. V původním prvním vydání se jmenovala *Kdopak by se rocku bál* a začínala padesátými lety.

Nejdříve vycházela na pokračování v tehdejší Gramorevue. První, vysloveně historickou část jsem psal já a obcházel ještě žijícího Mikiho Volka i další interprety, bylo z toho hodně

---

<sup>17</sup> Socialistický svaz mládeže

průšvihů. Zveřejňovali jsme fotky emigrantů, tudíž jsme byli v jednom kuse popotahováni. Řekli jsme si tedy, že počkáme rok, až všichni trochu vychladnou. Už ale nadešel rok 1989 a vše se začalo pomalu hýbat.

Druhou část jsme napsali s Vojtou, začínala normalizací a postupovala až do roku 1989. Knižně poprvé vyšla koncem devadesátých let a tehdy jsem se s tím odmítl znovu zlobit, už mě to nezajímalo, ale Vojta k tomu ochotně dopsal ještě posledních deset let. Znovu tak *Bigbít* vyšel před třemi nebo čtyřmi roky.

Všichni jsme k němu zcela jednoznačně chovali úctu, byl pro nás autoritou, ale články vůbec nečetl, to dělal Vojta a redaktoři, kteří měli na starosti rubriky. Jednotlivé sekce časopisu nebyly striktně určené, ale recenze měl de facto na starosti Pepa Vlček, domácí Vláďa Vlasák, zahraniční já a ještě někdo... Zkrátka lidé, kteří v novinářině jeli už delší dobu. S výjimkou nás zkušenějších přišlo do Rock & Popu několik mladých kluků, kteří neměli příliš zkušeností, spíše se rozkoukávali, psali a učili se pracovat s texty, aby byly čitelné, rubriky tedy neredigovali.

K. U: Při finální korektuře jste si rubriky pročítali i vzájemně?

O. K: Ne. Bylo by to divné. Nedělá se to ani v novinách. Každý má na starosti něco a nechte z pod rukou druhého.

K. U: Myslela jsme spíše po jazykové stránce.

O. K: K tomu byly korektury a dělali jsme je sami, nenajímali jsme ještě někoho navíc. Když přišel do redakce signální výtisk, ujal se korektury ten, kdo byl zrovna po ruce, protože se musela celá stihnout během několika hodin. Vyfasoval několik stránek bez ohledu na to, zda byly či nebyly jeho.

K. U: Obsahy rubrik jste si určovali sami nebo jste se radili na poradách?

O. K: K tomu sloužily porady. Občas jsme se přeli o hlouposti. Kolem Vládi Vlasáka byla skupina, která do časopisu v jednom kuse cpala folkaře. Na obálkách jsem je příliš nechtěli – maximálně Nohavicu.

K. U: Ani Karla Kryla jste nechtěli na titulní stranu?

O. K: O Karla Kryla jsme samozřejmě stáli. Ten byl jiná kategorie.

K. U: Na titulní straně Rock & Popu se ale objevil i Michal Tučný.

O. K: Skutečně? Asi jsme zrovna prohráli nějakou bitvu, ale vůbec si to nepamatuji. Michal Tučný se na titulní straně objevil během prvních dvou ročníků?

K. U: Přiznám se, že doposud jsem detailně neprošla všechna čísla z let 1990–1993, ale na Michala Tučného jsem na titulní straně určitě narazila.

O. K: Tehdy Rock & Pop vycházel v pěkném velkém formátu, který se mi líbil.

K. U: Až později jste přešli na formát A3, v němž vycházel i Melody Maker.

O. K: Ano, to bylo fantastické. Ohromně se nám to líbilo. Grafik Mirek Klos k nám přišel z Mladého světa, což se na prvních číslech projevilo, byl tím formátem odkojený. Ale vedle formátu za to mohla i tiskárna.

Zhruba půl rok se s půl rokem sešel a od ledna 1991 jsme přecházeli na velký formát A3. Což bylo super. Krásně to vypadalo. Lidé nadávali, že se teď Rock & Pop nedá číst v tramvaji, ale vymysleli jsme protiargument – je to pěkné. Bohužel se dlouho neudržel. V devadesátých letech se formát o trochu zmenšil, ale ještě stále byl relativně veliký. Magazín se z Rock & Popu stal až později...

K. U: Jarda Špulák mi vyprávěl, že formát časopisu byl posedlostí Vojtěcha Lindaura.

O. K: Byl posedlostí všech – mě, Petra Nosálka. Z formátu jsme byli nadšení.

K. U: Změna formátu byla motivována hlavně touhou přiblížit se Melody Makeru nebo tím, že formát A3 dobře vypadá?

O. K: Hlavně krásně vypadá. Samozřejmě jsme znali britské časopisy a určitě v tom také hrály roli.

K. U: V jakých ohledech jste se vzhledli v zahraničních časopisech?

O. K: Patrně se jednalo o mix. Každý měl rád něco jiného – Vojta určitě britské týdeníky Melody Maker a The New Musical Express, já jsem měl rád Rolling Stone...

K. U: Četli jste i Billboard?

O. K: Billboard také, ale ten byl hlavně věstníkem gramofonového průmyslu. Vycházely v něm články o hudbě, ovšem primárně se zajímal o hudební byznys. Tím pádem nás ve srovnání s Rolling Stonem nijak neinspiroval. Rolling Stone nás navedl na způsob psaní, byl to moderní časopis, který vznikl v šedesátých letech, psali do něj excelentní autoři, ale především nás inspiroval britský měsíčník, na jehož jméno si nemohu vzpomenout a jehož londýnskou redakci Vojta Lindaur s Petrem Nosálkem v devadesátých letech navštívili. Asi na čtrnáct dní vyjeli na jakousi poloviční stáž.

Na našem současném trhu by zřejmě neuspěl časopis, který by se věnoval výhradně hudbě pro mladší generace anebo to může být maximálně v intencích Full Moonu. Nevím, jaký má náklad, ale hádám patnáct set nebo dva tisíce kusů.

K. U: Full Moon je postaven na tom, že do něj redaktori přispívají bez nároku na honorář.

O. K: Já vím, teď jsem do Full Moonu něco napsal, protože mě oslovili. Slíbili mi peníze, ale nevezmu si je od nich – vůči ostatním to je trapné. Děti tam pracují zadarmo, tak proč bych si já bral honorář. Jednou za pět let jim rád něco napíšu zdarma, to mě nezabije.



Řada časopisů cílí na mladé, ale těch, kteří čtou, podle mě tolik není. Posluchači kolem patnácti let poslouchají hudbu anonymně, vlastně ani nevědí, jakou má muzikant historii, jaké vydal desky. Možná později se v tom začnou trochu orientovat, protože hledají to, co je baví, ale zřejmě si o tom nepotřebují číst v časopise. Stačí jim informace, které najdou na internetu.

K. U: Když jste se dotkl cílové skupiny čtenářů, lze o ní hovořit i v případě Rock & Popu?

O. K: Už jsem o tom mluvil. Cílovou skupinu jsme si nepředstavovali, ale z ankety v roce 1991 vyplynulo, o co mají čtenáři zájem. Poté jsem v Rock & Popu pracoval ještě téměř rok, ale už jsem byl jednou nohou venku, tak nevím, zda se tato zjištění začala zohledňovat. Podle mého příliš ne, jelikož bychom pak na každé obálce museli otisknout Jethro Tull a Deep Purple, což se nám fakt nechtělo. V následujících letech, kdy starší generace redaktorů z časopisu odešla a působili tam kluci, kterým je dnes řekněme čtyřicet pět let – Honza Dědek, Ondřej Bezr a další. Vojta Lindaur v Rock & Popu taky z nepochopitelných důvodů zůstal a působí pořád. A tehdy začal obsah podléhat inzerci nahrávacích firem. Vycházeli například noví R.E.M, label si zaplatil reklamu a chtěl, aby se objevili na obálce. Což bylo v pořádku. Tehdejší podmínky otisknutí byly hodně luxusní, Honza Dědek tak mohl odletět do New Yorku a uskutečnil rozhovor s Michaelem Stipem, který si při tom lakoval nehty na nohou.

K. U: Vaše rozhovory se zahraničními interprety se odehrávaly zejména v Praze, před jejich koncerty?

O. K: Zas tolik rozhovorů jsem nedělal. Tehdy se to spíš rozhýbávalo a nemyslím si, že bych kvůli interview někam vycestoval. Za mě se to ještě neprojektovalo. Teprve se ustanovovaly pobočky světových firem. Naplno začaly až v letech 1992–1994 fungovat Warner Music, Sony Music, BMG, respektive EMI. Najímaly řadu zaměstnanců, hlupáky, kteří hudbě vůbec nerozuměli. A Honzovi tyto firmy platily cesty po Evropě, někdy i do Ameriky jenom proto, aby tam strávil jeden den v hotelovém pokoji se Stingem ad.

Do té doby to nebylo časté... Jirka Černý se na mě rozčílil: „Proč jsi nejel do Ostravy, když tam hráli Deep Purple?“ Odpověděl jsem: „Za prvé mě Deep Purple nezajímají, za druhé nechci ležet čtyři hodiny před hotelovým pokojem zhuleného rockera, který se buď k rozhovoru uráčí anebo taky ne.“ Rozhovor se musí s managementem předem dojednat. Řekl mi, abych byl zuřivý reportér, a tak jsem opáčil, že dnes už to funguje jinak, odzvonilo časům, kdy měl novinář k rozhovoru toho, koho si odchytil. Dnes už to vůbec nejde. Někteří mladší se o odchyt pokusili, ale samozřejmě to nedopadlo, maximálně na letišti získali podpis od Ronnieho Jamese Dia.

K. U: Jak jste navazovali kontakty s managementem jednotlivých kapel?

O. K: Nevím přesně, asi přes pořadatele koncertů. Management vždycky musel mít partnera v Čechách. Nevím, jak se agentury tenkrát jmenovaly.

K. U: Jednou z nich byla 10:15?

O. K: 10:15, Interkoncert – pokud už tehdy existoval, ale nejagilnější asi byla 10:15. Spíše by vám to řekl Vojta. Nebyl jsem s nimi moc ve spojení. Když jsem psal o koncertech zahraničních kapel, většinou to vytelefonovala naše sekretářka Jiřina Imramovská a jenom jsem si pak někde vyzvedl lístek. V počátcích Rock & Popu jsme měli i tajemníka Zdeňka Doležela, ale už nežije, zemřel před třemi nebo čtyřmi lety. Jiřina odešla krátce po naší starší generaci, Pepa Vlček ji přetáhl.

K. U: Jaký byl Vojtěch Lindaur šéfredaktor?

O. K: To se těžko říká. Vojta je můj kamarád, pokrevní bratr. Pamatuji si ho hlavně jako redaktora Gramorevue. Přišel na doporučení Lubomíra Dorůžky poté, co ho vyhodili z klubu Opatov, kde dělal dramaturga a zorganizoval koncert Nico. Kvůli tomu koncertu ho vyšetřoval StB<sup>18</sup>, přišel o práci a Lubomír, který Vojtu trošku znal, se o případu se doslechl, a tak ho doporučil paní doktorce, muzikoložce a šéfredaktrorce Gramorevue Olze Šotolové.

Gramorevue vydával Supraphon, tím pádem nebyla primárně zaměřená na pop music, ale několik stránek jí věnovala a Supraphon popravdě řečeno živila, protože desky vážné hudby to utáhnout nemohly. Kdežto Karel Gott a Hana Zagorová se prodávali.

Paní doktorka Šotolová byla skvělá, zaštiťovala i vydávání seriálu, na který padalo hodně útoků. Bylo nám vyčítáno, že jsem chartisti a dovolili jsem si otisknout fotografii Yvonne Přenosilové, tehdejší redaktorky Svobodné Evropy. A paní doktorka na to zareagovala: „Jaká Přenosilová, jaká emigrantka? Především jsem ji potkala v Praze na stranické schůzi Supraphonu.“ Oni mlčeli, nic neřekli i přesto, že ji paní doktorka v Praze potkat nemohla.

Vojta byl v Gramorevue výborný, okamžitě oslovil okruh lidí, kteří odpadli od Melodie v době, kdy komunisté vyměnili redakci a odmítli do ní psát. Začali do ní přispívat i noví lidé – Petr Žantovský ad. Vojta tedy měl z čeho vybírat, a hlavně měl své jasné představy, což na mě tehdy udělalo impozantní dojem. Je vysloveně koncepční člověk.

Když se myšlenka vzniku časopisu přiblížila, fakticky jsem se domníval, že by Vojta měl být tím, kdo Rock & Pop povede. Tuším, že prvotní nápad vykrytalizoval už v roce 1988, kdy se rekrutovala skupina mladších publicistů, která spíše přispívala do věstníků, jež vycházely v rámci různých folkových festivalů a prošla dvouměsíčním nebo tříměsíčním kurzem organizovaným Sekcí mladé hudby. Možná ho ještě s někým vedl Aleš Opekar a byl určen

---

<sup>18</sup> Státní bezpečnost

mladým lidem, kteří chtěli o hudbě psát. Tato skupinka se už tenkrát scházela s Vojtou a kula plány na nějaký časopis, ale mám dojem, že když Rock & Pop vznikl, přešel do něj jeden nebo dva lidé. Ostatní se pustili do jiných aktivit. Jedním z nich byl i Vladimír Hanzel, který šel s Havlem na Hrad a zaplat' pánbůh, protože s ním by to byla v redakci naprostá katastrofa. Zkrátka a dobře, Vojta na mě udělal veliký dojem a skutečně byl vůdčím duchem časopisu, Jirka byl opravdu hlavně tím reprezentačním...

K. U: Podle jakého klíče jste vybírali titulní strany Rock & Popu? Snažili jste se primárně obsáhnout kapely, jež se neobjevovaly v Melodii?

O. K: Určitě. Na obálce prvního čísla byl Zappa, což byl dozvuk jeho lednové návštěvy. Možná nebylo úplně šťastné psát o něm ještě v květnu. Trošku nám vyčítali, že jsme přišli s křížkem po funuse, ale tenkrát jsme do toho prostě šli... Chyby se dělají a nebylo to jen tím. Lou Reed byl také v jednom z prvních čísel.

K. U: Lou Reed se objevil hned na druhé titulní stránce, která vyšla v závěru května 1990.

O. K: Tenkrát sem muzikanti ještě na větší koncerty nejezdili. Reed víceméně přijel kvůli rozhovoru s Havlem pro Rolling Stone a jelikož mu uspořádali večírek na Národní třídě, tak tam nakonec něco zahrál. Zappa si ve finále také zahrál s Plastikama. Ani jeden sem tehdy nepřišel jako muzikant. Myslím, že první větší koncert v Praze odehráli v létě 1990 The Cure – tehdy opravdu dorazila kapela světového jména.

K. U: A v srpnu přijeli Rolling Stones.

O. K: Samozřejmě. Přemýšlím, podle čeho se titulní strana vybírala... Vybírala se podle toho, zda se bude konat nějaký koncert. V jednom z prvních čísel se na titulce objevil Phil Collins.

K. U: Po Lou Reedovi vyšla na titulní stránce Lucie.

O. K: Domnívám se, že Phil Collins vyšel až na velkoformátu a poslal nám nějaké peníze.

K. U: Ano. Phil Collins nejprve zaslal do redakce dopis, ve kterém nabídl svou pomoc. Vojtěch Lindaur odepsal, že by Rock & Popu pomohly peníze a ty zpěvák následně poslal... Přístup Phila Collinse byl ojedinělý?

O. K: Tohle vážně nevím, vůbec jsem v tom nejel. Myslím, že korespondence Collinse byla spíše náhodná. Vojta by si to pamatoval.

K. U: Vedle toho se v prvních číslech Rock & Popu z roku 1990 objevovala politická témata. Tehdejší doba reflexi politického dění jednoduše vyžadovala?

O. K: Museli bychom se těmi relikviemi prolistovat. Za posledních pětadvacet let jsem se několikrát stěhoval, a tak jsem časopisy nějak poztrácel. Mám už akorát svázaný ročník 1991, který mi přijde dobrý. Občas jsou tam hlouposti, technické lapsusy – nevytištěné kusy stránek apod., k tomu občas docházelo.

Časopisy se tiskly na starých tiskárnách. Grafik Mírek připravil maketu jedna ku jedné a my jsme ji následně vezli do tiskárny. Nejprve na Smíchov, pak nahoru do Vlastiny ulice, která je daleko za Červeným vrchem.

K. U: Rock & Pop střídal tiskárny poměrně často.

O. K: To ano.

K. U: Dělo se tak zejména z finančních důvodů?

O. K: Až později. V roce 1992 se tiskárny měnily vysloveně z finančních důvodů. V době voleb v roce 1992 jsem začal silně spolupracovat se Svobodnou Evropou a v Rock & Popu jsem byla takříkajíc jednou nohou. A právě přemlouvání tiskáren, aby další číslo vytiskly na dluh, bylo jedním z důvodů mého odchodu. Nechtěl jsem tomu asistovat. Byl jsem přesvědčený, že časopis dřív nebo později zahyne. Kupodivu nezahynul a jenom proto, že se hodně uskromnil. Vojta to záhadným způsobem lepil od čísla k číslu téměř deset let.

Na konci devadesátých let přešel Rock & Pop pod Muzikus a situace se na několik let úplně ustálila, pak se s ním rozešel, ale na několik let měl po starostech a byl stabilizovaný. Tehdy jsem tam začal opět trochu psát. Neměl jsem ani energii se s nimi vídat. Celé jsem to považoval za nesmysl a domníval se, že za daných podmínek nemají ve vydávání časopisu pokračovat.

K. U: V době, kdy Rock & Pop ještě vydávalo nakladatelství Lidové noviny se časopis s finančními komplikacemi nepotýkal?

O. K: Ještě nebyly tak veliké. Vydavatelství Lidové noviny přišlo s tím, že se založí společnost s ručením omezeným, což se nakonec i stalo.

K. U: Ale problémy se založením společnosti s ručením omezeným nevyřešily.

O. K: Nevyřešily. Nevěděli, jak je vyřešit. Byli amatéři, mysleli si, že je tu velký hlad po věcech, které tu před revolucí nebyly a že to stačí. Nestačilo. Nemohli vydávat filosofickou<sup>19</sup>, sociologickou nebo psychologickou knihovničku, která je jen nadstavbou, spíše ji má dělat Akademie věd. Může ji dělat i nakladatelství, pokud si vedle toho něčím vydělává. Edici filosofické literatury si pak vydává pro radost a neočekává, že bude vydělávat. Bylo úplně vyloučené, aby se problémy vznikem společnosti s ručením omezeným vyřešily.

K. U: Finanční problémy následně zapříčinily i navyšování počtu externích redaktorů vůči stálým? Domnívám se, že tento jev je patrný i v současných hudebních periodikách.

O. K: Nikdo si nemůže dovolit za redaktory platit sociální a zdravotní pojištění. Všechny hudební redakce jsou malé, ale týká se to i deníků. Lidové noviny vytváří polovina lidí z těch,

---

<sup>19</sup> Luskne si prsty.

kteří to dělali před léty. Na každého se kladou stále větší pracovní nároky a podle toho to také vypadá – psaní je stále odfláknutější, lidé všechno dělají ve spěchu, jsou utahaní.

K. U: V hudebních redakcích je velmi patrná genderová nevyváženost a platí to jak pro raná devadesátá léta, tak pro současnost.

O. K: Takhle bych to asi nepojmenoval, ale budiž. Nevím. Holky o hudbě nikdy moc nepsaly. To je jednoduché. Projděte si světové časopisy, internetové stránky – chlapecké kapely v nich převládají a nikdo se nepozastavuje nad tím, proč na bubny nehraje holka.

K. U: Tyto souvislosti jsem si uvědomovala, hovořil o nich i Jarda Špulák, ale chtěla jsem znát váš názor.

O. K: Už tenkrát moc holek nepsalo, vlastně skoro žádné. O folku docela dobře psávala Irena Příbylová, myslím, že je to inteligentní osoba... Holky muzice upřímně řečeno příliš nerozumí. Apačka<sup>20</sup> asi ano, nelíbilo se mi, jak psala v Lidových novinách – měla dost extrémní názory, vkus a zdálo se mi, že do mainstreamového deníku to nepatří. Velmi okázale opovrhovala řadou žánrů, ale i autorů, což mi připadalo slabomyslné. Všechny starší muzikanty snad negovala schválně a dělala, jak kdyby neexistovali. Do Lidovek jsem psával jen někdy a teď tam asi poslední dva roky občas přispívám.

Bývali bychom v Rock & Popu holky uvítali. Z mladé generace, která se objevila, byla asi nejtalentovanější Petra Nečkalová, posléze Konrádová a dnes se jmenuje Svoboda. Psát úplně přestala, ale tehdy psala opravdu výborně a z redakce Rock & Popu také odešla poměrně brzy, protože ji oslovil nově vznikající časopis o vážné hudbě Harmonie, v němž chtěli několik stránek věnovat jazzu, na který se specializovala. Harmonii vydával právě Muzikus, a když pod něj Rock & Pop přešel, ocitla se svými bývalými kolegy v jednom domě. Petra opravdu psala pěkně, ale spíš až později v Harmonii, kde se vypsala. Když začínala přispívat do Rock & Popu, byla mladinká, ovšem psala svěže a bylo zřejmé, že má talent a doopravdy hudbu slyší. Je muzikantka, původně vystudovala flétnu, vystupovala s kapelami.

K. U: Hovořil jste o roztržkách, které mezi redaktory vyvolávaly články o folkových muzikantech. Zapříčiňovaly je i jiné žánry?

O. K: Asi ne. Jen Špulák neustále špičkoval Hartmana a nebohého Vlád'u Vlasáka. Ivan je asi věřící, a tak prosazoval křesťanské kapely jako Oboroh – Ježíšky s kytarami, kteří jsou dost hrozní. Ale Oboroh je vlastně ještě ucházející... Špulák si z Hartmana dělal legraci: „Kdy dáme Oboroh na titul?“ A Jirka Černý stále žádal, abychom dali na titulní stranu Nedvědy, čemuž

---

<sup>20</sup> Jana „Apačka“ Grygarová

jsme zabránili. Nevím, jestli se někdy později vyskytli, ale pochybuji. Myslím, že v novodobých dějinách nikdy. Články o nich ale asi vycházely.

Kolem roku 1995 byli Nedvědi prodejně enormně úspěšní, těšili se slávě a nedali se asi opominutou, ale myslím, že na obálku se neprodrali. Jirka o Nedvědy tenkrát hrozně stál, měl k nim pozitivní vztah. Kamarádil se s Tichotou, Nedvědi vzešli ze Spirituálu – všechno mělo jasné souvislosti. Nutno přiznat, že Honza Nedvěd už v osmdesátých letech složil s Brontosaury opravdu pěkné, hudebně výborné písničky. Textově mi jdou trochu na nervy, ale uznávám, že řemeslně jsou dobře udělané. Nedvědy neposlouchám, nechodím na ně, nikdy jsem na ně nechodil, ale vím, že nejsou úplně špatní. Zhoršili se, když začali být enormně slavní. Možná neměli tak strašné písničky, ale vystupování Honzy Nedvěda? Působil jako hlupák, kterým zřejmě v zásadě je.

K. U: Vojtěch Lindaur s Jiřím Černým absolvovali vysokou školu, mohu se zeptat, jakého jste dosáhl vzdělání?

O. K: Žádného. V roce 1969 jsem se hlásil na DAMU, ale v době, kdy jsem si tam podával přihlášku, vyhodili většinu lidí, kvůli kterým jsem chtěl školu studovat. Vysoké školy jsem pominul. Během sedmdesátých let jsem dvakrát nebo třikrát přemýšlel, že se přece jen někde přihlásím, ale nakonec jsem si uvědomil, že to vyžaduje vstup do nějakého systému, o který nestojím.

K. U: Považoval jste někdy během novinářské kariéry opominutí vysokoškolského vzdělání za svůj nedostatek?

O. K: Proč? Jedině pokud bych se hlásil na vedoucí pozici, na niž bych stejně nechtěl.

K. U: Hudební novinář tedy svou práci primárně staví na vlohách a zkušenostech?

O. K: Ano.

K. U: V jakém periodiku jste poprvé publikoval?

O. K: Ve čtrnáctideníku Aktuality Melodie, který vycházel jen v takzvaných krizových letech 1969–1970. V roce 1968 byl teprve v plánu. Když jsem v něm v roce 1969 poprvé publikoval, bylo mi asi osmnáct a půl roku. K věkově stejně starým redaktorům patřil Petr Dorůžka, Petr Sís – slavný to newyorský malíř nebo spíše ilustrátor a autor knih. Mezi staršími kolegy byl například Jirka Černý a zrovna se svojí ženou připravoval nějakou knihu, tudíž psal minimálně, ale v kontaktu jsem s ním byl už od mladinka.

Lubomír nás moudře nechal dělat všelijaké vylomeniny, některé věci, co jsme psali, byly hrozně hlouposti – rádoby vtipné nebo nám tehdy alespoň vtipné připadaly a on nad nimi tak moudře přimhouřil oči. Řekl si: „Ať se mládí vydovádí, ono když to bude mít hudbu rádo, časem se to projeví.“ A to se také stalo. Myslím, že my, co jsme u toho zůstali, jsme psali s láskou k hudbě.

Tudíž vysoká škola rozhodně nehrála žádnou roli.

Pepa Vlček ji také nemá, nedodělal ji. Studoval snad na filosofii, Vojta dělal žurnalistiku a Jirka také. V dobách, kdy začínal Jiří Černý s novinářinou, to bylo jiné. Zřejmě do ní víceméně nebylo možné vstoupit bez nějakého glejtu z vysoké školy, ale zřejmě i tenkrát by se našli členové redakcí, kteří školu neměli. Dlouho neexistovala. Fakulta, kterou studujete, je de facto volným pokračování. Moje sestra, která je ročník 1944, tam studovala. Fakulta se původně jmenovala ION – Institut osvěty a novinářství, posléze Fakulta osvěty a novinářství, v jednašedesátém roce na ni nastupovala a tehdy byla čerstvě založená. Vedl ji jakýsi Klimeš, komunista, ale učili tam docela dobří novináři.

Vysoká škola nehrála roli anebo v našem okruhu Rock & Popu byli lidé, kteří sice vysoké školy měli, ale z úplně jiných oborů – Vláďa Vlasák vystudoval lesní hospodářství, Petr Nosálek chemii, pak dělal šéfprogramátora. Nikoho to nezajímalo. Hlavně přicházela doba, kdy nezáleželo, kdo má jaké glejty, ale záleželo, co umí nebo neumí.

Vzhledem k idiotským nařízením, co jsou na vysokých školách, by Miles Davis nemohl učit hudbu, protože sám nemá papír z vysoké školy. Z Juilliardu odešel asi po čtyřech semestrech a začal hrát s Charlie Parkerem jazz.

K. U: Jakým způsobem byl Rock & Pop distribuován?

O. K: To bylo trochu složitější. V prvních týdnech a měsících roku 1990 propukla hrozivá válka, kdy tehdejší monopolní firma – Poštovní novinová služba, která byla původně pod Komunistickou stranou a Rudým právem, začala vydírat ostatní nově vzniklá periodika, vysloveně jim začala škodit. Nechtěla jim periodika distribuovat, vyvíjela nátlak, do kterého už pak vstupovali i vládní činitelé.

Byl to jeden z posledních pokusů komunistů. Nevím, co si mysleli, že se snad přestanou distribuovat noviny a poměry se vrátí nazpět? Bylo to absurdní, ale škodilo to. Už nevím, jak celý spor dopadl, ale distribuce začala nějak fungovat. Myslím, že vznikla nová společnost anebo jestli už existovala a jednalo se mezi ní a Poštovní novinovou službou také o konkurenční boj?

My už jsme přes Lidové noviny pod nějakou firmou byli, s tím starost nebyla a distribuce fungovala. Rock & Pop byl normálně ve stanovený den i hodinu na stáncích, nepamatuji si, že by nastaly větší zmatky. Možná někdy ano, všechno se v těch letech, kdy se obnovovaly funkce státu, dělalo překotně, ale nebylo to nic zásadního.

K. U: Když mluvíte o zmatcích... Vznikaly kvůli tomu, že Rock & Pop vycházel jako čtrnáctideník?

O. K: Z toho jsme nebyli moc šťastní. Vydavatelství Lidové noviny si původně myslelo, že bude Rock & Pop týdeník, pak přišli se čtrnáctidenní periodicitou, což se nám zdálo divné, že to není ani ryba ani rak. Chtěli jsme buď týdeník nebo měsíčník, ale čtrnáctideník je blbý. Víceméně jsme si nemohli dupnout. Lidové noviny by nám na týdeník asi nepřistoupily a zřejmě měly pravdu. Jednou za čtrnáct dní to bylo až, až... Bývalo by to pak muselo být více novinové jako britský The New Musical Express nebo Melody Maker, byť vycházející jednou týdně.

K. U: Primárně postavené na novinkách.

O. K: Ano. Británie má přece jenom šedesát milionů obyvatel, tady byl trh i dění v hudbě samozřejmě menší. Myslím, že čtrnáctideník nakonec tak blbý nebyl a lidé si celkem brzy zvykli. Ani nevím, jak dlouho to vydrželo, kdy se přešlo na měsíčník. To už jsem v Rock & Popu nebyl.

K. U: Hovořil jste o zahraničních hudebních časopisech, které vás inspirovaly. Odebíral jste některé?

O. K: Ze západu jsem měl v osmdesátých letech předplacený Rolling Stone a ostatní jsme si vzájemně půjčovali. Na ambasádu do americké knihovny se chodívalo číst jazzové časopisy a Jirka Černý měl archiv. Říkal vám o něm někdo? Ještě z časů Houpaček<sup>21</sup> měl obdivovatele, kteří po osmašedesátém emigrovali a měli dojem, že Jirka Černý, který tu zůstal, jim otevřel Houpačkami oči, navigoval je na Západ, tudíž mu posílali spousty desek. Od mnoha lidí dostával každý měsíc alba, hradili mu předplatné, a tak mu chodilo několik hudebních periodik, myslím, že především britských, ale někdy asi i Rolling Stone. Od momentu, kdy začaly v roce 1967 vycházet, je měl Petr Dorůžka, myslím, že mu dokonce chodily celá ta léta.

---

<sup>21</sup> Dvanáct na Houpačce (zkráceně Houpačka) byl rozhlasový pořad Jiřího Černého v Československém rozhlase, který na popud šéfredaktora Mladého světa Josefa Hollera připravoval se svojí tehdejší manželkou Miroslavou Černou v letech 1964–1969. Velice úspěšná rozhlasová hitparáda měnila v průběhu let své existence jméno – v roce 1966 se přejmenovala na Třináct na houpačce a v dubnu 1968 na Čtrnáct na houpačce.

Byla novým rozhlasovým formátem, gramofonovou diváčkou anketou, kterou Československo do roku 1964 postrádalo. Žebříček o dvanácti a následně o čtrnácti skladbách mapoval úspěšnost jednotlivých kusů z pohledu posluchačů, neboť ti prostřednictvím korespondenčních lístků hlasovali o jejich pořadí. Přičemž tvůrci Houpačky poslední čtyři písně (později až sedm písní) s nejnižším bodovým ziskem nahrazovali novými. Stejný osud ale po několika týdnech potkal i interprety, jež se drželi na příčce nejvyšší. In: *Truhlář psaného slova*. Rozhovor Čestmíra Kloše s Jiřím Černým. Rock & All, 2016. č. 3 s. 48-53.

Rozhlasová anketa byla vysílána každou neděli. První týden v měsíci zazněly skladby domácích interpretů, následovala repríza, třetí týden skladby zahraničních a nakonec opět repríza. In: Příběh rozhlasu. *Písničky na houpačce*. Dostupné [on-line] na: <http://www.pribehrozhlasu.cz/odhaleni-89+1/slavne-porady/2734553> [cit. 23. 10. 2017]



A Jirka z časopisů dělal výstřižky. Měl obrovský archiv, složky srovnané podle abecedy v knihovně a když se někdo z nás domluvil, že bude s Melodii nebo s někým psát něco většího zahraničního, například jsem chtěl psát článek o dodnes slavném klávesákovi Steve Winwoodovi, tak jsem přišel k Jirkovi, pod dvojitým vé jsem si vytáhl složku, kde o něm byly všechny články z britského tisku asi za posledních patnáct let. Bylo to fantastické. Suplovalo to neexistenci svobodného trhu.

K. U: Z archivu jste si půjčovali i desky nebo jste zahraniční desky recenzovali až v momentě, kdy vyšly u nás?

O. K: Ano, recenzovat mělo smysl jenom desky, které si lidé mohli koupit a ty, které na našem trhu ještě nebyly, jsme reflektovali v rámci menších článků, profilů: „Existuje kapela xy a zrovna jí vyšla deska...“ Ale recenzní rubrika se opravdu držela jenom toho, co odráželo český trh.

K. U: Fungovaly ještě tehdy černé burzy?

O. K: Jo, fungovaly zcela určitě, protože desky tu zdaleka tak rychle nebyly všechny. Přece jenom to postupovalo relativně pomalu. Jako první začal desky licenčně vydávat Popron, měl na nich i své logo a potom přišly firmy, o kterých jsem už mluvil – Sony a další. Často jsem jezdil do Mnichova do redakce Svobodné Evropy, měl jsem tam nějaké známé a kupoval jsem si desky, které u nás ještě nevyšly.

V roce 1993 ale už bylo hodně věcí k dostání – pobočky desky vydávaly anebo si je obchody dovážely z venku jako jakékoliv jiné zboží. Horší bylo, že platy se stále pohybovaly poměrně nízko, ale ceny desek byly stejné jako na západě, tudíž strašně drahé. Nové cédéčko stálo sedm set korun, některá stojí tolik i dnes, ale tenkrát to bylo ještě víc peněz. Ostatně si neumím ani představit, kdo je dnes za sedm stovek kupuje. (*smích*)

K. U: Hovořil jste o Houpačce.

O. K: Dvanáct na houpačce byl pořad Jiřího Černého v rozhlase, tím je tak slavný. Nejprve se možná vysílal jako měsíčník, ale pak byl natolik populární, že snad běžel každý týden. Byla to hlasovací hitparáda pro posluchače, kteří poslali na korespondenčních lístcích dvě nebo tři skladby, to by věděl Jirka a podle toho se sestavovala hitparáda. Vždycky tři poslední vypadly a tři nové se zařadily. Dvanáct na houpačce se začalo v rádiu vysílat někdy v roce 1963 nebo 1964, mělo obrovskou popularitu a představovalo obrovský zlom pro celou hudební scénu. To, co se hrálo na Houpačce, bylo skutečně ve fóru. Asi jedenáct měsíců tam vedla první vlastní česká skladba Olympiku ve stylu Beatles *Dej mi víc své lásky* a Olympic se tím pádem stáli pojmem. Jirka Černý objevil Petra Nováka. Napřed dělal světovou hudební scénu, potom

k tomu přibyla česká, a ještě dělal takovou talentovou, z toho, že čemu se dnes říká demo nahrávky, tenkrát to byly pásky, které si kapely nahrály někde ve zkušebně a ty pouštěl.

Na „talentovou“ hitparádu byl vyhrazený speciální čas a co v ní mělo největší úspěch pak přešlo do regulární Houpačky. Například první nahrávky Petra Nováka *Já budu chodit po špičkách* a *Povídej* skutečně původně byly odněkud ze sklepa, byly amatérské, ale pak také vyhrávaly velkou Houpačku. Poslouchal ji celý národ, vážně. Když byly tehdy v sedmdesátých letech v televizi první seriály - *F. L. Věk* ad., každou neděli bylo na ulicích vymeteno, všichni koukali na televizi a s Houpačkou to bylo obdobné.

Jirka byl po osmašedesátém, kdy ještě leccos dobíhalo, v rádiu velmi brzy zakázaný, protože do vysílání zařadil skladby, které byly vysloveně proti okupaci. On přišel s Krylem, prosadil ho, prosadil, aby se hrál na Houpačce. Celá jedna generace emigrantů – stovky tisíc lidí znali Černého a měli pocit, že on byl člověk, který pro ně v bídném režimu představoval jakési světlo, tak mu z vděčnosti posílali desky a předpláceli časopisy. Nevím, kde byste o Houpačce našla něco bližšího, jestli o ní bylo něco publikováno. Nejdříve se jmenovala Dvanáct na Houpačce a pak jenom Houpačka. Fungovala několik let, Jiří ji dělal se svojí tehdejší manželkou Mirkou.

K. U: Podle jakého klíče jste určovali, kdo napíše titulní článek?

O. K: Asi jsme se radili na poradách, zřejmě to byla kolektivní dohoda. Buďto se někdo sám nabídl nebo jsme někomu řekli, bylo to volné. Ano, něco bývaly trošku i úkoly. Pamatuji si, jak kdyby to bylo dnes, že jsme měli v roce 1991 reagovat na koncert Pet Shop Boys, který byl předem vyprodaný. Řekl jsem, že jsou to opravdu veliké hvězdy, sice dělají pop music, ale nijak strašně mě neuráží, a tak o nich napíšu. Většinou se někdo sám nabídl, že se toho s chutí ujme.

K. U: Existovaly už tehdy nějaké bulletiny, jež dnes označujeme za tiskové zprávy?

O. K: Ne. Myslím, že ani v počátcích devadesátých let, kdy se tu etablovaly firmy, které měly být pohledné, ale nemožné zaměstnankyně, nebyl nikdo, kdo by je vyráběl. Nerozuměly tomu. Možná něco dostávaly a jen to přeložily. Nepamatuji si to, ale rozhodně to nebyla vypracovanější záležitost jako v současnosti. V prvních letech určitě ne.

K. U: Posílaly vám kapely svoje nahrávky?

O. K: To ano.

K. U: Vzpomínáte si na kapelu, kterou jste touto cestou „objevil“?

O. K: Moc jsem se tomu nevěnoval, protože mi to většinou připadalo dost mizerné, ale zabýval se tím Petr Korál, který na to měl v rámci recenzí vysloveně rubriku a ta reflektovala demo snímky. Většinou se jednalo o kapely, které se potom neuplatnily. Jak byl tehdy otevřený celý svět a trh, tak ty, co za něco stály, začaly velmi rychle vydávat normální desky. Přešly do vznikajících vydavatelství, ukázaly, co umí a pokud byly opravdu dobré, vždycky to s nimi

někdo zkusil. Deska se dala vydat poměrně snadno, nebylo nutné bombardovat redakce demo nahrávkami. Za komunismu to bylo něco jiného, existoval monopolní Supraphon a Panton a rockové kapely nikoho nezajímaly. Nikdo je nechtěl vydávat.

K. U: Mohli bychom se ještě vrátit k festivalu Rock for Life?

O. K: Většina redakce festival zaštitovat chtěla, já jsem byl vehementně proti, ale všichni ostatní se tím nadchli. Dokonce i můj nejbližší kamarád Petr Nosálek, tedy nejbližší vedle Vojty, se kterým jsme sdíleli jednu místnost, hodně se v Rock & Popu skamarádili a trvá to dodnes. Vojta se pro pořádání festivalu také nadchnul. Jako angličtináře ho lákalo, že přijedou kapely z venku, bude s nimi už od začátku komunikovat, korespondovat, poté se tady o ně starat, to ho bavilo. Obdobnou zkušenost měl s Michaelem Stipem, který se v Praze objevil v červnu v roce 1990 nebo kdy a zhruba za deset dní si projel inkognito republiku. Pocházel z R.E.M, kteří už tehdy byli známí, sice ne tolik, protože teprve krátce na to vydali svoji nejslavnější desku<sup>22</sup>, jež všechno zbourala a pochází z ní písnička *Loosing My Religion*. Tehdy už ji měl napsanou a zpíval ji tady v Praze v takové polo-folkové podobě. Vojta s Mikem tehdy projel celou Moravu, hrozně ho to nadchlo, bavilo a těšil se, že v rámci festivalu Rock for Life to bude podobné.

Jako redakce jsme festival zaštitit chtěli, a tak jsme ho zaštitili. Já jsem byl sice proti, ale v menšině, tak jsem to respektoval. Co mi také zbývalo... Ze strany lidí, kteří se do toho původně zapojili, přišlo rozčarování, když se najednou po finanční stránce nahlédlo do kuchyně a dodatečně se zjistilo, že Špulák utratil zbytečně moc peněz. Skutečně se s penězi zacházelo hodně lehkomyšlně. Festival by stejně skončil v deficitu, ale tento byl zbytečně veliký.

K. U: Jarda Špulák mi vyprávěl, že Rock & Pop se od dluhu distancoval po neúspěšném festivalu Rock for Life.

O. K: No, distancoval... Já už jsem v Rock & Popu víceméně nebyl. Zřejmě se nadělaly veliké dluhy a řada věcí nebyla jak českým, tak zahraničním kapelám zaplácena. České se s tím nakonec smířily, ale zahraničním se nějaké peníze musely dát. Za osvětlení a zvuk si firmy účtovaly milióny a teď je požadovaly. Zřejmě byl vůči nim Jarda příliš benevolentní, nevím. Celé pořádání festivalu bylo amatérské, neměli jsme to dělat, nerozuměli jsme tomu. Notabene se mu nechala volná ruka, nikdo ho nekontroloval. A když potom vymáhaly peníze po časopise, tak se od toho asi opravdu trochu distancoval. Časopis za to vysloveně nemohl, protože smlouvy podepisoval Jarda. Pořádně ale do toho nevidím...

K. U: Vzpomínáte si na jinou hudební akci, kterou Rock & Pop zaštitoval?

---

<sup>22</sup> *Out Of Time* (1991)

O. K: Myslím, že. Asi spíš byl mediálním partnerem leccého. Vždycky jsem si myslel, že Rock & Pop má fungovat jako časopis a nesuplovat další věci. Také jsme mohli vydávat desky, ale byla by to hloupost, ať to dělá někdo jiný.

K. U: Jak v Rock & Popu fungovala inzerce? Plynuły z ní pro časopis příjmy, jež do jisté míry zlepšovaly finanční situaci?

O. K: Ano, určitě. Právě v časech, kdy už jsem v Rock & Popu v roce 1993 nebo 1994 nepůsobil, to bývaly docela podstatné částky. Například když R.E.M vydávali novou desku a PolyGram nebo jiné hudební vydavatelství, pod kterým tehdy byli, si zaplatilo inzerci.

Šéfové těchto poboček navíc většinou bývali naše spřízněné duše. Měli špatné podřízené, ale sami byli časopisu nakloněni, kamarádili se a v prvních letech, než se začaly rozpočty škrtit, pracovali s poměrně luxusním obnosem peněz, a tak mohli za inzerci utratit docela velké částky. Myslím, že díky tomu Vojta celá leta přežíval, platil z toho tiskárny apod. Teď už hovořím o období poloviny devadesátých let, a tak by více řekl někdo z kluků, kteří v Rock & Popu do té doby vydrželi. Docela dost by věděl Ondřej Bezr, který opravdu vydržel dlouhá léta, de facto až do prvního závěru, kdy se časopis rozešel s Muzikusem. Jakmile se znovu obnovil a Vojta se k němu vrátil, Ondřej se zase připojil. Tehdy Rock & Pop koupil Šustr. Pak znovu odešli a Vojta se vrátil sám.

Ondřej byl členem redakce hodně dlouho dobu. Jako mladý kluk, tehdy ještě student historie, začal přispívat už někdy v roce 1990 nebo 1991. A historii nedělal, pokud si dobře pamatují. Hlavně je jedním z mála, jenž u hudební publicistiky zůstal celý život, věnují se jí furt. Všichni ostatní ji něčím namíchali, pracovali v kultuře, psali o jiných věcech, to Ondřej sice také, je v kulturní redakci iDNESu, ale primárně se zabývá muzikou. Navíc je šéfredaktorem UNI, jestli znáte, vydává jej Unijazz, bývalá Jazzová sekce. Je to také převážně hudební časopis.

Ondřej u hudební publicistiky vydržel velmi věrně, a tak vám praktiky inzerentů, firem, dokáže popsat lépe než já. V době, kdy jsem v Rock & Popu působil, se tyto věci teprve rozvíjely, byly v plenkách.

K. U: Pamatujete si ještě na důvody stěhování Rock & Popu ze sídla vydavatelství Lidové noviny do Hellichovy ulici? Došlo k němu po čtyřech měsících.

O. K: Stěhování bylo pozitivní. V domě, ve kterém jsme sídlili z počátku, jsme všechno dělali na koleně a ten v Hellichově ulici nám sehnal Zdeněk Doležal, který už bohužel nežije. Přivedl ho Jirka Černý, v nějakých souvislostech se s ním znal z Antidiskoték a řekl nám, že je schopný lecco zařídit. Nám se jevil jako totálně neschopný, ale asi to úplně pravda nebyla. Lidovým novinám, které předtím neměly žádné prostory, sehnal dům v ulici Politických vězňů.

Od počátku se vědělo, že je pro nás dům Lidových novin víceméně a nezůstaneme tam setrvale. Sice se nám zdálo, že se z rohu Václaváku stěhujeme buh ví kam, ale ono to bylo na Malou Stranu, kousek od Tyršova domu, což bylo naopak senzační.

Sokolům se začal vracet majetek, který jim komunisté defacto nikdy nesebrali, ale vegetovali v něm. Vlastně ani nevím, jestli Sokol v nějaké formě přežíval nebo byl zakázaný, to není podstatné. Zkrátka najednou zjistili, že jsou majiteli řady nemovitostí po celé republice, přičemž některé vydávali hrozně rychle. Dům na rohu Hellichovy ulice a Újezdu byl zřejmě předtím prázdný a přestěhovali jsme do něj jen my. Nejprve jsme sídlili v prvním patře, poté až nahoře. Byl tam i Videožurnál, samizdatové zpravodajství, které fungovalo ještě několik let po pádu komunismu. V přízemí ještě sídlily Studentské listy a knižní redakce Lidových novin. Knižní vydavatelství funguje dodnes, akorát úplně samostatně.

Sehnal se nám krásný prostor, měli jsme prostornou redakci – celé patro, byla až předimenzovaná, pak se přestěhovala do trošku menšího prostoru. Rock & Pop měl početnou redakci, zpočátku zaměstnával i se sekretářkami asi devatenáct lidí. Dokonce jsme zaměstnávali poslíčka, mladého pankáče, který do firem chodil pro desky a nosil je do redakce.

K. U: Z dnešního pohledu je to úplně nemyslitelné.

O. K: Dnes všichni využívají messenger a my jsme si jednoho platili. *(smích)* A mám dojem, že opravdu jezdil na nějaké motorce. Na Malé Straně se nám naopak líbilo, vznikl tam velký formát, začali jsem psát na počítačích, byli jsme nadšení. V první redakci jsme ještě psali na strojích, ale Lidovky byly moderní podnik, podporovaný už proto, že vůbec vznikají a obnovují předválečnou čapkovskou tradici, tudíž měly podporu ze světa, dostávaly ze světa peníze. Byly první redakcí novin, kde se na počítačích psalo a okamžitě je daly i časopisům, které pod nimi vznikaly, to znamená nám i Literárním novinám. Vybavily nás jimi hned na přelomu srpna a září, kdy jsme se do Hellichovy ulice nastěhovali, bylo to skvělé.

Navíc jsem měl v redakci vedle sebe Petr Nosálka, který byl předtím několik let programátor, velmi rychle uměl s počítačem zacházet a učil mě s ním za pochodu. Ani jsem neabsolvoval žádný kurz, vždy, když jsem se dostal do úzkých, Petr mi poradil mi. A tak jsme všichni začali psát na počítačích, během následujícího roku dostalo grafické oddělení velký appleovský grafický počítač, na kterém se začalo pracovat velmi moderním způsobem, ostatně jak se to dělá dodnes. Redakci v Hellichově ulici jsme měli rádi i z těchto důvodů, na Kampě bylo krásně.

V době, kdy jsem už byl na odchodu, se redakce v Hellichově ulici přestěhovala ob jeden barák, což už bylo trošku dehonestující, šlo se z lepšího do horšího. Šetřilo se, ale Rock & Pop byl stále nějakým způsobem pod Lidovými novinami. Už si to nepamatují. Přinutili nás, abychom

založili společnost s ručením neomezeným a stále nám vnucovali, že si musíme najít finančního partnera. A také jsme se to pokoušeli. Objevil se mládenec odněkud z Jablonce, čerstvý milionář, že nás koupí, nekoupil, ale nicméně za některá čísla zaplatil v tiskárnách dluhy. Najednou vytáhl peníze z kapsy a zaplatil je, Vojta by věděl víc. Moc si to nepamatuji, protože jsem se těchto jednání zcela programově odmítal účastnit. Za prvé byla hloupost, aby u nich asistovali všichni a za druhé na mě působila příliš depresivně, chtěl jsem se věnovat redakci.

K. U: Autorizoval vám některý domácí interpret rozhovor před vydáním natolik, že z původního znění téměř nic nezbylo?

O. K: Nic takového si nepamatuji. Tehdy se na autorizacích tolik nerajtovalo, ale myslím, že jsme je dělali, považovali jsme je za dobrý zvyk. Například perexy, které jsem k rozhovorů psal, jsem muzikantům číst nedával, měl jsem pocit, že jsou moje osobní věc a do té mi nemá kdo zasahovat. Notabene jsem si tím uvolňoval ruce, abych o nich třeba napsal, že jsou debilové, což by mi pak neschválili. Ne, dělám si legraci. S debily jsem rozhovory nedělal, proč také...

K. U: To je jasné.

O. K: Myslím, že problémy s autorizacemi nebyly, většinou se faxovaly – Míšovi Pavlíčkovi ad. Více než o domácích interpretech jsem ale psal o zahraničních.

K. U: Dělal jste s nimi rozhovory po telefonu?

O. K: Nedělal. To nešlo. Ke komu bych se dostal na telefonu? K Mylesu Davisovi? Nebylo to vůbec myslitelné... Až mnohem později a vždycky to muselo někdo vyjednat – většinou pořadatel koncertu, ale osobně se toho nerad zúčastňuji. Když se mi někdo ozve: „Neudělal bys mi phoner?“ „Jděte do háje, pro muzikanty to je hrozná otrava.“ Je mi jich líto. Vyčlení si cel odpoledne a odpovídají idiotům z Blesku na nějaké otázky.

K. U: A jsou jako cvičené opice...

O. K: Rozhovory jsem moc nedělal, spíše jsem psal profilové články. Když se ale možnost s někým mluvit naskytla, samozřejmě jsme se jí nebránili. Jestli Petr s někým dělal rozhovory po telefonu? Myslím, že se k nim také nedostal, zřejmě je bylo možné domlouvat, až když do toho vstoupily gramofirmy. Dostat ke Stingovi prostě nešlo, ačkoliv tady poprvé hrál už v roce 1993 nebo kdy.

K. U: Hudební vydavatelství poskytovala desky svých interpretů redakcím už na počátku devadesátých let?

O. K: Ano, měli o to zájem. Byla to pro ně reklama, i kdyby vyšla negativní recenze, alespoň se o dané desce mluvilo. Gramofirmy si uvědomovaly, že tento princip funguje ve světě, a tak nebyl problém, aby je hudební redakcím poskytly. Problém je to až dnes, kdy je fyzicky nemají.

K. U: A posílají je v elektronické podobě s privátním přístupem na vzdálený server.

O. K: Někteří ne, teď mám zrovna objednaných několik desek od EMI. Nejhorší je to u Sony Music, která z Čech prakticky odešla, drží si je jednu holku, která snad stále sídlí v Palackého ulici a ta nemá vůbec nic – vše jen elektronicky a to mě nebaví. Myslím, že když se o nových deskách píše poměrně obsáhle do deníků, měli by se obtěžovat s tím, aby vám je dali ve fyzické podobě. Dají vám jen link, vážně mi to připadá ponižující.

K. U: A někdy ještě omezený časově nebo počtem poslechnů.

O. K: S kým jste už dělal rozhovor?

K. U: Při oslovení Jiřího Černého a Vojtěcha Lindaura jsem bohužel neuspěla, ale hovořila jsem s Jaroslavem Špulákem.

O. K: Se Špulákem, kterého ovšem Rock & Pop považuje trochu za nepřítele, protože nasekal dluhy, ty spadly na časopis, pak odtamtud utekl a založil si Bang!. Celé nám to připadalo morálně dost divné. Naše domněnky se nakonec trochu potvrdil poté, co Bang! zkrachoval a Špulák odešel do Práva, kam by nikdo z nás nevlezl, protože jeho šéfredaktorem je tentýž člověk, který byl šéfredaktorem Rudého Práva před listopadem 1989. Je to dokonce majitel. Víím, že tam píše i normální lidé, ale pro mě je to stále komunistické... Právo nečtu, natož abych pro něj psal? To už vůbec ne!

Mluvila jste sice s Jardou, ale Jarda je trochu považován za škodnou, taky se s ním pravověrní „rockpopáci“ jako Lindaur a Bezr nebaví. A myslím, že ho ani nezvou na srazy, nechodí na ně, jinak tam chodívá hodně lidí včetně externích autorů. Poledníček trvá tři, čtyři hodiny a lidé se během něj střídají. Vystřídá se jich třeba třicet, ale Špulák nikdy.

Hodně nadšeným „rockpopákem“, srdcařem zapáleným do propagace hudby je Petr Korál, je jak chodící pochodeň. Myslím, že dokonce sehnal nynějšímu Rock & Allu majitele, svého kamaráda, který vyrábí nebo prodává okna a má peníze. Utratil je za Vojtu a pak to půjde celé do háje. Je to zbytečné, ale to je jeho věc.

Paralelně s Rock & Pop vycházela Melodie, šéfoval ji Jaromír Tůma a nevím, jestli ji vedl i poté, co ji koupil Janeček s Gottem. Nevím, jestli je to zajímavé, ale bylo by dobré nepominout, že Melodie ještě několik let vycházela. A zároveň, protože se přetvořila bývalá Jazzová sekce v Unijazz, tak namísto Bulletinu Jazz, který poslední roky před revolucí ani nevycházel, vzniklo Uni. Což byla dlouhou dobou nudle, teď už ale vychází v normálním formátu. Najdete v něm články o filosofii i dalších věcech, ale ze šedesáti až sedmdesáti procent je o muzice. Existuje tedy celou dobu, ačkoliv na základě dotací, které nejsou na komerční bázi.

K. U: A jak dopadla Gramorevue, kterou vydával Supraphon?

O. K: Ta zanikla strašně rychle, je dost možné že hned v roce 1990. Nevím a bohužel redaktorka Jitka Švarcová, která by to věděla, protože v Gramorevue dlouhá leta působila, zemřela. Vojta by to asi také věděl. Gramorevue byla Supraphonu, který šel v první fázi šel do háje. Dnes je zpátky a možná je i hlavním dodavatelem díky tomu, že disponuje velkým archivem vážné hudby, o který nikdy nepřišel a ve světě jej může stále prodávat.

Když na počátku devadesátých let přicházely nové pobočky, Supraphon jim neuměl konkurovat, nikdo o něj s výjimkou archivu nejevil velký zájem a stal se součástí vydavatelství Bonton.

V roce 1990 byl na trhu opravdu jen Rock & Pop, Melodie a jestli se tu a tam někdo pokusil vydat pár čísel ještě něčeho dalšího a následně to zahynul. Dost místa věnovalo hudbě Bravo, spíš tedy obrázkově, nicméně to tam bylo – profily nakadeřených zpěváků.

K. U: A tehdy vycházel i Popcorn?

O. K: Ano i Popcorn. Furt se vedly debaty, že tomu máme konkurovat, ale tomu se nedalo konkurovat. Museli bychom se stát barevným, obrázkovým časopisem...

K. U: Časopisem plným plakátů a bez textu.

O. K: A to je hloupost. Občas jsem snad i v Rock & Popu plakát měli, už si to nepamatuji, ale nemohli jsme tím přitáhnout holky, aby si nás pravidelně kupovaly a četly.

K. U: Navíc jazyk Brava byl na podstatně nižší úrovni, z textů se čtenář prakticky nic nedozvěděl...

O. K: To je jasné. V Bravu ani o hudbu nešlo. Momentálně bylo artiklem, ze kterého se dalo žít, tak toho využili. Ani redaktoři neměli s hudbou nic společného. Poté asi v roce 1993 vznikla Harmonie, která se nedotýká pop music, ale vážné hudby, jazz, world music a existuje dodnes. Ještě vycházel Muzikus, ale nevím, od kterého roku. Myslím, že vznikl relativně brzy. Byl především určený pro hudebníky, protože v něm vycházely testy aparatur, krabiček apod., ale o hudbě se v něm kritickým, seznamovacím způsobem moc nepsalo, později možná víc.

K. U: Muzikus vlastnil od začátku Daniel Andel?

O. K: Daniel Andel ho založil a zpočátku byl poměrně úspěšný tak, jako byly úspěšné obchody s hudební nástroji, na které už dneska prakticky nenarazíte. Jenom v centru jich fungovalo asi pět a žádné větší už tady není.

K. U: Na Jugmannově náměstí jsou hudebniny a pak malinké v pasáži Lucerna.

O. K: Nahore jsou piana a kytary, ale část lidí se z Jugmannova náměstí také odstěhoval. Dechové nástroje, které měl Míla Kliment jsou teď u Arbesova náměstí, jak je postranní do Nového Smíchova. Dřív tam byl bazar.



Trh se nasýtil. *(kašláni)* Celá léta tady zboží nebylo k dostání a jakmile lidé vydělali peníze, plnili sny, i když byli úplně amatérští muzikanti. Najednou ty peníze měli, nevěděli, co s nimi, tak si kupovali drahé kytary, aparatury a ve svých vilách je mají dodnes. Tehdy to byl veliký byznys. Samozřejmě i výkonní muzikanti si kupovali nástroje. Najednou je měli všichni, trh se nasýtil a to se projevilo i na Muzikusu. Aparaturu si člověk nekupuje každý třetí rok, když má Marshalla nebo Fendera, hraje na něj kus života. A mám dojem, že Muzikus dnes v papírové podobě také neexistuje, jenom na internetu, jestli vůbec. Navíc tam často texty psali lidé, od kterých bych si nenechal koupit malé pivo, natož doporučit, jakou si mám pořídit krabičku. *(smích)* Byli to druhotřídní muzikanti, kteří aparatuře opravdu nerozuměli a sami hráli na kytary s tak hnusným zvukem, že nechápu, jak mohli někomu něco doporučovat. *(smích)*

Když jste se ptala na toho Jirku...<sup>23</sup> Míval někdy záchvaty, že si z ničeho nic si třeba vyžádal korektury, ačkoliv jsme je už museli odevzdat. *(smích)* Ve skutečnosti nevěděl, co se bude tisknout, na poradách byl rozptýlený, těšilo ho, že tam má Jiřinu,<sup>24</sup> sekretářku, která mu přinese kávu a je mezi mladými, jimiž jsme všichni i my starší, byli. Pořád jsme byli mladší než Jirka a některým dokonce – Bezrovi, Honzovi Dědkovi bylo dvacet. A to mu vlastně také dělalo dobře. Časopis rozhodně nebyl blbý, myslím, že první roky byl fajn, vyšlo v něm spoustu pěkných věcí. Vůbec se za to nestydím.

K. U: Když do Prahy přijel Frank Zappa a následně Rolling Stones, rozhovory s nimi domluvil Jiří Černý přes Hrad?

O. K: O Rolling Stones jsme dělali speciál, který jsem z velké části připravoval s Pepou Vlček, myslím, že jsme toho všelijak sepsali a přeložili nejvíc a potom ani nevím. Setkal se s nimi akorát Jirka Černý, my ne. Celé to bylo přes Hrad, organizovala to Olga,<sup>25</sup> přišli lidé z undergroundu, kteří v životě neslyšeli Rolling Stones, ale doprovodili je na večeři nebo na pivo. Měli jsme trochu vztek, protože to byli lidé, kteří opovrhovali Plastic People, ale najednou rychle přiběhli, aby se vyfotili s Mickem. Bylo to protivné. Setkal jsem se jenom s klávesistou Chuckem Leavellem, který tehdy s Rolling Stones hrál asi sedm let a hraje s nimi dodnes. Znáám ho ještě z jiných souvislostí, předtím byl členem Allman Brothers a vyprávěl mi věci, na které jsem jenom zíral. Strávil jsem s ním celý den, bylo to fajn. Vyprávěl mi různé intimity ze života, protože zažil největší éru bitev mezi Mickem a Keithem,<sup>26</sup> což bylo fakt docela zábavné, ale samozřejmě s tím, abychom to nikde nepublikovali a dodnes jsem slovo dodržel.

---

<sup>23</sup> Na chvíli se odmlčel.

<sup>24</sup> Jiřinu Imramovskou

<sup>25</sup> Olga Havlová

<sup>26</sup> Mick Jagger a Keith Richards

K. U: Návštěva Franka Zappy proběhla obdobně? S ním jste rozhovor v Rock & Popu vydali.

O. K: Se Zappou jsem se setkal, dokonce jsem byl s Petrem Dorůžkou spolumoderátorem jednoho setkání, uskutečnilo se jich hned několik. Jedno bylo s fanoušky, vysloveně s fankluby, kterých u nás existovalo několik. Frank z toho byl úplně dojatý, dokonce mu pouštěli film, který natočili na nějakém zappovském setkáním v roce 1985 a skončili pak ve vazbě. Myslím, že dokonce i dojetím lehce plakal. Byl fajn, k němu se dalo dostat velmi snadno. Nehrál tady, byl tu neoficiálně. Havel jej chtěl jmenovat velvyslance americké kultury nebo naopak zástupcem České republiky v Americe, což samozřejmě vůbec nebylo myslitelné, u moci byli republikáni, kteří ho nenáviděli a vůbec by se s ním nebavili. Bylo to strašně naivní. Tehdejší velvyslankyně, dětská filmová hvězda z třicátých let Shirley Temple Black, která sem přišla před revolucí, okamžitě běžela za Havlem, že se zbláznil, není to myslitelné... Byla to sranda. *(smích)* Jak říkám, Zappa tu byl neoficiálně, dostali jsem se k němu bez problémů, jednou si zahrál v Kriváni s Půlnocí. Byl jsem tam.

Kriváň si nemůžete pamatovat, teď je tam banka. Kdybyste šla na Náměstí I. P. Pavlova od metra, tak po pravé straně jsou asi čtyři domy, v jednom z nich je dnes banka a dříve býval hotel Kriváň. Byl postavený za první republiky nebo ještě dřív. V průběhu osmdesátých let přestal fungovat, snad v něm zůstal jenom hospoda, pak i tu zavřeli, a nakonec těsně před revolucí nebo po 17. listopadu tam squatovala část undergroundu, která si z toho udělala svůj výčep. Kriváň tak začala fungovat jako první neoficiální svobodná hospoda, měla i sklepní prostory, kde se hrávalo. A když přijel Frank, na Kriváni uspořádalo se s ním uspořádalo jednom jedno setkání s tím, že zahraje Půlnoc a myslím i Garáž. Potom si vzal kytaru a jednu věc zahrál. Neoficiálně tu strávil celý týden. Chodil po Praze, a tak byl snadno k dostižení, kdežto s Rolling Stones to možné nebylo, jedině přes Hrad. Nakonec i Chucka Leavella jsem měl přes Hrad. Ubytování byli pod jinými jmény, jako to dělávají herci a hvězdy vůbec – vyplní Shirley Temple, ale ve skutečnosti to je Keith Richards. Dokonce i Chuck mi říkal jméno, které nahlašuje v hotelech a bylo docela legrační.

Devadesátá leta byla okouzující, některé kluby úžasné – třeba tzv. U Zoufalců. Neslyšela jste o něm? Dnes jsou to opuštěné domy, má se tam stavět obrovský propojený hotelový komplex. Je to mezi Celetnou a Kamzíkovou ulicí, víte, která to je?

K. U: Víím, která ulice je Celetná.

O. K: Jak je v Celetné Muzeum čokolády, tak průchodem vedle něj projdete do Kamzíkovi ulice a tam býval fantastický, humusácký klub U Zoufalců, kam chodili lidé vašeho věku, ale i mladší kolem dvaceti let. Moc dlouho neexistovalo – od roku 1990 nějaké tři až čtyři rok. Velmi

často tam hrávali Support Lesbiens, tehdy ještě byli senzační, opravdu grungeovou, dost tvrdou kapelou, odrazem seattleské vlny. Nedělali žádné svobodomyslnosti, žádnou pop music.

K. U: Lituji, že jsem nemohla raná devadesátá léta takto prožívat.

O. K: Zase jste mladá teď, a to je také docela dobré. Když tak vzpomínám, většinu osazenstva těchto klubů hudební periodika moc nezajímala, ale vlastně je docela četli. Možná jsme to nedělali dobře. Nevím, opravdu nevím. Myslím, že ten časopis byl docela dobrý a kdyby měl trošičku lepší finanční zázemí, stal se součástí většího, opravdového, a nikoliv amatérského vydavatelství jakým byly Lidové noviny, o čemž se několikrát jednalo, ale nikdy k tomu nedošlo, dařilo by se mu lépe.

K. U: S kým jste například jednali?

O. K: Myslím, že se posléze jednalo například s tehdejšími majiteli Mladé fronty, což byli Němci nebo Francouzi, pak se to všelijak měnilo. Dokonce o koupi chvíli uvažovali, pak řekli, že se jim hudební časopis do portfolia nehodí. Kdyby se Rock & Pop octil v manažersky profesionálních rukách, je možné, že by přežil. Přece jen tyhle velké společnosti mohou přelévát inzerci. Vždy je lepší mít více titulů než méně. Můj známý a kolega z rádia – pracuji pro rozhlas, střídáme se v moderátorských pořadech s Petrem Šimůnkem, bývalým šéfredaktorem Hospodářských novin, který odtamtud před léty odešel, a ještě se svým kamarád koupil licenci Forbesu, vydává jej a časopis je úspěšnější, než se čekalo. Zjistil, že mu přebývá inzerce a potřebuji ji ještě někam rozprostřít. Na trhu byl velice levně k mání Newsweek, tak ho koupili, stál opravdu pakatel. V Americe snad už ani nevychází v papírové podobě, ale kupodivu v papírové podobě vychází v Polsku, kde je nesmírně úspěšný.

Asi před třemi měsíci začali Newsweek v Čechách vydávat a rázem rozprostírají inzerci mezi dva tituly, je to pro ně výhodné. Pokud by se součástí něčeho podobného měl stát Rock & Pop nebo jakýkoliv jiný hudební časopis, asi by to chtělo, aby se mezi majiteli médií našel fanoušek, který by si řekl: „Vydávání hudebního časopisu bude fajn, i když nebude vydělává. Myslím si, že má existovat.“ Možná se to ještě někdy stane, tak to bývá... Jeden čas vycházel český Rolling Stone, nevím, jestli jste ho někdy viděla.

K. U: Měla jsem ho v ruce.

O. K: Tenkrát mě Honza dotáhl na schůzku s Herbeckem<sup>27</sup>, který vydával vysloveně komerční časopisy jako Elle. A protože odmalička přicházel do kontaktu s Rolling Stonem, bylo jeho snem, aby vycházel česky a nabídl mi post šéfredaktora. Když jsem se s tím debilem setkal, hned jsem couvl. Nešli jsme do toho a začal jej vydávat s jinými lidmi. Mimochodem by možná

---

<sup>27</sup> Antonín Herbeck

také stálo za zmínku, že u nás Rolling Stone existoval zhruba dva roky stejně jako jazzový časopis JazzTimes,<sup>28</sup> kterému vyšly asi tři čísla. Také měl koupenou licenci, ale dělali to úplně amatéři, muselo to špatně dopadnout.

Udivila jste mě, že Spark existuje tak dlouho. První roky jsme ho zřejmě nevnímali anebo jen velmi okrajově, asi nás nezajímal. Ostatní jsme trochu sledovali, ale Spark se s Rock & Popem nijak nekřížilo. Myslím, že vůbec nejlepší byl ročník 1991, Rock & Pop vycházel ve velkém formátu, usadil se, vyzrál.

K. U: Popravdě jsem byla unešená už prvním ročníkem Rock & Popu.

O. K: Byla to zábava. Myslím si, že v roce 1990 jsme dokonce mezi vánočním svátkem ještě číslo dodělávali, jakmile přišly obtahy z tiskárny, leštily ho, dělaly se korektury a v lednu 1991 asi vážně Rock & Pop poprvé vyšel ve velkém formátu. Dneska už je většina světových deníků zmenšených, i když The International New York Times je stále velký, ale Rock & Pop nebyl až tak velký, byl o něco menší.

K. U: A poměrně dost široký.

O. K: Ano, široký, takový zvláštní, specifický formát. Samozřejmě vždy byla otázka, zda budeme mít na každé číslo stejně dobrý papír, což tak úplně nebylo. Někdy byl lepší, někdy horší. Víceméně záleželo, jaký papír měla tiskárna zrovna po ruce. Některé věci graficky moc dobře nevyšly, ale v zásadě to bylo pěkné, Mirek byl výtečný, excelentní grafik. Dnes má ostatně na kontě několik cen za nejkrásnější knihu roku apod. Navíc na maketě s Mirkem v první i druhé podobě spolupracoval Karel Haloun, slavný knižní grafik, který dělal gramodesky nebo například design klubu na Chmelnici.

K. U: Už tehdy vám tiskárna nejprve zaslala do redakce ke kontrole maketu a teprve následně vytiskla celý náklad?

O. K: Jasně. Nebyly jen textové korektury, maketu museli vidět i grafici. Korektury jsme udělali v redakci a Mirek tam býval až do poslední chvíle, než se rozjela rotačka a všechno kontroloval. Takhle nějak to bylo... Párkrát jsem se tam byl podívat, bavilo mě to. Vždycky se mi tiskárny hrozně líbily. Ještě v dobách, kdy jsem psával do Melodie jsem s Čestmírem Klosem rád chodil do tiskárny, která se nacházela v Korunní ulici, protože to byly přenádherné, staré stroje snad ještě z Rakouska – Uherska, muzejní kousky, ale všechny fungovaly! Teď tam byli sazeči,

---

<sup>28</sup> Vydavatelství Yero Sow uvedlo v roce 2002 na trh dvě čísla – JazzTimes leden-únor a JazzTimes březen-duben. Šéfredaktorkou byla Bára Středová. K vydání třetího, téměř připraveného čísla již nedošlo. In: Časopis Harmonie. *Kauza JazzTimes po česku*. Dostupné [on-line] na: <https://www.casopisharmonie.cz/jazz/kauza-jazztimes-po-cesku.html> [cit. 19. 10. 2017]

metěři, profese, které dnes již neexistují. Mělo to ohromnou romantiku, připadal jsem si jak žurnalista z časů Eduarda Basse nebo Čapka.

K. U: Dnes už jsou takové stroje nemyslitelné...

O. K: Víte, co je na tom komické? Máme všechny technologie, ovšem ve třicátých letech, když šel Jindřich Vodák do divadla na premiéru,<sup>29</sup> tak hned poté odešel na Národní třídu do Lidových novin, sedl si k psacímu stroji, napsal recenzi a ta druhý den ráno vyšla v novinách. Na ni se čekalo, vysázela se a teprve poté se noviny tiskly. Dneska to neexistuje. Ne, že by to nebylo možné, ale nedělá se to. Jen výjimečně, když je nastavované fotbalové utkání a skončí kolem půlnoci, tak noviny alespoň namísto reportáže zaznamenají výsledek. To je všechno. S číslem končí kolem sedmé, osmé hodiny, definitivně ho uzavřou, jdou do háje a pak už v redakci nikdo není. Možná má někdo službu pro případ, že by vypukla třetí světové válka, ale do čísla se už stejně nesahá. Kdyby vypukla válka, tak se asi sáhne... Je to legrační. Tehdy byla příprava periodik hodně analogová a v dnešní době naprosté digitalizaci je méně pružné. S vaším tématem už to nesouvisí, ale éra tiskáren byla opravdu krásná. Vůbec nevím, kde Rock & Pop tiskl, ale asi to není úplně podstatné.

Občas jsem do Rock & Popu přišel na mejdan a jenom jsem koukal, hrozně kalili. Užívali si svobodu, protože nikdy nevěděli, jestli další číslo vyjde, zdálo se, že je to vyloučené. Bylo to svým způsobem okouzující. Měl jsem už jedno dítě, nemohl jsem v tom figurovat. Oni byli mladí a Vojta v tomhle není úplně normální. Normální člověk by takovou věc nedělal, utekl by tak, jako utekli všichni.

V Holešovicích sídlil Rock & Pop až do té doby, než se spojil s Muzikusem. Napřed byli sóla kousek od Dělnické a potom se vysloveně přestěhoval do domu, který má Muzikus na Palmovce.

---

<sup>29</sup> Několikrát poklepe porcelánovým víčkem o cukřenku.

## **Příloha č. 5:**

### **Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Petrem Korálem ze dne 11. 3. 2016 v Praze (text)**

**Projekt:** Česká hudební publicistika 1990–1993: analýza vybraných periodik a vzpomínky jejich novinářů

**Narátor:** Petr Korál

**Tazatel:** Kamila Ungerová

**Datum konání rozhovoru:** 11. 3. 2016

**Místo konání:** Praha 8, El Coranzo Club

#### **Stručná charakteristika rozhovoru**

Ačkoliv byl Petr Korál v pořadí třetím narátorem, s nímž jsem se ve vztahu k počátkům Rock & Popu sešla, během celého – bezmála dvouhodinového rozhovoru – se mne zmocňovala přehnaná a nutno podotknout bezdůvodná nervozita, kvůli níž jsem některé otázky z připraveného polostrukturovaného rozhovoru neformulovala zcela srozumitelně. Zpětně svou bázeň připisuji skutečnosti, že se v orálně-historickém výzkumu začala odrážet subjektivita mé osoby v roli výzkumníka. Předem stanovený cíl – zdokumentování vzpomínek tehdejšího formálního i faktického šéfredaktora Rock & Popu Jiřího Černého a Vojtěcha Lindaura se v této fázi výzkumu jevil jako nereálný, a tak do probíhajícího bádání začaly vstupovat další předsudky. Nepodložené obavy, že zkontaktování Petra Korála, tolik Ondřejem Konrádem a Jaroslavem Špulákem skloňované novinářské osoby, skončí neúspěchem.

Ovšem opak byl pravdou. První e-mailové spojení proběhlo v ještě v kratším časovém sledu než v případě Ondřeje Konráda. Narátor prosbě o rozhovor vedený metodou orální historie vyhověl během několika minut a po kratší odmlce navrhl setkání v restauračním zařízení na pražské Palmovce, poblíž svého domova. V pivní, kuřácké nálevně, která v kombinaci s reprodukovanou, povětšinou rock'n'rollovou hudbou skvěle dokreslovala atmosféru zkoumaného tématu.

Petr Korál, rocker v džínové bundě, jež hovoří obdivuhodně spisovnou češtinou, se po zaznění mnohých otázek na okamžik odmlčel, zjevně hloubavě přemýšlel a následně své pečlivě seřazené vzpomínky pozvolným tempem formuloval. Ačkoliv na jedné straně působil trochu rezervovaně a mně samotné se nepodařilo asymetrický vztah tazatele a narátora nivelizovat,

nedával mi moji neobratnost najevo. Naopak projevil neskrývaný zájem o konečný výstup z orálně-historického bádání a poradil mi, že bych se ještě měla zajímat o skutečnost, zda se muzikanti tehdy snažili hudební novináře uplácet. Čímž se právě realizovaný rozhovor ze strany Petra Korála rozrostl o zajímavý a humorný příběh, obdobně pak tato otázka zafungovala i během setkání s Vojtěchem Lindaurem. Na druhé straně pokud došlo na témata – důvody stěhování redakce Rock & Popu do Hellichovy ulice, způsob distribuce časopisu či vznik úvodníku Načerno – na něž narátor nedokázal odpovědět, omlouval se.

I když setkání opět překročilo doporučených devadesát minut, narátor ochotně pokračoval. Celé vyprávění se neslo v otevřeném a upřímném duchu, přičemž jsem zejména nabyla dojmu, že se snaží hudební žurnalistiku vykonávat co nejpoctivěji a současně se drží svých morálních zásad a hodnot. Navíc byl také prvním narátorem, který uvítal zaslání redigované transkripce k autorizaci, neboť je toho názoru, že v mluveném projevu člověk myšlenky nikdy neformuluje tak brilantně, jako když je píše a může o nich přemýšlet.

## **Stručný obsah a struktura rozhovoru**

- Začátky Petra Korála jakožto hudebního novináře, příchod do Rock & Popu
- Charakteristika Jiřího Černého v pozici šéfredaktora
- Seminář hudebních publicistů v Příhrazech
- Charakteristika Vojtěcha Lindaura na postu šéfredaktora
- Praktiky hudebních vydavatelství - placené rozhovory a titulní strany
- Zahraniční časopisy užívané jako zdroj inspirace
- Genderová nevyváženost redakcí hudebních magazínů
- Recenze desek
- Vztahy hudebních novinářů a muzikantů
- Rubrika *Korálky*
- Politická témata v Rock & Popu

## Příloha č. 6:

### Redigovaná a autorizovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Petrem Korálem ze dne 11. 3. 2016 v Praze (text)

K.U: Do redakce Rock & Popu vás přivedl Vladimír Vlasák, který s vámi předtím spolupracoval v Melodii?

P.K: Ano, to je pravda, ale je potřeba rozdělit dvě věci – Melodii a Rock & Pop. V době, kdy Rock & Pop vznikal, jsem už za sebou měl rok aktivního psaní, a tak jsem do jeho redakce přešel automaticky jako mnozí další, kteří před tím do Melodie psali. Ale způsob, jakým jsem se do Melodie dostal, nebyl úplně záležitostí Vladimíra Vlasáka, jenž mi později nabídl, zda bych chtěl v Rock & Popu pokračovat. Nevím, jestli to někoho zajímá, ale do Melodie jsem se dostal zvláštní náhodou ještě v době, kdy jsem studoval na vysoké škole. Tehdy jsem psal do studentského časopisu, do kterého jsem připravil článek o české punkové scéně, konkrétně se jednalo o zamyšlení nad její situací v roce 1988. A tento text se pro mě neznámou cestou dostal do rukou Ivana Cafourka, kolegy Vládi Vlasáka, který mě k mému překvapení pozval do redakce. Nejprve mě sepsul, že jsem článek napsal úplně špatně, opravdu mi dal do těla, a já si v duchu říkal: „Proč se se mnou scházel? Vždyť tohle mi mohl napsat.“ (*usmívá se*) Ale nakonec mi řekl, že z mého psaní číší talent, a proto by mi chtěl dát šanci. Nabídl mi, abych vypracoval profily nějakých českých kapel, které mám rád a pak že se uvidí... Napsal jsem tedy o skupinách Törr a Šanov 1 a v červnu 1989 šel první článek rovnou do tisku. Od té doby v hudební žurnalistice jedu až do současnosti...

K.U: Do Rock & Popu jste přišel ve druhé vlně spolu s Jaroslavem Špulákem?

P.K: Ano. Do Rock & Popu jsem psal hned od prvního čísla, ovšem externě. Na plný úvazek jsem do časopisu nastoupil až v dubnu 1992.

K.U: Přispíval jste vedle Melodie i do některého z tehdejších fanzinů?

P.K: Přispíval, ale nepravidelně. Přesně si to už nepamatuji. Myslím, že jsem něco málo publikoval i v Rocknovinách a několika dalších metalových fanzinech.

K.U: Vzpomenete si na název fanzinu, do kterého jste přispíval?

P.K: Metaliště.

K.U: Vystudoval jste žurnalistiku?

P.K: Kupodivu ne, jsem vystudovaný právník.



K.U: Jiří Černý přijal roli šéfredaktora Rock & Popu podmíněně na jeden rok. Domníváte se, že se z jeho strany jednalo o obět'?

P.K: Svým způsobem ano, protože Jiří Černý po funkci šéfredaktora opravdu netoužil, nikdy ji v minulosti nezastával a zastávat nechtěl. Parta, která založení Rock & Popu iniciovala, čímž mám na mysli hlavně Vojtěcha Lindaura, Ondřeje Konráda a Josefa Vlčka, jej k šéfredaktorství přemluvila. Jiří Černý souhlasil, ale s tím, že to bude pouze na jeden rok. Nakonec pozici zastával dva a tři čtvrtě roku, tedy do konce roku 1992. Díky tomu jsem Jiřího Černého jako šéfredaktora ještě zažil, ale myslím si, že v této pozici nikdy nebyl příliš šťastný. Svou funkci sice vykonával, ale celá léta byl zvyklý na roli novináře na volné noze, a namísto organizační činnosti, kterou redakční práce vyžaduje, se rozhodně raději věnoval té tvůrčí. Některé úkony za Jiřího Černého vykonával Vojta Lindaur anebo se nějakým způsobem plnily kolektivně. Nastolený systém všichni respektovali a nikdo jej Jiřímu nevyčítal, neboť nám jeho, tenkrát už proslulé jméno v počátcích nesmírně pomohlo. Tudiž proti Jiřímu Černému jako šéfredaktorovi, autorovi anebo jako člověku nemohu říci křivého slova a nikdy neřeknu, protože si ho velice vážím.

K.U: Chtěl se Jiří Černý po listopadu 1989 jakožto aktivní člen Občanské fóra spíše politicky angažovat?

P.K: Nerad bych spekuloval. Jiří Černý tvrdí, že tenkrát politické ambice neměl, ale dostával politické nabídky, o nichž jsme věděli. Dokonce snad mohl zastávat roli prvního porevolučního ministra kultury i řadu dalších podobných funkcí, ale všechny je odmítl. Nevím, z jakého důvodu tak učinil, ale podle svých slov po nějaké kariéře v politice nikdy netoužil. Pohyboval se v ní pouze v listopadu 1989 a krátce potom.

K.U: Svolilo vydavatelství Lidové noviny k vydávání Rock & Popu právě z toho důvodu, že se jeho tváří stala tak významná osobnost, jakou je Jiří Černý?

P.K: Určitě. Osobnost a jméno – Jiří Černý – takzvaně otevíraly dveře. Navíc Rock & Popu velice pomáhaly například jeho kontakty s lidmi z vydavatelství Lidové noviny, asi nikdo jiný z tehdejší redakce tak silné a těsné vazby na osoby z bývalého disentu neměl.

K.U: Byl Jiří Černý šéfredaktorem, který měl v Rock & Popu poslední slovo například při volbě titulní strany?

P.K: Teoreticky ano, ale v praxi se náplň každého čísla domlouvala kolektivně na poradách, na kterých jsme se někdy i pěkně pohádali, ale vždy jsme k nějakému závěru dospěli. Možná v rozhodování o Rock & Popu vládla až přílišná demokracie, ovšem byly to kouzelné časy, na které moc rád vzpomínám.

K.U: Vzpomenete si na dohady, které se vedly kolem některých titulních stran?

P.K: Z doslechu vím, že v prvním nebo druhém ročníku, kdy jsem v Rock & Popu ještě nepracoval na plný úvazek, chtěl Jiří Černý, jakožto silně folkově založený člověk, zařadit na titulní stranu Jana Nedvěda. Na druhé straně ale Lindaur s Vlčkem nemohli Nedvědy vystát, a tak mu návrh ostře zamítli. Myslím, že tuto záležitost braly obě strany s úsměvem, nicméně Honza Nedvěd se na titulní straně Rock & Popu nikdy neobjevil.

K.U: Vydavatelství Lidové noviny se negativně stavělo k Lucii, která se objevila na třetí titulní straně Rock & Popu z roku 1990. Vzpomínáte si na diskuse, které se točily kolem tohoto čísla?

P.K: O sporech týkajících se Lucie bohužel nic nevím. Tenkrát jsem se redakčních porad až na některé výjimky nezúčastňoval, neboť jsem nejdřív ještě chodil do školy a půl roku po státnicích jsem se poprvé a naposledy věnoval právnícké činnosti. Komunikoval jsem s Vládou Vlasákem, domlouval jsem se s ním na tématech, o nichž bych chtěl psát, některá z nich jsem nabízel sám, jiná zas on mně. O dění uvnitř redakce, což se týká i volby interpreta na titulní stranu, jsem se doslýchal pouze zprostředkovaně.

K.U: Stýkal jste se se stálými novináři Rock & Popu i mimo redakci? Chodili jste například společně na pivo?

P.K: Moc ne. Spíše jsem se s novináři setkával ve chvíli, kdy jsem do redakce nosil články. Pochopitelně neexistoval internet, a tak se texty neposílaly e-mailem, nýbrž se napsané na psacím stroji do Rock & Popu osobně přinášely a při té příležitosti jsme se s kolegy „dávali do řeči“. Ovšem na větší kontakty mimo redakci ani nezbýval čas, s jednou výjimkou v roce 1991. Tehdy jsem dostal pozvání na takzvaný seminář hudebních publicistů, jenž se uskutečnil v Příhrazech. Zde se pochopitelně sešli všichni redaktori, a tak se bližší seznámení vysloveně nabízelo. Vedle oficiálního denního programu jsme se účastnili i neformálních večerů, na které moc rád vzpomínám.

K.U: Co bylo náplní seminářů hudebních publicistů, které subkomise SČSKU pořádala každoročně od roku 1987?

P.K: Na semináři vystupovali starší zkušení hudební novináři, kteří nám mladším dávali nepřímé rady a prezentovali zde své vlastní zkušenosti. Celý program byl silně odborně zaměřený, díky čemuž se stal přínosným i pro ostřílenější redaktory. Každý z nich si připravil něco zajímavého, tedy s výjimkou mě, neboť jsem byl čistě účastníkem, který napjatě poslouchal. Jednalo se o úžasnou akci. V minulosti jich proběhlo více, ale já jsem se účastnil až té poslední a je škoda, že se od roku 1991 nic podobného nekonalo.

K.U: Přednášel na semináři také Jiří Černý?

P.K: Ano.

K.U: V jakých ohledech se chtěli zakladatelé Rock & Popu vymezit vůči Melodii?

P.K: Melodie byla měsíčník, kdežto Rock & Pop vycházel jako čtrnáctideník. Druhý zásadní rozdíl spočíval v tom, že Rock & Pop chtěl více mapovat mladší hudební scénu a v širokém záběru také rockovou scénu, neboť ve staré Melodii tolik článků o rocku nevycházelo. Do Rock & Popu psali většinou mladší autoři než do Melodie, kde se to ale později také změnilo, jelikož musela takříkajíc jít s dobou.

K.U: Označil byste sebe a Jaroslava Špuláka za progresivnější redaktory, kteří se do Rock & Popu snažili protlačit kapely mimo hlavní proud?

P.K: Asi ano. Jarda Špulák v Rock & Popu působil od jara 1990, díky čemuž měl, ve srovnání se mnou, více příležitostí některé kapely do vydání protlačit, neboť já jsem do časopisu nastoupil až o dva roky později. Tehdy jsme ještě spolu s Ondřejem Bezrem posílili mladší redaktorské křídlo.

K.U: Jak byste charakterizoval Vojtěcha Lindaura jako zastupujícího a posléze hlavního šéfredaktora Rock & Popu?

P.K: Vojtěch Lindaur, jakožto velmi vizionářský člověk, byl přece jen mladší než Jiří Černý, silně inklinoval k tehdejšímu aktuálnímu hudebnímu dění a také více sledoval americkou a britskou nezávislou scénu. Vůči Jiřímu to nemyslím nijak zle, ale Vojtěch byl víc „v obraze“ a věděl, co současnou hudební scénou hýbe. Vždy se stavěl vůči mladým autorům velmi otevřeně, poslouchal je, přemýšlel nad jejich články a nápady... A tímto směrem se pod jeho vedením ubíral i Rock & Pop, čímž se stával aktuálnější.

K.U: Ze zahraničních časopisů se Vojtěch Lindaur inspiroval Melody Makerem?

P.K: Melody Makerem, The New Musical Expressem neboli NME a samozřejmě Rolling Stonem.

K.U: V lednu 1991 jste přešli na formát A3, v němž vycházel i Melody Maker a Rock & Pop se tak více přiblížil své britské předloze. Vojtěch Lindaur ve svých vzpomínkách *Příliš mnoho štěstí* kladl na formát časopisu skutečně velký důraz. Je formát pro tištěná média tak zásadní?

P.K: To je velmi obtížná otázka. Osobně jsem formát časopisu nikdy neřešil a Rock & Pop jsem měl rád, ať vypadal jakkoliv, přesto ale určitě hrál důležitou roli. Vojtěch nejprve jako zastupující šéfredaktor řešil i ekonomické záležitosti, tedy prodejnost čísel. Zpočátku měli všichni velké oči, ovšem realita byla mnohem složitější a Rock & Pop nešel na odbyt tak, jak se předpokládalo, což způsobilo spory s vydavatelstvím Lidové noviny. A s těmi úzce souvisely i změny papíru či formátu...

K.U: Spory s vydavatelstvím Lidové noviny způsobily přestěhování redakce Rock & Popu do Hellichovy ulice?

P.K: Ano.

K.U: Jedná se o pouhou polemiku, ale potýkal by se Rock & Pop na počátku devadesátých let s menšími finančními problémy, pokud by od začátku vycházel jako měsíčník?

P.K: Těžko říci. Rock & Pop měl původně vycházet dokonce jako týdeník, k čemuž ale nedošlo. Jedná se o pouhé spekulace. Myslím si, že tehdy měla čtrnáctidenní periodicita svůj smysl. Díky ní jsme byli oproti měsíčníkům nesmírně aktuální, přesto jsme ale nedocílili nějak závratné prodejnosti. Ne pro každého fanouška hudby už bylo takovým svátkem si o ní také něco zajímavého přečíst, což platilo do roku 1989.

K.U: Dnes je pojem aktuálnost spojován s články o kapelách, jež například vydávají novou desku. Tehdy tento aspekt ale nebyl prioritou číslo jedna. Snažili jste se spíše psát o interpretech, kteří do listopadové revoluce podléhali cenzuře?

P.K: Částečně. Cítili jsme, že musíme splatit dluh celé řadě autorů, o nichž se do roku 1989 nebo 1990 buď vůbec nepsalo, anebo psalo jen velice omezeně, a proto si v Rock & Popu zasloužili mnohem více prostoru. Na druhé straně, pokud na zahraniční hudební scéně vyletěly nové hvězdy, které ještě neměly album, ale uveřejnily singl, o němž se venku mluvilo, tak jsme je chtěli objevit alespoň pro české čtenáře. Samotné vydávání nových desek jsme začali více zohledňovat ve chvíli, kdy na nás vyvíjely tlak gramofirmy, které potřebovaly texty o konkrétních interpretech. Takovému tlaku se nedalo nepodlehout, museli jsme s hudebními vydavatelstvími komunikovat, vycházet jim – zdůrazňuji, že pouze do jisté míry – vstříc.

K.U: Jaké gramofirmy vydávaly zahraniční desky před příchodem Popronu?

P.K: Před nástupem Popronu se na domácím trhu téměř žádné zahraniční desky neobjevovaly. Dodnes existující Supraphon občas některé z nich v licenci vydal. Pak to začal dělat Popron. Po této přechodné fázi v letech 1991 až 1992 začaly do Čech přicházet zahraniční labely, které si zde zakládaly pobočky a nemusely se tak nadále spoléhat na své české distribuční zástupce, s nimiž ani nebyly těsně propojení.

K.U: Nabízely vám už tehdy nahrávací společnosti či přímo kapely rozhovory a titulní strany, za něž vám byly ochotny zaplatit?

P.K: Tato praxe samozřejmě fungovala už tehdy, ale v Rock & Popu jsme měli tu výhodu, že jsme si nenechali diktovat, o čem budeme psát. Kolem každé nabídky se v redakci rozpoutala obrovská debata, během níž jsme řešili, zda tím nesnížíme kredit časopisu a zda se jedná o kvalitního autora, který si umístění na titulní straně zaslouží. Pokud jsme dospěli k závěru, že nám hudební vydavatelství skutečně nabízí interpreta na úrovni, vyšli jsme mu vstříc, ale nastávaly i zcela opačné situace. Vydavatelské firmy věděly, že si ponecháváme svobodu rozhodování a respektovaly ji. Z toho důvodu nám nějaké plytké a středoproudé záležitosti většinou ani nenabízely, neboť věděly, že o takových nechceme a nebudeme psát, protože by

naše čtenáře nezajímaly. Rock & Pop totiž odebíral jiný čtenářský okruh než ten, který kolem sebe soustřeďovaly tehdejší časopisy pro pubescenty jako Bravo, Filip či Popcorn.

K.U: Osobně jste některé zahraniční časopisy odebíral?

P.K: Sám jsem žádné zahraniční časopisy neodebíral, ale řada mých kolegů ano, a to dlouhodobě.

K.U: Vzpomenete si, jaké zahraniční časopisy odebíral Rock & Pop?

P.K: Víím, že ony tři časopisy, které jsem již jmenoval – Melody Maker, NME a Rolling Stone – v redakci vždycky byly, ale nepamatuji si, zda chodily poštou přímo do Rock & Popu, anebo je přinášel některý z redaktorů, který je odebíral soukromě.

K.U: Zpočátku jste informace o jednotlivých autorech čerpali primárně z těchto tří zmiňovaných zahraničních magazínů?

P.K: Do značné míry ano, ale zahraničních časopisů jsme měli k dispozici pochopitelně ještě víc. Pokud byl někdo pečlivý, tak si zkrátka sehnal další články, v nichž se o daném interpretovi psalo, aby měl z čeho čerpat. Nemyslím cizí názory, ale především faktografické údaje. O těch významnějších umělcích už vyšly i knižní publikace, ze kterých jsme pochopitelně také čerpali.

K.U: Jak se etablovali první fotografové? Specializovali se už tehdy někteří na focení koncertů?

P.K: Specializace „koncertní fotograf“ se v podstatě začala objevovat až se vznikem Rock & Popu. V předrevoluční Melodii a Gramorevue samozřejmě už působili fotografové, kteří se na hudbu zaměřovali, ale neživili se jí. Buď se jednalo o lidi, kteří brali focení jako hobby a vedle toho vykonávali i jiná povolání, anebo se jednalo o profesionály, lépe řečeno reklamní fotografy. Ti pro potřeby kapel a zpěváků pořizovali snímky, které bychom dnes označili za promo fotky – užívaly se na plakáty nebo do časopisů, ale dříve se jim tak neříkalo. Tím, že označují tehdejší fotografy za reklamní, nechci snižovat jejich kredit, neboť se jednalo o profíky, kteří se většinou po revoluci začali věnovat lukrativnější fotografické činnosti. Hudební časopisy tenkrát ještě mohly fotografy na plný úvazek zaměstnávat, a tak Rock & Pop měl v první fázi profesionály hned tři! Později pouze jednoho a nakonec jen externisty, což je přirozený vývoj.

K.U: Posílala hudební vydavatelství spolu s novými alby i promo fotografie?

P.K: Vydavatelství promo fotografie zasílala už tehdy, neboť naši fotografové si nemohli snímky interpretů pořídit, pokud tu zrovna nevystupovali. Ale i tak měli záběry pouze z koncertů, neboť ateliérové focení zahraničních hvězd pochopitelně nebylo ani tenkrát možné.

K.U: Přebírali jste fotografie ze zahraničních časopisů?

P.K: Ano, občas jsme fotografie ze zahraničních časopisů přebírali, neboť jsme neměli jinou možnost.

K.U: Fotografie ze zahraničních časopisů jste nechávali skenovat v tiskárně?

P.K: Skener na začátku 90. let ještě neexistoval, to až později... Fotografie jsme ze zahraničních časopisů regulérně v co největší kvalitě ofotili a poté ji použili. Všechno zkrátka byla stará dobrá ruční práce. (*usmívá se*)

K.U: Prospívalo redakci Rock & Popu, že se věnovala širokému spektru hudebních žánrů – od jazzu až po thrash metal? Mohl si tak každý novinář snáze najít to své, aniž by druhého připravil o téma?

P.K: Určitě ano. Každý z redaktorů, včetně externistů, měl svůj vlastní záběr interpretů, kteří mu byli nejbližší, a podle toho jsme se na ně s napsáním článků obraceli. Žánrová vyhraněnost novinářů ale nebyla tak silná, jak říkáte, neboť sám jsem do Rock & Popu přišel s tím, že poslouchám hlavně punk a metal, ale přesto jsem českou hudební scénu sledoval jako celek a bez ohledu na žánr o ní také nejvíce psal. Od počátku jsem se věnoval třeba i některým poprockovým, alternativním nebo folkovým autorům...

Domácí hudební scéna mě bavila už tenkrát a baví mě dodnes. Skutečně jsem převážně psal o českých interpretech, tedy pokud pominu recenzování desek, neboť ke mně často připutovala alba, o nichž jsem psát nechtěl, ale bral jsem to jako povinnost. Na druhé straně profily a rozhovory jsem dělal pouze s lidmi, kteří mě svou tvorbou oslovovali. Muzice jsem se od počátku věnoval opravdu v širokém spektru, ale musím zdůraznit, že české interprety jsem vždy poslouchal o něco víc. V tomto ohledu jsem byl v Rock & Popu trochu výjimečný.

K.U: Držel jste se od počátku pravidla, že s domácími autory je lepší rozhovor uskutečnit při osobním setkání?

P.K: Ano, tohoto pravidla jsem se držel, ale rozhovor tváří v tvář pokaždé zrealizovat nešlo, zvláště pokud se jednalo o muzikanty, kteří v Praze nebydleli, ani se v ní nevyskytovali. Rozhovory tudíž někdy vznikaly i písemnou formou, tradiční výměnou dopisů prostřednictvím pošty. Ale jednalo se o výjimky. Většinou jsem si domlouval osobní rozhovory, neboť jsou samozřejmě lepší.

K.U: S jakým předstihem jste písemné rozhovory realizoval, abyste stihl uzávěrku časopisu? Nastala někdy situace, že jste ji propásl?

P.K: Nevím o tom, že by taková situace někdy nastala, neboť jsem byl realista a věděl, že se nějaké problémy vyskytnout mohou – začne „stávkovat“ pošta, nebo muzikantům jednoduše nezbyde čas. Čili rozhovor, který vznikal takto „na dálku“, jsem do nabídky článků pro příští číslo zařazoval až ve chvíli, kdy jsem jej opravdu měl v ruce. Opačný postup by byl krajně nezodpovědný.

K.U: Jak dlouhá byla prodleva mezi tím, kdy jste číslo odeslali do tiskárny a tím, kdy se objevilo na stáncích?

P.K: Tisk časopisu v éře, kdy byl ještě čtrnáctideník, probíhal poměrně rychle. Paradoxně vlastně rychleji než dnes... Pokud si to pamatuji dobře, jednalo se asi o dva nebo tři dny.

K.U: Valnou většinu redakcí hudebních magazínů dnes tvoří externí novináři, ovšem Rock & Pop měl v raných devadesátých letech početné jádro stálých zaměstnanců. Kdy se postupně začal navyšovat poměr externích vůči stálým redaktorům? Byla příčinou snižující se prodejnost Rock & Popu?

P.K: Prodejnost Rock & Popu se snižovala postupně, ale zcela přirozeně, nebyli jsme v tom žádnou výjimkou. Příjem z placené reklamy a z prodaných výtisků neodpovídal stále se zvyšujícím nákladům za tiskárnu i distribuci, a tak se muselo začít víc a víc šetřit.

K.U: Setkali jste se s inzerenty, kteří si zadali reklamu, ale posléze ji nezaplatili?

P.K: Bohužel ano, nedalo se tomu vyhnout, potýkal se s tím asi každý časopis, nejen hudební.

K.U: Do kdy jste v Rock & Popu působil?

P.K: Do konce roku 2002 jsem byl v Rock & Popu opravdu zaměstnán.<sup>30</sup> Poslední tři roky jsem zastával roli zástupce šéfredaktora Vojtěcha Lindaura, a když on z časopisu dostal právě na konci roku 2002 vyhazov, tak jsme se všichni solidárně sebrali a odešli, přestože jsme nemuseli, mohl jsem tam zůstat. Od té doby se hudební publicistikou neživím tak, že bych byl někde v zaměstnaneckém poměru. Věnuji se jí, ale nikoliv na plný úvazek v hudebním časopise.

Co se týče Rock & Popu, tak jsem se do jeho redakce vrátil dvakrát – nejprve v roce 2005, kdy se změnil vydavatel, Vojtěch Lindaur nastoupil znovu na post šéfredaktora a z toho důvodu jsem se také vrátil, ale pouze jako externista. Po dvou nebo třech letech se objevily další spory a problémy... Druhý zmiňovaný návrat v mém případě nastal asi v roce 2010, kdy jsem se v Rock & Popu stal externím editorem a tuto pozici jsem vykonával až do jara loňského roku, kdy se opět vynořily neúnosné vztahy, spory s vydavatelem, a tak jsme všichni práci znovu položili a založili si nový časopis.

K.U: Rock & All... Jak jste z pozice redaktora Rock & Popu hodnotil nejprve příchod Rock Reportu a později Sparku?

P.K: Jedná se o individuální záležitost, neboť tyto časopisy bral každý jinak. Pro některé lidi z Rock & Popu konkurenci vůbec nepředstavovaly, jelikož Spark byl jasně stylově vyhraněný na tvrdou hudbu. Rock Report se sice profiloval jako žánrově otevřenější magazín, ale zpočátku se také hodně zaměřoval na oproti nám celkově tvrdší muziku – jeho záběr se změnil až později.

---

<sup>30</sup> Na chvíli se odmlčí. Přichází servírka a rychle si objednávám pití.

Někteří novináři tedy Spark a Rock Report nevnímali jako konkurenci nejen proto, že se nejednalo o všeobjímající hudební časopisy jako byl Rock & Pop, ale také z toho důvodu, že do nich psala parta nadšenců, v podstatě fanzinářů, kteří nějakým způsobem sehnali prostředky, a tak začali vydávat časopis.

Osobně jsem tento pohled nezastával, novinářská kvalita Sparku a Rock Reportu byla pochopitelně nižší, ale když se v nich objevil nějaký talent, tak jsme mu „hodili lano“. Tímto způsobem k nám přišel třeba Radek Diestler, který začínal v Rock Reportu, a podobných případů by se našlo víc. Redaktoři mohli začínat třeba jen v obyčejném fanzinu, a přesto se k nám dostali, neboť jsme viděli jejich talent.

Celkově mi bylo jasné, že Spark a Rock Report jsou ve srovnání s námi amatérštější, ale nikdy jsem nebyl namyšlený a bral jsem je jako potřebnou a vážnou konkurenci.

K.U: Vzpomenete si ještě na některé další redaktoři, kteří do Rock & Popu přišli z Rock Reportu či Sparku?

Mladí talentovaní redaktoři přicházeli nejen ze Sparku a Rock Reportu, ale také z fanzinů nebo jiných, v podstatě amatérských tiskovin. Mezi nimi byl určitě Marek Kukla.<sup>31</sup> Ale nepamatuji si, zda lidé, které jsem později znal z Rock & Popu, předtím někam psali, nebo šli rovnou na schůzku s Vojtěchem Lindaurem, předložili mu ukázky svých článků a on z nich vycítil talent stejně, jako se to kdysi přihodilo mně v Melodii. Takhle se u nás chytili Jana Kománková nebo Honza Dědek. Redaktorů, kteří už předtím někam psali, by se vedle Radka Diestlera určitě našlo víc, ale teď si nevzpomenu.

K.U: Radil se Vojtěch Lindaur s redakcí o lidech, v nichž vycítil talent, nebo je vybíral ryze podle svého uvážení?

P.K: Půl na půl. Vojtěch byl šéfredaktor, a když se mu nový autor líbil, tak si ho prostě prosadil, ale konzultoval to s námi, dal nám přečíst jeho ukázky a ptal se na náš názor.

K.U: V hudebních redakcích je dále velmi patrná genderová nevyváženost a platí to jak pro raná devadesátá léta, tak pro současnost.

P.K: (*usmívá se*) Mnohokrát jsem o tom přemýšlel. Moc holek o muzice nepíše a netuším proč. Nevím, zda si ženy řeknou, že se jedná o pánský obor, neboť o muzice většinou píší právě chlapi, také ji zpravidla dělají a z toho důvodu si pak holky třeba nevěří. V Rock & Popu se samozřejmě pár autorek objevilo a vesměs nebyly o nic horší než chlapi. Nejen už zmiňovaná Jana Kománková, ale také Martina Kotrbová, Veronika Schmidtová, Veronika Handlířová... Určitě bych rozdíl mezi nimi a novináři-muži nedělal, ale opravdu jich vždycky bylo méně.

---

<sup>31</sup> Na chvíli se odmlčí.



Nevím, neabsolvoval jsem žurnalistiku na Fakultě sociálních věd, ale myslím si, že studentstvo bude tak půl na půl. Tudiž mě to překvapuje.

K.U: Myslím, že na naší fakultě je větší zastoupení žen než mužů. Možná je hudebních novinářek méně, jelikož skutečně nemají odvalu, jak jste říkal. Vzpomenete si na svůj první velký rozhovor, který jste pro Rock & Pop napsal?

P.K: Vzpomínám si velice dobře, protože můj první opravdu velký rozhovor vyšel hned v prvním čísle Rock & Popu a dělal jsem jej se skupinou Arakain. Do té doby jsem psal jen do Melodie, kam jsem dělal spíš menší profilové články nebo recenze, ne velká interview.

K.U: Jak proběhla autorizace přeepsaného rozhovoru ze strany Arakainu?

P.K: Vůbec si už nevzpomínám. Mám pocit, že muzikanti tenkrát autorizace ještě vůbec nevyžadovali, což se ale poměrně záhy změnilo. Arakainu jsem tehdy výsledný text asi ke kontrole nenesl, ale přesně si to nepamatuji, neboť je to už 26 let. Jen vím, že jsem v té době neměl diktafon, a tak jsem si ho musel půjčit od Vladimíra Vlasáka.

K.U: Jak jste hodnotil úroveň Melodie poté, co z ní celá řada tehdejších redaktorů přešla do Rock & Popu?

P.K: To je citlivá věc a nechci se k ní příliš vyjadřovat. Myslím si, že Rock & Pop byl lepší, ale nelze šmahem říci, že Melodie šla kvalitativně někam do kopru, jelikož si našla nové autory a z nich vzešel třeba Ondřej Bezr, podle mého velice kvalitní novinář, který později přešel k nám.

K.U: Do závěru roku 1992 vydávalo Rock & Pop nakladatelství Lidové noviny, které bylo současně téměř polovičním akcionářem. Zasahovalo do obsahové stránky časopisu?

P.K: Nevím o tom, myslím si, že do obsahové stránky Rock & Popu nezasahovalo. A pokud ano, tak se to ke mně nedoneslo.

K.U: Pomohlo Rock & Popu v nějakém ohledu založení vlastní společnosti s ručením omezeným, poté, co jej přestalo vydávat nakladatelství Lidové noviny?

P.K: To je velice složitá otázka. Asi bych ji do diplomové práce vůbec nezařazoval. Ale pokud vezmu založení společnosti s ručením omezeným čistě sám za sebe, tak mně určitě vůbec nepomohlo, protože jsem se stal také akcionářem, a nakonec jsem o vložené peníze bez náhrady přišel, ale nelituji toho. Na druhé straně se jednalo o jediné možné řešení, jinak by Rock & Pop skončil už tenkrát. Žádný jiný „velký“ vydavatelský dům o nás zájem neměl.

K.U: Tehdy jste byli zadlužení u několika tiskáren. Když vám jedna vytisknutí dalšího čísla odmítla, přešli jste k jiné. Jak jste se s těmito dluhy vypořádávali?

P.K: O dlužích v tiskárnách nejsem schopen říci téměř nic. Víím, že takové problémy nastaly, ale nedomnívám se, že byly natolik vyhraněné. Dlužilo se třeba za dvě nebo tři čísla a v takové

chvíli nám tiskárna možná výrobu dalšího odmítla. Toto jsem naštěstí nikdy nemusel řešit, čemuž jsem rád, ale muselo to být velmi nepříjemné.

K.U: Jak jste navazovali kontakty se zahraničními vydavatelstvími předtím, než si u nás založili vlastní pobočky?

P.K: O navazování kontaktů se zahraničními vydavatelstvími vím také málo. Těžko k tomu něco řeknu, neboť se jednalo o osobní iniciativy redaktorů, kteří uměli dobře anglicky, což nebyl případ všech, a není to ani můj případ. Cizí jazyk je mimo jiné jeden z důvodů, proč jsem o zahraniční scéně tolik nepsal, neboť pokud jsem album zahraničního interpreta recenzoval, musel jsem najít někoho, kdo mi pomůže s překladem textů, abych věděl, o čem pojednávají. Čili toto šlo trochu mimo mne.

K.U: Ujímal jste se od počátku také recenzování desek, které se vám nelíbily?

P.K: Záměrně ne, ale jak jsem se už zmiňoval, stávalo se to. Desky se tenkrát rozdělovaly na poradách, vycházelo jich strašně moc, a tak se jich v redakci nakupila hromada, kterou si mělo rozebrat a zrecenzovat deset nebo dvanáct lidí – a do něčeho se samozřejmě nechtělo vůbec nikomu. Občas jsem si řekl, proč si takové album vlastně nevzít. Člověk se něco naučí i poslechem nahrávek, o nichž dopředu tuší, že se mu asi nebudou moc líbit. Někdy jsem byl zbytečný skeptik a dopadlo to právě naopak.

Ale bylo to výjimečně, neboť české autory jsem znal a věděl jsem, které desky bych si normálně nekoupil a nepsal o nich. Pokud taková alba skutečně nikdo zhodnotit nechtěl, ujal jsem se jich. Hudební přínos pro mě neměla žádný, ale zase jsem byl díky nim schopen napsat téměř o čemkoliv. Tímto způsobem by měly hudební redakce fungovat, ale dneska už se tak neděje. Většina novinářů píše jenom o autorech, jimiž se zabývat chce. Teď pomíjím publicisty v denících, kteří musí psát například o deskách, jež je nezajímají, ale musejí se jimi zabývat, protože vydavatel daného interpreta si udržuje vztahy s nakladatelským domem daného deníku. Na druhou stranu jsem rád, že se dnes nacházím v pozici, kdy píšu jen o tom, o čem psát chci.

K.U: Odráží se vztah hudebního novináře k danému albu ve výsledné recenzi? Pokud k němu redaktor zaujímá negativní postoj, tak je zachování jisté míry objektivity obtížnější.

P.K: O objektivitu jsem se vždy snažil, ale zcela objektivní být nelze. Recenze jako taková je subjektivní novinářský útvar a jakmile redaktor propadne pocitu, že má patent na rozum a pouze jeho názor je ten správný, tak pro mě jako novinář v podstatě končí. Nebudu konkrétní, takových případů jsem zažil mnoho. A mám dojem, že je to čím dál tím častější, hlavně u některých mladých autorů. Pro mě v tomto ohledu bylo psaní o interpretech, kteří mě příliš nelákali, vlastně velice přínosné. Takové recenze mě obohatily i v tom, že jsem se na základě v této branži obecně zažitých představ o tom, co je a není kvalita, snažil nacházet pozitiva i na

nějaké kapele, zpěvákovi nebo zpěvačce, kteří mě neoslovovali. Nikdy jsem neměl takovou potřebu jako třeba Jan Rejžek, který osmdesát procent skupin a interpretů „popravil“. Na negativních recenzích se dá vybrousit ostrovtip, a tak jeho hodnocení většinou byla zábavná a čtivá, ale také někdy až přehnaně nekompromisní a tvrdá, a tak mi někdy připadalo, že nejsou úplně spravedlivá.

K.U: Měl redaktor tehdy skrze recenzi tu moc, že mohl interpreta potopit nebo mu naopak pomoci nahoru?

P.K: Do určité míry ano. Články, které vycházely za minulého režimu v Melodii nebo poté v prvních letech v Rock & Popu, měly obrovskou váhu a dopad. Čtenáři, kteří je pravidelně sledovali, to opravdu brali tak, že pokud novinář dané album chválí anebo naopak kritizuje, tak se nad jeho slovy musí zamyslet, protože na nich něco je. Dneska recenze fungují jinak, jelikož ať už redaktor desku vychválí do nebes nebo ji naopak takzvaně popraví, tak není nic jednoduššího, než si ji najít například na YouTube, poslechnout a s prominutím si říci: „Ježíši, ten novinář je úplný blbec.“

Ale tenkrát lidé nemohli slyšet všechno a skutečně se názory novinářů řídili třeba ve chvíli, kdy zašli do obchodu s gramofonovými deskami a chtěli si některé koupit. Recenze mívaly neuvěřitelnou váhu, o které se dnešním hudebním publicistům může už jenom snít.

K.U: Obhajoval jste své texty před čtenáři nebo muzikanty?

P.K: Občas ano. To se stane každému. (*kašláni*) Vybavuji si jednu historku právě z Rock & Popu, váže se k úplně prvnímu číslu, v němž jsem hodnotil album zpěvačky, jež si říkala a říká Tanja. Tato recenze rozhodně nevyzněla moc pozitivně a ozval se mi tehdejší Tanjin manžel Radim Pařízek,<sup>32</sup> který je dodnes kapelníkem skupiny Citron. (*usmívá se*) Do redakce Rock & Popu mi zaslal poměrně rozhořčený dopis, v němž mj. stálo, že mé negativní názory na Tanju vyvěrají z toho, že jsem „brichtovec“. Do toho samého čísla jsem totiž dělal velký rozhovor s Alešem Brichtou z Arakainu, který byl přímou konkurencí Citronu.

K.U: Jak jste na takový dopis reagoval?

P.K: Nijak, neměl to smysl.

K.U: Jak Rock & Pop navazoval kontakty s domácími hudebními vydavatelstvími?

P.K: Jednalo se ještě o staré kontakty, osobní známosti z minulého režimu, ale já osobně byl tehdy příliš mladý, abych do vydavatelství Panton nebo Supraphon chodil a jejich zaměstnance

---

<sup>32</sup> Narátor během rozhovoru tazatelku požádal, aby názor na Radima Pařízka do transkripce nezahrnovala, neboť se v rámci výzkumného tématu nejedná o zásadní informaci. Přání bylo bez přesvědčování respektováno. In: VANĚK, Miroslav a Pavel MÜCKE. *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. Orální historie a soudobé dějiny. ISBN 978-80-246-2931-5. s. 168-169

znal. Když vznikaly české pobočky zahraničních gramofirem, tak se v nich pohybovali lidé, které jsme už znali z dřívějších. A tak to funguje v podstatě do dneška.

K.U: Držel jste se už v počátcích Rock & Popu pravidla, že v zájmu objektivitu je lepší na pivo s muzikanty nechodit?

P.K: Narazila jste na jednu z nejkardinálnějších věcí, která se hudební publicistiky týká, protože názory, zda mají novináři vůbec právo kamarádit se s muzikanty, o nichž píší, se liší. Nedá se tomu vyhnout, nějaký vztah vždycky vznikne, otázka ale je, jak silný. Stýkání s hudebníky jsem se nikdy nebránil, ale ve chvíli, kdy jsem zjistil, že jsou naše vztahy opravdu přátelské a někdy se osobně scházíme jen tak, už jsem je nerecenzoval. Rozhovor jsem s nimi zrealizoval, neboť jsem je dobře znal, ale hodnocení jejich hudební tvorby by opravdu možná nebylo zcela objektivní. A tohoto pravidla se držím dodnes.

K.U: Setkal jste se s kapelami, které se s vámi kamarádily jen „na oko“ z toho důvodu, že jste novinář?

P.K: Mnohokrát. Nevím, co víc bych k tomu dodal. Ale řekl bych i opačný případ, který bývá výjimečný. S Lenkou Dusilovou jsem se nikdy příliš nekamarádlil, o jejích projektech jsem sice něco málo psal, ale ve chvíli, kdy jsem se potýkal s opravdu vážným zdravotním problémem a ocitl se na čtvrt roku v uzavřeném sanatoriu poměrně daleko mimo Prahu a vůbec veškerou civilizaci, tak spousta „kamarádů“ muzikantů mě ani nenavštívila. Jakmile se o mém stavu dozvěděla Lenka Dusilová, naopak mi hned napsala nebo zavolala, už nevím přesně, a zeptala se, co potřebuji. Následně mi to skutečně přivezla a já jen zíral.

K.U: Vzpomenete si na konkrétní rubriky, k nimž vás inspirovaly zmiňované zahraniční časopisy Melody Maker, The New Musical Express a Rolling Stone?

P.K: Konkrétně ne, ale rubrik, které se objevily třeba v The New Musical Expressu nebo v Melody Makeru a pak v trošku pozmeněné podobě vycházely v Rock & Popu, několik bylo. Neberu to jako krádež, jen jako inspiraci. Ze zahraničních časopisů se prostě přebíralo a přebírá dodnes.

K.U: Byly rubriky mezi redaktory Rock & Popu striktně rozdělené?

P.K: Některé ano. Například pravidelnou rubriku *Na vlastní uši*, v rámci níž novinář pouštěl nahrávky muzikantovi, který se k nim vyjadřoval, měl na starosti jeden člověk a připravoval ji do každého čísla. Pouze výjimečně, pokud ze zdravotního nebo jiného pracovního důvodu nemohl, zpracoval ji někdo jiný. Každá rubrika – koncertní reporty, recenze nahrávek – také měla svého odpovědného redaktora. Tak to bylo vždycky.

K.U: Byl jste také odpovědným redaktorem některé z rubrik?

P.K: Samozřejmě, postupně hned několika. Ono se to různě měnilo.

K.U: Pokud se ještě vrátím k zařazování zahraničních kapel do Rock & Popu, tak navzdory rostoucímu komerčnímu úspěchu grunge se kapely Alice in Chains či Soundgarden objevily na titulní straně až v roce 1994.

P.K: Na titulu ano, ale nemyslím si, že nějaké první články o nich se v Rock & Popu objevily s velkým zpožděním. Přišlo mi, že reagujeme v podstatě hned, jakmile jsme se o nich dozvěděli. Oproti zahraničí tady samozřejmě k menšímu zpoždění došlo. Grunge začal americkou rockovou scénu opravdu válcovat dejme tomu v roce 1991. Tehdy se o ničem jiném nemluvílo ani nepsalo a k nám se dostalo třeba s několikaměsíčním zpožděním, což bylo logické a trochu to souviselo s děním na klubové scéně. Čeští muzikanti a pořadatelé se snaží chytat trendy, ale na druhou stranu většinou nejsou natolik odvážní, aby s nimi přicházeli ve chvíli, kdy o nich u nás ještě skoro nikdo neví. Díky internetu je to dnes jednodušší a onen „risk“ lze v podstatě podniknout dřív. Tenkrát to tak nebylo, ale mladí posluchači si podle mne různé interpretace našli rychle, ani nevím jak. Prostě četli zahraniční časopisy, desky se k nám postupně nějakým způsobem dostávaly, do klubů začaly jezdit menší kapely ze světa, a tím pádem i my jsme na dění museli nějakým způsobem reagovat.

K.U: Sehrálo roli i to, že jste čekali, než u nás grungeové desky vyjdou, neboť dříve o nich nemělo smysl psát?

P.K: Vydávání desek bohužel roli hrálo, protože psát o něčem, co si lidé nemohli běžně koupit, nemělo moc smysl. Bylo by to něco podobného, jak se označuje zkušební provoz nové televizní stanice – vysílání do zdi.

K.U: Snažili jste se udržovat rovnováhu v zastoupení interpretů z české a zahraniční hudební scény?

P.K: Odjakživa, ale pak se ten poměr začal naklánět ve prospěch zahraniční scény, z čehož jsem já osobně jako člověk, který domácí scéně odjakživa fandil, tak úplně nejásal, ale byla to logická změna. Navíc se témata zařazovaná do časopisu vždycky opravdu podrobně probírala na poradách, které tenkrát bývaly každý týden. Z dnešního pohledu je neuvěřitelné, že se sešlo dvanáct nebo patnáct lidí a probírali, co do časopisu půjde. Každý mohl vyjádřit svůj názor, obsah tak skutečně vznikl demokraticky. Chtěl jsem třeba do vydání dostat nějakého domácího interpreta, ale neprotlačil jsem ho, protože jsem byl regulérně demokraticky přehlasován.

K.U: Psal jste zejména o tématech, která jste navrhoval sám, nebo vám je Jiří Černý a posléze Vojtěch Lindaur přidělovali?

P.K: Témata přidělovali nejen Jiří s Vojtěchem jako šéfredaktoři. Na poradě se třeba dospělo k závěru, že by bylo dobré napsat o někom konkrétním nebo o nějakém tématu, a řešilo se, kdo se toho ujme. A když se nikdo nehrnul, tak se určil redaktor, který k tomu měl teoreticky nejbliž,

a někdy samozřejmě došlo také na mě. Já nikdy nebyl ve vymýšlení nápadů do časopisu extrémně invenční, tudíž mi občas i pomohlo, pokud s tématem přišel někdo jiný a dospěl k závěru, že bych ho svedl fundovaně zpracovat já.

K.U: Věnoval jste se v rámci české hudební scény i jazzu?

P.K: Vlastně ani ne. Jazz jsem poslouchal a poslouchám velmi okrajově a jen náhodně. Buď se o něj začnu zajímat proto, že se jedná o projekt, kde hrají lidé, které znám z trošku jiné oblasti, anebo, a to je související, dojde k fúzi jazzmanů s jinými muzikanty. Takovému spojení se nemusí říkat přímo jazz rock, ale vždy mě zajímá, i když jazz primárně nevyhledávám a necítím se na psaní o něm. Jsou tady lidé, kteří se jazzem systematicky zabývají a jsou k tomu fundovaní. Osobně mezi ně nepatřím, ale párkrát jsem o jazzu nebo o záležitostech s jazzem úzce souvisejících psal a hrozně mě to bavilo. Na druhou stranu je to svým způsobem dvojsečné, neboť novináři, kteří se touto oblastí zabývají, mohou velice snadno pochopit, že v ní tak zběhlý nejsem. A tato situace samozřejmě i nastala. Podobnou disciplínou je také blues. Mám ho rád, ovšem netvářím se jako znalec českého blues a přenechávám to jiným. Pokud se ke mně bluesové nahrávky dostaly, čistě pocitově jsem o nich napsal, ale nehrál jsem si na odborníka.

K.U: Psal jste v rámci české hudební scény i reporty z koncertů?

P.K: Samozřejmě.

K.U: Vzpomenete si na některou z prvních koncertních reportáží, které jste do Rock & Popu psal?

P.K: Asi ne. Určitě jsem psal o hudebních přehlídkách, prvních festivalech, řadě klubových koncertů, ale bylo toho tolik, že už mi to trošku splývá. Občas, když si starými časopisy listuji, mě dokonce překvapí, o čem jsem psal. Do toho článku se začtu a zpětně mi vše zase naskočí. A říkám si: „Ale jo, napsal jsem to docela dobře.“

K.U: Nastala i opačná situace, kdy jste se nad svými texty chystal za hlavu?

P.K: Kupodivu ne. Jen párkrát. Když si po letech znovu poslechnu české desky, které jsem recenzoval v prvních ročnících Rock & Popu, a přečtu si, co jsem o nich napsal, tu a tam si říkám, že jsem byl až přehnaně kritický, což asi souviselo s věkem. Dnes bych je hodnotil vstřícněji. Ale tehdy jsem to tak cítil, proto bych nic neměnil, mělo to tak být.<sup>33</sup>

K.U: Získávali jste už tehdy akreditace na koncerty?

P.K: Akreditace fungovaly od úplného počátku Rock & Popu. Po revoluci se vše velmi rychle měnilo a představa, že se člověk díky redakčnímu nebo novinářskému průkazu dostane na

---

<sup>33</sup> Přichází servírka, narátor i tazatel si objednávají další pití.

jakýkoliv koncert, byla naivní. Možná šlo usmlouvat bezplatné vstupné na českou kapelu, která hrála v klubu, ale na zahraniční nikdy. Osobně jsem jakýsi novinářský, přesněji řečeno redakční průkaz také vlastnil, ale do Syndikátu novinářů jsem nikdy nevstoupil.

K.U: Vyjížděli redaktori Rock & Popu na zahraniční koncerty?

P.K: Hned po revoluci redaktori jezdili zejména do Německa. Pokud tam koncertovaly významné kapely, jež se k nám nedostaly, tak se akreditace pro novináře zařídila. A Vojtěch Lindaur jezdil, tuším, hned od roku 1990 na Glastonbury – nejvýznamnější anglický festival.

K.U: Realizovali redaktori na zahraničních festivalech i rozhovory?

P.K: Většinou ne. Rozhovor nešlo zrealizovat bez domluvy, stejně jako dnes. Muzikanty jste mohla náhodou potkat v zákulisí, ale na interview buď neměli čas, nebo jim management dal pokyn, že pokud není rozhovor domluvený, ať se s novináři nebaví. Tak to bylo, je a bude. Jen výjimečně se českému redaktorovi podařilo interpreta odchytil a položit mu pár otázek.

K.U: Navazoval Vojtěch Lindaur na festivalech i kontakty?

P.K: Navazoval. Vojtěch má skvělý kontakt s Michaelem Eavisem, hlavním pořadatelem Glastonbury, ba si troufám tvrdit, že je poji přátelství.

K.U: Rozesílali muzikanti a hudební vydavatelství do redakcí sdělení, která bychom mohli přirovnat k dnešním tiskovým zprávám?

P.K: Myslím, že ano, ale pochopitelně nepřicházely e-mailem. Dnes má novinář tiskovou zprávu v ruce po pár kliknutích, ale tehdy do redakcí opravdu chodila vytištěná prohlášení.

K.U: Procházela alba předtím, než jste si je rozdělili na redakčních radách sítem, díky kterému jste vyloženě špatné nahrávky do Rock & Popu nezařazovali?

P.K: Zpočátku jsme opravdu psali o všem, co jsme dostali. Otisknutí pár řádek o deskách, jež nám firmy zaslaly, jsme považovali za slušnost. Ale ve chvíli, kdy se alba začala v redakci extrémně hromadit, tak jsme tu a tam některá dali stranou. Jednalo se o takové kusy, které by nikoho z našich čtenářů stejně asi nezajímaly. Časopis není nafukovací, ale jednalo se spíše o výjimečně situace.

K.U: Posílaly vám začínající kapely do redakce své nahrávky spolu s krátkým povídáním?

P.K: Tenkrát své nahrávky samozřejmě nezasílaly na cédéčkách ani vinylech, ale na kazetách, jež jsem celá leta poslouchal, neboť jsem o nich psal mini recenze ve své speciální rubrice *Korálky*.

K.U: Poslouchal jste trpělivě od začátku do konce každou demokazetu, která vám přišla?

P.K: Absolutně bez výjimky!

K.U: Dnes si někteří novináři poslechnou jednu skladbu, a pokud se jim nelíbí, zavrhnou rovnou celé album.

P.K: Taková „práce“ ale není novinářina.

K.U: Vzpomenete si na kapely, které se vám podařilo skrze rubriku *Korálky* objevit?

P.K: Nejen skrze tu rubriku... Pár jich samozřejmě bylo. Určitě jsem jako první psal třeba o skupině Alice. Náhodou jsem ji objevil tři měsíce po jejím vzniku na jedné tancovačce v západních Čechách. Mladé kapely mne prostě zajímaly, věděl jsem, že se jedná o plzeňskou formaci tvořenou muzikanty, kteří už hráli v jiných sestavách, byli sice mladí, ale nikoliv úplní začátečníci, a tak jsem se na ně zajel podívat a dostali mě. Tudíž jsem o nich okamžitě napsal, udělal jim profil a mám v sobě určitou hrdost, že jsem na Alici a potažmo Dana Bárta upozornil jako první.

K.U: V první polovině roku 1991 byl na titulní straně Rock & Popu Phil Collins, který Vojtěchu Lindaurovi zaslal děkovný dopis a zároveň mu nabídl svou pomoc. Byl takový dopis ojedinělý?

P.K: Byl. Opravdu se to stalo a Collins dokonce poslal nějakou finanční částku, sice ne velkou, ale hodila se.

K.U: Jak Rock & Pop v jeho počátcích hodnotili domácí muzikanti?

P.K: Časopis byl pro ně důležitý, asi důležitější než dnes. Nemám na mysli jen Rock & Pop jako takový, ale hudební magazíny obecně, neboť možnosti sebe prezentace byly tenkrát velmi omezené, což opět souvisí s tím, že neexistoval internet. I pouhá zmínka ve dvou větách pro interprety strašně moc znamenala. Tudíž nás velmi respektovali a pokoušeli se na stránky Rock & Popu proniknout. A pokud do časopisu prorazili, tak se radovali i přesto, že jsme o nich někdy nepsali úplně pochvalně. Dobře si uvědomovali dopad těch článků.

Nevím, jak nás doopravdy vnímali, zda se jim skutečně líbil směr, jakým se Rock & Pop ubíral. Přece jen měl svou tvář a bylo z něj zřejmé, jaká hudba je nám bližší, co prosazujeme více a co nikoliv. Nicméně nás ve vlastním zájmu respektovali.

K.U: V prvních vydáních Rock & Popu zaznívala i politická témata. Byla tehdy nevyhnutelná, neboť šéfredaktorem byl aktivní představitel Občanského fóra Jiří Černý?

P.K: Úplně bych s tím nesouhlasil, politických témat z mého pohledu na stránkách časopisu tolik nezaznívalo. Ale možná jsem byl tehdy do psaní příliš ponořený a z toho důvodu jsem je nevnímal. Někdo dnes může z prvních čísel Rock & Popu nabýt opačného dojmu, avšak v tu dobu jsem politická témata považoval za zcela normální a přirozená. Lámala se historie, v červnu 1990 se u nás konaly první svobodné volby a nikdo z redakce si rozhodně nepřál, aby se k moci vrátili komunisté, tudíž jsme se články o muzice a o věcech s ní souvisejících částečně snažili pomoci novým silám. A to nám nikdo nemůže vyčítat.

Poměrně brzy jsme se v podstatě všichni shodli, že se politických témat pokusíme vyvarovat, jelikož jsou strašně zrádná. Navíc v redakci pochopitelně působili novináři s rozličnými



politickými názory, tudíž nějaký jednotný redakční politický postoj bychom ani nevygenerovali. A nedosti na tom, po zmíněných prvních svobodných volbách se někteří lidé, kteří četli o muzice, přestali o politiku zajímat a nechtěli se v ní pitvat. Opravdu chtěli hudbu, nikoliv politiku.

Ještě mne napadla jedna otázka, která tady nezazněla, totiž jestli se mě nebo jiného redaktora Rock & Popu pokusil nějaký český interpret takzvaně zkorumpovat, abych o něm napsal kladně i přesto, že to tak necítím. Takovou situaci jsem jednou zažil s moravskou tanečnickou kapelou velice nevalné kvality. Jmenovat ji nebudu, ale tehdy se těšila velké popularitě. Její manažer mi do redakce přinesl úplatek – tašku, která obsahovala několik láhví vína a piva – a předpokládal, že se dovtípím a svůj názor tomu, až o nich budu psát, přizpůsobím. Jenže co se nestalo: v redakci jsem v tu chvíli nebyl osobně přítomen, a tak tašku převzal tehdejší editor Rock & Popu, nebožtík Jan Ivan Wunsch. Podíval se do ní a prohlásil: „Hele víno, pivo... Tak to si dáme!“ A kolegové mi normálně všechno vypili ještě dřív, než jsem dorazil. Když jsem přišel a zjistil, kdo láhve přinesl, tak jsem řekl: „Vy debilové, oni mě chtěli uplatit a vy jste to vychlastali. Co mám dělat? Býval bych jim to vrátil, ale teď už nemůžu!“ Na což Wunsch, dejž mu pámbu nebe, na rovinu a tvrdě prohlásil: „Vykašli se na to. Prostě jsme si dali do nosu, chutnalo nám to a ty o té skupině nepiš, stejně je hrozná.“ Stalo se. Úplatek byl vypit, aniž by zafungoval.

K.U: Snažil jste se v Rock & Popu reflektovat i slovenskou hudební scénu?

Zhruba do druhé poloviny devadesátých let jsem se i slovenskou scénou zabýval opravdu hodně, ale pak jsem své snažení do určité míry vzdal, neboť jen na té české se pohybuje tolik kapel, že už to prostě nebylo časově možné dělat v takové šíři a objemu. Samozřejmě se slovenské muzice věnuji dodnes, občas o ní napíšu, ale nikoliv systematicky. Tamní skupiny mi své nahrávky vždycky posílaly, a navíc jsou spolu s těmi českými provázány tak úzce, jako kdyby žádný rozpad státu neproběhl. Myslím, že rozhodně víc slovenských kapel posílá svou tvorbu do českých časopisů než naopak.

K.U: Kdy začal Rock & Pop vycházet jako měsíčník?

P.K: V lednu 1996.

## **Příloha č. 7:**

## **Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Vojtěchem Lindaurem ze dne 18. 3. 2016 v Praze (text)**

**Projekt:** Česká hudební publicistika 1990–1993: analýza vybraných periodik a vzpomínky jejich novinářů

**Narátor:** Vojtěch Lindaur

**Tazatel:** Kamila Ungerová

**Datum konání rozhovoru:** 18. 3. 2016

**Místo konání:** Praha 8, Vinotéka Karlín

### **Stručná charakteristika rozhovoru**

V rámci předem vytyčené struktury výběru narátorů, kdy si orálně-historický výzkum primárně kladl za cíl oslovení šéfredaktorů periodik, jež na počátku devadesátých let minulého století vznikala, jsem v prosinci 2015 neúspěšně oslovila Vojtěcha Lindaura a Jiřího Černého. Ovšem díky setkáním s hudebními novináři – Jaroslavem Špulákem, Ondřejem Konrádem a Petrem Korálem, kterým se věnují přílohy č. 1–6, se takzvaná metoda „sněhové koule“, oblíbená to kvalitativní technika vzorkování, rozpochybovala naplno. Nejprve se Ondřej Konrád v pozici tzv. gatekeopera neboli dvevníka nabídl, že se za mě u tehdejšího faktického šéfredaktorka Rock & Popu přimluví: „Řeknu mu, aby na vás byl hodný.“<sup>34</sup> Následně mi Petr Korál v téže roli poskytl na tolik kýženého narátora telefonní kontakt a domnívám se, že se o mé osobě taktéž zmínil, neboť Vojtěch Lindaur po zaslání první textové zprávy reagoval velice pohotově a sjednání schůzky ochotně navrhl v horizontu několika málo následujících dní.<sup>35</sup>

Krátce před smluveným začátkem rozhovoru jsme se sešli v karlínské vinotéce, jež nebyla kvůli své stísněnosti pro získání kvalitního záznamu rozhovoru nejvhodnější. Tuto skutečnost ještě umocňovala hlasitá hudba, kterou obsluha tamějšího baru navzdory slušné prosbě a vysvětlení situace odmítla mírně ztišit, ačkoliv jsme v tu chvíli byli jedinými, u stolu sedícími hosty. Následnou transkripci dále mírně komplikoval i fakt, že den realizace rozhovoru – 18. 3. 2016 - připadal na páteční odpoledne, a tak kolem nás přicházeli i odcházeli zákazníci, jež například do provozovny zamířili jen pro láhev vína. Přes tyto nedokonalosti ale zvolené místo dodalo

---

<sup>34</sup> Příloha č. 4: Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Ondřejem Konrádem ze dne 14. 1. 2016 v Praze (text)

<sup>35</sup> HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 9788073674854. s. 150–152

realizovanému rozhovoru zvláštní punc, bylo obohacující nahlédnout do narátorova oblíbeného pohostinského zařízení.

I v tomto případě svůj příchod na smluvené místo s časovým předstihem hodnotím jako jednoznačně přínosný, neboť jsem získala alespoň o něco více potřebných informací. Na druhé straně se na kvalitě rozhovoru negativně podepsaly chyby, jichž jsem se v pozici tazatele dopouštěla. Jednak se v sekvenci a intenzitě pokládaných otázek odrazily mé subjektivní pocity – zejména radost, že jsem se po třech zrealizovaných rozhovorech konečně setkala s narátorem, jenž se vedle Ondřeje Konráda účastnil všech schůzek týkajících se založení Rock & Popu. Výslednou strukturu rozhovoru ale ovlivnila i má horlivost. Během krátkých odmlk jsem opakovaně pokládala další otázky a pravděpodobně tím narušovala celistvější narační tok i další rozvíjení vzpomínek a myšlenek. Vojtěchu Lindaurovi jsem tedy měla poskytnout více prostoru, ale současně si nemyslím, že bych jej vzhledem k jeho celoživotnímu povolání hudebního novináře a spisovatele, dotazy zahltila. Mou neobratnost mi navíc nedal najevo. Naopak vlídně, trpělivě a otevřeně odpovídal, věnoval mi více času, než původně zamýšlel a po osmdesáti minutách se gentlemany omlouval, že již musíme interview zakončit.<sup>36</sup>

Druhým nedostatkem, kterého jsem se dopustila, bylo opomenutí úvodní pasáže, během níž orálně-historické publikace doporučují nastínění struktury nadcházejícího interview. Namísto ní jsem se v návaznosti na bezprostřední četbu narátorovy knihy *Dotknout se snu* a sloupků *Moc velké štěstí Rock & Pop rok po roce 1989–1999*, jež vycházely v časopise Rock & Pop v roce 1999 na pokračování, orientovala na jeho přímou zkušenost.<sup>37</sup>

Setkání předcházela důkladná domácí příprava, která si vedle získání relevantních dat kladla za cíl zdůraznění vážnosti, s jakou k rozhovoru přistupuji a zejména projevení úcty k tázanému. Domnívám se však, že se záměr z podstaty asymetrie našich rolí, z důvodu věkového rozdílu a nemožnosti sdílet zkušenosti i zážitky, zcela nesesetkal se zamýšleným účinkem. Po položení otázky týkající se příčin genderové nevyváženosti redakcí hudebních časopisů mi bylo explicitním projevem pohoršení naznačeno, že jsem překročila meze, určitý druh sociálního konsenzu. Ačkoliv jsem se snažila dotaz položit citlivě a ve vhodný okamžik, pravděpodobně

---

<sup>36</sup> VANĚK, Miroslav. MÜCKE, Pavel. *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. Orální historie a soudobé dějiny. ISBN 978-80-246-2931-5. s. 140-168

<sup>37</sup> VANĚK, Miroslav. MÜCKE, Pavel. *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. Orální historie a soudobé dějiny. ISBN 978-80-246-2931-5. s. 152

byl vzhledem k mému genderu nesprávně interpretován jako feministicky orientovaný, a proto jsem na další výklad tohoto v české hudební žurnalistice zajímavého jevu nenaléhala.<sup>38</sup>

Závěrem hodnotím osmdesátiminutové orálně-historické interview s Vojtěchem Lindaurem jako velice cenné a inspirativní, poněvadž disponuje obdivuhodnou dlouhodobou pamětí, a ještě obdivuhodnější schopností vybavování vzpomínek. Velice poutavě, sofistikovaně své myšlenky formuluje do vět a přímo se stoickým klidem je artikuluje. Jsem toho názoru, že právě jeho reflexe tehdejších událostí dodává výzkumu o zakládání časopisu Rock & Pop větší relevanci.

### **Stručný obsah a struktura rozhovoru**

- Zakladatelé časopisu Rock & Pop
- Redakční porady
- Festival Rock for Life
- Důvody rozvázání spolupráce s vydavatelstvím Lidové noviny, stěhování redakce z rohu Václavského náměstí a Opletalovy ulice do Hellichovy ulice
- Způsob sjednávání rozhovorů se zahraničními interprety
- Cesta Vojtěcha Lindaura a Petra Nosálka do Anglie v roce 1991
- Vztahy mezi hudební novináři a muzikanty
- Genderová nevyváženost domácích redakcí hudebních časopisů
- Žánrová orientace redaktorů Rock & Popu, způsob rozdělování textů k zpracování

---

<sup>38</sup> VANĚK, Miroslav. MÜCKE, Pavel. *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. Orální historie a soudobé dějiny. ISBN 978-80-246-2931-5. s. 140–159

## Příloha č. 8:

### Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Vojtěchem Lindaurem ze dne 18. 3. 2016 v Praze (text)

K.U: Za zakladatele Rock & Popu jste ve svém ohlédnutí *Příliš mnoho štěstí* (Rock & Pop roč. 1999) označil Vladimíra Hanzela, Vladimíra Vlasáka, Ondřeje Konráda, Jana Dobiáše, Jiřího Černého, Františka Horáčka a Evu Střížovskou. Opomněla jsem někoho?

V.L: Zcela určitě. (*zakašle*) Vyjmenovala jste jen široký, ale opravdu hodně široký kádr novinářů. Například Jiří Černý do redakce Rock & Popu přišel proto, že Honzovi Dobiášovi nabídla Česká televize post šéfa sportovního zpravodajství. Původně se měl stát šéfredaktorem Honza, vždyť se na nic jiného nehodil. Byl putykář, který vydávání časopisu nerozuměl. Jak správně pravil Ondřej Konrád: „Ty můžeš být šéfredaktor, jinak nic.“ Ani psát neuměl. Seznam vyjmenovaných redaktorů není úplně přesný, Eva Střížovská sehrála marginální roli. Jestli byl někdo skutečným zakladatelem tak Vladimír Hanzel. Jeho funkce ale od listopadu 1989 pochopitelně narostly do obřích rozměrů, protože byl tajemníkem našeho pozdějšího pana prezidenta, a tak ani nebyl v tiráži. Spíše jsme báдали s Ondřejem Konrádem a Pepou Vlčkem, kterého jste možná vůbec nejmenovala a ten byl jedním z hlavních hybatelů.

Vy jste nejspíš v knize *Příliš mnoho štěstí* četla úvodní pasáže, ve kterých jsem vzpomínal na schůzky U Bubeníčků. Těch se ale účastnil kde kdo. Spíše se jednalo jen o výčet lidí, ale ve skutečnosti gró, pokud to mám tak říct, tvořil kolega Pepa Vlček, Vláďa Vlasák, Franta Horáček – známý to redaktor, dej mu pánbůh lehké nebe<sup>39</sup> a já... Mám pocit, že víc nás nebylo. Teprve poté jsme začali nabírat mladou krev, o kterou jsem strašně stál. Už tenkrát nám bylo třicet let a připadali jsme si jak příšerní starci. (*usmívá se*) Na Praze deset jsem našel Jardu Špuláka, který vydával Rocknoviny a v Kolíně jsem objevil Ivana Hartmana.<sup>40</sup> Se starou ekipou se stali základem redakce.

K.U: Petr Korál ze začátku s Rock & Popem spolupracoval jako externista?

V.L: Ano. Byť je pravda, že svůj první článek měl hned v prvním čísle. Ale to nebylo tak podstatné. Důvěru získal až od druhého ročníku, kdy dostal svoji rubriku – psal *Korálky*, Pavel Klusák si dělal *V poklusu*.

---

<sup>39</sup> Na chvíli se odmlčí.

<sup>40</sup> Ve vinotéce bouchnou dveře a přichází zákazník, který si objednává na baru. Záznam několik minut narušuje diskuse zákazníka a obsluhy baru.

Když si dnes časopisy prohlížím, zjišťuji, že redakcí proběhlo opravdu hodně redaktorů. Mnohem později Honzík Vedral, který do Rock & Popu přišel v devatenácti letech, Jana Kománková... Je to opravdu pakáž, ale příjemná pakáž. *(usmívá se)*

K.U: S Vladimírem Vlasákem, Josefem Vlčkem a Ondřejem Konrádem jste se vydali za Jiřím Černým a požádali jej, aby přijal roli šéfredaktora Rock & Popu?

V.L: Nic jiného nám nezbývalo, poněvadž Honza Dobiáš odmítl post šéfredaktora ze dne na den, věděl jsem, že Lidové noviny o vydávání Rock & Popu stojí a osoba Jiřího Černého sehraje velmi důležitou roli. Lidé ho znali z balkónů.

K.U: Hrál roli, že byl členem Občanského fóra?

V.L: Ani ne, spíš bylo důležité, že měl známý obličej. Tenkrát jsme vypili tři nebo čtyři litry vína, než jsme ho přesvědčili, aby pozici šéfredaktora přijal. Vzpouzel se. Nakonec si vzal příklad z Václava, který řekl, že se prezidentství ujme také jen na rok, a tak se šéfredaktorství ujal na rok. *(smích)* Posléze ve své pozici zůstal o něco déle, řekněme dva roky. Ve skutečnosti ale do práce nechodil, občas redakcí proběhl, zeptal se, co je nového atp. Spíše byl symbolem. *(usmívá se)*

K.U: Povinnosti šéfredaktora jste fakticky vykonával vy?

V.L: Ano. Zkraje s kolegy Vlčkem a Konrádem, poté přišel do Rock & Popu kamarád Petr Nosálek, který nám pomáhal, ale za necelé dva roky nám zahrnul do Londýna, kde přijal post šéfa české sekce BBC. Nikdo se mu nemohl divit.

K.U: Účastnil se Jiří Černý redakčních porad?

V.L: Ano, to jo. Ale je pravda, že na poradách to začalo poprvé, nechci říct skřípat, ale vřít, jelikož Ivan Hartman a Špulák byli úplně jiného založení. Vlasák byl jiného založení. Černý byl jiného založení, Ondřej Konrád se tehdy zbláznil do začínajících Guns N'Roses, začal poslouchat Aerosmith, zkrátka se z něj stal rocker. *(usmívá se)* Kolega Vlček, alternativista nejtěžšího kalibru, zas najednou, poměrně nepochopitelně, začal směřovat k Madonně, Pet Shop Boys, Michaelu Jacksonovi... Docela hezky to mezi námi na poradách vřelo.

Ivan Hartman například prosazoval Oboroh a Špulák na to řekl: „Co je to proboha, za sračku? Jdi s tím do prdele. Proč tam nemáme Iron Maiden nebo Judas Priest?“ Takto se vytvářel obsah, který v té době velice dobře fungoval. Naneštěstí jsme si neuvědomili pravý čas, kdy je třeba Rock & Pop zúžit. Původně měl být pro všechny a pro všechno, ale měli jsme chtít poněkud výběrovější časopis, abychom začali přesahovat hudbu jako takovou, podobně jako to udělal třeba americký Rolling Stone a dodnes díky tomu velmi slušně přežívá. Čímž neříkám, že bychom se proboha měli pouštět do politiky. Tenkrát přišel člověk, který si říkal Rodriguez, ve skutečnosti se jmenoval Luděk Staněk a začal s tím jako první. Také Jana Kománková, jíž jsme

přijali na základě výtečného článku o irských hospodách... Tímhle směrem jsme se měli vydat, což jsme neudělali. Respektive udělali jsme to příliš pozdě.

K.U: Ivan Hartman na poradách také prosazoval tvrdší muziku?

V.L: Naopak. Ivan Hartman se zajímal o Oboroh, Svát'u Karáska, Honzu Nedvěda. Díky svým hudebním oblíbencům si rozuměl určitě s Vlád'ou Vlasákem. Jirka Černý byl nadžánrový. Tato situace musela nějakým způsobem vyústit a vyústila odchodem Špuláka, který si zařídil Bang!.

K.U: A pak Big Bang!.

V.L: Byla to sračka, která přesně vystihovala mou představu, jak by neměl časopis vypadat, byl to východo-západoněmecký sajrajt o metalových kapelách.

K.U: Jarda Špulák jako důvod svého odchodu uvedl koncert v Mostě, který pořádal a prodělal na něm hodně peněz.

V.L: To také, koncertem prodělal hezkých pár miliónů. (*smích*) Důvody k odchodu byly ve dvou polohách – v názorové a řekněme ve faktické, která se týkala příslibu vyplatit milióny korun za výkopové práce. Špulák se díky svému někdejšímu svazáckému životu na Praze 10 domníval, že všechno bude platit stát. Což se ukázalo, že tak nebude a nám začaly do redakce přicházet výhrušné dopisy, upomínky od lidí, kteří se na přípravě koncertu podíleli. (*usmívá se*)

Jirka Černý si tenkrát chtěl na koncert půjčit. Řekl jsem mu, ať neblbne a těch zhruba dvacet miliónů si nepůjčuje: „Jak to chceš splácet?“ Řekl: „To je jedno. Půjčím si třeba do Jirky Dienstbiera.“ Tehdejšího ministra financí, který by býval potřebné peníze měl, ale já jsem Jiřímu Černému řekl: „Opovaž se. Tohle nesmíš nikdy v životě udělat.“ Nakonec udělal ještě horší věc a chtěl si půjčit od Gotta. (*smích*) Gott přišel s právníkem Zitkou,<sup>41</sup> vyslechli si situaci a ptali se, kolik bychom potřebovali půjčit. Najednou otevřel kufr, v němž bylo naskládaných dvacet miliónů<sup>42</sup> a pokračoval: „Chtěl bych mít na časopis nějaký vliv.“ Na což Jiří Černý velice správně opáčil: „Tak to prr Karle, to v žádném případě, takhle jednat nebudeme.“<sup>43</sup> Doktor Zitko kufřík zavřel a odešel. (*smích*)

Ani nevím, jak jsme se tenkrát z celé situace vylhali. Špulák zřejmě dostal od někoho po hubě, hlavně od Bulharů, kteří mu stavěli betonové kryty. Ty měly sloužit jako šatny. Když jsem na místo konání koncertu přijel, rozhlédl se po areálu a v první vteřině jsem viděl, že to bude katastrofa. Tudíž jsem se otočil na podpatku a odjel.

K.U: Hovořil jste o tematické rovině časopisu. Zasahovalo vydavatelství Lidové noviny do obsahu Rock & Popu?

---

<sup>41</sup> Miroslav Zitko

<sup>42</sup> Výrazně gestikuluje rukama a ukazuje, jak zhruba bylo zavazadlo velké.

<sup>43</sup> Dvakrát bouchne rukou do stolu.

V.L: Jednou se o zásah pokusil ředitel vydavatelství Lidové noviny Michal Klíma, což byl jinak velmi sympatický člověk, se kterým jsme se znávali ještě z dávných dob. Domnívali jsme se, že budeme stejně jako Melodie prodávat nejméně sto tisíc výtisků. Ta v jednom období dokonce dosáhla odběru sto dvacet tisíc výtisků, ale náklad Rock & Popu začal najednou klesat a dostávaly se k nám dramatické zprávy... Tehdy jsme už věděli, jakých čísel dosahují jiné časopisy. Uvědomte si, že řekněme z roku 1990 zůstaly na domácím trhu jen tři magazíny, které se stále drží při životě – Reflex, Respekt a Rock & Pop, který od letošního roku vychází jako Rock & All. Rock & All je pouze modifikovaným Rock & Popem.

K.U: A tehdejší Rock Report.

V.L: Ale ten už fyzicky neexistuje.

K.U: Máte pravdu. Jakožto iReport je pouze v elektronické podobě.

V.L: Nikdy jsem je nepovažoval za novináře. V naší redakci jsem byl vystudovaným novinářem já a Jirka Černý, jinak nikdo. Ale na druhou stranu v Rock & Popu byli chlapi rození stylisti, což bylo strašně důležité. Časopis jsme museli vystavět na silných osobnostech a ne jako dnes, když přijde kdejaký trouba a začne neustále používat slovo já, což je hloupost. Zájmeno já se má užívat po dovršení třiceti, pětatřiceti let, ale ne pokud je někomu devatenáct.

K.U: Z jakého důvodu se redakce Rock & Popu rozešla s vydavatelstvím Lidové noviny?

V.L: Situace byla komplikovaná. Nakladatelství Lidové noviny si myslelo, že budeme prodávat více výtisků. A jak jste se ptala, zda na nás vyvíjelo nátlak... Vzpomínám, že někdo z Lidových novin na nás zasyčel, proč jsme na titulní stranu ještě nedali Plastiky. Najednou jsem měl pocit, že jsem se znovu ocitl v osmdesátých letech a řekl: „Co je ti do toho? Rock & Pop je náš časopis a budeme ho dělat, jak se nám zachce.“ Na což opáčil: „Dobře, ale my ho platíme a pod námi už nadále vycházet nemusí.“ Poté jsme se velmi bleskurychle s Lidovými novinami dohodli, nechali jim nějaké akcie, už si přesně nepamatuji kolik a zbytek jsme si ponechali. Založili jsme akciovou společnost... Možná dva nebo tři lidé z redakce tenkrát věděli, co založení akciové společnosti znamená, osobně jsem mezi ně ale nepatřil a k celé situaci jsme přistupovali jak pitomci. Byli jsme byznysem nepolíbení.

K.U: A v důsledku neshod s nakladatelstvím Lidové noviny se redakce přestěhovala do Hellichovy ulice?

V.L: Ano. Nejdříve do Hellichovy ulice číslo pět, kde jsme pracovali v excelentním prostředí. Dohodli jsme se s obcí sokolskou, které prostory tehdy patřily... Musel bych opakovat všechno, co je v té knížce.

K.U: Tu jsem četla.



V.L: Ano, bylo to tam senzační. Bylo to v době, kdy jsme nevěděli, zda je osm ráno nebo osm večer, zda je čtvrtek nebo sobota, přitom jsme ale díky nadšení tvrdě pracovali. Užívali jsme si pocit svobody, po které jsme posledních dvacet let toužili a najednou jsme se jí dočkali. V práci jsme si mohli dělat, co jsme chtěli a zároveň jsme mohli dělat, co jsme chtěli jako lidi. Což bylo docela podstatné...

K.U: Vadila nakladatelství Lidové noviny vedle titulní strany s Lucií ještě nějaká jiná?

V.L: Pokud si dobře vzpomínám, tak nevadila. Mám dojem, že jsme se s Lidovými novinami rozešli záhy po Lucii, která se objevila na titulní straně sedmého čísla. Bittová vyšla myslím v sedmnáctém čísle a tu jsme už připravovali v Hellichovce.

S Lidovými novinami jsme vydali zhruba deset čísel, kdy se s nimi ještě dalo spolupracovat díky Rudolfu Zemanovi a Jirkovi Rumlovi (tatínkovi Honzy Rumla), které jsme znali z dávných dob. Ti nad námi dá se říct drželi ochrannou ruku, pak přišel finanční ředitel Masopust, který dal zcela najevo, že nikdo z nás se nehodí do byznysu, ale na přípravu časopisu.

K.U: V jakých ohledech jste se vedle formátu inspiroval britským časopisem Melody Makerem?

V.L: Inspiroval jsem se jím jen okrajově. V redakci Melody Makeru jsem byl na stáži a viděl jsem, že proud, v jakém plavou, je na můj vkus pomalý a kalný. Osobně jsem chtěl být hbitější, razantnější, a tak jsem se mnohem více vzhlédl v americkém časopise Rolling Stone. A v případě zpravodajství jsem nejvíce dal na New Musical Express, který byl vedle Melody Makeru dalším britským týdeníkem a působili v něm mladší redaktori, kteří litali jako ohaři. Tak jsme jim tenkrát říkali...

K.U: Přebrahi jste z časopisu Rolling Stone některé rubriky?

V.L: Ne, v životě.

K.U: Nemyslím tím, že byste rubriky kopírovali, spíše zda jste se zahraničními časopisy nechali inspirovat.

V.L: Ani jsme se neinspirovali, myslím, že jsme to udělali až letos v časopisu Rock & All, kdy jsme s Vlčkem vymysleli rubriku *Kam pak se poděli*, což není nic jiného než *Where are they now?*, kterou jsem myslím objevil v Rolling Stoneu. (*usmívá se*)

Možná jsme se inspirovali ve způsobu psaní. Ale čerpali jsme spíše z domácích autorů – ze Škvoreckého, který psal o jazzu, z Jirky Černého, když byl mlád, plný sil a jeho texty byly kombinací stylistické brilance, vtipu, inteligence a zároveň hluboké zasnvenosti, která byla podprahová, aby čtenář neměl dojem, že je vyloučený.

Když se naše druhá hudebně-publicistická generace inspirovala, tak bych řekl, že spíše tuzemskem. I když je pravda, že Lestera Bangse jsem přečetl jedním dechem. Chtíc nechtíc ve vás utkví způsob, jakým se řadí fakta, jak se dochází k pointě...

K.U: Jak jste navazovali kontakty se zahraničními vydavatelstvími?

V.L: Kontakty jsme s nimi navazovat nemuseli, protože během několika let měli u nás všichni zastoupení a s lidmi, kteří je vedli, jsme se znali. Domnívám se, že jako poslední vstoupil na český trh Universal Music, ale první byl Sony, pak EMI... Hudební vydavatelství nás tehdy považovala za novináře, kteří byznysu rozumí, ale to byl hrubý omyl. I když si k nám chodili pro rady, byli jsme rádi, že nám dali peníze za inzerci, ale dál jsme se o ně nestarali. Vzájemně jsme se neovlivňovali. Náš vztah se snad jen s výjimkou těch menších vydavatelství pozvolna rozklížoval, až byl nakonec na bodu mrazu. Chtěli reklamu na své zboží, ale odmítali za ni platit.

K.U: A přistupovali jste na jejich nabídky?

V.L: Stěžejní roli hrála kvalita, ale také morálka. Jakmile bych vycítil levou ze strany redaktora, který by se nechal zmámit vydavatelským domem, tak by to bylo špatně. Ale myslím, že se tak nedělo.

K.U: Jak jste domlouvali rozhovory s muzikanti, kteří u příležitosti koncertu nepřijeli do České republiky?

V.L: V zahraničí jsme měli kamarády, kteří nám sem tam vypomáhali, prokutali nám cestičku... Když jsem dělal rozhovor s Ramones, poprosil jsem Ivana Krále, aby jim vysvětlil, že bych rád získal seriózní materiál, což bylo v případě této kapely unikum. Vždy jsme měli někoho, kdo nám pomohl, tedy pokud jsme o to vůbec stáli. Ne vždycky jsme totiž byli obeznámeni s okolnostmi, které se týkaly například natáčení alba... A tak mi muzikant, s nímž jsem mluvil, řekl, že pokud neznám nahrávky pro mě zcela neznámého zvukového mistra, nemá si se mnou o čem povídat. Proto jsem osobně začal telefonické rozhovory zcela odmítat. Rád vidím druhému do obličeje a baví mě, pokud s přestávkami trvají tři nebo čtyři dny.

K.U: Jak jste domlouvali osobní rozhovory s muzikanty, kteří přijel do Prahy? K setkání s Frankem Zappou vám napomohl Václav Havel?

V.L: Určitě napomohl i Vláďa Hanzel. Ale máte pravdu, že rozhovor s Frankem Zappou jsme domluvili přes Havla. Zappu zaskočily ovace lidí, kteří ho vítali na letišti, jak kdyby se vrátilo vítězné hokejové mužstvo. A pak bylo několik večírků... Jednak hradních, ale i undergroundových a na všech se choval přirozeně, velmi normálně. Asi takto vznikla možnost, že Petr Dorůžka předložil Zappovi svou knihu *Šuplík plný Zappy* a ten mu na jejím základě poskytl dlouhý rozhovor.

K.U: Přispěl způsob, jakým fanoušci Zappu na letišti v lednu 1990 vítali k tomu, že jste jej dali na vůbec první titulní stranu Rock & Popu v květnu, i když od návštěvy uplynulo několik měsíců?

V.L: Tehdy se to takto nebralo. Dvouměsíční až tříměsíční výrobní lhůty byly u časopisů zcela normální. Výjimku tvořily pouze deníky. Například v Melodii uplynulo od předání podkladů tiskárně do vydání dva a půl měsíce. Na lhůty jsme byli do jisté míry zvyklí, a hlavně jsme si říkali, že čím jiným, než Frankem Zappou můžeme začít.

Poté hned přijel Lou Reed, tudíž také nebylo co řešit. Termíny se pomalu ale jistě zkracovaly a když nám ještě v době, kdy jsme byli u Lidových novin, přivezli počítače, najednou jsme pochopili, že si můžeme práci urychlit. I v tomto jsme byli de facto novíci zvyklí na staré psací stroje...

K.U: Jak jste získávali fotografie muzikantů, kteří zrovna nekonzertovali v České republice?

V.L: Kradli jsme je.

K.U: Ze zahraničních časopisů?

V.L: Tenkrát se to ještě tak nebralo. Myslím, že jsme je přebírali hlavně ze zahraničních časopisů, měli jsme docela dobré dohody, a tak například přebírání z Q jsme měli povolené. Během pětitydenní mise v Londýně jsme s Nosálkem objeli všechny redakce, ve všech jsme pracovali, abychom se trochu řemeslo naučili. A že bychom fotografie někdy vyloženě kradli? Asi ano...

K.U: Kdy jste se s Petrem Nosálkem vypravili do Anglie?

V.L: V roce 1991. Chvilí trvalo, než se tahle spanilá jízda připravila. Vždyť jsem až do roku 1990 neměl pas, a tak jsem mohl vycestovat maximálně do NDR.

K.U: Do jakých redakcí jste vedle Melody Makeru nahlédli?

V.L: Do redakcí časopisů The New Musical Express, Q, Metal Hammer a ještě do jedné, která mi teď vypadla, ale byla strašná. Jediným pozitivem bylo, že v tom magazínu vycházel program všech londýnských klubů, čímž se stával jakýmsi zpravodajem. V redakci stačilo zvednout telefon, zavolat promotérovi, sdělit mu, kdo a odkud jste a do redakce záhy přišel poslíček,<sup>44</sup> který vám donesl vstupenky až na stůl.

K.U: Jak jste v Rock & Popu zařizovali akreditace na domácí a zahraniční koncerty? Pomohli vám k tomu právě kontakty, jež jste navázali v britských redakcích?

---

<sup>44</sup> Z vinotéky odchází zákazník a velmi hlasitě bouchnou dveře.

V.L: Na zahraniční koncerty jsme také vyjížděli, ale domlouvali jsme je na bázi osobních přátelství – dostal jsem je na Reeding Festival, Glastonbury Festival nebo v roce 1991 do Mnichova na AC/DC, Metalliku...

Všechno se mnohem lépe zařizovalo ještě předtím, než to dostalo oficiální punc. Což byl i jeden z důvodů, proč jsem přestal chodit na tuzemské koncerty. Myslím si, že podmínky, které pořadatelé pro novináře vytvářejí, jsou nedůstojné. Jak chcete proboha poskakovat se záznamníčkem, když s vámi dav cloumá zprava doleva. V mnichovské hale, ale i jinde máte stolek s lampičkou, tužkou, papírem. Dnes si už můžete postřehy nadiktovat do telefonu, ale stejně... V Čechách bych už na žádný koncert nešel.

K.U: Jak se etablovali první hudební fotografové?

V.L: Na počátku devadesátých let tady kupodivu specializovaní fotografové byli, Daniel Vojtíšek pro mě fotil ještě v Gramorevue... Nejednalo se ale o vystudované fotografy, oni zkrátka jen dobře fotili. Pak tu byl hvězdný Dušan Šimánek, se kterým jsme se domlouvali na bázi osobních vztahů anebo Ivan Prokop, jenž fotí senzačně. Focením hudby se neživili, ale bavilo je to. S fotografy tedy problém nikdy opravdu nebyl.

K.U: V dnešní době v hudebních magazínech působí převážně externí redaktoři, ovšem Rock & Pop měl v raných 90. letech pevné jádro stálých redaktorů. Kdy se postupně začal navyšovat poměr externích redaktorů vůči stálým?

V.L: V roce 2002 Rock & Pop poprvé skončil. Tehdy jsme všichni redakci jako jeden muž opustili a dva roky pak vycházel bez nás.<sup>45</sup> Tu éru rozhodně nemíním komentovat. Poté jsem v roce 2004 získal nového vydavatele – společnost One & One Company – což byla moje největší životní chyba. A tam jsem najednou pochopil, že je všechno bohužel trochu jinak, než si člověk představuje. V té době jsem pracoval v Mladém světě, kde vše běželo jak ve starých dobách, měli produkčního na fotky, zaměstnávali celkem asi čtyřicet lidí. Obdobně to fungovalo v Reflexu, kde bylo věčně plno.

Pod vrchním pitomcem Schusterem jsem ale nemohl vydržet. Do té doby jsem byl zvyklý bavit se s lidmi, kteří měli alespoň nějakou úroveň inteligence, ale oni byli tupci, debilové, možná šikovní obchodníci, to nevím, ale mě bohužel jako rozhněvanému postaršímu muži skutečně tak připadali. (*usmívá se*) Vydržel jsem s nimi necelé dva roky, a pak jsem s tím prásknul definitivně.<sup>46</sup>

K.U: O Jiřím Černém jste hovořil jako o důležité tváři Rock & Popu. Lze jej vůbec jako šéfredaktora hodnotit?

---

<sup>45</sup> Kvalitu záznamu několik minut narušuje hlasitá diskuse obsluhy baru s dalším příchozím zákazníkem.

<sup>46</sup> Odcházím k baru a neúspěšně prosím obsluhu o ztišení stále hlasitější hudební kulisy.

V.L: Nebyl extra dobrým šéfredaktorem. Přece jen byl hlavně psavým člověkem. Myslím si, že příliš neuměl jednat s lidmi, místy byl docela rázný, ale to je celkem jedno, neboť jak jsem mu nedávno během sezení u příležitosti jeho osmdesátých narozenin řekl: „Celé laudatio nazývám *Panu učiteli s láskou*.“ Což je nepřesnější charakteristika toho, co si o Jirkovi Černém myslím. *(usmívá se)*

K.U: Třídili jste desky ještě předtím, než jste je zařadili do rubriky *Hvězdičky*?

V.L: Zpočátku rozhodně ne. Tehdy jsme měli radost, když se objevila nějaká strašlivá hovadina, neboť na ní si někdo mohl vybrousit svůj vtip, um, ironii. V zásadě jsme brali vše, co vycházelo. V roce 1990 vycházelo devadesát procent produkce na vinylech. První cédéčka se začala objevovat až o dva roky později.

K.U: Kdo přišel s nápadem pojmenovat úvodník Jiřího Černého *Načerno*?

V.L: Jiří měl dávno takto udělaný sloupek, který myslím vycházel v Melodii a po svém příchodu do Rock & Popu jej převzal.

K.U: V prvních číslech Rock & Popu zaznívala politická témata. Porevoluční doba si je jednoduše žádala?

V.L: Ne. Spíše to bylo tím, že se každý snažil psát sám za sebe, politické změny vnímal s různou intenzitou a někomu se takové téma do článku hodilo. Vždycky ale nějak, i když třeba jen okrajově, souviselo s hudbou.

K.U: Jak jste sháněli informace, na jejichž základě jste připravovali rozhovory anebo psali články?

V.L: Každý z nás měl svůj archiv, někdo uspořádaný, někdo neuspořádaný a třeba Jiří měl pro každého interpreta desky s jeho jménem, do kterých zakládal všechny materiály, jež o něm vyšly. Kamarád Richard mu z Londýna Melody Maker a New Musical Express posílal už od začátku sedmdesátých let čili měl opravdu nejbohatší archiv.

Do redakce nám začal chodit Rolling Stone. Každý časopis, který jsme si objednali nám přišel a následně jsme z něj hodně čerpali i co se týče stavby připravovaného čísla.<sup>47</sup> Nechci být neskromný, ale občas, když jsem si něco četl, mě v duchu napadalo: „Vy volové, už byste se měli učit od nás, protože opravdu neumíte příliš psát.“ Přitom ti lidé žili uprostřed věci. Anebo možná právě proto...

K.U: Jak Rock & Pop v raných devadesátých letech hodnotili domácí muzikanti?

V.L: Myslím, že velmi dobře. Muzikanti dokonce byli našimi častými hosty. V redakci jsme měli velkou rohovou sedací soupravu, vedle které bývalo v lednici poměrně dost šampaňského,

---

<sup>47</sup> Kvalitu záznamu opět několik minut narušuje hlasitá diskuse obsluhy baru s příchozím zákazníkem.

vodky... Například k nám neustále chodil Karel Kryl. Sice nic nepotřeboval, ale přišel se na nás podívat a ptal se, zda máme šampaňské. V tomto duchu se dny nesly od počátku až do roku 1994.

K.U: Jak jste si navzdory přátelským vztahům s muzikanty udržoval potřebnou objektivitu? Recenzování desek je navýsost subjektivní disciplína, ale pokud se novinář nedokáže od bližších vazeb oprostit, neměl by se do hodnocení ani pouštět.

V.L: Tehdejší vztahy byly takové, že žádný interpret by se nenaštval, kdyby o něm někdo napsal něco ošklivého. Jako příklad mohu uvést článek, který vyšel v Reflexu a týkal se Citové investice, kterou vydal Horáček s Hapkou. Nepamatuji si, jak přesně jsem jej pojmenoval, ale neslo se to v duchu: „Všechno dobré, jen málo toho citu, jen málo investice...“ Zkrátka jsem jejich desku sejmul. Michal přišel a navrhl mi, zda si o albu popovídáme.<sup>48</sup> S čímž jsem souhlasil a věc jsme považovali za vyřízenou. Myslím, že tak to chodilo. Hlavně u mladších souborů se někdy stávalo, že se našťvali, ale co nám po nich bylo?

K.U: Obhajoval jste si své články před čtenáři anebo jste jejich dopisy pro přečtení házel do koše?

V.L: Pokud jsme se dopustili věcných chyb, což se stávalo, a nedej bože literních, kterých bylo pomálu... Ale co se názoru týče, recenzi píšu sám čili píšu svůj názor, neboť recenze je ryze názorový žánr. Jenomže v případně věcných chyb, kdy jsem napsal, že na kytaru hrál ten a ten, ale ve skutečnosti na ni hrál někdo úplně jiný, hlavně v případě různých stylových bandů, tak potom nezbývalo, než si posypat hlavu popelem a uvést věci na pravou míru.

Jednou jsem se omlouval Angelice Hanoverové, která překládala titulky k filmu *Cocksucker Blues* a přeložila jej jako *Blues kuřáka ptáků... (usmívá se)* Kdosi pak, myslím, že kolega Vlček v recenzi napsal *Blues kuřáka vocasů*, na což se ohradila, že zásadně nepoužívá nemravná slova a byla by ráda, kdybychom věc uvedli na pravou míru. Se strašnou dávkou potměšilosti jsem jí odepsal: „Je nám moc líto, že si Angelika Hanoverová nelibuje v nemravných slovech, a proto se omlouváme, uznáváme překlad *Blues kuřáka ptáků* a náš překlad *Blues kuřáka vocasů* zavrhuje.“ *(smích)* Tohle byla asi jediná omluva, kterou jsem kdy napsal. Jinak si žádnou nevybavuji... *(smích)*

Na dobře míněné dopisy jsem měl člověka, který se o ně staral. Lidé se často ptali, o jakou desku v diskografii se jedná a podobně. Uvědomte si, že v té době nebyl internet.

K.U: V hudebních redakcích je velmi patrná genderová nevyváženost, která platí pro raná devadesátá léta i pro současnost. Jak si to vysvětlujete?<sup>49</sup>

---

<sup>48</sup> Hlasitě bouchnou dveře vedoucí do vinotéky.

<sup>49</sup> Narátor se odmlčí.

V.L: Nerozumím tomu. Abych byl upřímný, tak tomu rozumět ani nechci.

K.U: Z mé strany tuto otázku, prosím, nevnímejte jako dotaz feministky.

V.L: Ne. Dokonce si nemyslím, že by tomu tak bylo. Pokud se objevila ženská, která uměla psát, tak dostala stejný prostor jako chlapi. Viz Koko tedy kolegyně Jana Kománková, Veronika Handlířová, Martina Kotrbová... V Rock & Popu se vystříдалo poměrně dost holek.

K.U: Vycházela jsem z tehdejší tiráže Rock & Popu, ve které bylo zastoupeno více mužů než žen. Obdobný nepoměr panuje i mezi muzikanty.

V.L: Nerozumím tomu a v zásadě ani nechci.

K.U: V lednu 1991 jste přešli na formát A3, v němž vycházel i Melody Maker. Rock & Pop se tak více přiblížil své britské předloze. Ve svých vzpomínkách *Příliš mnoho štěstí* zmiňujete ještě řadu dalších změn, jakou je například pevný hřbet časopisu. Je formát pro tištěná média tak zásadní?

V.L: Když jsme začali vycházet, každý si nás spojoval s Mladým světem, se kterým jsme měli stejný obdélníkový formát. A to jsme opravdu nechtěli. Dnes je to podobné. Formát časopisů je víceméně jeden. V Rock & Allu jsme přidali tři centimetry čistě proto, aby byl vidět a trafikant jej nemohl zastrčit až dolů. Sice to stálo nějaké peníze, ale myslím, že se jedná o zajímavý formát. Tehdy Rock & Pop vycházel ve zvláštním formátu A3 a Melody Maker v A3, což se odvíjí od možností tiskárny. Škoda, že tisk nebyval kvalitní, neboť grafici by se na něm mohli vyřádit. A navíc stránky špinily. Po přečtení dvou stránek jste si musela jít do koupelny umýt ruce.

K.U: Rock & Pop vycházel tuším až do konce roku 1995 jako čtrnáctideník, což na vás v kombinaci s dlouhými výrobními lhůtami kladlo vysoké nároky.

V.L: Výrobní lhůta už bývala kratší. I když zabrala měsíc nebo dva, tak šlo o to, abychom si ony dva měsíce ušetřili. Myslím, že tehdy to býval měsíc... Museli jsme striktně dodržovat termíny – včas zaslat časopis do tiskárny, aby mohl včas vyjít. V tu chvíli je jedno, zda vychází v týdenní nebo čtrnáctidenní periodicitě, důležité je, aby včas odešel to tiskárny.

K.U: Jak jste hodnotil úroveň Melodie poté, co z ní valná většina redaktorů odešla do Rock & Popu?

V.L: Nikoliv většina, ale všichni. Melodii jsem upřímně nerozuměl hlavně v okamžiku, kdy ji koupil Karel Gott a šéfredaktorem se stal Miloš Skalka. Tehdy jsem ji de facto přestal sledovat.

K.U: Rozesílali muzikanti a hudební vydavatelství do redakcí sdělení, která bychom mohli přirovnat k dnešním tiskovým zprávám?

V.L: V zásadě poštou zaslali první pokusy. Vždycky jsem se v duchu ptal, proč se s tím babrají, okrádají se o čas, když je to úplně zbytečné. Člověk si samozřejmě zjistí, co hudební

vydavatelství vydávají. S velkou taškou jsem každou středu objížděl velká vydavatelství a obtěžkaný jsem se kolikrát vracel se sedmdesáti nebo osmdesáti cédéčky za týden. Tehdy byla obrovská nadprodukce.

K.U: Některé hudební vlny jako například grunge se k domácím posluchačům dostal až se zpožděním. Uplatňovali jste pravidlo, že o grungu je vhodné psát až poté, co desky Alice in Chains a Soundgarden vydají domácí hudební vydavatelství? Obě kapely se na titulní straně Rock & Popu objevily v roce 1993.

V.L: Což je přesně tak akorát. Grungeovou vlnu jsem pořádně zaregistroval až na Readingu v roce 1992, kde jí byla vyhrazena celá neděle a tehdy jsem také poprvé a pochopitelně naposledy viděl naživo Nirvanu. Dále vystoupili právě Soundgarden, Pearl Jam, The Smashing Pumpkins, Tad... Zkrátka všechny kapely, které tehdejší grunge definovaly. Opět jsme si napsali na papír, s jakými kapelami chceme udělat rozhovor. Mohli jsme si zažádat o všechny s výjimkou Nirvany, kterou jsem bohužel už nestihl.

K.U: Kolik času jste s každou kapelou tehdy zhruba strávil? Dnes řada zahraničních interpretů poskytuje jen desetiminutové rozhovory.

V.L: Případ od případu. Kdysi dávno bývali umělci a novináři v zákulisí pohromadě. Od jednoho stolu se zvednul Lou Reed, šel na toaletu, tak jsem fotografovi řekl, ať ho slušně požádá, zda si může pořídit jeho portrét. Jura vzal foťák a bohužel kolem něj začal křepčit, už když šel na záchod. Přemýšlel jsem, jak dlouho potrvá, než dostane od Reeda pár facek. Nakonec je nedostal. Následný rozhovor spočíval zhruba v tom: „Měl byste na mě chvíličku čas?“ Reed: „Jo měl, proč ne. Dej si pivo a posad' se.“ Mluvili jsme dvacet nebo pětadvacet minut.

Při setkání s Bruceem Springsteenem jsme museli ve Vídni předstírat, že nejsme novináři, nýbrž představitelé hudebního vydavatelství. Zastavil se u Rakušanů, Maďarů, všichni mu desku pochválili. Když přišel ke mně, zeptal jsem se ho: „Jak to děláš, že se při zpívání výšek držíš nad vodou? Samotného mě to překvapuje...“ Najednou zbystřil a dal se se mnou do hovoru – nejprve o nejrůznějších pěveckých technikách, šetření hlasivek. Poté jsme přešli do normálního hovoru, který jsem bohužel nesměl nahrávat. Snažil jsem se, abych si toho co nejvíce vryl do paměti.

K.U: V jaké podobě tento rozhovor vyšel, zpracoval jste jej jako příběh?



V.L: Napsal jsem ho jako story, podvod, který nevzešel z mé hlavy, ale vymyslelo jej vydavatelství.<sup>50</sup> Nevím, proč by se Springsteen býval nemohl setkat s novináři nebo zda se jednalo o záměr jeho managementu...

K.U: Petr Korál vyprávěl o moravské kapele, která mu doručila do redakce víno a pokusila se jej tak podplatit. Pokoušel se vás nějaký muzikant také dostat na svou stranu?

V.L: Stalo se. Nebyl to přímo muzikant, ale jeho tatínek. A nejednalo se o pokus o úplatek. Zjistil jsem, že v jakési australské kapele hraje na bicí mladý Čech, a tak jsem o něm napsal asi desetiřádkovou zprávu. Za pár dnů zazvonil v redakci Rakušák, který nám sdělil, že jsme psali o jeho synovi a ukazoval na onen článek. Řekl jsem mu, že může být hrdý a on, že mi za to něco přinesl. V duchu jsem si řekl, že pokud text už vyšel, tak to nemohu brát jako úplatek. Poděkoval jsem. Dal mi zabalenou láhev. Když jsem ji rozbil, bylo na ní napsáno *Stroh Rum*, čemuž jsem nevěnoval příliš velkou pozornost. (*usmívá se*) Poté někdo přišel do redakce, tuším Zub:<sup>51</sup> „Pojď, dáme si panáka. Dostali jsme ho dokonce až z Rakouska.“ (*smích*) Oba jsme se s tím rumem málem udusili, protože se jednalo o devadesáti procentní alkohol. Láhev od té doby stála v lednici a nabízel jsem ji vždy, když jsem chtěl někoho naštvat nebo pobavit. „Nechceš ochutnat zvláštní rum?“<sup>52</sup> Dej si skleničku, nemusíš ji vypít najednou, zavři oči a houkni ji do sebe.“ Šklebil jsem se a pozoroval, jak chytají dech a nemohou ho popadnout.

K.U: Snažili jste se prostřednictvím titulních stran, které v počátcích úplně nereflektovaly aktuální hudební dění, splnit resty z dob komunismu?

V.L: Velice přesně řečeno.

K.U: Podle jakého klíče jste redaktorům přiděloval texty ke zpracování?

V.L: Podle toho, co vím, že napíše dobře, co má anebo naopak nemá rád. Redaktor by nikdy neměl mít k interpretovi přezíravý, nulový vztah. Neříkám u recenzí, ale u běžných článků jsem témata většinou přiděloval těm, kterým ryze seděla. Když člověk delší čas pracuje se stejným týmem, tyto okolnosti si uvědomuje. Uvědomoval jsem si je už ve chvíli, kdy jsem redakční tým sestavoval. Co asi zhruba budu od každého člověka chtít...

K.U: O titulních stranách jste hlasovali na redakčních poradách?

V.L: Ano, vždy jsme demokraticky rozhodovali na poradě. Anebo řekněme skoro demokraticky.

K.U: Jakožto faktický šéfredaktor jste měl poslední slovo, pokud bylo hlasování nerozhodné?

V.L: Většinou jsme se při hlasování shodli. Myslím, že v případě titulních stran nedocházelo k žádným rozporům, tedy až na Špulákovy svalovce... Jinak jsme bývali téhož mínění. Jakmile

---

<sup>50</sup> Kvalitu záznamu narušuju cinkání většího objemu kovových mincí a diskuse návštěvníků vinotéky.

<sup>51</sup> Josef Vlček přezdívaný Zub

<sup>52</sup> Výrazně gestikuluje rukama.

jsme si splnili resty z dob komunismu, hleděli jsme na to, aby interpret alespoň vydal nějakou nahrávku a my tak měli důvod, proč ho na titulní stranu umístit.

K.U: Prospíval časopisu rozdílný hudební vkus jednotlivých redaktorů? Mohl tak každý psát o tom, co jej naplňuje, aniž by upíral prostor kolegovi?

V.L: Ano. Spíše mi vadily třenice, ve kterých vynikal Špulák. A často se debaty dostávaly až na hranu nevraživosti... Už se nevytvářela pohoda. Nikdo se nedokázal nad diskutované téma povznést a říct: „Dobře, na poradě jsme se pohádali, ale co, vždyť teď můžeme jít na pivo.“ Najednou docházelo k dost osobním střetům, které zapříčinil i Jardův festival v Mostě. De facto nikdo z nás té akci nevěřil. Vedle Jardy jí fandil myslím už jen Franta Horáček, který už je dávno po smrti a tehdy si už vyjednával místo na ministerstvu kultury, kde pracoval Michal Prokop. *(usmívá se)* Odešel záhy po koncertě v Mostě, dal od toho ruce pryč.

K.U: Vedle vás v redakci disponoval vysokoškolským diplomem například Jiří Černý. Je univerzitní studium pro vykonávání žurnalistické profese nezbytné?

V.L: Rozhodně není nezbytné. Vysokoškolský diplom je jednou z věcí, která může být ku prospěchu, pokud je použita dobře. Když je použita špatně, je úplně jedno, zda jste předtím byla svářeč nebo studentka fakulty žurnalistiky.

K.U: Podle jakého klíče jste do redakce Rock & Popu přijímal mladé redaktory, mezi nimiž byla třeba Jana Kománková?

V.L: Jana dokonce vyhrála soutěž, kterou jsme vyhlásili. Víceméně v ní zvítězila anonymně, neboť jsme soutěžící víceméně neznali.

K.U: O vítězi soutěže jste se radil s kolegy v redakci nebo se jednalo ryze o vaši volbu?

V.L: Pokud to nebylo něco vyloženě marginálního, tak jsem si s každým o článku popovídal a snažil se mu namísto škrtání navrhnout možnosti, zda by se ještě nad textem nechtěl zamyslet tím a tím směrem. Kdybych to udělal v dnešní rychlodílně, každý se mi vysměje. Výsledné texty jsem nechával na nich. Pokud se v nich objevila malá stylistická nešikovnost, vyzval jsem je, aby se nad tím zamysleli. Je to nejlepší způsob, jak někoho naučit psát.

K.U: Poukazoval jste i na konkrétní chyby?

V.L: Spíše jsem navrhoval jiná možná řešení, aby si nemysleli, že jim vytýkám chyby. A tak jsem mluvil obecněji: „Tady v tomhle odstavci, kdybys byl tak hodný, ještě jednou si ho přečetl a zkusil se zamyslet, zda ti tam samotnému něco nesedí.“ Ze všeho se jednou stane fabrika. Tento přístup jsme si mohli dovolit, když jsme měli čas. Dnes už se pracuje mnohem hůř nebo se pracuje takzvaně z domova. Komunikace „zoči voči“ prostě schází a mně se to nelíbí.

K.U: Podepisuje se tento trend i na kvalitě článků?

V.L: Snažím se, aby se práce z domova na člancích nepodepisovala. Chybí mi atmosféra vzájemného přátelství, vymýšlení témat, příspěvků... Se Zubem si zajdeme na Kulaťák na ústřice a za půl hodiny máme číslo postavené. Je to o kontaktu s člověkem a nemusíte si s ním vyprávět žádné složitosti. Oba vzájemně víme, co od sebe můžeme očekávat a to mi v dnešních redakčních vztazích opravdu schází.

## **Příloha č. 9:**

### **Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Karlem Balčírákem ze dne 24. 3. 2016 v Praze**

**(text)**

**Projekt:** Česká hudební publicistika 1990–1993: analýza vybraných periodik a vzpomínky jejich novinářů

**Narátor:** Karel Balčírák

**Tazatel:** Kamila Ungerová

**Datum konání rozhovoru:** 24. 3. 2016

**Místo konání:** Praha 10, redakce Rockového magazínu Spark

#### **Stručná charakteristika rozhovoru**

Rozhovor s jedním ze zakladatelů Rockového magazínu Spark – Karlem Balčírákem, který se poměrně záhy ujal po Jiřím Hrubém role šéfredaktora i majitele a v této pozici setrval až do současnosti, se od předcházejících setkání s novináři Rock & Popu v několika směrech odlišoval. Nepohybovala jsem se ve zcela neznámém výzkumném terénu. Narátora jsem o zamýšlené realizaci orálně-historického projektu v návaznosti na svou spolupráci se Sparkem informovala osobně s dostatečným časovým předstihem, neboť jsem si byla vědoma jeho velké, ačkoliv pochopitelné pracovní vytíženosti. Snažila jsem se tím, vzhledem k celkové náročnosti bádání, předejít možnému prodlužování doby sběru dat. Během následné e-mailové komunikace jsem tak nemusela představovat sebe jakožto tazatelku ani předestírat důvody žádosti o interview. Ke skutečné realizaci došlo až v horizontu několika týdnů, za což se Karel Balčírák opakovaně omlouval.

Setkání se jako jediné neodehrávalo v restauračním zařízení, nýbrž ve vršovické redakci časopisu, v kanceláři tázaného, v jeho přirozeném prostředí, což díky absenci rušivých elementů – houkání bezpečnostních rámců linoucích se z obchodů,<sup>53</sup> vrčení mlýnku na kávu<sup>54</sup> - velmi zjednodušovalo fázi transkripce rozhovoru. Vzhledem k tomu, že se i v mém případě jednalo o dobře známý terén, kladení otázek nebylo zatíženo přílišnou nervozitou.

---

<sup>53</sup> Příloha č. 1: Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Jaroslavem Špulákem ze dne 10. 1. 2016 v Praze (text)

<sup>54</sup> Příloha č. 3: Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Ondřejem Konrádem ze dne 14. 1. 2016 v Praze (text)

Domácí přípravu polostrukturovaného rozhovoru na druhé straně ale značně komplikoval fakt, že k počátkům Sparku nelze dohledat, obdobně jako v případě Rock Reportu, sekundární literaturu, tudíž jsem mohla čerpat výhradně z dochovaných čísel. V první polovině devadesátých let však magazín vycházel nepravidelně a vzhledem k žalostné dostupnosti v knihovnách<sup>55</sup> není bez nahlédnutí do některé ze soukromých sbírek prakticky možné dohledat, kolik čísel bylo od února 1992 do prosince 1993 skutečně vytisknuto.

Během přípravné fáze jsem tedy ještě jednou oslovila Karla Balčíráka, který v redakčním skladu dohledal ze zkoumaných let šest výtisků.<sup>56</sup> Na základě jejich zapůjčení a prostudování jsem sestavila polostrukturovaný rozhovor, jež se nesl ve velice otevřeném a přátelském duchu. Poměrně záhy po jeho započetí se ale mé subjektivní předpoklady – tedy, že se pokusím okolnosti, za jakých byl Spark zakládán a na jakém konceptu byl postaven, porovnat s Rock & Popem a Rock Reportem – začaly ukazovat jako mylné. Rozdílnosti periodik v rovině obsahové, grafické i personální jsem si uvědomovala, ovšem v návaznosti na interview s Radkem Diestlerem vyšlo najevo, že svou roli sehrálo i geografické umístění redakcí uvnitř České a Slovenské Federativní Republiky, posléze uvnitř České republiky. Rock & Pop byl situován v Praze, Rock Report v Plzni a Spark v Ostravě.<sup>57</sup>

Narátor setkání po hodině ukončil a bezprostředně velice ochotně navrhl druhou fázi, s čímž jsem bez váhání souhlasila, neboť takzvaných bílých míst zůstávalo stále mnoho. Ukázalo se, že jejich zaplnění bude bez pomoci sekundární literatury podstatně obtížnější než v případě Rock & Popu. V ideálním případě by zkoumaný problém vyžadoval oslovení podstatně většího počtu redaktorů,<sup>58</sup> jež v první polovině devadesátých let v časopise působili. Orálně-historický projekt by se tím ale stával ještě časově náročnějším a domnívám se, že počet redigovaných transkripcí by svou délkou překračoval hranice diplomové práce. Tudíž jsem se rozhodla

---

<sup>55</sup> Národní knihovna České republiky disponuje z roku 1992 pouze třetím číslem, z roku 1993 pak čísla osmi, přičemž jich vyšlo minimálně devět. V archivech Vědecké knihovny v Olomouci, Moravskoslezské knihovny v Ostravě a Moravské zemské knihovny v Brně pak z těchto let není k dohledání jediný výtisk. V archivu pražského Popmusea se Spark z let 1992-1993 rovněž nenachází.

<sup>56</sup> Nejzásadnější bylo pro následný výzkum první a druhé číslo z roku 1992, díky čemuž jsem se seznámila s prvotní tváří časopisu, s titulními stranami (James Hetfield, UFO) a mohla dále zkoumat, jak měli promlouvat ke čtenářům. In: Spark Rock Magazine. 2/1992; Ročník 1; Číslo 1. ISSN 1211-5223. Spark Rock Magazine. 4/1992; Ročník 1; Číslo 2. ISSN 1211-5223.

<sup>57</sup> Příloha č. 16: Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Radkem Diestlerem ze dne 2. 2. 2017 v Praze (text)

<sup>58</sup> V konečném součtu jsem ve výzkumu vycházela ze dvou interview s Karlem Balčírákem a e-mailového rozhovoru s tehdejším redaktorem Sparku Martinem „Cyklo“ Cvilinkem. Navýšení alespoň o dva narátory by přispělo k podstatně vyšší saturaci.

spokojit s původním, tezemi vytyčeným cílem – oslovením šéfredaktora Sparku a požádáním jej v roli tzv. gatekeepera o doporučení dalšího narátora, v čemž jsem byla úspěšná.

### **Stručný obsah a struktura rozhovoru**

- Založení časopisu Spark Jiřím Hrubým, Karlem Balčírákem a Lukášem Pavliňákem
- Čerpání inspirace ze zahraničních hudebních časopisů
- Fanzin Metal Symphony
- Příprava prvního čísla Sparku, jež vyšlo v únoru 1992 a poselství titulní strany s Jamesem Hetfieldem
- Způsob distribuce, rozesílání výtisků předplatitelům
- Rozhlasový pořad Spark Report a jeho skladba na Rádiu Orion, Rádiu Ekol.S a Rádiu Attack
- Vykonávání práce redaktora bez nároku na honorář
- Důvod k navýšení počtu stran Sparku v roce 1993
- Rozhovor s Testament u příležitosti koncertu v Havířově 19. 8. 1992
- Spolupráce s redaktory na externí bázi
- Stěhování redakce Sparku z Ostravy do Prahy
- Redaktor Nikolas Krofta
- Důvody genderové nevyváženosti domácích redakcí hudebních časopisů

## **Příloha č. 10:**

### **Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily s Karlem Balčírákem ze dne 24. 3. 2016 v Praze (text)**

K.U: Podobala se první čísla Sparku svým zaměřením a grafickou úpravou tehdejšímu metalovým fanzinům?

K.B: Asi ano.<sup>59</sup> Na Spark se musíte dívat optikou tehdejší doby, vznikl v roce 1991, což je z dnešního pohledu pravěk. Hluboký pravěk ve všech aspektech výroby časopisu – od psaní článků, přes grafickou úpravu, až po distribuci. Spark vznikl spontánně, založili ho tři kluci, kteří neměli s vydáváním časopisu vůbec žádné zkušenosti, ale myslím, že na svou dobu vypadal dobře. Je třeba si uvědomit, že na domácím trhu vycházel vedle Melodie Rock & Pop, první velký porevoluční magazín, který měl velmi početnou redakci, vydávalo jej ohromné vydavatelství Lidové noviny a jeho počáteční náklad činil asi sto dvacet tisíc výtisků, což byl naprostý masakr. Rock & Pop měl na všechno lidi. V redakci se válelo deset borců, kteří dostávali každý měsíc peníze. Kdežto počátky Sparku jsou totální underground, jak kdyby ve srovnání s Rock & Popem vznikl na nádraží v čekárně, neboť jsme ho vyráběli podomácku. Tudíž pokud Spark nazveme fanzinem, tak si musíme definovat, jak tenkrát český fanzin vypadal. Jednalo se o časopisy formátu A5, které připravovali nadšenci – napsali je, kdesi na kopírce rozmnožili, složili a poslali. Kdežto Spark už byl větší časopis, v žádném případě nevycházel ve fanzinovém formátu, a navíc jej vyráběla profesionální tiskárna.

K.U: Kdo přišel s prvotní ideou vydávat hudební časopis?

K.B: Nevím, jak může taková historka fungovat v rámci diplomové práce, ale tehdy jsme všichni žili v Ostravě. Zbylí dva kluci, kteří se mnou Spark zakládali, byli na rozdíl ode mě Ostraváci i původem. Po vydávání hudebního časopisu jsem toužil od svých čtrnácti let a měl jsem zcela jasno v tom, že půjde o metalový. Kupoval jsem si polské hudební magazíny, neboť jich vycházelo hodně a byly kvalitní. Některé byly hudebně lifestyleové a jeden z čistě hudebních se jmenoval Magazyn Muzyczny. U nás vycházela elitářská Melodie, jejíž redaktoři vždy nejlépe věděli, jaká muzika je ta správná, kdežto Poláci byli velice otevření, svěží, což znamená, že psali od U2 přes Guns N'Roses... Zkrátka dělali časopis podobný britskému Q a už tenkrát z mnohých anglických tiskovin články přebírali, překládali je a postupně tak

---

<sup>59</sup> Do kanceláře vchází grafik Sparku, vzájemně se pozdravíme. Chvilí diskutuje s narátorem, kterému předává nějaké materiály.

vystavěli celé číslo, což se mi vážně líbilo a říkal jsem si, že tak má skutečně hudební magazín vypadat. Vedle Magazyn Muzyczny jsem si na burze občas koupil Metal Hammer, který byl hrozně drahý, stál tři sta korun a tehdejší průměrný plat činil dvanáct set korun.

Tenkrát jsem v ostravské videopůjčovně potkal Lukáše Pavliňáka, který připravoval fanzin Metal Symphony, tak jsem mu s ním začal pomáhat a neustále jsem do něj hučel, že bychom měli vydávat velký časopis.

Třetí spoluzakladatel Jirka Hrubý – v Ostravě považovaný za metalového guru – prodával na burzách nahrané kazety, tím pádem každého znal a všichni metalisté za ním chodili. Navíc byl neuvěřitelnou encyklopedickou bednou. Metalem opravdu žil, veškerou muziku si sháněl sám a před všemi ostatními měl obrovský náskok, disponoval nahrávkami, které tenkrát vůbec nebyly dostupné. Z toho důvodu jsme jej oslovili. Po revoluci se odehrávala fakt šílená fanzinová éra, a tak nám rovnou řekl, že se na žádném fanzinu podílet nebude, chce rovnou vydávat časopis. A vlastně tenkrát i přišel s návrhem pojmenovat jej Spark. Přímo název ale nevymyslel, ten napadl kluka, který vlastnil půjčovnu cédéček. Jirka se s ním o myšlence vydávat magazín bavil a navrhl, ať se jmenuje Spark, což byl super název.

K.U: Jak dlouho jste připravovali první číslo, které vyšlo v únoru 1992?

K.B: Časopis samozřejmě vycházel nepravidelně a musím říct, že jeho počátky jsou jak story pro hollywoodský film, který rozhodně nebyl nudný, ale příběhový a měl všechny aspekty amerického snu. (*usmívá se*) Pokaždé jsme se sešli v hospodě, vymysleli, jak by měl Spark vypadat a každý začal shánět lidi, které znal. Cyklo je kluk, kterého jsem tenkrát znal nejprve z krajských a pak i z celorepublikových závodů orientačního běhu. Účastnil jsem se jich za Zlaté hory a Cyklo za Mariánské hory Ostrava. Běhali jsme ligu a Cyklo byl hrozně výrazný, protože měl dlouhé vlasy a na dederonové soupravě obal desky D.R.I., na níž byl panáček, který se hrozně podobal orientačnímu panáčkovi, nechápal jsem, že se jedná o obal D.R.I. Cyklo byl těžký metalista a pak jsme se v ostravské hospodě, která už neexistuje, sešli v jeden konkrétní den... Hrubý i Lukáš řekli, že zavolají několika lidem, které jsem vůbec neznal, aby dorazili. V ten samý den se u stolu setkali Vláďa Třískala s Cyklem, kteří jsou ve Sparku dodnes, Martina Kraut, který vydával Barlife, dále Jirky kamarád Mírek Malat'ák a velmi důležitá figura Adriana Rapavá, která tehdy studovala vysokou školu v Ostravě a připravovala s námi fanzin Metal Symphony. A jakmile jsme se v hospodě sešli, domluvili jsme se, že chceme vydávat časopis a všichni začali nadšeně něco psát. Rozdělili jsme si témata, posléze je napsaná na stroji nosili Lukášovi, který je přepsal do tiskárny požadovaného formátu. Tiskárna pak dávala písmenka na stroj a teprve poté stránky vytiskla.



Tudíž první číslo vznikalo zhruba dva nebo tři měsíce. Po vydání jsme s ním vyrazili na koncert skupiny Kreyson, kde se prodal jeden výtisk. Do Havířova jsme ho vezli v batozích a já pak objížděl stánky po celé republice, v nichž jsem Spark nechávala po pěti, deseti, dvaceti kusech... V síti Poštovní novinové služby se Spark začal prodávat asi po pěti letech.

K.U: Tradičním způsobem jste Spark začali distribuovat až ve chvíli, kdy vycházel pravidelně?

K.B: Ne. Spark nevycházel pravidelně až do roku 1995 nebo 1996. Vždy jsme ho vydávali až ve chvíli, kdy jsme jej celý napsali a dali dohromady, ale lidé si o něj přesto hodně říkali. Věřím, že pokud něco opravdu chcete a tvrdě za svým cílem jdete, tak toho dosáhnete. A také se tak stalo. Tenkrát se ona neuvěřitelná věc přihodila, když byl Jirka v Praze a potkal Petra Hanzlíka, který měl svůj pořad na Českém rozhlasu 1, tedy na dnešním Radiožurnálu. V porevoluční době bylo všechno možné, a tak jsme se najednou ocitli v nejposlouchanějším rádiu, které si naladilo asi milión lidí a já v něm pouštěl metal. Tenkrát po něm byl hrozný hlad, a jakmile jsem řekl, že vychází český časopis, který se jmenuje Spark a podobá se magazínu Rock Hard, lidé si ho začali okamžitě předplácet, ačkoliv ho nikdy neviděli a netušili, o čem mluví. Stačila jim informace, že se jedná o metalový časopis, kde si jej mohou přeplatit a kolik stojí. Na poště jsem pak zjistil, že nám přišlo třeba třicet tisíc korun. Neuvěřitelné.

K.U: Na základě tohoto zájmu jste začali posléze vysílat pořad *Spark Report* na Rádiu Orion?

K.B: Ne. Po práci jsem dělal v jedné půjčovně cédéček, kam za mnou přišla Adriana Rapavá a řekla, že Rádio Orion chce spustit pořady o metalu. A tak jsem souhlasil, že je klidně moderovat začnu, protože na Orionu pracoval kamarád, se kterým chodil Jirka Hrubý na vysokou školu a také jeden ze spoluzakladatelů rádia – Marek Biroščák. Poté, co jsem se svými cédéčky do rádia přišel, se mě zeptali, zda metalu rozumím, a když jsem přitakal, představili mi kluka, který muziku pouštěl do éteru a já ji komentoval. Vždy jsem musel mít napsaný scénář, který mi před vysíláním schvalovali. Pořad v rádiu běžel v hlavním vysílacím čase, v osm hodin večer. Pamatuji si, že se začal vysílat někdy v létě z koleje vysokých škol, z bývalé menzy. Všichni Ostraváci byli tenkrát venku a všichni poslouchali Rádio Orion. Hned po Rádiu 1 to bylo druhé soukromé rádio u nás, největší v Ostravě a s obrovským dosahem.

Vždycky jsem přišel s hromadou cédéček nebo vinylů, vyprávěl jsem nějaké příběhy a borec, co seděl v kukani naproti, pustil desku. Takže jsem pouštěl třeba Venom a všichni nám volali, že je to šílené, hrozná a já tam poctivě četl ty litanie. (*smích*) Bylo to brutální. (*smích*) Hodinový pořad se vysílal rok, možná ještě kratší dobu, nevím, nepamatuji si to přesně...

Všechno se furt dynamicky měnilo. Přišel jsem do rádia a kluci, kteří předtím nosili otrhané hadry, měli koupená auta a říkali: „Už to musí být mainstream, tenhle pořad je moc metalový. Vysílat budeme jediné rockový pořad, kde budou kapely jako Pearl a Nirvana<sup>60</sup>, jinak nic.“

Vznikala další soukromá rádia a našel jsem si jakési Rádio Ekol.S, které sídlilo za Třincem a parta, co ho provozovala, stavěla domy a staví je dodnes. Tak jsem do rádia zajel na schůzku a řekli, že mě vezmou. A tak jsem začal vysílat, každé pondělí jezdil čtyřicet pět minut z Ostravy vlakem až na česko-polskou hranici, pak jsem přespal v rádiu pod mixážním pultem a jel zase zpátky do Ostravy. Pak rádio prodali jednomu podnikateli v Opavě, který založil Rádio Attack a celou partu včetně mě tam stáhnul. Když jsem do rádia přijel, měl jsem jasno a řekl, že chci dělat čtyřhodinový pořad – hodinu *Spark Report*, hodinu *Rock Foundry Chart*, pak *Rock Classic*, prostě komponované pořady, bylo to super. Když to tam skončilo, šel jsem do dalšího konkurenčního rádia v Opavě, nevysílal jsem nanejvýš měsíc a tímhle způsobem to de facto fungovalo až do roku 2000.

K.U: Nahrávky, které jste ve Sparku recenzovali, jste získávali od Jiřího Hrubého?

K.B: Ne, získávali jsme je tak, že jsme šli do půjčovny cédéček, tam si je půjčili a rozehráli na kazety. I na bodování se vždycky cédéčka rozehrály na kazety a posílaly poštou. Anebo jsme si desky půjčovali od kluků, kteří je vozili z venku, nikde nebyly dostupné, neměli jsme na ně... Vždycky jsme si je museli někde půjčit a zrecenzovat.

K.U: Procházel už tenkrát alba sítem, díky němuž jste vyloženě špatné nahrávky do Sparku vůbec nezařazovali?

K.B: Ano. Už jsme měli jasno, rozuměli tomu, každý měl nějaké hudební preference a sledoval to. Já jsem hudbu sledoval od roku 1987, Jiří Hrubý od roku 1981 nebo 1979, nevím, Lukáš někdy od konce osmdesátých let a ostatní kluci taky tak. Všichni jsme přesně věděli, o čem je řeč, co chceme a co by se mělo recenzovat. V obsahu časopisu jsme měli jasno velice rychle. Věděli jsme, že to nebude jen metal, že chceme dělat časopis, který bude mít trochu přesah a toho jsem se držel, proto je třeba v prvním čísle článek o Joy Division.

Postupně si tady otevíraly pobočky gramofonové firmy, takže jsem začal jezdit do Prahy, chodil po firmách, oni mi dávali nahrávky, a to už byla jiná liga. Vždycky jsem přespával u Marcela Novotného z Kryptor, on samozřejmě znal spoustu lidí. Přitáhl Nikolase Kroftu, což byl Čech žijící v Německu a ten začal psát, dělat zahraniční rozhovory v Německu a firmy mu už posílaly nahrávky přímo. Pak jsme už automaticky kontaktovali nahrávací společnosti, napsali jim,

---

<sup>60</sup> Narátor výrazně gestikuluje. Pleskání pažemi o koženou sedačku je slyšitelné v nahrávce.

poslali časopis, a tak to vždycky začalo. Tenkrát se všechno posílalo poštou, faxem, domlouvaly se telefonické rozhovory...

K.U: Vzpomenete si, kdy jste začali navazovat kontakty s německými hudebními vydavatelstvími?

K.B: Asi v roce 1993.

K.U: Do té doby jste si vstupné na koncerty platili sami?

K.B: Ano, všechno jsme si platili, nikdo si nebral žádné honoráře. První peníze, které jsme si ze Sparku vzali, byly třeba v roce 1996. Do té doby jsme měli dluhy, měli jsme je i potom. Nedisponovali jsme žádným kapitálem, udělali jsme si živnostenské listy, každý dal dva tisíce korun... Jeden čas vydávalo Spark vydavatelství Nová vlna, ale hrozně to patlalo, tak jsem jim řekl, že bych si to vzal zpátky a souhlasili. Takhle to prostě fungovalo a jinak to asi ani být nemohlo. Nikdo z nás s tím neměl vůbec žádné zkušenosti, všechno jsme se museli naučit, proto trvalo tak dlouho, než časopis začal být standardní.

K.U: Odkud jste čerpali informace do jednotlivých článků?

K.B: Vždycky jsme čerpali ze zahraničních časopisů, ovšem byla tam jedna hrozně důležitá věc. Na začátku jsem měli fakt bujnou fantazii<sup>61</sup>, takže jsem měli takový kodex, že vytáhneme základní informace, ale hodně musíme pracovat s vlastní fantazií. Podle toho ty články také asi vypadaly.

K.U: Z jakých časopisů jste čerpali vedle polského časopisu Magazyn Muzyczny?

K.B: Magazyn Muzyczny v té době už neexistoval, skončil, když jsme začali dělat Spark. Existoval v bolševických dobách. Opravdu hodně jsme čerpali z britského Metal Hammeru, který byl ve stáncích Poštovní novinové služby a Spark tenkrát nebyl moc objemný časopis, měl pár stránek, takže to nebylo až tak složité.

K.U: Počet stran Sparku jste v roce 1993 navýšili na padesát šest. Čím to bylo podmíněné?

K.B: Jestli se nepletu, tenkrát jsme už dělali rozhovory se zahraničními kapelami, takže to začalo narůstat. Labely v Německu, které existovaly sto let, najednou zjistily, že tady vychází časopis, tak s námi začaly komunikovat, nabízet rozhovory... A také začalo hodně kapel jezdit sem, dělali jsme rozhovory před koncerty. Třeba rozhovor s Testament jsme dělali, když hráli se Slayer v Havířově a bydleli v motorestu Formule. Čekali jsem na ně až skončí koncert, zjistili, kde bydlí a pak jsme tam šli a znovu čekali. Oni vylezli, byli tam kávé, tak jsme si k nim sedli a bavili se. Prostě úplně atypická záležitost, dneska by to nešlo, ale tenkrát jsme to takhle praktikovali.

---

<sup>61</sup> Narátor pleská dlaní do černé kožené sedačky.

K.U: Kdy se to začalo lámat a kapely už nebylo možné oslovovat přímo?

K.B: V roce 1994 tady začaly labely standardně fungovat, nabízely nám rozhovory. Porodní stádium vlastně netrvalo dlouho, firma Bonton vznikla hned po revoluci. Pamatuji, že v případě vydavatelství BMG jsem jel do pivovaru Zlatopramen v Olomouci a přemluvil jsem obchodního ředitele, aby nám dal inzerci. Hrozně hodný pán, zbývaly mu asi dva roky do důchodu.

K.U: Shánění inzerentů muselo být díky nepravidelné periodicitě Sparku velmi obtížné.

K.B: Všechno bylo hrozně těžké, každý měl nějakou práci a Spark jsme dělali po večerech. Je to jako všude, když se na to člověk zaměří a strašně se tomu věnuje, žije tím svůj život, celý den, tak to samozřejmě dokáže. My jsme všechno odbourali a věnovali se jenom Sparku. Jirka Hrubý moc ne, později z toho vypadl, protože chtěl dělat obchod, založil si Rock Paradise.

Říkal: „Tohle nevydělá žádné peníze, na to seru.“ Tenkrát mu bylo pětatřicet let, mně devatenáct, byl mezi námi věkový rozdíl a už se trošku nacházel v jiné etapě života.

Následně jsme Spark dělali vlastně jenom s Lukášem a zhruba v roce 1995 se i on začal věnovat jiným věcem. Říkal jsem mu, že se tomu musí věnovat pořádně, dělal distribuci. Fakt jsme se učili za pochodu, nikdo tomu nerozuměl, měli jsme nepořádek v účetnictví, bylo to šílené. Rozjeli jsme obrovskou věc a nevěděli, jak ji máme dělat. Museli jsme se všechno naučit a to trvalo a vyžadovalo ohromné množství energie...Když jsme posílali předplatitelům časopisy, balili jsem je sami. Každý vzal svoji holku a v tiskárně v Ostravě jsme časopisy balili, štítkovali třeba od večera až do šesti hodin do rána, pak jsem je odvezli na poštu autem, které Lukáš půjčil od táty nebo Vláďa Třískala půjčil od táty a takhle to jelo několik let. Bez práce by to vůbec neexistovalo. Nikdo vám nic nedal zadarmo, že by to zajímalo nějaké sponzory, nějaký mainstream... Všechny bylo nutné přemlouvat, aby nám dali peníze a mohli jsme pokračovat. Pak se samozřejmě Spark začal prodávat, bylo to super a vznikaly další časopisy – slovenská celobarevná mutace Metal Hammeru, ale stejně jsme je zlikvidovali, potom barevný slovenský časopis Uragán...<sup>62</sup> Když se na to člověk zaměří, všechno kolem vnímá jako konkurenci. Přečte si to, řekne si, co dělají špatně, ale jde si furt svou cestou. Čas běží a pak najednou zjišťuje, že už tam nikdo není...

K.U: Spark provázela od počátku idea, že nechcete být mainstreamový časopis?

K.B: My jsme chtěli být metalový časopis, chtěli jsme dělat metal, ale nechtěli jsme, aby se časopis jmenoval Metal nebo aby z toho slovo metal trčelo, protože jsme každý poslouchal spoustu hard rockové muziky, bluesu, funkky, prostě všechno možné a v první polovině

---

<sup>62</sup> Narátor pleská dlaní do černé kožené sedačky.

devadesátých let se hodně fúzovaly žánry, byl to takový crossover a speciálně na metalové scéně se najednou objevila spousta kapel. Bylo hrozně barevné, některé žánry přestaly být populární... Byli jsme otevřeni všemu.

Slovo mainstream se používá pro něco, co je hrozně úspěšné, tudíž Spark je dneska vlastně mainstream, ale jenom proto, že tady žádný jiný podobný časopis není nebo proto, že metal je mainstream, já nevím... Všechno jde dobře, takže to asi děláme správně. Moje idea byla, že Spark bude velký časopis, který bude mít svoji redakci, v redakci bude někdo pracovat, budeme mít čtenáře a budeme na všech stáncích. To byl cíl, za kterým se šlo. Nic víc, nic míň.

K.U: Vzpomenete si ještě na další skupinu, kterou jste odchytili podobným způsobem jako Testament?

K.B: V Česku si opravdu nevzpomenu. Pak se to samozřejmě rozjelo, hodně věcí dělal Nikolas v Německu, to bylo dobré, takže jsme měli na titulní straně Helloween, Accept, když dělali velký comeback.

Testament si pamatuji proto, že to bylo opravdu zvláštní. Možná jsme odchytili malé death metalové kapely jako Obituary, které hrály Ostravě. Vždycky jsem se motali kolem, ale už si nevzpomenu. Samozřejmě jsme byli u toho, když Iron Maiden hráli poprvé v Ostravě, poprvé v Česku a měli tiskovou konferenci. Ostravský palác kultury byl takovou mekkou metalu, dělal například turné Death, Kreator...

K.U: Zúčastnil jste se tiskové konference Iron Maiden?

K.B: Na tiskovce s Iron Maiden jsem byl, znal jsem se s pořadateli. Tenkrát ještě byli mladí, měli s sebou manželky, děti... Ještě z toho máme v archivu stoprocentně nějaké fotky.

K.U: Na vůbec první titulní straně Sparku z února 1992 se objevil James Hetfield. Jaké poselství jste chtěli skrze thrash metalovou ikonu předat?

K.B: Chtěli jsme velkou kapelu, chtěli jsme Metallicu. Tenkrát vydali *Black Album*, takže to bylo jednoznačné. Bylo zřejmé, že lidé, co se sešli, mají úplně jasno. Neprobíhala diskuse, jaké jsem byl často svědkem, když jsme vydávali Rock & Pop. Furt číslo řešili, stavěli ho jak babylonskou věž, strašně komplikovaně. My jsme si vždycky sedli: „Tak co bude na titulní straně? No, něco velkého, takže Metallica.“ A všichni souhlasili. Bylo hned jasno, první bude Metallica.

K.U: Stejným způsobem jste sestavovali i obsah následujících čísel?

K.B: Ano, určitě, až do momentu, kdy nebylo potřeba redakční rady, pak už jsem ho skládal povětšinou sám nebo třeba s Lukášem. Už si to úplně přesně nepamatuji.

K.U: A následně jste redaktorům rozdával témata?

K.B: Jasně, úplně standardně, jako je to všude. Každý chtěl něco napsat, tak si to vzal na starost... Myslím, že na titulní straně druhého čísla byli Acid Drinkers?

K.U: Mám dojem, že na titulní straně druhého čísla byli UFO.

K.B: UFO byli, ale jen v článku avizovaném na titulní straně. Myslím, že na titulní straně byli Acid Drinkers a tím chci říct, že tenkrát byla strašně silná polská scéna, kapely sem hodně jezdily. Intenzivně jsme sledovali polskou mutaci Metal Hammeru, kterou vydávala Metal Mind Productions a byla plná polských kapel.

K.U: Většina redaktorů se Sparkem od počátků spolupracovala externě?

K.B: Jasně, všichni redaktoři jsou externisté v podstatě dodnes. Tady se to jinak dělat nedá. Když se podíváte na dnešní britský Metal Hammer, který má trojrozměrnou obálku, předplatitelům k tomu ještě zasílá veliký plakát a dvě samolepky... Spark si to nemůže dovolit. Zahraniční a domácí časopisy se nedají srovnávat. Zahraniční mají velké náklady, vysoké prodeje, takže i velké finanční prostředky, aby mohly dělat tyhle speciální věci. U nás je trh malý a fungování časopisu se tomu přizpůsobuje – sestaví se rozpočet, který se nesmí překročit. Časopis je do jisté míry velmi složitý, křehký organismus, protože kdyby z něj vypadl jeden článek, může se zhroutit. Nemáte zastupitelnost, jelikož byste ji nikdy nezaplátila. A pokud tohle všechno srovnáte, Spark je úplný zázrak. Pro všechny, co ve Sparku pracují a pracovali byl vždy základ, aby je to skutečně bavilo. Je velice důležité spolupracovat s lidmi, kteří to chtějí dělat dlouhodobě. Navíc nejsou profesionální redaktoři. Všichni jsou zaprvé fanoušci a zadruhé lidé, kteří mají dar hezky psát a ti, co ho nemají, na něm musejí stále pracovat, proto se nepřetržitě hledají další.

Potřebuji spolupracovat s někým, kdo má rád muziku, je srozuměný a respektuje, za jakých podmínek se časopis dělá a je do věci ponořený. Pak se podaří číslo sestavit tak, že čtenáře baví a to je základ.

Postupně jsme se naučili v těch velmi složitých podmínkách fungovat. Vždy jsem hodně dbal na to, abych jezdil do německých hudebních vydavatelství. Třeba Nuclear Blast je pro nás naprosto klíčový partner, protože nám dává hodně inzerce, má řadu skvělých kapel. Spolupracujeme s ním jako s firmou, se kterou nemusíme dělat kompromisy. Pokud dáváme na titulní stranu Nightwish, Anthrax, děláme to proto, že je chceme, jsou nám blízcí, prosazujeme společný zájem. Nekupují si titulní strany, což je úžasné, protože ve světě to tak nefunguje, všechno je zaplacené. Máme tvůrčí svobodu. Když jsem třeba před dvěma lety jezdil do Century Media Records, zaplatili si u nás asi tři inzeráty. Sedl jsem si s obchodní ředitelkou a ona mi říká: „Máte nejdražší inzeráty ve střední Evropě. Chcete 800 euro za inzerát.“ Odvětil jsem:

„Neprodám to levněji.“ Ona: „Když zavolám do polského Metal Hammeru a řeknu, že chci za 200 euro celou stranu, tak mi ji dají.“ Tak říkám: „Fajn, tak ať ti ji dají.“

Třeba teď máme Spark TV, strašně drahou věc, ale je to investice do budoucna. Člověk peníze vlastně stále jenom investuje. Bez toho by to nešlo a ve Sparku to tak bylo vždycky – peníze se vydělaly a hned investovaly. Nikdy jsme na to nezapomněli. Pokud nebudete investovat správně, časem zakrníte a pak se vám to vrátí jako bumerang.

Proto to bylo vždycky tak náročné, někdy si člověk možná s časopisem až zbytečně hrál, moc to prožíval, řešil každou stránku, každou nepovedenou věc, která se otiskla, ale asi to je správně. Člověk musí časopisem strašně žít. Jakmile tím nežijete, nedokážete to. Úměra je naprosto přímá, neexistuje kompromis. V momentě, kdy polevíte a přestane časopis zaprvé prožívat, zadruhé jím přestanete žít, zatřetí přestanete velmi detailně sledovat scénu, dříve nebo později přijde konec.

Spark má samozřejmě obrovskou výhodu, že na trhu zůstal sám, kdyby podobné časopisy vycházely dva nebo tři, ani jeden se neuživí. Na našem trhu se uживí jen jeden jediný časopis. Žádný jiný. To je prostě dané. V Německu bylo svého času třeba sedm metalových časopisů, dneska jsou čtyři, jeden žije skvěle, druhý jakž takž, ostatní jenom paběrkují. Ale ti lidé svou práci milují, tak ji dělají.

K.U: Proměňuje se nadšenecký přístup ze strany redaktorů?

K.B: Samozřejmě se každý vyvíjí a není možné od někoho očekávat vášeň až za hrob. Je nutné tým redaktorů okysličovat. Hodně elitních redaktorů má už jiné životní priority, což je normální, takže nemají tolik času, píšou jenom občas a když už píšou, musíte jim dávat témata, o nichž víte, že je budou bavit. Je to neustálá práce s každým detailem. Navíc Spark už má hodně stránek, hodně dbáme na grafiku, pořád ji řešíme. Grafika je pravá kreativní ruka tohoto časopisu. I u grafika potřebujete, aby byl naprosto oddaný, miloval hudbu.

K.U: Jakým způsobem jste Spark v prvních letech zpracovávali po grafické stránce?

K.B: Skutečně si to už nepamatuji. Dělal to Lukáš. Texty napsané na psacím stroji vždycky odvezl do tiskárny, tam je nějak nastráňkoval, oni to dali na stroj a tisklo se. Vážně už si nepamatuji, jak to dělal. Nebyl jsem u toho, neměl jsem na to čas, ani mě to vlastně nezajímalo. Bral jsem to tak, že se to někam odveze a vytiskne. Později už jsem do tiskáren jezdil a zajímal jsem se o to velmi detailně, ale tenkrát to šlo absolutně mimo mě. Tehdejší doba byla složitá i v tom, že nikdo neplatil, od distribuční firmy jsme nedostali peníze za měsíc, ale až za půl roku. Museli jsme si půjčovat od lichvářů, mafie. Banka nám žádný úvěr nedala. Bylo to šílené. Člověk žil v permanentním stresu, protože neměl peníze a to dlouhodobě.

Samozřejmě to bylo dané i tím, že jsme do časopisu nevložili žádný kapitál. Když rozjíždíte časopis s nulovým kapitálem, věci se vyvíjejí kostrbatě, složitě. Na shánění peněz jsme vynaložili obrovské množství energie a někdy už člověk neměl sílu na ostatní věci.

K.U: Kdy se redakce Sparku přestěhovala z Ostravy do Prahy?

K.B: Redakce se přestěhoval až v roce 1996 nebo 1997, kdy jsem se seznámil s Pavlem Schusterem, se kterým jsem následně založil firmu One & One Company. Byl poměrně starší, mně bylo dvacet pět let a jemu čtyřicet, takže mezi námi byl věkový rozdíl patnáct let. Pak už Spark začal být profesionální v tom smyslu, že vycházel každý měsíc. Také jsme nabrali spoustu nových redaktorů, metal prošel krizí, ale s nástupem kapel jako Nightwish najedou nastala jeho renesance. Metal začaly víc poslouchat i holky, tím se to také hodně změnilo.

Spark byl od roku 1997 nebo 1998 mnohem profesionálnější i v tom, že se přidávaly stránky. Nejdřív extrémně, pak se zase ubíraly až do současné podoby, která je myslím neoptimálnější, co se týče trhu a informační hodnoty. Protože dnes se s informacemi samozřejmě pracuje jinak. Vždy jsme dbali, aby témata byla kvalitnější. Je to nekonečná cesta. Většina časopisů skončí ve chvíli, kdy se dostanou do slepé uličky, začnou psát průměrně a lidi to v tu ránu přestane zajímat. Přestanou časopis číst rádi a to děsí šéfredaktora každého časopisu nebo by ho to mělo děsit. Spark má výhodu, že jsem sice šéfredaktor časopisu, ale také spolumajitel, tudíž mi záleží na každém detailu. Někdo, kdo je jako šéfredaktor zaměstnaný ve vydavatelství, to takhle nikdy nemůže prožívat. Udělá si svou práci, baví ho, ale doma ji pustí z hlavy. Kdežto já musím dbát na to, aby byl časopis finančně a obsahově v pořádku, vyvíjel se, a tak dělám práci, kterou by běžně vykonávali třeba čtyři zaměstnanci. Všechno mám ve své hlavě, což má své výhody i nevýhody, ale v podmínkách, které tady jsou, to jinak vyřešit nejde.

K.U: Zapříčinil přesun Sparku z Prahy do Ostravy, že jsou jeho redaktoři z různých koutů republiky?

K.B: Redaktoři vždycky byli z různých koutů republiky, ale Nikolas byl z Německa. Když jsme dělali nábor redaktorů, hlásili se nám lidé odevšad. Akorát v momentně, kdy jsme se přestěhovali do Prahy, najednou jsme přijali tři redaktory z Prahy, ale nikdy to nebylo o tom, odkud člověk pochází. Vždy jsme chtěli hlavně zaměstnávat lidi, kteří hudbu milují, a především dobře píší. To byl vždy základ a na tom se nic nezměnilo dodnes.

K.U: V hudebních redakcích je dále velmi patrná genderová nevyváženost a platí to jak pro raná devadesátá léta, tak pro současnost.

K.B: Nedokážu to posoudit, nikdy jsem to neanalyzoval. Někdo třeba tvrdí, že není normální, aby holky poslouchaly metal, což je úplný nesmysl. Do jisté míry v tom hraje roli šovinismus,



protože chlapi jsou hovada a rádi si věci řeší bez ženských. A pokud je ve vedení redakce macho, tak se bude snažit obklopovat mužskými.

Do jisté míry to také může být náhoda, holky to možná zkoušely a zjistily, že třeba nepíše tak dobře. Aspektů může být víc... Ve Sparku vždy byly silné holky – v počátcích Adriana Rapavá, která už mluvila anglicky. Z dalších redaktorů angličtinu ovládal jen Vlád'a Třískala. Adriana Rapavá byla jako žena ve Sparku velmi důležitá, pak guru Zlatina Jeřábková, naprosto klíčová ženská figura nebo Jana Vrbková, velmi osobitá persona.

Redaktory hledáte neustále a je úplně jedno, jestli je to žena nebo muž. Důležité je pro ně nalézt správnou roli uvnitř časopisu. A také vás to naučí, že není nutné se se všemi přátelit, všichni si prostě vzájemně neseďnou, ale pro časopis jsou důležití. Musíte redaktorovi najít roli, aby byl šťastný, dělal, co ho baví, ovšem neznamená to, že bude váš kamarád, se kterým budete chodit na pivo a vyprávět si o hudbě. To není vůbec důležité. Důležité je, aby měl člověk na působení v časopise prostor, byl šťastný, bavilo ho to. A abyste vzájemně vedli komunikaci na patřičné úrovni, respektovali se, to je základ.

Mnozí lidé působící v médiích jsou blázni. Každý člověk má svou profesi a pokud mu řeknete, že vydáváte hudební časopis, je to strašně abstraktní. Nikdo si nedovede představit, co to obnáší a člověk vykonávající běžné povolání to nepochopí. Je jasné, že v redakcích budou velmi specifictí lidé, s tím je potřeba se porvat a pokud je šéfredaktor obzvlášť egoistický, může se klidně stát, že do svého časopisu obsazuje lidi, kteří mu jdou více na ruku.

Nevím. Nechci to hodnotit, nemám s tím z žádné jiné redakce zkušenost. Může být více důvodů, proč není v hudebních redakcích větší zastoupení holek. Alespoň mé zkušenosti se ženami, které píšou jsou jenom pozitivní. Zaprvé se na hudbu i další věci úplně jinak dívají, strašně časopis obohatí, a navíc ve Sparku vždy platilo, že pokud do něj psala holka, byla pokaždé velmi výrazná. Třeba Zlatina Jeřábková byla v podstatě aspirantkou na šéfredaktora – má široký záběr, správný přístup k tématům, je velmi empatická, dokáže nacházet netradiční témata, vždy je velice dobře připravená. To všechno hraje roli. Je třeba si uvědomit, že ve Sparku redaktori nikdy nebudou zaplacení tak, aby tomu mohli věnovat spoustu času. Pochybují, že by se to mohlo někdy stát. Časopis by se musel prodávat ještě jednou tolik, co dnes a to nejde. Není to Reflex, nejsou to noviny... Lidé musí mít hudbu strašně rádi a nemůžou k ní přistupovat způsobem, že by měli být zaplacení podle toho, kolik tomu obětují času. Je to nezaplacitelné. I přesto jsou tady redaktori, kteří jsou dle mého skutečně nadstandardní, a to je výhoda hudby. Když ji lidé milují, tak tuhle práci zkrátka dělají. Hudba dává životu velký smysl, myslím, že žít hudbou je úžasné, znám spoustu lidí, kteří žádnou muziku neposlouchají, nemají koníčky... Hudba člověka v životě opravdu udržuje ve správných kolejích. Každému

bych vřele doporučoval, aby se jí aktivně zabýval. Naučil se hudbu poslouchat, spousta lidí to neumí. Přeskakují z jedné písničky na druhou a nikdy jim hudba nepřinese uspokojení, jaké přinášet má. Jsem přesvědčený, že pokud máte hudbu ve svém životě postavenou vysoko, dělá vás lepšími. Každý čtenář Sparku, který si jej aktivně kupuje a čte, by vám řekl to samé.

Člověk, který poslouchá metal, tvrdý rock, ví, kam patří. Nemusí mít komplex z toho, že neví, kam patří a to je strašně důležité, protože život lidí hrozně drtí. Byl to vždycky základ. Proto jsem nikdy nechtěl, aby byl Spark elitářský časopis. Když se Rock & Pop vydával ve One & One Company, byl to elitářský časopis. Lindaur byl zosobněním elitáře, diktátora, který přesně ví, jak to má být. Nikdo nemá křišťálovou kouli, zkušenosti jsou jako kompas, který vás vede a buď uspějete nebo neuspějete. Musíte mít cit, velkou empatii, ale jakmile je to elitářské, tak je konec. Čtenáři řeknou sbohem a to se nesmí nikdy stát. Časopis musí být blízký kamarád čtenáře, pak to dává z obou stran smysl.

K.U: Je úspěch Sparku spojen i s tím, jakou tradici má metalová hudba u nás a měla v minulosti i přesah do zahraničí, například Krabathor...

K.B: Vůbec ne. Přesah Krabathoru do zahraničí je velmi malý, je to epizoda, opravdový underground. Metal musel mít v Česku jednoznačně velkou tradici, v osmdesátých letech jsem zažil koncerty domácích metalových kapel, které byly úplně plné, metal tady jel. Na střední škole to bylo tak, že buď jste poslouchala disco nebo metal. Mezi tím nebylo nic. Když šel člověk v pět hodin ráno na černou burzu, byly tam dvě řady, v jedné byla hudba – metal a disco a v té druhé oblečení, digitální hodinky a všechno ostatní. Takto to bylo rozkastované, tudíž hudba tady byla vždycky hodně silná, metal obzvlášť. Myslím si, že nejde tolik o tradici jako spíš o to, že Češi jsou stejně jako Němci nebo Skandinávci velmi dobře nastaveni na metalovou hudbu. Je to životní styl. Dnes už je to celosvětová záležitost. Metal je sám o sobě hrozně silný, přitahuje lidi jako magnet, ale nemyslím si, že souvisí s nějakou velkou tradicí. Metal je poměrně mladý žánr, který vznikl počátkem osmdesátých let. První metalové kapely u nás byli v druhé polovině osmdesátých let Citron, Vitacit a Arakain.<sup>63</sup>

K.U: Angličtinu jste se učil takříkajíc za běhu?

K.B: Ano, fakt za běhu, všechno jsem se učil v jednom letu, protože na to nebyl vůbec čas. Já budu muset vyrazit.

K.U: Rozumím.

---

<sup>63</sup> Narátor pleská dlaní do černé kožené sedačky.

## **Příloha č. 11:**

### **Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Karlem Balčírákem ze dne 22. 4. 2016 v Praze (text)**

**Projekt:** Česká hudební publicistika 1990–1993: analýza vybraných periodik a vzpomínky jejich novinářů

**Narátor:** Karel Balčírák

**Tazatel:** Kamila Ungerová

**Datum konání rozhovoru:** 22. 4. 2016

**Místo konání:** Praha 10, redakce Rockového magazínu Spark

#### **Stručná charakteristika rozhovoru**

Po transkripci prvního interview s Karlem Balčírákem ze dne 24. 3. 2016<sup>64</sup> opět přišla na řadu přípravná fáze, sestavení nového polostrukturovaného rozhovoru. Primárně si kladl za cíl rozvinutí, objasnění a konkretizování témat, která již ve větší či menší míře zazněla. Kýženeho cíle však bylo dosaženo jen velmi okrajově ve věci rozhlasového pořadu časopisu Spark, který byl v průběhu devadesátých let vysílán na různých stanicích. Následně se setkání, jež se shodně s předcházejícím odehrávalo ve vršovické redakci, v kanceláři narátora, překlono do roviny neformálního dialogu a otázky jsem formulovala primárně v reakci na plynoucí vyprávění.

Ačkoliv se několikrát ubíralo až do současnosti a k nynější podobě Rockového magazínu Sparku, kvůli čemuž zůstala řada takzvaných bílých míst nezaplněna, zaznělo hned několik narátorových osobních stanovisek, která orálně-historické publikace v rámci výzkumu také shledávají jako přínosná. Velice zajímavá a obsáhlá argumentace se například týkala motivace hudebního redaktora k výkonu činnosti.<sup>65</sup>

Doporučuje se, aby mezi realizací první a druhé fáze rozhovoru nevznikla příliš velká časová prodleva, za optimální je považována čtrnáctidenní, potažmo jednadvacetidenní, což v tomto případě nebylo dodrženo. Z pozice novináře si ale Karel Balčírák obsah předešlého interview pamatoval v plné šíři, ve svých vzpomínkách se neopakoval a vzhledem k postavení i časovým

---

<sup>64</sup> Příloha č. 10: Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily s Karlem Balčírákem ze dne 24. 3. 2016 v Praze (text)

<sup>65</sup> VANĚK, Miroslav a Pavel MÜCKE. *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. Orální historie a soudobé dějiny. ISBN 978-80-246-2931-5. s. 169-170

možnostem je obdivuhodné, že mi dvě setkání během realizace projektu nabídl a poskytl. Po celou dobu včetně fáze přípravné přistupoval k mé osobě velice otevřeně, přátelsky a upřímně, přesto se během druhého dialogu, který v celkové stopáži trval šedesát minut, nedostalo na několik připravených okruhů. Jmenovitě nepronikl hlouběji ke způsobům sestavování obsahu jednotlivých čísel z let 1992-1993 – tj. zda obsah byl motivován hlavně vydáváním desek, řídil se zájmy redaktorů, k etablování prvních fotografů Sparku, k důvodům přesunu redakce z Ostravy do Prahy, k prvnímu koncertu Faith No More, Alice In Chains a Guns N'Roses na našem území v roce 1992, k dopisům od čtenářů, k navazování kontaktů se zahraničními vydavatelstvími, k obsáhlejší charakteristice Lukáše Pavliňáka a náplni jeho práce, zda začínající kapely zasílaly do redakce své demo nahrávky,<sup>66</sup> zda gramofonové firmy zasílaly do redakce bulletiny, které dnes označujeme za tiskové zprávy a jak Spark na počátku devadesátých let hodnotili domácí muzikanti.<sup>67</sup>

## **Stručný obsah a struktura rozhovoru**

- Rozhlasový pořad Rockového magazínu Spark
- Karel Balčírák se ujímá po Jiřím Hrubém roli šéfredaktora, důvody tohoto kroku
- Spolupráce s Lukášem Pavliňákem
- Spolupráce Sparku s tiskárnami
- Redaktoři Adriana Rapavá a Nikolas Krofta, jejich role v časopise
- Vznik rubriky *Deep Look Inside*
- Rock Report jakožto konkurence Sparku
- Reflexe Rock Reportu Karlem Balčírákem
- Potřebné předpoklady k výkonu práce hudebního redaktora
- Pořad Hitparáda
- Prožívání hudby versus konzumace hudby
- Objektivita v hudební publicistice neexistuje

---

66 Vzorová nahrávka několika rozpracovaných skladeb, zpravidla kratší než plnohodnotné album. Kapely ji například využívají jako propagační materiál pro hudební vydavatelství a redakce. In: The Balance. Learn About Music Demos. Dostupné [on-line] na: <https://www.thebalance.com/what-is-a-music-demo-and-why-do-i-need-one-2460501> [cit. 13. 11. 2017]

67 VANĚK, Miroslav a Pavel MÜCKE. Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. Orální historie a soudobé dějiny. ISBN 978-80-246-2931-5. s. 169-173

## Příloha č. 12:

### Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Karlem Balčírákem ze dne 22. 4. 2016 v Praze (text)

K.U: Jak se jmenoval pořad, který jste vysílali v Českém rozhlase?

K.B: Co dělal Petr Hanzlík? Mám pocit, že se jmenoval *Gung-Ho*.

K.U: Vy jste v Českém rozhlase také vysílal?

K.B: Ne, já jsem vysílal v rádiích na severní Moravě, hlavně v rádiu Orion, které bylo prvním ze soukromých rádií v Česku. Pak na rádiu Attack a Hellax, ale pořad, který měl Petr Hanzlík, byl na Českém rozhlase 1.

K.U: V jakém ohledu vám Petr Hanzlík pomohl se Sparkem?

K.B: Jak jsem to popisoval minule. Jirka Hrubý se s ním sešel v Praze a Petr Hanzlík ho do pořadu vzal nebo v něm informoval, že vychází Spark. Všichni se tak o tom dozvěděli. Po metalu byl hrozný hlad, protože tu nebyl žádný časopis, a tak se o to lidé začali zajímat.

K.U: Bylo tehdy možné hovořit o cílové skupině čtenářů?

K.B: Od momentu, kdy začal Spark vycházet, až do roku 2000 se nedá o ničem takovém mluvit, protože nikdo průzkum nedělal, nic takového neschraňoval a já si ani z hlavy nepamatuji, kdy jsme dělali první průzkum. Prvních deset let bylo naprosto divokých.

K.U: Pamatujete si, co zhruba vyšlo z prvního výzkumu, který jste zrealizovali?

K.B: Vyšlo z něj, že Spark čtou převážně chlapi, nejsilnější věkový průměr byl od patnácti do třiceti let, což bylo skvělé, a pak byl od pětatřiceti do pětapadesáti let. Ty grafy si už nepamatuji.<sup>68</sup>

K.U: Kdy jste se po Jiřím Hrubém ujmul role šéfredaktora?

K.B: Docela rychle, třeba po třech číslech. Nepamatuji si to přesně. (*smích*) Celé to bylo spontánní. Jirka měl obchod Rock Paradise, kterému se chtěl věnovat a mě bylo úplně jasné, že časopis bude masakr. Snažil jsem se mu věnovat naplno. S Jirkou to bylo složité v tom, že byl strašně emocionální, měl hrozné up and down stavy – euforie, deprese, euforie, deprese. Například po prvním čísle přišel a řekl: „To je úplně k ničemu, nemá to smysl.“ Takhle se to pořad vlekle.

---

<sup>68</sup> Narátorovi zvoní telefon, na několik minut přerušuji nahrávání.

V roce 2000 si otevřel obchod Rock Paradise tady v Praze a měli jsme malou redakční radu, které byl členem. Do Sparku se vrátil a myslím, že tam jsou určitě jeho úvodníky. Začal opět normálně fungovat, z čehož jsem měl obrovskou radost. Tenkrát byla těžká doba, přišlo mi, že časopis ztrácí ducha a je ve vnitřní krizi. Zjevil se Jirka, tak jsem se s ním o tom bavil a díky jeho návratu to bylo příjemné období. Následně měl ale spoustu práce s obchodem, chtěl dělat víc, ale tím, že dlouho nepsal, tak to nebylo pravidelné a pak se stala ta věc, bylo to hrozné.<sup>69</sup> Myslím, že Jiří Hrubý sehrál naprosto klíčovou roli na začátku. Tím, jak byl emocionálně nevyzrálý a měl depresivní stavy, byl hrozně nekompromisní. Člověk byl mladý, nechápal to a nedokázal správně vyhodnotit, ale v tomhle konkrétním případě to dopadlo na úrodnou půdu, protože přišel s tím, že: „Nebudu dělat žádný fanzin, budeme dělat časopis.“ A nazdar.<sup>70</sup> Všichni to vzali jako hotovou věc. „Jasně, budeme dělat časopis.“ Aniž by si uvědomovali, co vlastně dělají, co to vlastně znamená „dělat časopis“. Bylo potřeba, aby někdo přišel, bouchl do stolu a řekl: „Vykašlete se na přemýšlení o tom, že s vámi budu spolupracovat na fanzinu, budeme dělat časopis, jinak se na tom nebudu podílet.“ A začal se dělat časopis. Na začátku Jirka sehrál hrozně důležitou roli. Také byl nejstarší, tudíž měl přirozený respekt. Všichni ho znali jako někoho, kdo strašně rozumí metalu, protože se motal na burze, prodával nahrávky, byl takový guru. Všichni k němu vzhlíželi, respektovali ho, hned po revoluci začal jezdit na koncerty ven. Bylo důležité, že ve Sparku na začátku působila persona, která přišla a bez jakýchkoliv diskusí byla respektována. Pro každý rozjezd je to strašně důležité. Tehdy se to nedělo, ale dnes lidé strašně kafrají, něco vymýšlejí, zpochybňují autority. Tam nebylo co zpochybňovat. Jakmile to začal být masakr, už se toho nechtěl účastnit. Dělal si obchod a to ho víc naplňovalo. Musel se také něčím živit, Spark by ho neuživil.

K.U: Jezdil jste také na koncerty do zahraničí?

K.B: Potom už také. Výhoda byla, že všechny kapely začaly jezdit sem. Jeli jsme například do Mannheimu na tenkrát legendární Masters of Rock, kde hráli Iron Maiden v rámci turné Fear of the Dark nebo Halloween, kteří předtím měli roční zákaz hraní, byl to skvěle obsazený festival. Vystupovali tam Black Sabbath s Ronnie James Diem, Slayer, Testament... Hodně jsme jezdili také do Polska, které bylo úplně unikátní. V Polsku byl borec, který se jmenoval Tomasz Dziubiński, založil firmu Metal Mind Production. A protože tam bylo snazší podnikat, tak už za bolševika pořádali akce, motal se kolem koncertu Metalliky v Polsku v roce 1987, na který se nikdo nemohl dostat, byl okamžitě vyprodaný. A Tomasz Dziubiński začal v licencích

---

<sup>69</sup> Jiří Hrubý spáchal sebevraždu. In: Příloha č. 14: Doslovná transkripce e-mailového rozhovoru Kamily Ungerové s Martinem „Cyklo“ Cvilinkem ze dne 21. 4. 2016 v Říčanech a Ostravě (text)

<sup>70</sup> Narátor výrazně gestikuluje rukama a zdůrazňuje tím nekompromisní přístup Jiřího Hrubého.

prodávat zahraniční desky a polský Metal Hammer. Vždy jel do sídla Metal Hammeru, tam ho přepsal do polštiny a zase odjel. Bylo to geniální. Byl opravdu neuvěřitelná figura.

A začal dělat koncerty kapel, a tak jsme pravidelně dělali polskou Metalmanii u Katovic, hodinu cesty za Ostravou. Ještě nebyla dálnice, jelo se kolem těžebních jam, všude byly povrchové hnědouhelné doly. Jeli jsme do velké haly, ve které bylo fotbalové hřiště a v roce 1995 jsem tam například v rámci turné Symbolic Death viděli hrát Biohazard. Metalmanie byla stále plná kapel. To, co tady nebylo nebo teprve začínalo, v Polskou to už hrozně jelo. Bylo to super.

K.U: Do kdy jste spolupracoval s Lukášem Pavliňákem?

K.B: S Lukášem až někdy do roku 1994 nebo 1995. Tehdy jsem ho viděl naposledy. Byla to doba, o které se nedá příliš mluvit, protože Spark nikoho neživil. Jirka se na to vykašlal a zůstalo to na nás dvou s Lukášem, který se staral o tiskárnu. Lukášův táta měl v Ostravě velkou galerii Chagall, byl svým způsobem bohém, čímž nechci říct, že byl nespolehlivý, ale všechno dělal rozvláčně, mělo to čas... Kluk kumštu. Na bohéma byl velmi spolehlivý, vycepaný. Nebyl průrazný typ. Nedělaly mu dobře stresující situace, že je něco nutné okamžitě udělat. Cítil jsem to na něm. Začal se opatrně vytrácet, až to došlo do bizarní situace, kdy měl Spark hromadu dluhů u tiskáren, všude možně. Řekl jsem Lukášovi: „Tady je sedm set tisíc dluh, buď přestaneš chodit do práce a začneš dělat časopis anebo to dělat nemůžeš a já to budu dělat sám, dluhy se na mě nějakým způsobem převedou a budu muset za ně ručit, ale nebudu ručit za dluhy, když ty stále děláš jiné věci.“ Na základě toho jsme se rozešly. Asi tak od roku 1994 nebo 1995 jsem to celé táhl sám. Myslím, že to spíš bylo v roce 1995. Rok 1994 byl ještě docela v pohodě. Rok 1995 byl finančně komplikovaný.

K.U: Museli jste kvůli dluhům přecházet k jiné tiskárně?

K.B: Ne. Spark se zpočátku tisknul u Lukášova táty v Chagallu, kde se to pokaždé nějak vyřešilo a pak jsme až do roku 1996 tiskli v tiskárně v Karvině. Pak už to bylo v Praze společně se Šustrem. Tady to strašně dlouho tiskla Unigrafie, pak strašně dlouho ČTK a teď Europrint, takže třetí tiskárna v Praze. Tisk vždy skončil buďto, že byl neúměrně drahý, což byl případ Unigrafie, podle mě nás totálně okrádali a potom v ČTK to už bylo za lepších podmínek. A když obchodní ředitel z ČTK odcházel, vzal si časopisy do nové tiskárny. A to se bavíme o době posledních dvaceti let – od roku 1996 až do současnosti. Za dvacet let se Spark skutečně tiskl jen ve třech tiskárnách.

K.U: Lukáš Pavliňák se grafice věnoval i mimo Spark?

K.B: Asi jo. Nevzpomenu si, co přesně u táty dělal, ale je nutné si uvědomit, že grafika nebyla jako dnes. Nedělala se na počítačích. Všichni nosili texty napsané v ruce nebo na stroji, on to

pak vzal, už si přesně nepamatuji techniku výrobu, ale nějak to technologicky připravil pro tiskárnu, aby to bylo akceptovatelné, odvezl to a tiskárna nějakým způsobem vytiskla.

K.U: Rovnali jste texty do špiglů?

K.B: Určitě. Pamatuji si, že jak jsem chodil do tiskárny platit faktury, měli tam držák, na kterém byla železná písmenka.<sup>71</sup> Byla to zvláštní technologie. Lukáš texty vždy shromáždil, něco i psal a pak se měl starat o distribuci, ale nikdo z nás tomu nerozuměl. Všichni jsme se učili za pochodu. Jakmile se to rozjelo, bylo docela šílené, než se člověk všechno naučil. Lidé různě odpadávali – pro někoho to byl příliš velký stres, přestávalo jim to dávat smysl.

K.U: Když bych se ještě vrátila k Jiřímu Hrubému. Považoval jste jej za autoritu i co se týče obsahu Sparku, měl poslední slovo?

K.B: Tenkrát určitě,<sup>72</sup> ale mám pocit, že každý, kdo přinesl nějaké téma, tak bylo použitelné. Čísla, která měl Jirka pod kontrolou stoprocentně vymýšlel. On byl tahoun. Musel jím jednoznačně být. Byl hrozně kreativní.

K.U: Poté, co jste převzal post šéfredaktora, scházeli jste se i nadále v hospodě a vymýšleli témata společně?

K.B: Ano i ne. První Sparky byly opravdu v tomto duchu. Potom jsem začal často jezdit do Prahy, takže jsme si hodně telefonovali nebo jsme se scházeli s konkrétními redaktory. Pamatuji si, jak Vlád'a Třískala dělal civilku, tak jsme vždy jezdili k němu do nemocnice a řešili jsem to někdy v sobotu, když tam nikdo nebyl. Bavili jsme se o Sparku někde na zahradě nemocnice... Už jsme neměli pravidelné schůzky ve smyslu „sejdeme se tam a tam, budeme řešit to a to“. Doba začala být hrozně dynamická. Každý najednou něco dělal, každý měl nějakou práci. Třeba Martin Kraut zmizel do Prahy,<sup>73</sup> ale s Mirkem Malatřákem jsme se dál stoprocentně scházeli v hospodě. Vím, že ty schůzky už nebyly hromadné, spíše o jednotlivcích.

K.U: Metallica koncertovala v roce 1993 v Brně, vzpomínáte si, jak jste to reflektovali ve Sparku?

K.B: Nijak. (*smích*) Respektive jsem je předtím viděl hrát v Německu v Norimberku, tak jsem do Brna nejel. A čtrnáct dnů nebo tři týdny poté hráli v Bratislavě, kde s nimi vystupovali Megadeth a The Cult. Myslím, že Megadeth s nimi stoprocentně nehráli v Brně, ale v Bratislavě, takže v Brně jsem nebyl. Myslím, že jsme o tom ve Sparku nepsali.

K.U: Když jste jezdil na koncert do zahraničí, realizoval jste tam i rozhovory?

---

<sup>71</sup> Výrazně gestikuluje rukama a demonstruje, jak vypadal držák na železná písmena.

<sup>72</sup> Zamyslí se.

<sup>73</sup> Na chvíli se odmlčí a zamyslí.



K.B: Jakmile pro nás začal pracovat Nikolas Krofta, byli jsme třeba na Overkill a Savatage někde u Frankfurtu, a tam jsme dělali přímo na koncertě rozhovory s oběma kapelami. Nikolas v Německu rozhovory určitě dělal.

K.U: Rozhovory domlouval přes zahraniční hudební vydavatelství?

K.B: Přesně tak.

K.U: Kdo vedle Nikolase Kroftu dělal zahraniční rozhovory?

K.B: Adriana Rapavá, která tenkrát byla hrozně důležitá, protože uměla skvěle anglicky, studovala na Vysoké škole báňské. Přípravovala s námi fanzin Metal Symphony. Často dělala face to face rozhovory, Vláďa Třískala jich také zrealizoval hodně a pak se to začalo nabalovat... Už tu byl Bob Zelenka, Igor Christodoulou – specifický člen redakce, kyperský Řek. Následně lidé stále přicházeli a odcházeli. Od roku 1996 to začalo být hodně dynamické a pak vlastně Spark začal vycházet měsíčně.

K.U: Hlásili se vám v počátcích redaktoři sami?

K.B: Je to možné. Někteří na doporučení „tenhle redaktor řekl, že on by také mohl něco dělat“. Myslím, že třeba v roce 1997 jsme podávali nějaké inzeráty.

K.U: Vzpomínáte si, ke kterým rubrikám vás inspirovaly zahraniční časopisy?

K.B: Víím, kdy mě nějaké rubriky napadly. Třeba *Deep Look Inside* mě napadl, když jsem jednoho svého kamaráda vezl v roce 1995 z Prahy na Moravu. Vyjeli jsme z Olomouce a mezi Olomoucem a Šternberkem říkám: „Luboši, porad' mi název rubriky, která by byla o tom a o tom.“ „No, tak to bude *Deep Look Inside*.“<sup>74</sup> „Perfektní, bude to *Deep Look Inside*.“ (*usmívá se*)

Určitě jsem byl něčím inspirovaný, hodně jsme se dívali na časopisy kolem sebe. Stoprocentně jsem byl inspirovaný všemi polskými časopisy. Přišlo mi, že v Polsku to dělají hrozně progresivně, některá témata dělali zajímavější způsobem... Zahraniční časopisy za sebou měly to, čím my jsme si teprve procházeli, takže logicky vypadaly trochu jinak. (*smích*) Byly strašně inspirativní, ale když jsem je srovnal s Tylko Rockem, akcentovaly témata, která bychom měli také dělat, neboť v dané době byla mentalita Čechů a Poláků stejná. Proto ty velikánské bloky, proto jsme vymysleli Galerii titánů. Uvnitř jsem chtěl velký blok, který bude mapovat zásadní kapely a na to je potřeba hodně místa.

Jinak schémata časopisů jsou všude na světě stejná. Když byste tady otevřela všechny zahraniční časopisy, všude najdete to samé. Někdy si říkáte, že vás to napadlo samo, ale určitě jste se někde inspirovala. Akorát jste to pak jinak nazvala, pozměnila apod. Člověk musím

---

<sup>74</sup> Narátor luskne prsty.

inspirace nasávat stále. Z fleku to sám nevymyslí ani není důvod. Je dobré se inspirovat u časopisů, které jsou silné a dělají to dobře.

K.U: Vnímali jste v první polovině devadesátých let Rock Report jako konkurenci?

K.B: Jednoznačně. Ze začátku byl hodně metalovým časopisem. Opravdu dlouho se jmenoval Rock Report, než se přejmenoval na Report, takže jsme ho vnímali jako konkurenci. Tehdy vycházely časopisy jako Uragán – krásně udělaný slovenský metalový časopis a pak byla k dostání slovenská mutace Metal Hammeru... Musím říct, že v první polovině devadesátých let bylo konkurence docela dost.

Na příkladu šéfredaktora Rock Reportu lze krásně vidět, že jakmile člověk není naprosto oddaný tomu, co dělá, v jeho případě mám na mysli oddanost hudebnímu žánru, tak se mu to nikdy nemůže povést. Časopis začal dělat jako metalový, ale jako vydavatel metal neposlouchal. Jakmile do Rock Reportu začal cpát jiná témata, chtěl v něm více popu, jezdil do Prahy a pohyboval se v prostředí lidí z gramofirem, tak asi nabyl dojmu, že by časopis měl být víc komerční. Proto ho následně přejmenovali na Report. Report je ale úplně debilní název pro časopis, tak je jasné, že to nemohlo fungovat. Časopis přestal lidi zajímat, a to je nejhorší, co se může stát. Pramenilo to podle mě právě z toho, že časopis nelze stavět jako výrobek v továrně.

Kdybyste věci nerozuměla a řekla si: „Vydělám na tom, že budu dělat časopis!“ A pozvala si lidi, kteří tomu rozumí a sdělila jim: „Chci dělat metalový časopis. Vůbec tomu nerozumím, ale chci ho. Myslím, že v tom jsou prachy.“ Deset lidí, kteří metalu rozumějí, by vám řeklo: „Tak tam dej, tohle a tohle...“ A vy byste souhlasila: „Dobře, takhle to udělám...“ Časopis by vypadal skvěle, prohlédla byste si ho, začala číst, ale zjistila byste, že nemá ducha, o kterém to celé je! Jakmile časopis nemá ducha, tak lidi nezajímá a stalo se to už spoustě časopisů. Dívám se na případy, kterým se to přihodilo a pokaždé v tom sehrála roli zahřátá ega – začali vymýšlet blbosti nebo se práci plně neoddali.

Člověk musí hudbě strašně moc věřit, mít silnou a nezpochybnitelnou vizi. Musí milovat to, co dělá a obecně žánr, o kterém píše. Jinak to nejde. Všechno se následně odrazí v časopise. Tudiž se snažím obklopovat lidmi, o kterých si myslím, že by chemii do časopisu mohli vnést díky svému přístupu, psaní a díky tomu, jaké jsou osobnosti. To všechno se promítá do psaní. Čtenáři to cení, časopis si kupují také kvůli redaktorům, kvůli jejich stylu psaní. Ve Sparku působila řada talentovaných lidí – třeba Blackmoon byl svým způsobem naprostý kult. Měl monstrózní

ego, ale všemu, o čem psal strašně moc věřil a čtenáři tomu věřili také. (*smích*) Měl naprosto unikátní styl psaní. Lidé ho milovali.<sup>75</sup> (*usmívá se*)

Následně je to už chirurgická práce. V časopise chcete redaktory, kteří splňují určitá kritéria, mají určité charisma, styl psaní, specifický pohled na žánr, o kterém píší. Snažíte se je vybírat, aby k sobě zapadali jak puzzle. Uspořádáte nábor redaktorů. Přijde třeba padesát lidí, někteří mluví výborně anglicky, mají přehled, ale nepišou dobře a vidíte, že nebudou psát lépe. Lze to poznat. U některých víte, že se vypíšou, jiní jsou prostě géniové, ale musejí splňovat všechny parametry a musí být pohlceni, naprosto věřit tomu, o čem chtějí psát. Nemůžete pracovat s lidmi, kteří umí psát, napíšou prakticky cokoli, ale jsou dělníci profese. Takoví novináři patří do úplně jiných periodik.

Proto si myslím, že tohle je noční můra každého šéfredaktora. Lidé se častým psáním hodně vyčerpávají, stává se jim, že takzvaně vyhoří. Přestanou mít inspiraci. Někdo dokáže psát do konce života, někdo dokáže psát deset let, někdo pět a někdo jenom rok a má dost. Na začátku nikdy nepoznáte, jestli berete někoho, kdo je na dlouhou trať. Snažíte se s lidmi pracovat citlivě, příliš je nepřepalovat, hodně s nimi mluvit, vysvětlovat jim, kam až mohou, kam ne, proč tohle ano, proč tohle ne apod. Spousta lidí má velké ambice, zkrleslé představy a v momentě, kdy se vypíšou, řeknou: „Hele, mě to vlastně nebaví. Už jsem se vypsál, byl jsem na dvaceti koncertech, sešel jsem se s padesáti kapelami.“ I to se může stát. Musíte s tím počítat. Děláte časopis s lidmi, kteří nejsou profesionální redaktori ani vlastně nemůžou být, to by tady nefungovalo. Mají spoustu svých zájmů a dneska je doba tak strašně rychlá, že lidé často mění priority a pokud se dostanou do věku, kdy je pohlcuje práce, vztah nebo něco jiného, nemají už tolik času. A jakmile nemají tolik času, je nutné, abyste mezi sebou měli vyjasněné, co je baví natolik, že jej tomu věnují. Musíte to najít, jinak toho člověka neudržíte. Samozřejmě to je strašně složité a čtenář to nevidí. Čtenář si vezme jen hotový produkt a řekne si: „To bylo supr.“ Anebo: „Za nic to nestálo, bylo to hrozné.“ Mezitím není nic.<sup>76</sup>

Udržení kvality je pro každého, kdo tuhle práci dělá noční můra. Udržení chemie je to nejtěžší, co v časopise existuje. Představte si, že můžete dělat časopis dvacet let, v případě Sparku přes dvacet let a můžete dospět k momentu, kdy se vám zhroutí pod rukama. V tom je to nebezpečné. K.U: Jak během prvního setkání vycítíte, že je uchazeč o místo redaktora skutečně oddaný hudbě a psaní?

K.B: Myslím, že pro další spolupráci to ještě není zásadní, ale poznáte to okamžitě na první schůzce. Začnete se s člověkem o hudbě bavit a poznáte, jestli se orientuje nebo má jen zjištěné

---

<sup>75</sup> Výrazně gestikuluje rukama.

<sup>76</sup> Narátor tleskne rukama.

emoce. Následně se mu snažíte zadávat práci, o níž si myslíte, že by mu mohla vyhovovat, což je strašně důležité. A časem se uvidí, jak to člověka baví, protože tohle je životní styl. Opravdu. Buď to člověk tak má nebo ne. Mezitím není nic. Buď na to přijde nebo to ví hned. Jsou lidé, kteří to ví hned a jsou lidé, kteří to vůbec neví. (*usmívá se*) Jsou lidé, co na to přijdou a jsou lidé, co na to nepřijdou. (*smích*) Chce to čas, zadávat jim práci... Pak jsou citlivé věci. Z psaní to víte sama. Vzpomínám si, jak jste například dělala rozhovor s Hentai Corporation, byla tam spousta podobných věcí a říkal jsem si: „To je naprostá bomba, protože ta holka dokázala to, co řešili a co se nedá uchopit, přenést na papír.“ Je to strašně těžká disciplína: „A ona to do toho dokázala dát.“ Je to vzácné. (*usmívá se*)

Jenomže člověk se nevěnuje jen časopisu – do toho studium, jiné problémy, takže výkony jsou nevyrovnané. Pak třeba nemám čas. Nemám čas s vámi tolik mluvit, tyhle věci řešit, samotný časopis zabírá opravdu dost času. Je to těžká disciplína. A někdy redaktory nemůžete v uvozovkách zaplatit tak, aby si řekli: „Víš co, já píšu do časopisu, dali mi nějaký honorář, je to lepší než lítat po brigádách a baví mě to.“

Spark je nízkorozpočtový časopis. Dokud se nezačne hodně prodávat, nebudou žádné prostředky na to, aby redaktori dostávali vysoké honoráře. Z toho důvodu tu musí pracovat lidé, kteří mají čas se vypsát, a které to baví. Následně pochopíte, kdo hudbu opravdu miluje a je ochoten věci akceptovat, jak jsou.

K.U: Se kterými českými vydavatelstvími jste v první polovině devadesátých let spolupracovali?

K.B: Samozřejmě jsme spolupracovali se všemi. Vznikl Monitor, který se později stal základnou pro EMI. V první polovině devadesátých let působily v Čechách zahraniční gramofirmy Universal, Sony Music, EMI, Warner Music a BMG. BMG se pak stalo součástí Sony Music. Byla to pětka velkých hráčů, kteří si u nás postupně vystavěli svoje pobočky – Sony Music byla první. Nejdřív věci od Sony Music dělal Bonton. Supraphon existoval, ale nefungoval, plácal se. Supraphon byl největší firmou za bolševika a najednou se všechno změnilo. Pak existovalo hudební vydavatelství Tommü Records, které vydávalo Kreyson a na začátku devadesátých let prvního Křížka. Vedl ho borec odněkud z Nového Jičína a dokázal podepsat všechny velké interprety – Palo Haberu, Lucii. V Praze mu dělali tvůrčí tým Běloušek s Mrázem, kteří si následně založili Popron a pak ho prodali. Poté si založili B&M Music, stáhli s sebou velké kapely jako Lucie a prodali ji Universal Music.

Doba rozpuku na začátku devadesátých let nabízela skvělé věci a celá česká scéna byla hrozně zajímavá. Lidé se tehdy opravdu aktivně zajímali o hudbu. Dneska mi to přijde všechno vyprázdněné. Lidé hudbu spíš konzumují, než aby se jí snažili pochopit. Tenkrát se stále něco

řešilo. Například vyšla nová deska Lucie a v dané chvíli to byla největší událost. Všechna rádia v Česku hrála Lucii, kapela hrála velké koncerty, všichni o ní mluvili na tramvajových zastávkách, v televizi, v rádiu a všichni tím žili.

A my jsme byli uvnitř toho. Chodili jsme na firmy, které nám prezentovaly, jak to bude velké a také to velké bylo. Na všechno byly prostředky. Lidé v branži se znali a opravdu to žilo, jak to má žít. Dnes to tak vůbec není. Konkrétně v Česku je všechno unifikované.

Tehdy vznikaly zajímavé věci jako Lenka Dusilová a Sluníčko. BMG podepsali Lenku Dusilovou a Sluníčko. Měsíce se chodilo do BMG na jednání, řešilo se vydání desky, všechno se chystalo. A pak vyšla, asi se neprodávala, ale najednou získala nějaké ocenění... Opravdu vznikaly velmi zajímavé věci, kapely hrály, koncerty byly událostmi. Kolem všeho jsem se motali a pochopitelně se snažili spolupracovat se všemi gramofirmami.

Velké halové turné jel Dodo Doležal & Guy Mann-Dude.<sup>77</sup> Hráli ve sportovních halách pro dva a půl tisíce lidí, byla to revoluce. Dneska Dodo Doležal hraje pro padesát lidí, nikoho nezajímá, protože doba se změnila a on nepochopil, že musí dělat jiný marketing, jinak komunikovat. Dění v devadesátých letech a současnosti se vůbec nedá srovnávat. Všechno je jiné. Nechci říct, že se věci za deset let, pět nebo tři roky nezmění, je to docela možné, teď mi to přijde vyprázdněné.

Kdyby Hentai Corporation vydávali desku v devadesátých letech, měli by pozici kapely, o kterou se stará tým lidí z gramofonové firmy. Stále dokola by o nich psaly časopisy, chodili by do televize apod. Dneska jsou tisíce různých televizí, ale nic se nedělá pořádně, všechno je průměrné. Česká televize nemá žádný hudební pořad. V devadesátých letech vysílala pořad Hitparáda a v něm informovala, jak se prodávají desky a podle jejich prodejnosti se hrály videoklipy. To znamená, že každá kapela, která vydávala desku, musela mít v polovině devadesátých let videoklip, aby ji vůbec mohli hrát v hitparádě.

Kapely vydávaly hodně desek. Vyrážely na turné, všechno bylo logické. Pamatuji si, jak Debustrol vydal první desku *Neuropatolog* a ve videoklipu *Údolí hádu* hrál v kamenolomu. Normálně to vysílala televize. V žebříčku desek se umístil Karel Gott, Team a například dvacátou pozici obsadil Debustrol. Všichni metalisti, protože tu jiný pořad neměli, z toho byli unešení. Alba se prodalo třeba dvacet tisíc kusů. A tak to má být. Všechno má mít řád, kteří lidé sdílejí.

---

<sup>77</sup> Narátor tleskne rukama.

V dnešní době je všechno zadarmo na internetu, všichni jsou nasycení. Všechno je rozptýlené. Hudba je prezentována jako věc k denní konzumaci. „Chceš si zkonzumovat hudbu? Tady je prostředí – internet. Zkonzumuj si, co chceš. Všechno je zdarma.“

Nevím, jak dneska fungují rádia, ale v devadesátých letech fungovala následovně. Třeba Universal pořádal obrovské session za Prahou na rozlehlém statku, kde byla hala, ve které se ráno sešli zástupci rádií z celé republiky, dva nebo tři dny se střídali a firma jim prezentovala, co vydá. „Teď je pro nás prioritou Miro Žbirka, Jana Kirschner...“<sup>78</sup> A pouštěli singly, všichni žrali a chlastali, bratřili se a pak je točili v rádiu. Vytvářeli událost ve svých lokálních rádiích. Přijel borec z Liberce z rádia Contact a řekl: „Teď budeme hrát v áčkových rotacích nový singl Miro Žbirky a pojede to takhle...“ A všichni se ptali: „Už jsi slyšel nového Miro Žbirku?“ Lidé rádio poslouchali.

Internet všechno změnil, rozmělnil a hudbu dostal do strašně divného stavu, který trvá na můj vkus už hrozně dlouho. Hudba přestala být pro lidi kult. Jakmile je něco zadarmo, nikdo vám neřekne, co je vlastně dobré. Spark má výhodu, že je dělaný způsobem: „Říkáme vám, že tohle je správné.“ Lidé si časopis vezmou, přečtou a udělají si svůj názor: „Asi ta deska je dobrá, když je první.“ Hraje to hrozně důležitou roli. Pokud bychom to nedělali, lidé by neměli hlavní zdroj hudby, který respektují. „Respektujeme tenhle časopis, protože tomu rozumí, věnuje se hudbě dlouho, říká nám, co je správné, zajímavé, a proto ho čteme.“ Myslím, že tohle Spark v sobě ještě částečně má. Lidé jsou samozřejmě hrozní individualisté, dělají si své názory. Hudba je spotřební záležitost. Jelikož je dobře dostupná, lidé si desky stahují, ale nemají čas je poslouchat, ztrácejí souvislosti. Je jich příliš, a proto se svými kamarády už nesdílejí těch pár desek, které považují za dobré.

Každý má svůj playlist na last.fm<sup>79</sup> a namísto debaty o hudbě řekne: „Podívej se do mého playlistu.“ A vy odpovíte: „Já mám ale úplně jiný. O čem se budeme bavit?“ Každý poslouchá něco jiného, sice v jednom žánru, ale jiné kapely... A tak hudbu sdílejí jenom na koncertech. Tenkrát se chodila na koncerty poslouchat hudba, přijde mi, že dnes se lidé jdou vyřádit, vymlátit ze sebe adrenalin, ale hudbu příliš nesdílejí. Teď jsem byl na Stevenu Wilsonovi, kde se hudba sdílela. Lidé ho poslouchali, ale pamatuji si, že dřív prožívali i death metalové koncerty.

---

<sup>78</sup> Narátor výrazně gestikuluje. Opakované pleskání pažemi o koženou sedačku je slyšitelné v nahrávce.

<sup>79</sup> Last.fm je internetové rádio, hudební encyklopedie, která každému uživateli na základě poslechnuté hudby z přehrávače, ve kterém je stáhnutý a nainstalovaný plugin Audioscrobbler, vytvoří profil hudebního vkusu a následně nabízí umělce, desky a skladby. In: Wikipedia. *Definice Last.fm*. Dostupné [on-line] na: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Last.fm> [cit. 10. 11. 2017]

Asi v roce 1992 jsem byl v Edenu na Napalm Death, Incubus a všichni na místě, uvnitř na chodbách řešili, proč to zahráli takhle, v čem byla síla... Dnes to vidíte jen na koncertech prog rocku, na které chodí lidé čtyřicet plus.<sup>80</sup> Mlad'oshi tam vletí, vyblbnou se, jdou se opít a řeší své problémy. Nevím, jestli to je správné. Možná ano. Nechci to hodnotit kriticky, ale porovnat. Tenkrát měli lidé k hudbě úplně jiný vztah, byla důležitým společníkem v životě. Dnes je více individuální. Muziky je strašně moc, člověk ji nestíhá uchopit správným způsobem. Všechno už bylo vymyšleno. Devadesátá léta byla nastupující dobou grunge, našminkovaného metalu, začátkem Nirvany, Alice in Chains, pak přišel nu-metal. V osmdesátých letech jsem zažil kulminaci heavy metal, nástup thrash metalu a pamatuji si, jak jsem si koupil desku *Kill 'Em All*. Jak kdybych našel poklad v zemi...

K.U: Netušila jsem, že se dnes lidé baví o muzice jenom výjimečně...

K.B: Určitě se o hudbě baví, ale myslím, že ji prožívají jinak než tenkrát, kdy byla naprostou prioritou. S kýmkoliv jsem se v osmdesátých, devadesátých letech sešel, vždy se řešila muzika. Dnes jí je strašně moc, a proto tak strašně málo kapel prorazí.<sup>81</sup> Když se podíváte na střední proud, je strašně průměrný. Vždy byl průměrný, ale průměrné jsou i metalové kapely... Kdykoliv jezdím do zahraničních gramofirem, diskutujeme s kluky, kteří jsou stejně staří nebo starší než já: „Kdo bude hrát ve sportovních halách po Iron Maiden a Judas Priest? Kdo? Nikdo.“ Sabaton koncertují v Česku ve větších halách pro pět až osm tisíc lidí, to je bomba, úkaz, ale kolik je ještě takových kapel? Kam až Sabaton dosáhnou? Dosáhnou na desetitisícovou halu? Možná jednou ano v rámci nějaké desky, ale stane se z toho pravidlo jako v případě Iron Maiden? Přes třicet let jsou na vrcholu. Fenomény zmizí a hudba se dostane do průměru, dokud se něco nestane. Stát se může cokoliv, svět se furt cyklicky opakuje.

V druhém století po Kristu byli v Římě na takové úrovni, že je dohnali až v osmnáctém století. Několik stovek let lidé neměli životní úroveň jako ti, co byli před nimi. Historie se furt opakuje... Možná tohle bude obdobný případ.

K.U: Do jaké míry lze v kombinaci s nadšením a zápalem pro hudbu hovořit o objektivitě?

K.B: Podle mě žádná objektivita neexistuje. Poslech hudby je subjektivní. Všechno souvisí se sebevědomím a přesvědčením, že takhle by to mělo vypadat. Jsou určité kapely, se kterými se vždy trefíte. V případě Sparku to byli Iron Maiden, Metallica, Slipknot, System of a Down, svého času Rammstein a Slayer možná až v poslední době. Jakmile vydali desku, dali jsme je na titulku, bylo jasné, že to bude velké a vždy to tak bylo. Ale objektivita je termín, který na to neseď. Hudba je naprosto individuální, emocionální záležitost a každý ji vnímá úplně jinak. I

---

<sup>80</sup> Narátor výrazně gestikuluje. Pleskání pažemi o koženou sedačku je slyšitelné v nahrávce.

<sup>81</sup> Pleskání pažemi o koženou sedačku je slyšitelné v nahrávce.

když se shodnete na nějaké nahrávce, že je skvělá, následně zjistíte, že se vám líbí z úplně jiných důvodů. Samozřejmě jsou desky, které se všem líbí ze stejného důvodu. Ale pokud by je měl každý popsat, popíše je jiným způsobem a vždy to bude považovat za objektivní, i přesto, že druzí to za objektivní nepovažují. Objektivita do hudební novinářiny nepatří...

Hlavně se nedá srovnávat s jinou novinářinou. Zjistil jsem, že jsem na stejné desky pokaždé napsal jinou recenzi a nevím vlastně proč. Nevíte, co vás v danou chvíli poslechu napadne. Jsou věci, které musíte zdůraznit, ale vždy vám navozují jiné pocity. Je to zvláštní...

K.U: Mám dojem, že se to odvíjí od momentálního rozpoložení, ve kterém se člověk nachází...

K.B: Přesně tak. Co je objektivní? Co je definice objektivnosti v hudbě? Nevím, jak to definovat.

K.U: Mám dojem, že objektivita a hudba jsou dvě věci, které nejdou k sobě.

K.B: Asi ne.



## Příloha č. 13:

### **Protokol e-mailového rozhovoru Kamily Ungerové s Martinem „Cyklo“ Cvilinkem ze dne 21. 4. 2016 v Říčanech a Ostravě (text)**

**Projekt:** Česká hudební publicistika 1990–1993: analýza vybraných periodik a vzpomínky jejich novinářů

**Narátor:** Martin „Cyklo“ Cvilink

**Tazatel:** Kamila Ungerová

**Datum konání rozhovoru:** 21. 4. 2016

**Místo konání:** Říčany a Ostrava

#### **Stručná charakteristika rozhovoru**

Martin „Cyklo“ Cvilink působí v pozici redaktora Rockového magazínu Spark od roku 1992 až do současnosti a vedle členů tehdejší redakční rady – zesnulého Jiřího Hrubého, Karla Balčíraka, který se role šéfredaktora ujal zhruba po třech vydaných číslech<sup>82</sup> a Lukáše Pavliňáka, na něhož se mi nepodařilo kontakt získat – je dle svých slov jediným aktivním novinářem, který byl u samotného zrodu.

Díky spolupráci s tímto časopisem jsem e-mailový kontakt na narátora dohledala v historii hromadné, vnitroredakční komunikace. Nelze však říci, že jsem se stejně jako v případě interview s Karlem Balčírákem pohybovala ve známém výzkumném terénu. Neboť s Martinem „Cyklo“ Cvilinkem jsem se nikdy osobně nesešla a v návaznosti na první, elektronicky zaslou prosbu o poskytnutí rozhovoru, jež zahrnovala zevrubné představení tazatelky i účelu výzkumu, se na mou osobu, zřejmě i důvěryhodnost a reputaci informoval právě u Karla Balčíraka.<sup>83</sup> Ten vedle narátora tedy sehrál roli důležitého gatekeepera, poněvadž mi k narátorovi otevřel dveře, které by za jiných okolností pravděpodobně zůstaly zavřené.<sup>84</sup>

---

<sup>82</sup> Příloha č. 10: Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily s Karlem Balčírákem ze dne 24. 3. 2016 v Praze (text)

<sup>83</sup> Tuto skutečnost mi Karel Balčírák sám od sebe sdělil před nahráváním prvního orálně-historického interview, které se uskutečnilo dne 24. 3. 2016 v Praze. Jedním dechem uvolněně dodal, že Martinovi „Cyklo“ Cvilinkovi poskytl na mou osobu pozitivní zpětnou vazbu.

<sup>84</sup> HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 9788073674854.

Následné a poměrně zdlouhavé dopisování však ve srovnání s pěti předcházejícími narátory,<sup>85</sup> kteří na výzkumu participovali, probíhalo nestandardně. Ačkoliv hned zkraje navrhl tykání a na konci každého e-mailu se podepisoval „Tvoje Cyklo“, asymetrie našeho vzájemného vztahu – tazatelky a tázaného – byla velice výrazná, po zaslání znění otázek prakticky nepřekonatelná. Prvním nestandardním aspektem sjednávání rozhovoru byl fakt, že navzdory mé vstřícnosti, ochotě zrealizovat setkání prakticky kdekoliv v České republice – tedy i v Ostravě či Beskydech, kde dle svých slov nejčastěji přebývá, upřednostňoval e-mailové, neosobní zodpovězení připravených tematických okruhů. Domnívala jsem se, že neochota a zdráhání se jsou jen počáteční projevy, které je nutné namísto rezignace překonat. Oba se však znatelně odrazily v konečné formě i obsahu e-mailového rozhovoru.<sup>86</sup>

Pro účely nezvyklé formy orálně-historického interview, během něhož mi bylo znemožněno na narátorovo vyprávění bezprostředně reagovat i určovat jeho směr, jsem původní tematické okruhy přepsala do obsáhlé sekvence otázek. Čímž se dostáváme k druhému nestandardnímu aspektu vyjednávací fáze, neboť Martin „Cyklo“ Cvilink se po jejich zaslání ujal vůči tazatelce nadřazené, pedantské role. Navzdory věkovému rozdílu, nemožnosti zažít zakládání hudebních časopisů na prahu devadesátých let na vlastní kůži, ale také navzdory absenci sekundární literatury týkající se Sparku vyzněly otázky v jeho očích zřejmě naivně a směšně – zejména pokud jsem se pokoušela vysledovat možné podobnosti mezi Sparkem a Rock & Popem. Odpovědi sepsal velice stručným, telegrafickým stylem.

Z vlastní iniciativy sice vznesl dotaz, k jakému datu dokončený rozhovor potřebuji a v jakém duchu by se měl nést – zda ve smrtelně seriózním, ironicky vtipném nebo odlehčeně veselém. Na což jsem reagovala, že pokud si mohu vybírat, ocením veselou serióznost, poněvadž primárním účelem výzkumu je rozšíření povědomí o hudebních médiích na prahu devadesátých let – v tomto případě zejména tedy o Sparku. Z výsledného výstupu však dle mého namísto humoru či odlehčenosti číší opovržení.

Třetím aspektem, který jsem však respektovala a během vyjednávací fáze mu nepřikládala význam, bylo kategorické zamítnutí prosby o nahlédnutí a následné nafocení výtisků Sparku z let 1992-1993, jež se nedochovaly v knihovnách<sup>87</sup> ani v pražském redakčním archivu. Tazatel

---

<sup>85</sup> Jaroslavem Špulákem, Ondřejem Konrádem, Petrem Korálem, Vojtěchem Lindauem a Karlem Baličárkem.

<sup>86</sup> VANĚK, Miroslav. MÜCKE, Pavel. *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. Orální historie a soudobé dějiny. ISBN 978-80-246-2931-5. s. 159–163

<sup>87</sup> Národní knihovna České republiky disponuje z roku 1992 pouze třetím číslem, z roku 1993 pak čísla osmi, přičemž jich vyšlo minimálně devět. V archivech Vědecké knihovny v Olomouci, Moravskoslezské knihovny v Ostravě a Moravské zemské knihovny v Brně pak z těchto let není k dohledání jediný výtisk. V archivu pražského Popmusea se Spark z let 1992-1993 rovněž nenachází.

argumentoval špatnými zkušenostmi z minulosti, kvůli kterým „nedá svůj archiv z ruky“.<sup>88</sup> Napodruhé jsem prosila o nahlédnutí výměnou za finanční zálohu, ani to nepomohlo. Nestandardnost tohoto aspektu shledávám zejména v tom, že navzdory pozitivní vazbě, jíž Karel Balčírák pravděpodobně Martinu „Cyklo“ Cvilinkovi na mou osobu poskytl, přistupoval k předestřenému výzkumu, koncepci otázek, ale i mně předpojatě, ke svým odpovědím pak bez jakékoliv otevřenosti.

V rámci zpětné reflexe e-mailového rozhovoru se domnívám, že jsem od dalšího kontaktu s narátorem měla upustit již ve fázi, kdy odmítl osobní setkání, neboť tím jasně projevil míru své ochoty participace.

## **Stručný obsah a struktura rozhovoru**

- Příspěvy do zahraničních zinů<sup>89</sup> a magazínů
- První číslo Sparku, na titulní straně James Hetfield, Metallica synonymem metalové hudby
- Genderová nevyváženost redakcí hudebních časopisů
- Spark nelze srovnávat s Rock & Popem, Spark se vůči Rock Reportu ani Rock & Popu nevymezoval
- Charakteristika Jiřího Hrubého v pozici šéfredaktora
- Charakteristika Karla Balčíráka v pozici šéfredaktora
- První rozhovor se Samael, tisková konference s Motörhead
- Příčiny nepravidelné periodicity Sparku

---

<sup>88</sup> Paradoxně narátoři – jmenovitě Ondřej Konrád a Jaroslav Špulák, s nimiž jsem se sešla ve věci zakládání časopisu Rock & Popu mi ochotně, sami od sebe zapůjčení čísel, kterými v osobních archivech disponují, nabízeli, ačkoliv si byli vědomi skutečnosti, že právě Rock & Popy jsou v knihovnách velice dobře dostupné.

<sup>89</sup> Zin je: „*Nekomerční, neprofesionální, nízkonákladový časopis, který produkuje, publikuje a distribuuje sami tvůrci.*“ In: DUNCOMBE, Stephen. *Notes from underground: zines and the politics of alternative culture.* New York: Verso, 1997. ISBN 1859841589. s. 10

## **Příloha č. 14:**

### **Doslovná transkripce e-mailového rozhovoru Kamily Ungerové s Martinem „Cyklo“ Cvilinkem ze dne 21. 4. 2016 v Říčanech a Ostravě (text)**

K.U: Přispíval jsi do některého z tehdejších fanzinů?

M.C.C: Ještě dávno před vznikem Sparku, v osmdesátých letech minulého století, jsem něco málo občas posílal do několika zahraničních zinů i magazínů. Vzpomínám například na výborný anglický Metal Forces. V tehdejší Československu žádné fanziny neexistovaly. Snad vůbec první tuzemskou vlaštvou byl plátek T. N. T., který vznikl kolem ostravské kapely MAPP na sklonku osmdesátek.

K.U: S Karlem Balčírákem ses seznámili na závodech orientačního běhu. Zde se s tebou také podělil o myšlenku, že chce vydávat hudební časopis?

M.C.C: Když jsme kdysi s Karlem aktivně dělali orient'ák, oba dva jsme byli pouze fanatici do metalové hudby. O žádném časopise tehdy nebyla řeč. To přišlo až později. Jako první mě ale oslovil bývalý, dnes již žel zesnulý kamarád Jirka Hrubý.

K.U: S ostatními tehdejšími redaktory Sparku ses poprvé setkal až v ostravské hospodě, kde jste vymýšleli podobu prvního čísla?

M.C.C: Ne. Dlouhá léta jsem pravidelně chodíval na černé burzy, kde jsem kupoval nebo měnil elpíčka, magnetofonové kazety i časopisy. V těch památných dobách jsem vymetl taky prakticky každý koncert, který se konal na našem území, ale i v blízkém zahraničí. Už na gymnáziu jsem měl svou první kapelu. Z těchto sfér jsem znal hned několik tváří, které stály později u zrodu Sparku.

K.U: Jak jsi v první polovině devadesátých let hodnotil Rock & Pop?

M.C.C: Věděl jsem o jeho existenci, ale nijak zvlášť mě nezajímal. Rokenrol a popík mě nikdy nebavil. Byl jsem ponořen v undergroundu, což byl zcela jiný a odlišný svět.

K.U: Jak dlouho jste připravovali první číslo Sparku, které vyšlo v únoru 1992?

M.C.C: Docela dlouho, když si uvědomím, že vůbec poprvé jsme se kvůli tomu spolu sešli už někdy v létě 1991.

K.U: Na vůbec první titulní straně Sparku z února 1992 byl James Hetfield. Jaké poselství jste chtěli skrze thrashmetalovou ikonu předat?

M.C.C: Spark měl od svého úplného začátku podtitulek Metal – Core – Independent. A pro drtivou většinu potencionálních čtenářů byla Metallica synonymem pro metalovou muziku. Tak proto jejich hlavní tvář.

K.U: Dali jste Jamese Hetfielda na první titulní stranu i proto, že „Black Album“, které vyšlo v srpnu 1991 mezi fanoušky dost rezonovalo – někteří kvůli němu na Metaliku pomalu zanevřeli, jiní ji naopak kvůli *Nothing Else Matters* začali konečně poslouchat.

M.C.C: Ano, Metallica tehdy byla v kurzu. Ovšem tohle šlo mimo mne, pro mě osobně přestali být zajímaví po svém třetím arcidíle *Masters Of Puppets* z roku 1986.

K.U: O titulních stranách Sparku jste rozhodovali demokraticky hlasováním?

M.C.C: Ne, já jsem nikdy o ničem nehlasoval. Podobu časopisu řešili hlavně Jirka Hrubý, Karel a Lukáš Pavliňák.

K.U: Podle jakého klíče jste články do Sparku zařazovali? Každý nejprve psal o kapelách, které mu byly nejbližší a nashromáždil si o nich informace ze zahraničních časopisů?

M.C.C: Samozřejmě, ale informace pramenily hlavně z poslechů desek, koncertních vystoupení i osobního styku s muzikanty.

K.U: Co měli Jiří Hrubý a Lukáš Pavliňák jakožto spoluzakladatelé Sparku na starosti?

M.C.C: Jirka dělal šéfredaktora a staral se o celkový chod časopisu. Lukáš se pokoušel dávat dohromady grafiku a byl v kontaktu s tiskárnou.

K.U: V prvních letech obstarával distribuci Sparku Karel Balčírák, který objížděl jednotlivé stánky. Připojil ses k němu někdy? Bylo obtížné prodejce přesvědčit, aby si pár výtisků vzali?

M.C.C: Neměl jsem na objíždění čas, já objížděl republiku s vlastní kapelou Pathologist. Karel byl sám moc šikovný.

K.U: Podíleli se na založení Sparku i tehdejší spolupracovníci Mirek Malaťák, Adriana Rapavá, Ivo Fojtík a Rost'a Larisch?

M.C.C: Jistě, tohle byla úplně původní sestava redakce. Každý přispěl svou troškou do mlýna.

K.U: S Vládou Třískalou jste jediní redaktori, kteří ve Sparku působí od samého počátku až do současnosti.

M.C.C: Ne, Vláďa byl osloven ke spolupráci o něco později. Do prvních čísel Sparku ještě nepsal, přestože jsme se už dobře znali.

K.U: V prvních letech jste redakční porady pořádali vždy v hospodě?

M.C.C: Jo, většinou. Žádné redakční prostory jsme zprvu neměli a u pivka bylo vždy veseleji. A kreativněji, a inspirativněji.

K.U: V hudebních redakcích je velmi patrná genderová nevyváženost a platí to jak pro raná devadesátá léta, tak pro současnost.

M.C.C: Tohle Spark nikdy neřešil. Podle mě je to hloupost.

K.U: Rock & Pop se od svých počátků potýkal s dluhy v tiskárnách. Potýkal se Spark s obdobnými problémy?

M.C.C: Spark šel svou vlastní cestou, a s nikým jiným ho nemůžeš pořád srovnávat. Spark přinesl na tuzemskou scénu úplně jiný žurnalistický styl, který pak všichni začali kopírovat. O dluzích nic nevím, ale nebylo to vždy samozřejmě všechno růžové.

K.U: Dalo by se tehdy hovořit o cílové skupině čtenářů? Jaká případně cílová skupina byla?

M.C.C: All metalheads, headbangers, thrashers, deathers, grinders, punkers, blackmetalers, hardcore maniacs, etc.

K.U: Jak bys charakterizoval Jiřího Hrubého jako šéfredaktora?

M.C.C: Obrovský fanoušek a znalec metalového světa. Poněkud náladový a někdy psychicky nevyrovnaný, což bohužel vyústilo jeho nečekanou sebevraždou. Respektoval jsem ho, ale tím mě hrozně zklamal.

K.U: Kdy Karel Balčírák převzal roli šéfredaktora po Jiřím Hrubém?

M.C.C: Přesně nevím, ale asi v době, kdy to Jirku již moc nenaplňovalo a soustředil se hlavně na svůj byznys Rock Paradise.

K.U: Jak bys charakterizoval Karla Balčíraka jako šéfredaktora?

M.C.C: Obrovský znalec a fanoušek metalového světa. Neústupný buldok, který si jde cílevědomě za svým. Spark je jeho celoživotní láska, osud i dítě. To, kam se magazín vypracoval a jak dnes vypadá, je jen a pouze jeho zásluha. Obdivuji ho.

K.U: Vzpomeneš si na první tiskovou konferenci, které ses u příležitosti příjezdu velké zahraniční kapely zúčastnil?

M.C.C: Tiskovky mě nikdy dvakrát nezajímaly, lepší bylo žvatlat s kapelami v backstage nebo na baru. Ale třeba s Lemmym z Motörhead byla na tiskovce docela sranda.

K.U: Vzpomínáš si na svůj první velký rozhovor se zahraniční kapelou?

M.C.C: Dobře jsem se například pobavil se švýcarskými Samael, které jsme pozvali po koncertě na bečku piva do lesa.

K.U: Pokud jste muzikanta neměli takříkajíc nadosah, uskutečňovali jste rozhovory po telefonu nebo jste si případně dopisovali?

M.C.C: Ano, neboť rozhovor po telefonu tehdy byl hodně velká výjimka.

K.U: Získávali jste tenkrát akreditace na zahraniční koncerty nebo se jednalo o výdaje na účet Sparku?

M.C.C: S lidmi z branže jsme se znali, proto byly i akreditace.

K.U: Na domácích koncertech byly akreditace pro novináře a fotografy běžnou praxí již v první polovině devadesátých let?

M.C.C: Osobně jsem žádné akreditace nepotřeboval, lidé z firem a pořádajících agentur mě znali. Na některých koncertech jsem i všelijak pomáhal, tudíž za vstupenku jsem nic neplatil.

K.U: Jakými zahraničními časopisy jste se inspirovali a v jakých ohledech?

M.C.C: Samozřejmě nejznámější byl britský Metal Hammer. Pak tu byli Rock Hard, Terrorizer, Kerrang! a pár dalších velkých jmen.

K.U: Jaké zahraniční časopisy jste v redakci pravidelně odebírali?

M.C.C: Hled' odpověď na předcházející otázku.

K.U: Kupoval sis na burzách kazety a hudební časopisy?

M.C.C: Jistě, ale především desky.

K.U: Vzpomeneš si na konkrétní rubriky, jež jste ze zahraničních časopisů převzali?

M.C.C: Schéma všech větších magazínů bylo skoro identické. Recenze, bodování, reporty, rozhovory a všelijaké rubriky byly prakticky v každém plátku.

K.U: Kdy se ve Sparku začaly objevovat plakáty?

M.C.C: Jakmile se stupňujícím žádostem čtenářů už nedalo nevyhovět.

K.U: Rock & Pop a Spark obývaly už v první polovině devadesátých let dva hodně odlišné hudební světy. Přesto se i tenkrát v Rock & Popu objevovaly kapely jako Arakain, Citron či Kabát. V jakém ohledu jste se chtěli vůči tomuto časopisu vymezit?

M.C.C: Opakuji znova, Spark byl tehdy hlavně metalový magazín a nějaký pop či mainstream v něm neměl co dělat. Dokonce i rocku se dotýkal víceméně jen okrajově.

K.U: Brali jste Rock & Pop vůbec někdy jako konkurenci?

M.C.C: Ne, nikdy.

K.U: V jakém ohledu jste se chtěli vymezit vůči tehdejšímu Rock Reportu?

M.C.C: Spark se vůči nikomu nevymezoval, krácel svou jedinečnou stezkou.

K.U: Brali jste Rock Report jako svou konkurenci?

M.C.C: Nikoli. Vůbec bych nesrovnával rockový titul s metalovým.

K.U: Z původních rubrik z počátku devadesátých let se ve Sparku do současnosti zachovala rubrika *Fax Trax*, a pak hodnocení nových desek.

M.C.C: Mnoho rubrik se časem všelijak vyvíjelo, měnilo a modifikovalo.

K.U: Vystudoval jsi žurnalistiku?

Ne, ale živil jsem se svého času v tištěných médiích i tiskárnách.

K.U: Měli vzdělání v oboru i další tehdejší redaktoři?

M.C.C: Netuším. Ale většina redaktorů, co jsem znal, se rekrutovala z nadšenců a fanoušků z undergroundu. Takový styl novinářiny se totiž nikde u nás nevyučoval.

K.U: Vyznával jsi už na začátku devadesátých let pravidlo, že v zájmu objektivit je lepší s muzikanty na pivo nechodit?

M.C.C: To je blbost. Totální nesmysl. Kdo tvrdí, že je při psaní o jakékoliv hudbě objektivní, tak lže. Zákonitě vždy se u něj projeví subjektivní elementy.

K.U: Procházela už tenkrát alba sítem, díky němuž jste vyloženě špatné nahrávky do Sparku vůbec nezařazovali? Kdo je případně třídil?

M.C.C: Vše je relativní. I o tzv. špatných se psávalo. Časopis ovšem není bezedný, takže se logicky pokaždé muselo třídít. Je to v kompetenci šéfredaktora. Alb totiž vycházejí každý měsíc tisíce.

K.U: Měli jste stanovený nějaký poměr českých a zahraničních alb, nebo jste se snažili primárně zaměřovat zejména na kapely, které časopisy Rock & Pop i Rock Report opomíjely?

M.C.C: Tohle byly rockové tituly, Spark byl zejména metalový. Tím je řečeno vše. Myslím, že jak zahraniční, tak i tuzemská alba dostávala dostatečný prostor.

K.U: Jaké vám chodily od čtenářů dopisy, vzpomeneš si na některé?

M.C.C: Všeljaké, pochvalné i kritické. Co člověk, to názor, což je zcela normální.

K.U: Musel jsi před čtenáři či muzikanty své články obhajovat?

M.C.C: Ne, ale kolikrát jsme si o tom pěkně a konstruktivně popovídali.

K.U: Pokusila se tě nějaká kapela takzvaně zkorumpovat?

M.C.C: Ne, takové nekalé praktiky jsem nikdy nezažil.

K.U: Jak se etablovali první redaktori i fotografové?

M.C.C: Etablovali se postupně svou poctivou a svědomitou prací nebo zkušenostmi.

K.U: Z jakých důvodů Spark nevycházel v prvních letech pravidelně?

M.C.C: Nikoho to neživilo, byla to zábava. Všichni se teprve museli naučit zodpovědnějšímu přístupu a pravidelné periodicitě. Muselo se vyloučit selhání lidského faktoru.

K.U: Jak jste pro Spark získávali inzerenty? V prvních číslech se reklama téměř neobjevovala.

M.C.C: Tohle byla dřina, kterou jsem Karlovi nikdy nezáviděl.

K.U: Hudební vydavatelství vám alba z vlastní iniciativy zasílala už v první polovině devadesátých let?

M.C.C: Jak kdy a jak která. Některá se to ještě učila. Jinak jsme si pomáhali svépomocí.

K.U: Jak jste postupně navazovali kontakty se zahraničními vydavatelstvími? Pro Spark byl od počátku stěžejní label Nuclear Blast?



M.C.C: Kdepak. Když Spark začínal, tak byli Nuclear Blast taky ještě skoro v plenkách a se zaměřením pouze na extrémní deathmetalovou produkci.

K.U: Zprostředkovávala hudební vydavatelství již tenkrát rozhovory s muzikanty, které zaštiťovala?

M.C.C: Některá ano, některá ne. Před čtvrtstoletím všechno fungovalo jinak než dnes.

K.U: Jak jste získávali fotografie zahraničních interpretů, pokud zrovna v Čechách nekonzertovali?

M.C.C: Většinou z obalů desek nebo veřejných plakátů. Nebo skrz poštu přímo od muzikantů.

K.U: Jak vznikl nápad překládat zahraniční skladby?

M.C.C: Tohle byla stará praxe ještě z ilegálních burz desek, aby fanda věděl, o čem jeho idoly pějí. Ne každý rozuměl anglicky.

K.U: Jak Spark v raných devadesátých letech hodnotili domácí muzikanti?

M.C.C: Pozitivně. Byli moc rádi za každou, byť sebemenší zmínku o jejich kapele či nahrávce.

K.U: Jak vznikala v raných devadesátých letech grafická podoba Sparku a kdo se o ni staral?

M.C.C: Byla to jiná doba. Nebyly počítače, internet, mobily. K dispozici byl pouze stacionární telefon, maximálně někdy fax. Vše se posílalo pozemní poštou nebo osobně vozilo autem. První příspěvky pro Spark jsem psával ručně na papír a pak to občas přepisoval na psacím stroji. Ke kopírování existoval maximálně černobílý xerox. Na čistý papír se tužkou kreslily mustry a rastry jednotlivých stránek. Texty z psacího stroje se nosily do tiskárny, která pak připravovala štočky. Zpočátku se o tohle staral Lukáš Pavliňák.

## **Příloha č. 15:**

### **Protokol rozhovoru Kamily Ungerové s Radkem Diestlerem ze dne 2. 2. 2017 v Praze (text)**

**Projekt:** Česká hudební publicistika 1990–1993: analýza vybraných periodik a vzpomínky jejich novinářů

**Narátor:** Radek Diestler

**Tazatel:** Kamila Ungerová

**Datum konání rozhovoru:** 2. 2. 2017

**Místo konání:** Praha 2, Večerní kavárna Souterrain

#### **Stručná charakteristika rozhovoru**

Orálně-historické interview s Radkem Diestlerem proběhlo v návaznosti na setkání s Petrem Korálem, který se obdobně jako v případě Vojtěcha Lindaura zasloužil o rozpořbování výběru takzvanou metodou „sněhové koule“. Přínosnost narátora pro vytyčené výzkumné téma spatřoval hned ve dvou směrech. Zaprvé spolu s Alešem Opekarem, Petrem Hrabalíkem a Josefem Kytnerem zakládal v roce 1998 Občanské sdružení Muzeum a archiv populární hudby, na něž posléze navázalo PopMuseum a existovala zde možnost, že by mohl disponovat potřebnými archivními výtisky Rock Reportu, případně i Sparku ze zkoumaného období. Zadruhé na počátku devadesátých let přispíval do nově vznikajícího Rock Reportu, ze kterého následně přešel do Rock & Popu.<sup>90</sup>

První kontakt s Radkem Diestlerem, na něhož mi z vlastní iniciativy poskytl Petr Korál telefonní číslo, proběhl v březnu 2016 a týkal se žádosti o zpřístupnění zmíněných hudebních periodik. V případě původně plzeňského časopisu mi narátor velice ochotně vyhověl a všechny dochované výtisky počínaje červencem 1991 včetně tzv. Specialů převezl z depozitáře v Horních Počernicích do Kaštanu, sídla PopMusea v Praze na Břevnově. Díky tomu jsem se vůbec poprvé dostala zejména ke dvěma číslům z roku 1991,<sup>91</sup> jimiž Národní knihovna České

---

<sup>90</sup> Muzeum a archiv populární hudby. PopMuseum. Výroční zpráva 2005. Dostupné [on-line] na: [http://www.popmuseum.cz/about/data/maph\\_vz\\_2005.pdf](http://www.popmuseum.cz/about/data/maph_vz_2005.pdf) [cit. 06. 11. 2017] s. 4

<sup>91</sup> Právě dvakrát Rock Report v roce 1991 vyšel – na historicky první titulní straně se objevila Metallica, na druhé pak kytarista, zpěvák a spoluzakladatel americké thrash metalové kapely Megadeth Dave Mustaine. In: Rock

republiky nedisponuje ani v archivních exemplářích. Dostupné nejsou ani ve Vědecké knihovně v Olomouci, v Moravskoslezské knihovně v Ostravě a v Moravské zemské knihovně v Brně. Vedle archivu Popmusea se tak Rock Report dochoval pouze v soukromých sbírkách.

Podruhé jsem se s velmi přátelským Radkem Diestlerem spojila ke konci ledna 2017. Setkání se uskutečnilo o týden později ve velice příjemné Večerní kavárně Souterrain, která je pravděpodobně umístěna v bývalých sklepních prostorech. V kombinaci se svým designem – nesourodým, starším nábytkem i hudební kulisou v podobě Pražského výběru<sup>92</sup> umocňovala téma rozhovoru, ale i otevřenost, s níž narátor ke svému, ve výsledku sto třicet pět minut trvajícimu, vzpomínání přistoupil. Vzhledem ke své profesi novináře a spisovatele rozhodně nejevil známky únavy, naopak působil dojmem, že si reflexi dob minulých, jak sám říkal – *Starých pověstí českých* užíval. Diskusí se prolínaly pasáže, kdy se Radek Diestler zajímal o vztah tazatelky k tématu výzkumu, o motivaci k vedení rozhovorů metodou orální historie a projevil neskrývaný zájem o zaslání konečného výstupu. Současně byl vedle Petra Korála druhým a z konečného součtu sedmi oslovených narátorů posledním, jenž kvůli rozdílu mezi kulturou mluveného a psaného slova požádal o autorizaci. Možné připomínky však k datu dokončení diplomové práce k redigované transkripci nezaslal.

Během převážně jednofázových rozhovorů s narátory Rock & Popu a Sparku jsem opakovaně postrádala seznam titulních stran časopisů, díky nimž by si snadněji osvěžili paměť a dokázali relevantněji vyargumentovat tehdejší motivaci k jejich výběru. Pravděpodobně bych tím částečně předešla i vzniku takzvaných „bílých míst“. V případě Rock Reportu jsem si tedy vedle polostrukturovaného rozhovoru připravila i soupis interpretů, kteří se na obálkách v letech 1991-1993 včetně tzv. Specialů objevili. Tuto skutečnost Radek Diestler spolu s objemem otázek opakovaně oceňoval a domnívám se, že jsem tím dala najevo, s jakou vážností k výzkumu přistupuji.

Oslovený narátor stejně jako Petr Korál zaujal roli tzv. gatekeepera a usnadnil mi orientaci i pohyb v terénu, neboť zamýšlel, že k orálně-historickému interview přizve svého kolegu z Rock Reportu Jana Ernesta, na něhož mi nakonec stejně jako na Jana Petričku, který

---

Report, Hard & Heavy Magazine. 1/1991; Ročník 1; Číslo 1. ISSN 1210-5716; Rock Report, Hard & Heavy Magazine. 2/1991; Ročník 1; Číslo 2. ISSN 1210-5716

<sup>92</sup> Nejdiskutovanější rockový soubor české nové vlny vznikl po vedením Michaela Kocába v roce 1976 jako odnož Pražského Big Bandu. V letech 1982–1986 byl socialistickým režimem zakázán, navzdory se mu podařilo přehráváním z pásky na pásku rozšířit po celém Československu dnes již kultovní a v roce 1982 natočené album *Straka v hrsti* (1988). In: Česká televize. Bigbit. *Pražský výběr*. Dostupné [on-line] na: <http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/kapely/1176-prazsky-vyber/> [cit. 6. 11. 2017]; Pražský výběr. *39 let Pražského výběru*. Dostupné [on-line] na: <http://prazskvyber.band.band/> [cit. 06. 11. 2017]

v průběhu devadesátých let přispíval vedle Rock Reportu i do Sparku a Bangu, poskytl telefonní číslo.

Velkým dílem se svým jednoznačně otevřeným a přátelským přístupem – způsobem telefonické komunikace, přístupem k mé osobě apod. – zasloužil o vyrovnání jindy tolik specificky asymetrického vztahu mezi tazatelem a tázaným.<sup>93</sup> Původně zamýšlený polostrukturovaný rozhovor se téměř proměňoval v neformální, neboť v návaznosti na předešlou důslednou přípravu jsem otázky převážně generovala spontánně.<sup>94</sup> Jeho výslednou podobu považuji za kvalitní a přínosnou, poněvadž i obsáhlejší dotazy týkající se například proměny žánrové orientace Rock Reportu v průběhu devadesátých let se Radek Diestler snažil na základě svých autentických hodnotových kritérií a pocitů reflektovat co nejdětailněji. Ačkoliv byla transkripce výsledného záznamu časově velmi náročná, objemem získaných vzpomínek jsem se opět přiblížila k vytyčenému cíli výzkumu.<sup>95</sup>

## **Stručný obsah a struktura rozhovoru**

- První číslo časopisu Rock Report
- Absence povinných a pro čtenáře přístupných výtisků Rock Reportu z počátku devadesátých let v Národní knihovně
- Radek Diestler se v Plzni setkává s Jaroslavem Hudcem a posléze se stává redaktorem Rock Reportu
- Způsob výběru titulních stran, na přebalu prvního čísla Rock Reportu Metallica
- Personální obsazení redakce
- Fanzinové rysy Rock Reportu
- Způsob distribuce
- Obsahové změny Rock Reportu, multižánrovost jako cesta k přežití hudebního časopisu
- Čerpání informací a inspirace ze zahraničních hudebních časopisů
- Spolupráce s hudebními vydavatelstvími, získávání desek k recenzování
- Fanzinový způsob psaní versus kritické zhodnocení vydaných alb

---

<sup>93</sup> VANĚK, Miroslav a Pavel MŮCKE. *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. Orální historie a soudobé dějiny. ISBN 978-80-246-2931-5. s. 148–151

<sup>94</sup> HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 9788073674854. s. 175

<sup>95</sup> VANĚK, Miroslav a Pavel MŮCKE. *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. Orální historie a soudobé dějiny. ISBN 978-80-246-2931-5. s. 148–151

- Domáci rozhovory – Tublatanka, Hudba Praha
- Zahraniční rozhovory Radka Diestlera
- Pořadatelská firma Ozzy a Potkan, zájezdy na koncerty
- Vzdělání hudebních novinářů
- Rock Report Special
- Dopisy od čtenářů
- Charakteristika Jaroslava Hudce na postu šéfredaktora
- Hudební ceny Žebřík
- Rozhlasový pořad Rock Reportu na rádiu FM Plus
- Vznik přezdívek redaktorů Rock Reportu
- Popmuseum

## Příloha č. 16:

### Redigovaná transkripce rozhovoru Kamily Ungerové s Radkem Diestlerem ze dne 2. 2. 2017 v Praze (text)

R.D: To je trošku problematické. Ze základní čtyřky potkávám některé lidi dodnes, ale jsou v Plzni. Třeba se Zdeňkem Kintrem, který v Rock Reportu působil v prvních letech jako manažer, se pravděpodobně potkám zítra v Plzni na hokeji.<sup>96</sup> Radek Leitl tam dlouho chořoval, ale poslední dva nebo tři roky jsem ho neviděl a nemám na něj řádný kontakt. Dva lidé jsou v Praze a jeden z nich by byl hodně dobrý, konec konců jsem přemýřlel, jestli ho nepřizvu a je to Honza Ernest, který do Rock Report přišel někdy v roce 1993 a měl na starosti demo nahrávky. Posléze se inkorporoval do stavu a začal psát pravidelně, podstatně déle než já. V podstatě v Rock Reportu působil až do konce. Honza je teď hrozný zvíře na Statistickém úřadě, ale je ochotný – hodně si pamatuje a je dobrý vypravěč. A poté samozřejmě Honza Petrička, který prochází časopisy od osmdesátých let do dnes. I když objem psaní už není tak velký, ale pro devadesátá léta je strašně důležitý. Pokud byste chtěla, můžu vám dát na oba telefonní číslo. (*zakašle*)

K.U: To bych byla moc ráda.<sup>97</sup> První číslo Rock Reportu s podtitulem Hard & Heavy Magazine vyšlo v červenci 1991. Osobně jste se na časopisu podílel až od druhého číslo? Ptám se proto, že tehdy se vaše jméno poprvé objevil v tiráži.

R.D: Jako psavec až od druhého i přesto, že jsem se o časopise dozvěděl ještě dříve, než vyšel. Hudec byl můj spoluřák z gymplu, seděli jsme spolu dva roky v lavici, chodili spolu na bigbity, oba nás to zajímalo a někdy v červnu nebo začátkem července 1991 mi poslal dopis, mám ho do dneřka schovaný, kde mi psal, že budou vydávat hudební časopis, bude stát 4,70,- Kčs a kdybych si chtěl rozšířit rozhled, tak ať zruřím jedno pivo za měsíc a předplatím si ho. Nevím, jestli takto řháněli předplatitele nebo to tímto způsobem zkouřel u známých, ale tahle formulace zazněla. Asi měsíc poté, tehdy jsem dělал přes léto brigádu v plzeňské městřkém archivu, o přestávce jsem řel na oběd přes náměstí, přijdu do Smetanky a vrazím do Jardy Hudece s nějakým člověkem. Nesli igelitu, ve které měli první číslo. Bujaře jsme se pozdravili, jedno

---

<sup>96</sup> Přichází servírka, objednáváme si pití a narátor plynule navazuje dalšími vzpomínkami.

<sup>97</sup> Narátor se odmlčí, hledá mobilní telefon, ochotně mi poskytne telefonní číslo na Jana Petrička i Jana Ernesta.

číslo jsem z nich vypáčil, to flekaté, co jste měla v ruce, bohužel jsem jej měl leta v Radotíně ve sklepě a tam mi trošku navlhlo.

K.U: Jsem vděčná, že jste mi čísla Rock Reportu zapůjčil, neboť kompletní sbírku z let 1991-1993 se mi jinde nepodařilo sehnat.

R.D: Knihovny na to dost kašlaly, archiv Rock Reportu se příliš neudržoval, pokud si dobře pamatuji, takže je opravdu jenom v soukromých sbírkách. První číslo mělo náklad zhruba osm set výtisků, takže se dá odvodit, kolik toho asi popadalo.

Po škole jsme se různě rozešli, Jarda byl tuším nějakou dobu v Německu. Řekli jsme si, že půjdeme na pivo. Asi za týden jsme zašli do hospody a odhadem po čtvrtém pivě jsem mu řekl: „Hele, byl jsem na Jethro Tull, nechceš to napsat?“ Odpověděl: „Jo, jasně.“ A pak prohodil větu, kterou jsem pak ještě slyšel x krát: „Jasně, to se hodí, to použijeme. Přines to.“ Naklapal jsem to na psacím stroji a přinesl do redakce plzeňských novin, kde byl tehdy zaměstnaný asi jako elév. Byly to zvláštní noviny, které vycházely dvakrát do týdne a vydržely asi dva a půl roku. Hudec tam dělal sportáka. Přes noviny se obstarával styk s externisty.

Článek jsem mu donesl a dodal: „Co tam máš dalšího?“ A tím se mi dost výrazně změnil život.

K.U: Před Rock Reportem jste své texty někde publikoval, například v některém z tehdejších fanzinů?

R.D: Vůbec ne. Za prvé tehdy bylo obtížné se zkontaktovat s lidmi, kteří buď v některých časopisech dělali nebo si fanziny vydávali. Když člověk nebyl napojený na nějaký okruh, tak se k tomu strašně špatně hledala cesta. Psal jsem si něco doma, protože jsem od patnácti let četl Gramorevue. Měl jsem velké štěstí, že jsem si tehdy koupil tento hudební časopis. Kdybych si koupil Melodii, která byl v tehdejší době strašlivá, pravděpodobně by mě to nebavilo. Nějakou šťastnou shodou okolností měli v trafice v Plzni ve Škvřanech, kde jsem bydlel akorát Géčko. Řekl mi, že je ještě levnější – stojí čtyři koruny – Melodie stojí pět, a tak mi vnutili časopis.<sup>98</sup> Gramorevue tehdy šéfoval Vojtěch Lindaur, který Melodii v podstatě suploval, což se člověk dozvěděl až ex post. Strašně mě nadchla, kupoval jsem si ji pravidelně, pak jsem si k tomu přibalil Melodii, kterou jsem podpultově získal v jiném trafice... (*zakašle*) Postupně jsem zkoušel psát, ale jenom pro vlastní potřebu. Ambici, že bych psal o hudbě, jsem vůbec neměl. Jarda měl ambici psát už od gymplu. Byli jsme společně na brigádě v dnešním Plzeňském deníku, tehdejším tiskovém orgánu KV KSČ Pravda, kde byl redaktor Fiala, který měl na starosti mladé autory a vytěžoval je na opičárny. Myslím, že oba jsme mu něco napsali, asi to ani nevyšlo, nicméně jsme o sobě věděli, že píšeme. A možná to i přispělo, že jsem se do Rock

---

<sup>98</sup> Gestikuluje rukama.

Reportu dostal. Tenkrát jsem si myslel, že vystuduji historii a archivnictví, vlezu někam do archivu a budu studovat archivařinu. Potom to ale vzalo úplně jiné obrátky a divím se tomu dodneška.

K.U: Tak to většinou bývá...

R.D: Jasně.

K.U: Vyprávěl vám někdy Jaroslav Hudec, odkud vzešla prvotní idea vydávat hudební časopis? A potažmo s kým tuto myšlenku zrealizoval?

R.D: To je věc, která mi dodnes není úplně jasná. Myslím si, že už přišel trochu k hotovému. Nevím, jak se to ke mně dostalo, ale někde v muzeu nebo doma mám zahrabanou maketu jednoho z prvních čísel. Pokud si dobře pamatuji, maketu dával dohromady Radek, Zdeněk, a pak ještě kluk, kterého jsem tehdy potkal s Jardou, což byl Vlád'a Duba Masík. Byli to kamarádi z Dobřan. Nevím jak Vlád'a, ale Radek a Zdeněk byli o pět nebo šest starší než Harry.<sup>99</sup> Myslím, že to bylo jejich a on se k tomu přimotal.

K.U: Byla za první titulní stranou s Metallikou nějaká hlubší myšlenka? Měla podtrhovat podtitul Rock Report Hard & Heavy?

R.D: Spíš to vycházelo z toho, co měli kluci rádi. Metallica tehdy vydala *Black Album*, které strašně rezonovalo – řada ortodoxních metalistů z toho byla divá: „Kurva, kde je ten thrash!“ Velkou roli asi hrálo, že časopis byl západočeský. Západní Čechy jsou dodneška hardrockovou a metalovou baštu, nějak to tam rezonuje, ale tehdy to bylo ještě mohutnější. Většina lidí, co se ochomýkala kolem časopisů, se vyučila vnímáním hudby – chodili na tancovačky. Radek Leitl dělal různým kapelám zvukaře a myslím, že s jednou hrál. Myslím, že Metallica za prvé vycházelo z toho, že ji všichni měli rádi a zadruhé tu byla deska, což se propojilo.

K.U: Tohle byl klíč i k následujícím titulním stranám? Metallica, konkrétně její kytarista Kirk Hammett se totiž objevil na přebalu Rock Reportu hned v druhém čísle z roku 1992 a Wanastovi Vjecy se objevily na obálce čtvrtého čísla z roku 1992, a pak o nich ještě vyšel tzv. Special. Bruce Dickinson byl na obálce také dvakrát – v osmém čísle z roku 1992, a pak ve čtvrtém čísle z roku 1993.

R.D: Myslím, že se to vyvíjelo. Charakteristický rys fanzinu je, že se příliš nehledí, co se dá na obálku – není nutně podmíněna tím, že kapele nebo interpretovi vychází deska. Tohle přicházelo do hry až později, když Rock Report navázal kontakty s gramofirmami, které jim nabídly za obálku nějaké peníze nebo inzerci. To je znak profesionálnějšího fungování, ke kterému se řada fanzinů nedostala. Chlapci v Rock Reportu ale myslím byli v tomhle ohledu

---

<sup>99</sup> Jaroslav Hudec



docela ambiciózní, a tak se vztah s gramofirmami navázal poměrně rychle. A zadruhé, což se týká spíše českých obálek, fungovaly osobní obálky. Někdo z nich vytvořil můstek k Dodo Doležalovi, který časopis zpočátku docela podporoval. To, že se objevil v časopise s Guy Mann-Dudem a měl celostránkovou reklamu na turné, tak to bylo vyústěním těchto lepších vztahů.

Myslím, že od roku 1992 obálky trošku reagovaly na vydávání desek, koncerty – klasickým příkladem jsou Faith No More, neboť tady v listopadu 1992 hráli. Byl to fantastický koncert. Pamatuji si, jak mě tenkrát strašně bolely zuby, šel jsem, dodělala mě předkapela, která hrála strašně nahlas. Říkal jsem si, že to nepřežiju, ale pak mě to na Faith No More nějak přešlo.

K.U: Mrzí mě, že jsem tuhle dobu vzhledem ke svému věku nedokázala vnímat. Muselo to být fantastické.

R.D: Člověk si to trošku idealizuje, byla to velmi svěží a voňavá doba, ale zase bych tomu nedával takový důraz. Člověk měl štěstí, že všechno bylo nové, tak si to opravdu dovedl užívat. Myslím, že se dá označit moment, kdy se fanzin překlopil do časopisu, a to byla barvená obálka v září 1993. Bylo to markantní. Pokud si dobře pamatují...

K.U: Na titulní straně se objevil Vilém Čok.

R.D: Přes prázdniny vyšlo dvojčíslo a zářijové číslo se dost připravovalo.

K.U: Máte pravdu, na obálce červencového a srpnového dvojčísla byl Robert Plant a v říjnu 1993 Miloš Dodo Doležal. Obdivuji, jak si jednotlivé titulní strany pamatujete.

R.D: Člověk s tím zaprvé trochu pracoval a zadruhé to pro mě tehdy bylo hodně důležité, a tak si v sobě prožitek nesu furt.

K.U: Personální obsazení redakce Rock Reportu tedy vycházelo hlavně z přátelství?

R.D: Zaprvé to byli kamarádi, zadruhé se lidé nabízeli a zatřetí fanzinů tehdy vycházela strašná kvanta. Do dneška mě zajímá, jestli někdo nemá sbírku – občas to byly tituly, které vycházely v nákladu sto, sto padesát výtisků, vydržely rok, pak zmizely a dnes si na ně už nikdo nevzpomene. Jako příklad si vybavuji situaci, kdy v jedné ulici v Chebu bydleli dva lidé a každý vydával jiný fanzin. (*usmívá se*) Vesměs samozřejmě byly metalové, některé punkové, ale těch nebylo moc. V metalových byla hrozná síla. Málo z nich se dokázala překlomit do časopisu. Vlastně se to povedlo jen Rock Reportu a Sparku, chvíli k tomu měl našlápnuto, myslím, že se jmenoval... K jeho zániku došlo tuším v roce 1994. Měl ambice, že bude mít křídovou barevnou obálku, ale nedopadlo to. Fanziny samozřejmě vytvořily pro různé psavce podhoubí a z nich se lidé hlásili k některým periodikům, a tak se redaktori pospojovali. Navíc některé fanziny vycházely za bolševika, takže měly docela jméno. Je to případ Honzy Petričky, který se dostal do časopiseckého okruhu. Psal pro fanzin, který se jmenoval Rok 88, vycházel

v Jihlavě, ale zároveň měl síť externistů po celé republice. Petričko tehdy žil v Černošíně u Stříbra, pak tam byl nějaký Karlíček z Aše... Tihle lidé byli s Jihlavskou redakcí propojení a fungovalo to. Pak Rok 88 na konci jednadvadesátého roku vydal poslední číslo a Honza se najednou objevil u nás.

K.U: Rock Report v jeho počátcích označujete na fanzin. Na druhé straně Karel Balčírák spojitost Sparku a fanzinu odmítá, neboť vznikaly jiným způsobem, lidé je vytvářeli takřikajíc na koleni. Považujete raný Rock Report za fanzin zejména proto, že nevycházel pravidelně a nebyl distribuován prostřednictvím Poštovní novinové služby?

R.D: Myslím, že je to jeden rys. Nevím, jak to bylo u Sparku, ale první dvě čísla Rock Reportu v PNS nebyly. Fungoval na korespondenční bázi – kdo se ohlásil, ten ho dostal. A druhým typickým rysem fanzinu je, že nemá barevnou obálku. Namísto toho je černobílá, má undergroundovou estetiku a styl psaní. Co si budeme povídat, lidé nepsali vědecky. Domnívám se, že to bylo hlavní dělítko mezi časopisy typu Rock & Pop, Melodie a těmi ostatními. Lidé byli zažraní, chtěli svoje pravdy dávat někomu najevo a až postupně se vybrušovali lidé, kteří byli schopni nějaké reflexe. Z počátečních čísel Sparku jsem viděl jen jedno, možná to úplně první, i když byla obálka trošku barevnější, tak stylem psaní, nevím, jak jej distribuovali, to byl fanzin.

K.U: V roce 1991 vyšla pouze dvě čísla Rock Reportu?

R.D: Myslím, že ano. To třetí, oranžové vyšlo až někdy začátkem ledna, poslední příspěvky jsou někdy ze začátku prosince. Tehdejší polygrafické lhůty byly podstatně delší, a tak si myslím, že se bavíme o začátku ledna.

K.U: V roce 1992 se tedy Rock Report pravděpodobně dostal do distribuce Poštovní novinové služby?

R.D: Ano. Ještě jedna věc. Občas se neprodával rovnou přes PNS, ale dával se do obchodů s hudbou. V Plzni tehdy fungovaly dva nebo tři obchody tehdejší vydavatelské sítě Globus. Za pulty tam byly vesměs máničky nebo chlápíci z punkových kapel. Pamatuju si Globus v Prešovské ulici, kde byl za pultem Golda – basák Znouzecnosti – a chodil jsem si k němu kupovat trika, a takhle to využívalo několik periodik. Fanziny se do obchodů s hudbou většinou nedostaly, ale ty, co byly na hraně, ano. Což byl Rock Report, Rock 88, asi taky Spark a výborný ústecký fanzin Scene Report, který asi vycházel v letech 1990–1996. A pak samozřejmě ještě byla možnost koupit si fanziny v klubech. Pamatuji si, že někdy v roce 1994 jsem jezdil stopem do severních Čech, vždycky se stavoval v Ústí a v klubu Zeppelin si kupoval Scene Report.

K.U: O distribuci se starali přímo lidé z nejužšího okruhu Rock Reportu a vysloveně první čísla rozváželi?

R.D: Zpočátku myslím ano a měl to zřejmě na starosti právě Masík. Spíš to bylo tak, kdo měl zrovna čas a kontakty, prostě naplnil zadání, až posléze se role specifikovaly. Do té doby, než si Rock Report získal redakci v Českém rozhlasu Plzeň, se o ní příliš mluvit nedá. Kluci se scházeli někde v Dobřanech, ale s externisty probíhal styk po hospodách anebo přes Plzeňské noviny. Pak se dostali do radia, ovšem nepamatuji si přesně kdy, a to už měli opravdu redakci.

K.U: V té době začali v redakci Rock Reportu působit zaměstnanci na plný úvazek anebo se stále převážně jednalo o externí redaktory?

R.D: Nejsem si dnes úplně jistý, jak to bylo. Zdá se mi, že dlouho fungovalo to, že i když měli redakci, tak to nebylo ryze profesionální. Nerozdělili si platy, nedali si funkce, protože Zdeněk měl nějakou firmu, Radek myslím stále zvučil, Jarda pracoval v Plzeňských novinách, a pak nevím kde. Ale řekl bych, že až v roce 1993 se z Rock Reportu stala redakce, kde měli lidé nějaké platy, možná se už dávaly externistům honoráře, které byly strašně žid'ácké, ale člověku to bylo dlouhé roky jedno.

K.U: Pamatujete si, jak vznikl název časopisu?

R.D: Ne, už jsem přišel k hotovému. Myslím, že to ani nikde nevysvětlují.

K.U: Souvisí s vaším vzděláním i fakt, že nyní disponujete repositářem?

R.D: Ne, deponitář patří pražskému Popmuseu, založili jsme jej s úplně jinou partou na konci devadesátých let a po různých peripetiích dodnes funguje jako expozice, dokumentační centrum, a protože máme gentlemanskou dohodu s Národním muzeem, tak nám ve svém prostoru v Horním Počernicích nechali jednu místnost, kterou používáme jako repositář. Je to muzejní sklad. A když nějaký badatel potřebuje, přivezeme to do Kaštanu.

K.U: Ještě jednou děkuju, že jsem mohla v Popmuseu do prvních čísel Rock Reportu nahlédnout. Když jsem jimi listovala, připadala jsem ji jak v jiném světě.

R.D: On to také byl jiný svět. *(usmívá se)* Člověk si to uvědomil, až když se dostal do profesionálního Rock & Popu. Upřímně to také byla anarcho-syndikalistická komuna, ale měla fungující redakci s vážným podtextem, zatímco v Rock Reportu to byla spíše sranda. *(zakašle)* Jardovi se ale nedá upřít, že byl ambiciózní, měl tak jasnou vizi, že z toho časopis vydupal a z Plzně se dokázal dostat na úroveň pražských časopisů. Ať je jakýkoliv, tohle mu je třeba přičíst ke cti.

K.U: Kdy se redakce Rock Reportu přesunula z Plzně do Prahy?

R.D: Až dávno poté, co jsem tam přestal psát, to by věděl Honza. V době, kdy jsem tam už úplně přestal chodit, kdy jsme se jednou s Jardu seštěkali jak psi, poslal jsem ho do prdele a celé to skončilo, tak to bylo někdy v roce 1997. A ještě v roce 1998 tam ještě stoprocentně byli. Odchod z Plzně je až dva tisíce něco...

K.U: Kdy se začal Rock Report měnit po obsahové stránce, když to přeženu až do podoby dnešního iReportu?

R.D: Myslím, že lze sledovat několik vln, které souvisí s proměňováním redakce a s požadavky, jaké si doba na časopis kladla. Pokusím se to periodizovat. První nenápadná, ale zřetelná změna je v souvislosti se změnou obálky. Najednou se píše o věcech, které tak úplně nevycházejí ze zájmu redaktorů, ale z toho, že redakce je ve styku s firmami, jež něco nabízejí a spíše se plní zpravodajská funkce. Myslím, že to přišlo s barevnou obálkou. Samozřejmě k tomu Rock Report šel už dřív, ale stále měl fanzinové rysy. Byla to pozvolná změna, která probíhala v letech 1993 až 1994, a pak někdy kolem pětadevadesátého a šestadevadesátého se v Rock Reportu objevovali jiní lidé a přinášeli věci, jež některým metalistům nešly pod vousy, ale chápali jejich nutnost. Začalo se například psát o hip hopových kapelách. Výrazné to bylo s Vlastou Beránkem, který studoval holandistiku na fildě, chodili jsme spolu do hospody a zároveň dělal na právnických kolejích na Hvězdě dýdžeje a právě tam pouštěl hip hop, který byl tehdy strašně oblíbený. Měl ambice psát, takže jsem ho Rock Reportu dotáhl a zůstal tam ještě mnoho pátků po mě. Myslím, že i Honza Ernest Rock Report proměnil, protože měl jiné zájmy a takhle se to přirozeným způsobem měnilo, i když metalový záběr tam byl ještě dlouhá léta markantní.

Poslední, hodně výrazná změna, kterou jsem zažil, nastala po tzv. puči na podzim roku 1996, kdy se několik lidí vzbouřilo proti Hudcovi.<sup>100</sup> Děly se tam neuvěřitelné věci. Hudec to nějak ustál a tyhle lidi vyházel. V podstatě jediný, koho si tam nechal, byl Petričko, který se zachoval, ačkoliv byl mezi pučisty, oportunisticky a posléze změnil stranu. Hudec si uvědomoval, že potřebuje výkonného člověka, který je schopný, když na to přijde, popsat třetinu čísla, tak ho trochu přeplatil a nechal si ho tam. On tam zůstal jako výkonný redaktor, ale na něj se už nabalovali jiní lidé. Lidé, kteří měli základ v tvrdém bigbítu vypadli a najednou se tam objevili lidé, kteří byli ochotní psát o funku, taneční scéně apod. V tomhle ohledu bylo třeba Rock Report modernizovat, jestliže se chtěl udržet. A tehdy se ještě věřilo, že časopisy mohou být všeobjímající. Na Rock & Popu z té doby je to vidět markantně a také jsme na to trochu dojeli. Řekl bych, že tento duch tam zůstal i nadále, psal se o všem, takzvaně se pokrývala scéna.

K.U: Multižánrovost jako cesta k přežití...

R.D: Přesně, přitáhne to větší okruh lidí a samozřejmě to i více zajímá firmy, jelikož tam mohou nabízet víc svého zboží a utužovat tak vztahy. Tehdy ještě nebyla ražena idea, že je lepší, pokud je časopis ostřeji vyprofilovaný, což je dnes zřetelnější. Spark je furt Spark a to, že zůstal takhle

---

<sup>100</sup> K vedlejšímu stolu si sedá početnější skupina dívek a začíná si povídat.

ideově pevný mu umožňuje přežít a uspět. A Rock & All, který se považuje za opravdového nástupce Rock & Popu víc staví na rockové ortodoxii, než tomu bylo v časech Rock & Popu. Ale musela na to nazrát doba. Bývaly časy, kdy vycházely stylově ortodoxní časopisy z taneční scény, vypadalo to, že jim patří budoucnost a kde je dneska konec všem těm Basslinům...

K.U: Rock Report se od svého původního záběru, co se žánrů týče odklonil nejznatelněji. Nemírím svou otázku špatně, ale lze mu zpětně rockovou potažmo metalovou ideu vůbec věřit?

R.D: Na jednu stranu tomu rozumím. Ze strany čtenářů bylo hodně lidí, kteří to časopisu vyčítali a upřímně řečeno si takové případy pamatuji i z Rock & Popu. Když si to ale promítnu do dobového kontextu, tak si myslím, že se moc nedalo hrát na to, zda se zpronevřujeme nějaké ideji nebo ne. Doba před nás staví tyto požadavky a buď jim vyjdeme vstříc a budeme to dělat na nějaké slušné úrovni, nebudeme z toho dělat hlásnou troubu gramofirem, což si myslím, že byl větší problém. Gramofirmy na to tlačily furt. I když jejich tehdejší mechanismy ovlivňování hudebních časopisů nebyly tak propracované jako po přelomu tisíciletí.

Myslím, že někteří lidé v redakcích to sami v sobě řešili a byl to třeba důvod, proč přestali psát, aniž by je někdo vyhodil, odešli do jiných časopisů nebo se vrátili k fanzinovému psaní. Jiní byli v tomhle ohledu přizpůsobivější anebo to nebrali tak ortodoxně.

K.U: Odkud jste pro Rock Report čerpali inspiraci a informace, pro jednotlivé texty? Ze zahraničních časopisů?

R.D: Myslím, že hlavní inspirace je v prvních číslech naprosto jasná. Tehdy byla dvě božstva – Metal Hammer a Kerrang!. V devadesátých letech už to nebyl takových problém, ale když v letech osmdesátých někdo přivezl do Plzně Metal Hammer, tak opravdu koloval po lidech a majiteli se vracel úplně rozcupovaný. Byl to neuvěřitelný svátek, to samé s Bravičky. Už tehdy to byla hrozná popina, ale západ! Koukali jsme na to jak péra z gauče.

V devadesátých letech se pro časopisy už dalo jezdit do Německa, a navíc na samém počátku devadesátých let existovaly burzy, na kterých se prodávalo všechno možné a vždycky tam byl chlapík, který měl cédéčka a nahrával je na kazety. Myslím, že se na tom někteří pašáci slušně napakovali kapsy, ale ta osvětová funkce v době, kdy ještě v českých obchodech s deskami nebylo západní zboží, byla veliká. Lidé tedy časopisy měli a pak to možná trochu fungovalo přes půjčovny cédéček, které byly také výrazným jevem první poloviny devadesátých let. Potom už se opravdu daly časopisy vozit, lidé jezdili ven i na koncerty, takže si nějaké ty Metal Hammary koupili a pak se z nich překládaly texty.

A potom větší redakce, nejsem si jistý, jestli to fungovalo v Rock Reportu, ale v Rock & Popu měli předplacený Melody Maker, NME a Q. Všechno mimochodem máme v muzeu, protože jsme po nich dědili. Tohle byl jeden informační zdroj a poté docela rychle přišla MTV, ze které

se také dost bralo, ale z ní byla nejdůležitější vizuální informace – jak vypadají... Byl to strašný fenomén, tehdy se do klubů nechodilo jen na koncerty, ale také koukat na MTV. Pro raný Rock Report byly důležité tyhle dva časopisy a potom co si kdo přivezl nebo k čemu se dostal v Praze. Když jsem dělala nějaké překlady, už jsem byl ve styku s Rock & Popem, a tak jsem byl zvyklý k nim chodit do archivu na Melody Makery a NME anebo jsem si na ně chodil do městské knihovny.

Dneska mi to připadá jako *Staré pověsti české*, protože internet to strašlivě změnil a už je to možná nepřenositelná zkušenost. Pamatuji si, že s internetem jsem se poprvé setkal díky seriálu R.E.M., na kterém jsem měl pracovat a spolubydlící z koleje mi řekl: „Hele, ty potřebuješ texty, že jo?“ Já říkám: „To víš, že jo.“ A on: „Já ti ve sklepě na fildě ukážu internet. Tam se připojíme, píchnu tě na nějakou americkou univerzitu, kde mají všechny texty...“ A já: „Ses poslal, ne?“ On: „Ne, já ti to ukážu. „Půjdeme tam. Do kolika máš dneska přednášku?“ Já: „Do půl čtvrtý.“ On: „Tak ve tři čtvrtě na čtyři se potkáme.“ Potkali jsme se se a on mě skutečně někam naboural. Dal mi strašný papíry do tehdejších tiskáren, vytiskl složku textů a: „Na, tady to máš. Nová doba přichází.“

K.U: Jak jste se dostávali k novým hudebním nahrávkám? Z počátku primárně na burzách, o kterých jste mluvil?

R.D: Myslím, že už ne. Řada lidí si desky vozila, a pak o nich psala. Důležitou roli sehrála firma, která předcházela Popron Music, předběhla velkou pětku – EMI, Sony Music, BMG ad. a vozila sem licenční desky. Působil tam Petr Šír, strašně důležitá postava raně kapitalistického showbyznysu. Když se s ním člověk dohodl, tak už to možná fungovali na bázi recenzních výlisků, a hlavně desky už byly v obchodech, se kterými se šlo na půjčování desek domluvit. Samozřejmě bylo jasné, že si to lidé nahrají na kazetu, a pak to budou šoupat další kamarádům, ale fungovalo to.

Následně se začaly objevovat pobočky velkých firem, začaly prodávat západní desky, začaly mít svoje české interprety a začalo se budovat něco jako CD archiv. Možná bych ještě doma našel soupisku z roku 1995, co tam všechno bylo. Archiv byl jedním ze zlatých telat časopisu, protože se velmi dbalo na to, aby se céděčka po zapůjčení vracela. Byla tam jedna velká aféra, někdo desky z archivu kradl.

K.U: Někdo z redaktorů?

R.D: Ano. Byl kvůli tomu strašný kravál. Ještě se dalo nabourat do prvních soukromých rádií, které byly v Plzni v jednu chvíli tři, ale nepamatuji si, do jaké míry to fungovalo. Rock Report z počátku spolupracoval s FM Plus, ale strašně rychle to skončilo, protože FM Plus záhy pochopilo, že mladé, dynamické, začínající podnikatele metal moc nezajímá, takže to obrousili

o specializované pořady. Pak se Rock Report přesunul na rádio West, což byla pobočka Evropy 2 a tam se do archivu docela chodilo. Navíc tam tehdy bylo nahrávací studio, kde točily kapely, takže se s nimi dělaly rozhovory a deal s rádiem tedy fungoval na několika větvích. Když člověk něco nenašel v obchodě, zkusil to v rádiu.

K.U: V roce 1992 si začaly v tehdejší Československu zřizovat pobočky zahraniční hudební vydavatelství. Také vám desky nabízely anebo jste stále čerpaly z rádií a domácích obchodů s deskami?

R.D: Fungoval to: „Pokud o tom napíšete, my vám desky dáme nebo je dáme do soutěže.“ A z toho se právě budoval archiv. Pak už to šlo docela rychle... Pokud vím, tak na podzim 1992 k nám přišli BMG, krátce předtím tady působilo Sony, ale dělalo myslím jenom licence, dlouho nemělo vlastní interprety, a pak se na jaře 1994 objevili Universal Music neboli tehdejší PolyGram a v roce 1995 přišli Warneri, tím pádem byla velká pětka kompletní. Furt ještě fungoval Popron, který se pak transformoval v Popron Music, ryze českou firmu a byl tady Globus, který občas dělala underground a v roce 1992 byl taky vlastně docela důležitý. Dodnes si pamatuji, jak se na podzim 1992 hrál v Plzni hokejbalový turnaj, Rock Report byl partnerem a k cenám dával vinyly. Tehdy jsme je s Jardou předávali, protože jsem to měl asi pět minut od baráku. Oproti roku 1990 nám připadalo, že je toho strašně moc, ale dneska, kdy člověk může mít všechno, je to jako když plivne.

K.U: Mohli jste si tehdy vybírat, které desky se vám líbí a tím pádem je zrecenzujete nebo jste jich takový přísun ještě neměli?

R.D: Opravdu jsme brali, co bylo. Opět jsou to strašný Starý pověsti český, možná to mám zkreslené, ale mám pocit, že pokud se člověk dostal ke dvaceti deskám za měsíc, měl pocit, že zná všechno.

K.U: Pokud měl Rock Report zpočátku fanzinové rysy, mohla být řeč o kritickém hodnocení desek?

R.D: Myslím, že jo, ale fungovalo to tak, že někdo byl buď totální fanoušek anebo vždycky našel drobnou mouchu, aby to nebylo úplně fanouškovské: „Tuhle písničku jste tam chlapi dávat nemuseli, s těmi texty jste se nepředvedli“. Dost záleželo, na kolik byl člověk zvyklý na psaní starých pardálů z Rock & Popu a Melodie. Osobně jsem fanzinovému psaní příliš nepropadal, nebo si to aspoň myslím, zpětným čtením textů to možná vypadá úplně jinak... Když jsem se začal o hudební psaní zajímat, tak to bylo psaní dost ostrý, a pokud člověk četl od patnácti Rejžka, měl obrázek jasně nastavený. Chlapi se s tím opravdu nesrali. Při zpětném hodnocení je třeba rozlišovat recenze a rozhovory. Nechci říct, že rozhovory byly propagační, ale byly velmi zapálené, kdežto v recenzích se občas nějaký názor bezesporu objevoval.

Když jsem přešel do Rock & Popu a seznámil se s tamním fungováním, zjistil jsem, že Rock Report a Rock & Pop fungovaly v jednom ohledu diametrálně odlišně. V Rock Reportu se začínalo na recenzích, v Rock & Popu byly recenze za odměnu, nechci říct za odkroucená léta, ale za určité penzum napsaných textů. Začínalo se na drobných profilech kapel, potom se mohly dělat větší články, reporty z koncertů, a pak se teprve přecházelo na recenze. V Rock Reportu to bylo úplně obráceně.

K.U: Přitom se říká, že recenze je v hudební novinářině jedním z nejtěžších útvarů.

R.D: To jo, ale zaprvé se nepěstovalo jakékoliv teoretizování, nedovedli jsme si ani ve snu představit, že budou existovat nějaká mediální studia a zadruhé se k tomu přistupovalo, jak to leželo na krámě.

K.U: Jak jste domlouvali rozhovory se zahraničními kapelami?

R.D: Zejména v počátcích se odehrávaly výborné scény, které si velmi živě vybavuji. Na podzim 1991 sedíme s Jardou a Masíkem v Chodské rychtě, flusně kousek od plzeňského náměstí, kde se odehrává v podstatě skoro všechno. Vykládáme si o časopise, najednou se rozletí dveře a do hostince vchází skupina Tublatanka. Sedají si vedla nás a začínají řešit nějaké věci. „Hele, to je Tublatanka, řekneme jim rozhovor?“<sup>101</sup> Trvalo nám opravdu asi hodinu, než se Jarda osmělil a řekl: „My máme takový časopis a udělali bychom s vámi rozhovor.“ A to je situace, která se v různých situacích odehrává s českými interprety docela normálně.

Konec konců si ještě vzpomínám, že v září 1991 v místní psychiatrické léčebně v Dobřanech, kde mimochodem Jardova matka dělala primárku, probíhal takzvaný týden pro duševní zdraví, akce, kdy se snažili pacienti trochu vtáhnout do hry. Byli tam různí performeři, kapely apod. a hrála tam Hudba Praha... Asi půl hodiny jsme se osmělovali, než jsme zašli za Ivanem Wünschem, basákem kapely a naprosto ikonickou, rockerskou postavou, že bychom o nich něco udělali. Ivan samozřejmě velmi ochotně souhlasil: „Tady máte číslo kluci, tak se ozvěte.“ Aniž bych tušil, že se s Ivanem za čtyři roky potkám v Rock & Popu a strávíme spolu naprosto úchvatné čtyři roky, mimořádně mě ovlivnil... Ne, že bych patřil do Ivanova picího okruhu, ale člověk s ním zažil velké věci a bohužel byl svědkem jeho nešťastného odchodu.

Původních zahraničních rozhovorů se v prvních číslech tolik neobjevuje, vesměs to byly překladovky. Pak už to fungovalo přes firmy – buď se za někým zašlo, když se jelo na koncert ven nebo firma domluvila telefonický rozhovor a pokud někdo hrál u nás, pořádaly se akce pro novináře.

K.U: Vzpomínáte si na svůj první zahraniční rozhovor?

---

<sup>101</sup> Tuto větu pro zdůraznění nesmělosti, s jakou se před oslovením Tublatanky potýkali, šeptá.



R.D: Samozřejmě. Byly dva a vydatné. Vždycky jsem byl strašný jazykový patlal, styděl jsem se s lidmi mluvit, dodneška mám psychický bloček, tak jsem si vždycky našel někoho, kdo by mi tlumočil. V mém okruhu bylo několik lidí, kteří to zaprvé brali jako vítanou příležitost přičuchnout k vopičárně, kterou jejich kamarád dělá a zadruhé jsem hodně využíval svoji současnou ženu. Vystudovala překladatelství a tlumočnictví a byla prostě zvyklá. Když ji její otec dokázal sebrat a poslat tlumočit Odborovému svazu horníků do Newcastlu, tak tlumočení otázek Rage Against the Machine pro ni bylo s prstem v nose. *(usmívá se)*

Hodně vydatně si tedy pamatuji dva rozhovory – s německou crossoverovou kapelou Freaky Fukin Weirdoz, ke kterému jsem ukecal svého kamaráda z kruhu a hospody... Uměl velmi dobře německy, takže se toho ochotně ujal, slíbil jsem mu tři Staroprameny v hostinci Domov ve Střešovicích, kam jsme chodili. Freaky Fukin Weirdoz kolem sebe šířili nimbus, že jsou strašní huliči, tak jsem mu řekl: „Prosím tě, velké množství otázek bude o marihuaně, tak se na to nějak připrav.“ *(usmívá se)* Nějak jsme to odfoukli a v červnu 1994 přijeli Rage Against the Machine. Umluvil jsem svou současnou choť, jestli by mi netlumočila. Seděli jsme v Edenu na Slávii v nějaké hospodě hokejového klubu, u každého stolu byl jeden ze členů kapely a vedle mě se strašně trápil dnešní společenský publicista Dědek se Zackem de la Rochou a my jsme měli basáka Tima Commerforda, který byl příjemně užvaněný. Už tehdy měli silné levicové image, dával jsem mu na to nějaké otázky, že máme praktické zkušenosti s aplikací myšlenek Marxe a Engelse, a tak úplně to nesedí... *(smích)* On se strašně zapálil. Příjemně jsme si hodinku popovídali, koukal jsem k vedlejšímu stolu a viděl jsem strašně zpruzeného zpěváka, úplně nešťastného Dědka, jak mu něco furt klade... Pak odcházíme a Dědek mi říká: „Hele, půjč mi tu slečnu, ta má na hudebníky nějaký strašně pozitivní vliv.“ *(usmívá se)*

K.U: Manželka vám pomáhala i s překladem rozhovorů?

R.D: Vždycky jsem si překlad udělal, a pak jsem si ho nechal opravit.

K.U: Měli jste v Rock Reportu rozdělené, kdo se věnoval zahraniční a kdo naopak domácí hudební scéně?

R.D: Tahle ambice ze začátku byla, vybavuji si, že po prvních číslech jsem měl specifikaci „alternativní scéna“. A tehdy se za alternativní považoval Dunaj a podobné kapely... Tak jsem říkal, že tohle ne, v tom nejedu. Idea tedy byla, ale nikdy se extra nedodržovala. Spíše se vycházelo z toho, co člověka bavilo a k čemu měl trochu játra. Neuvědomuji, že by byl někdo striktně na české kapely.

K.U: Na zahraniční koncerty jste také dostávali akreditace?

R.D: Tam to fungovalo trochu jinak. Ježdění přes firmy bylo otázkou až roku 1993 nebo 1994, do té doby se psalo o koncertech, které se odehrávaly u nás. Speciálně v Plzni byl důležitý

moment, kdy se objevila cestovní kancelář Ozzy a Potkan. Vloni nešťastně zahynuvší Jirka Kubík si se Štefanem Sahajem, který mimochodem sehrál docela významnou roli v puči v roce 1996, splnili sen, jezdili na bigbíty a vozili na ně kamarády. Často se tam povedlo někomu položit pár otázek a vznikl z toho původní rozhovor.

K.U: Začal se Rock Report vymezovat vůči Sparku poté, co v únoru 1992 vyšlo jeho úplně první číslo? Tehdy se oba časopisy zaměřovaly hlavně na metal.

R.D: (*smích*) Spíš si myslím, že tyhle zábavy se praktikovaly mezi pražskými časopisy. Nevím, jestli jste podrobně studovala Bangy?

K.U: Několik jsem si jich prošla.

R.D: Z některých prohlášení Jardy Špuláka to v úvodnicích výrazně číší... S Honzou Ernestem jsme si to s oblibou citovali: „Nebudeme poklonkovat starým interpretům“.<sup>102</sup> (*usmívá se*) A pak z toho občas bublaly z dnešního pohledu legrační vášně, které jsme tehdy šíleně prožívali... Občas to vybublalo přes fotbalové zápasy, které se tehdy hrály mezi redakcemi a myslím, že Rock Report mezi tím hrál roli toho, který se nepaktuje s nikým, ale šikovně využívá rozporů mezi zneprátenými stranami. Nemyslím si, že probíhalo vymezování mezi Rock Reportem a Sparkem, časopisy si byly vzdálené i tím, že vycházely na opačných koncích republiky. Honza Petričko<sup>103</sup> v té době psal do Rock Reportu, Sparku a přitom byl i u Špuláka. Až potom na podzim 1995 nebo na jaře 1996 probíhalo přetahování, které se vydatně týkalo právě Honzy. Když se Bang! tehdy dostal do potíží, Hudec ho přetáhl do Rock Reportu, pak Honza udělal otočku, vypadalo to, že se Bang! zmátoří, načež se nezmaotořil a Honza šel zas zpátky do Rock Reportu... Spíš to souvisí s některými povahovými rysy pana Hudece, velmi úkorně nesl můj přechod do Rock & Popu, dost mi to předhazoval. Nebyla to věc vymezování mezi časopisy, spíše paranoidní vnímání situace.

K.U: Domníváte se, že k profesi hudebního novináře je potřebné vysokoškolské vzdělání, potažmo vzdělání v oblasti žurnalistiky?

R.D: V devadesátých letech to fungovalo tak, že naturističtí novináři byli více ceněni. Nevybavuji si nikoho, kdo by přišel, že vystudoval, jak se tehdy říkalo nejtěžší gymnázium v Praze a s titulem se v redakci nabízel. Byly pokusy to studovat, ale obvykle to lidi hodně rychle přešlo, protože životní styl s tím spojený byl tak zjančený, že na to nebyl čas ani nervy. Konec konců jsem kvůli tomu archivnictví studoval osm let a občas to vyvolávalo pěkné situace. V roce 1995 jsem musel chodit na hodiny středověké němčiny k jistému Emilu Skálovi, což byl v příslušném oboru skutečně špičkový vědec, ale jinak nerudný dědek, který byl na své

---

<sup>102</sup> Gestikuluje rukama.

<sup>103</sup> Servírka přináší pití, narátor poděkuje a pokračuje ve vyprávění.

studenty, jak jsme tehdy říkali, tvrdý jak deska od Pantery. Udělal jsem tu nepředloženost, že jsem musel na tiskovku do Bunkru, myslím ještě pro Rock Report a asi deset minut před koncem přednášky jsem řekl, že musím. „Kam jdete?“ „Byl jsem poslán na tiskovou konferenci do jednoho klubu na druhém konci Starého Města.“ Pak jsem se dozvěděl, že chodil po fakultě a říkal: „Si představte, student Filosofické fakulty odejde z mého semináře do nějakého zaflusaného drogového doupěte!“ Pak mi to při zkoušce taky dost spočítal.

Co si vybavuji, opravdových vysokoškoláků bylo v Rock Reportu úplně minimum, vesměs to byli ti, co studovali, leč nedostudovali. Vysokou dokončil třeba Petr Korál, který studoval práva, ale když přišel do Rock & Popu, už je měl skoro hotová, tak to nějak dojel. Honza Ernest studoval ekonomku. Rock Report nekladal na studenty tak vysoké nároky, neměl zas úplně striktní redakční provoz, ale v Rock & Popu si vysokoškoláka kromě Korouše nevybavuji. Naopak tam vůči tomu byla taková...<sup>104</sup> (*usmívá se*)

K.U: Averze. Podobného dojmu jsem nabyla během rozhovor s Ondřejem Konrádem, který nechtěl do tehdejšího vysokoškolského systému vstupovat...

R.D: No jo, ale on mluví ještě o tom socialistickém, kde byly ideologické mantinely. Vojtěch mi vyprávěl spoustu skvělých historek o studiu fakulty žurnalistky v sedmdesátých letech. (*usmívá se*)

K.U: Jak jste koncipovali speciály? Měly stanovené fixní datum, kdy vycházely?

R.D: V Rock Reportu tolik speciálů nebylo a určitě vycházely k datu. Celkem byly tři – Doležal byl k turné, pak Kabáti napůl k turné a napůl k zparchantělé desce *Děvky ty to znaj* a Wanastowi Vjegy rovněž k turné. Tam už dobře fungovaly vztahy s firmami, a navíc v případě Kabátů to bylo stoprocentně dané úzkým vztahem s agenturou Sokol's Power Voice, která tehdy hodně jela v agentáži v západočeském kraji a Kabáty měla pod rukou.

K.U: Vydání tzv. Specialu se shodovalo s měsícem, kdy byla daná kapela na titulní straně?

R.D: Pokud si pamatuji, tak speciály přinejmenším v jednom případě – u Doležala číslo suploval, protože v roce 1992 jich vyšlo méně než je měsíců v roce. Další dva speciály možná ani nebyly v prodeji a prodávala si je kapela jen na turné. U těch dvou si to už vážně nevybavuji, pak už speciály nebyly. Časopisy to upřímně řečeno hodně rychle přešlo, protože to byla relativně drahá sranda. Rock & Pop vydal speciály – knížky ke koncertu Guns N'Roses v Praze a myslím, že si představovali, jak si na tom namastí kapsy, ale dost výrazně to neklaplo. Totéž s Metallikou, která byla na jaře 1993 v Brně.

---

<sup>104</sup> Gestikuluje rukama a naznačuje, že redaktori Rock & Popu měli vůči vysokoškolsky vzdělaným novinářům averzi.

K.U: Jak na tom byl Rock Report po finanční stránce? Ptám se proto, že Rock & Pop se po rozvázání spolupráce s vydavatelstvím Lidové potýkal s finančními problémy, musel přemlouvat tiskárny, aby vydaly další číslo na dluh.

R.D: To byly výborné scény, které jsem ve finále trochu zažil, ale v Rock Reportu to nikdo pořádně nevěděl. Jarda to strašně držel pod poklicí. Je pravda, že Rock Report měl renomé něčeho stabilnějšího, co se nemusí brát stoprocentně vážně, ale negeneruje to průsery nebo u čeho se dá předpokládat, že vyjde další číslo. Což u takového Bangu od podzim 1995 nebylo jasné co čtrnáct dní, pak se to nějak stabilizovalo až v půlce roku 1996 a v Rock & Popu také. Jako na pražské časopisy na ně bylo více vidět.

K.U: Docházelo k častému střídání tiskáren jako v Rock & Popu?

R.D: Myslím, že ne, jelikož v Plzni byla jedna tiskárna. Možná v tomhle ohledu kecám, protože mě tyhle věci nikdy moc nezajímaly, ale samozřejmě se to dá zjistit studiem tiráží.

K.U: Jak dlouhá byla zhruba výrobní lhůta na počátku devadesátých let?

R.D: Myslím, že se to dost zrychlilo. U měsíčníků už na konci roku 1992 a na počátku roku 1993 nebylo dvouměsíční zpoždění jako dříve u Melodie. Když číslo vycházelo dvacátého, tak se tam daly narvat ještě věci z konce předcházejícího měsíce.

K.U: Vzpomínáte si, jak Rock Report vnímali domácí muzikanti? Dostával jste od nich zpětnou vazbu?

R.D: Samozřejmě, že ano, ale člověk by si to potřeboval zpětně trochu promítnout. Někteří hudebníci byli za Rock Report rádi, poskytoval jim větší prostor než Rock & Pop, který vnímali jako dost elitářský časopis. Byla to doména třeba J.A.R, se kterými se Jarda hodně rychle skamarádil. Pak samozřejmě byli muzikanti, které Rock Report sral stejně jako ostatní časopisy, protože o nich nepsal hezky, ale myslím, že se to vnímalo: „Ano, jsou to nějakí pisálkové a v podstatě nám prospívají.“

K.U: Chodily vám dopisy?

R.D: Nepamatuji si, že by do Rock Reportu extra chodily dopisy, spíše to probíhalo v rámci ústního styku. Co si budeme povídat, je to jedna z nejprodrbanějších branží, takže si lidé spíše myli prdele, ale neměli potřebu to podchycovat písemně. Občas se nějaký muzikant namíchnul. Vzpomínám si, že přišel dopis od Petra Roškaňuka, který tehdy končil s Novou Růží, zakládal si vlastní kapelu a nabízel, jestli by s ním někdo udělal rozhovor, že má spoustu skvělých plánů. Strčili to mně, já jsem se s ním na několik let spřátelil, což byl asi první rozhovor, který jsem kdy s muzikantem dělal. Pamatuji si, jak jsem kvůli tomu na koleji sháněl diktafon, který tehdy vůbec nebylo možné si pořídít.

Spíš nám chodily dopisy od čtenářů, které byly opravdu legrační. Dodnes si pamatuju od nějakého Slováka, který na vytržený dvoulist ze sešitu napsal, jak kdyby byl postižený... Strašně časopis velebil, a pak to končilo často v jiných okruzích opakovanou větou: „Prepáčte, že píšem ako prasa, sedim v autobuse a som riadne najebaný. Požil som päť pív, tri brusnicové, dve ríbezľové a jednu marhuľovu. Napriek tomu vás veľmi obľubujem. Píšte dalej.“ (*smích*)

K.U: Přicházely i dopisy, které vyznívaly negativně?

R.D: Samozřejmě. V Rock & Popu jsem si ty lidi docela vyhledával, byli to notoričtí stěžovači: „Proč nepíšete o...“ To byla jedna větev a druhá: „Máte chybu v...“.

K.U: Měl jste z toho těžkou hlavu?

R.D: Samozřejmě. (*usmívá se*) V tomhle ohledu jsem byl možná až přehnaně sebekritický, plachý a trvalo to dlouho. Tyhle věci jsem si bral až zbytečně moc. Naopak pak byli lidé, kteří to měli úplně na fraku.

K.U: Ani nečetli dopisy, které jim přicházely?

R.D: Jo, ale dělali si z toho srandu.

K.U: Jak byste charakterizoval Jaroslava Hudce jako šéfredaktora?

R.D: Jardu jsem filtroval ze dvou stranu. Zaprvé byl spolužák z gymplu a myslím, že poslední ročníky, kdy jsme spolu seděli v lavici, jsme byli i docela kamarádi. Lety se to samozřejmě měnilo. Byly věci, které se mi nelíbily na časopise a na tom, co prosazoval. Trošku to souviselo s tím, že jsem nechápal jeho nesmírnou vášně pro J.A.R, český funk a podobné věci, která tlačil velmi ostentativně s takovým přezíravým postojem k tradičním bigbítovým odrudám. A potom k jeho určitým metodám nakládání s časopisem, chování k lidem apod. Když jsem následně poznal Rock & Popu, který byl opravdu trochu jiný svět, trochu jiný level, začalo mi to hodně vadit a dost to přispělo k mému odchodu z časopisu, ačkoliv mě minuly tenze, který probíhaly v roce 1996 a poté vyústily v pokus o převrat. Pak mě to celé přestalo zajímat. Když se na to podívám s odstupem, za spoustu věcí bych mu netleskal dodnes, spousta věcí by mi lezla krkem, ale je třeba mu přiznat jednu věc – měl vizi a mimořádně dobře se v tom prostoru uměl pohybovat. Což si myslím, že jsou vlastnosti, které jsou pro ředitele cirkusu takového typu důležité.

Je dobré se na to dívat i souvislostech redakce, protože si myslím, že obsahovou stránku ovlivňoval Radek Leitl do doby, než byl vyhozen a z velké části i Honza Petričko. Pokud bychom brali šéfredaktorství jako funkci, která určuje obsah, tak ta nebyla úplně zřetelná. Jarda byl například silný ve styku s firmami, což mu pak mimochodem dost pomohlo ustát pokus o převrat.

K.U: Radek Leitl musel Rock Reportu opustit v důsledku puče?

R.D: Radek byl jedním z tahounů celého pokusu Hudce vyšachovat. Nevím, jestli to bylo obapolné, ale Radek Hudce intenzivně nesnášel někdy od roku 1995, ale trvalo mu, než se do něčeho dokopal. A jakmile se dokopal, celý to podělal. Když si zpětně přečtu své deníky z té doby, tak je strašná amatérismus, co chlapci předvedli. A Radek na tom potom dojel.

K.U: Jak vznikla idea Hudebních cen Žebřík?

R.D: Nejsm si úplně jistý, najednou to nějak bylo. Chlapci si to vymysleli někde na poradách v Dobřanech a myslím si, ale nejsme si úplně jistý, že v tom hrál roli holport se Sokol's Power Voice, protože ti dohodili interprety. Dodnes by mě zajímalo, kdo byl ideovým autorem návrhu, protože to byla věc, která časopis opravdu hodně zvýraznila, zviditelnila. Byť první ročníky byly dost amatérské, tak marná sláva, docela to fungovalo a mělo to, nechci říct mediální dopad, ale najednou bylo vidět, že časopis je schopný něčeho navíc. Byly to parádní večírky.

K.U: Kdy se Žebřík posunul na celorepublikovou úroveň?

R.D: Těžko říct, protože v době, kdy jsem přestal mít s Rock Report cokoliv společného, tak si myslím, že to bylo na hraně. Hrály tam zajímavé kapely a už tam byly ochotné jezdit páár holčiny z gramofirem, ale že by to bunzírovalo do celé republiky? Myslím, že to je až plod doby kolem přelomu tisíciletí. Víc by to dokázal precizovat Honza, vždycky na to chodil a zval mě.

K.U: A Rock Report Production?

R.D: Myslím, že to byla přidružená věc, kterou měl Zdeněk s Masíkem, vozili z Německa kazety, a když chtěla kapela nahrát demáč, tak jim to zprodukovali.

K.U: Od kdy měl Rock Report svůj rozhlasový pořad?

R.D: Někdy od podzimu 1992. Myslím, že jakmile FM Plus získalo frekvenci... Jak už to u rádií bývalo, dělali je lidé, kteří byli kamarádi anebo se znali z kapel, koncertů a všichni, co měli zájem něco dělat, se tam nahrnuli. Postupně se samozřejmě získali byznysmeni a přísírkové, kteří s nimi ochotně kopali a nadšenci byli postupně vyházeni. U FM Plus to šlo hodně rychle...

K.U: Vzpomínáte si na skladbu toho pořadu?

R.D: Vůbec. Pravděpodobně se tam pouštěly desky, které někdo zrovna dostal... Obdobně to fungovalo i v rámci hudebního pořadu, který běžel v TV 19, dodneška se toužím dostat aspoň k nějakému dílu, protože to bylo nehorázná sranda.

K.U: Kdy byl ten pořad vysílán?

R.D: Pokud si dobře pamatuji, soukromá televize začala fungovat na přelomu let 1991 a 1992 a první, kdo s ní měl z kulturního polosvěta nějakou vazbu bylo Divadlo Pod Lampou. Tehdejší šéf Ivan Jáchym tam moderoval pořady, které jsou mimochodem částečně dochované, a když měla Lampa předloni pětadvacáté výročí, dělal se z toho naprosto okouzující sestřih. Zároveň

se tam pak nabalil Rock Report a pokoušel se dělat něco jako hudební pořad, myslím, že podle vzoru televizního pořadu Bago, který byl strašně oblíbený a mimochodem hrozně dobrý. Byla to hitparád z klipů, které se zrovna sehnaly – když zrovna firma dotlačila nějaký klip, myslím, že tam fungoval Globus nebo když si nějaká česká kapela natočila klip, tak to odvysílali a do toho se občas udělal rozhovor, ale mám pocit, že to netrvalo moc dlouho.

K.U: Zvýšil rádiový a televizní pořad prodejnost Rock Reportu?

R.D: Asi to nějaký vliv mělo. Pohybujeme se v době... Jestli první číslo mělo náklad osm set výtisků, druhé dvanáct set a třetí taky tak? Pak to odhadem stoupl na tři tisíce, což v té době nebyl žádný zázrak. Na fanzin asi jo, ale na časopis to byla relativně malá čísla.

K.U: Měli jste striktně rozdělené rubriky?

R.D: Myslím, že ne. To byla spíše doména Rock & Popu, který to měl i v tiráži, ale tady se číslo sesypalo a postavilo, jak byli lidé zvyklí – články, na konci recenze. Dohromady to zbouchal jeden člověk a nebyl gestor jednotlivých rubrik. V podstatně prvním řekněme gestorem byl Honza Ernest, protože dělal demáče, které předtím ještě psal někdo jiný, zvláštní postavy, jež jsem nikdy neviděl. Byly tam dvě, tři čísla, a pak zmizely. Když poté začaly demáče od kapela chodit, tak je Honza jako elév sbíral... Vlastně dodneška nevím, kdo Honzu do Rock Reportu přitáhl. Možná mi to někdy vyprávěl, ale člověk si to nepamatuje. Myslím, že za celou moji éru číslo stavěl a četl jeden člověk, což trošku odlišovalo Rock Report od ryze profesionální redakce Rock & Popu.

K.U: Jak se etablovali první fotografové Rock Reportu?

R.D: Myslím, že to byla strašná svépomoc. Dost velkou roli hrál Zdeněk, který fotil a dodneška má snad firmu na focení svateb apod. Následně se fotografové oslovovali. Nevybavuji si, že by tam byl nějaký systematizovaný fotograf, jako byl v Rock & Popu Dan Vojtíšek nebo potom Martin. Bang! měl také své fotografy, a pak byli tací, kteří mezi redakcemi rotovali, ale do Rock Reportu myslím moc nesahali. Až tuším v roce 1995 začal Rock Report využívat služeb fotografa Oldy Teringera, dodnes by mě zajímalo, kam zmizel. Byl velice šikovný, vyznačoval se tím, že měl nějak znetvořenou ruku, ale i s tímhle handicapem dokázal dělat skvělé fotky. Pracoval pro Bang! a pak ho nějakým způsobem přetáhl Rock Report. Nepřetáhl ho úplně, ale hodně pro něj fotil.

K.U: Jak jste získávali fotografie, podkladky pro grafickou úpravu stránek?

R.D: Tehdy se samozřejmě strašně kradlo, aby se to trošku znormalizovalo, musely přijít pobočky, které mají promo fotky a nabízejí je. České kapely se musely naučit promo fotky dělat, spousta z nich to nepochopila dodneška... Obdobně to fungovalo v Rock & Popu, kde se ofotily fotky z Melody Makerů, Rolling Stoneů apod.

K.U: Petr Korál mi vyprávěl úžasnou historku, jak se ho jedna moravská kapela pokusila uplatit, zkoušel to někdo i na vás?

R.D: Nemyslím si, protože proti Korálovi jsem byl úplně čudla. Korál byl pro spoustu lidí a kapel polobůh, byl ochotný psát o jejich příšerných demáčích relativně přívětivá hodnocení a byl strašně akční. Vybavuji si historku, jak se někdy v roce 1995 Ozzy a Potkan pokoušeli pořádat koncerty a rozhodli se, že udělají v Plasích na klasickém zábavovém parketě na místní letní louce koncert skupiny The Sweet. Vypravovali tam z plzeňského autobusového nádraží nějaké busy a my jsme tam jeli právě s Korym<sup>105</sup> a jeho úhlavním spřežencem panem Bohumil Němcem. Sedíme na zadním sedadle, teď tam okolo seděly nějaké máničky a říkaly: „Hele, ty jsi Petr Korál, že jo?“ A Kory říká: „No, jsem.“ „Ty vole, Petr Korál.“ Div že nemlátily čely o koženková sedala: „A ty jsi kdo?“ Kory říká: „To je Bohouš Němec.“ „Ty vole, Bohouš Němec z toho rádia!“ „A hele ten vedle vás, to je kdo?“ „To je Radek Diestler, on píše do Rock Reportu a občas do Rock & Popu.“ (*smích*) Myslím, že je to docela hezká ilustrace... Já jsem byl opravdu úplně nula na to, aby se mě někdo pokoušel odmazávat. Samozřejmě fungovaly modely, že člověk seděl s kapelou v hospodě, dělal s ní rozhovor a oni to pak za něj zatáhli. Když holt byl člověk na koleji, tak mu to občas i prospělo. Ale nějaké korumpování, že by mi platili dovolené nebo posílali flašky, to ne.

K.U: V tiráži prvního a druhého čísla Rock Reportu jste měli uvedené přezdívky, vymýšleli jste si je sami nebo vám tak skutečně například na střední škole říkali?

R.D: Mě tak na gymplu říkali. Jardovi taky, tomu se buď říkalo Harry Satan nebo Harry Kouř. U ostatních si myslím, že to také vyplynulo z jejich prostředí. Byla strašná móda, dávat si přezdívky. Trošku to souviselo s tím, že to bylo velmi módní v metalovém polosvětě, občas to zacházelo do legračních modelů jako ve skupině Thor – kytarista Daniel „Obstaravatel pohřbů Šakal“.

K.U: Jak vznikla přezdívka pana Hudce?

R.D: Mám pocit, že s tím na gympl prostě přišel. Nemyslím, že by mu ji někdo vymyslel, ale najednou mu tak všichni říkali. Nejsem si úplně jistý, jestli by si to některý z našich bývalých spolužáků, když se vidíme na srazech, pamatoval.

K.U: Tak to většinou bývá... Jak si vysvětlujete genderovou nevyváženost hudební publicistiky obecně? Je to dáno tím, že v kapelách povětšinou působí muži?

R.D: Asi pro to nemám žádné vysvětlení. Když člověk přišel do styku s Rock & Popem, tak tam holky vždycky hrály docela významnou roli, ať to byla Koko – Martina Kotrbová, Veruna

---

<sup>105</sup> Petr Korál



Handlířová nebo druhá Veronika. Člověk to takhle nebral. Možná trošku hraje roli, že tahle společenství jsou pánská a holky musí být trošku odolný, aby zkously opičárny, který to přináší.

K.U: Od čeho se odvíjelo navyšování počtu stránek Rock Reportu?

R.D: Speciálně u Rock Reportu to souviselo s tím, jak se časopis cítil v silný kramflecích – teď máme vytvořenou nějakou pozici, popojedeme o pár stránek.

K.U: Stejně to fungovaly s plakáty?

R.D: Spíše to bylo nahodilé. Jestli má mít časopis plakáty nebo ne, na to se moc nehrálo. V Metal Hammerech a podobných časopisech plakáty vycházely, ale myslím, že české časopisy takovou ambicí neměly, protože to nebývalo v Melodii. Ano, vycházely ve slovenském Populáru, ale ten byl vždycky trošku mimo. Nevím, jestli si to úplně přesně pamatuji, ale zdá se mi, že plakát byl doménou polomládežnických, polobulvárních časopisů, které se začaly někdy v roce 1992 objevovat, jako byl například pro náctileté Filip. A my jako rockový časopis s tím kurva nemáme nic společného. V Rock & Popu si nepamatuju jediný plakát, v Bangu taky ne, ale ten na to upřímně řečeno neměl vazbu a ve Sparku taky myslím nebyly.

K.U: Z počátku určitě ne.

R.D: A řekl bych, že v Rock Reportu taky ne. Myslím, že to spíš nepatřil do pravidel toho světa.

K.U: Navazovali jste kontakty i se zahraničním hudebními vydavatelstvími?

R.D: Rock Report myslím ne, byl na to ještě hodně malé pivo. Zahraniční zastoupení velké pětky sem přišlo relativně rychle, takže se to propojilo a v okamžiku, kdy byl časopis trochu v rozletu, měl nějaké ambice, tak už mohl komunikovat s českými předsunutými hlídkami.

K.U: Jak se domlouvala pro Rock Report inzerce?

R.D: Ve všech časopisech to fungovalo stejně, probíhalo to přes českou dceru, s matkou se nekomunikovalo. Navíc byly české pobočky docela rozdavačné i v polo-fanzinech inzerovaly rády, tehdy to pro ně ještě bylo zajímavé. Až někdy na konci devadesátých let zjistily, že inzerce ve Chvilce pro tebe, když to přeženu, je pro ně zajímavější.

K.U: Zasílaly české pobočky hudebních vydavatelství informační listy, které bychom dnes označili za tiskové zprávy?

R.D: Obchody s deskami samozřejmě ne, tam to fungovalo na principu: „Zajím nás tohle, máte to?“ Gramofirmy na to postupně začaly najíždět a velmi vynikal Monitor, který tehdy nabral dívčinu Marcelu Vavřichovou, poté byla krátce manželkou Vladimíra Kočandrleho, pak po různých peripetiích z firmy odešla a zase se teď myslím vrátila, i když už to není Monitor, jaký býval. Marcela začala pěstovat model newsletterů, kde psala zprávy o svých domácích interpretech a kdyby se dnes sesbíraly dohromady, tak jsou to výborné krátké zprávy o tom, co jejich koně dělaly. Navíc se psaly bez nějakých omezení, byly občas pěkně zdivočelé. A

postupně to od nich přebraly další firmy a už to byly klasické tiskové zprávy. Pak měly firmy vlastně bulletiny – jednou za měsíc udělaly přehled desek, hitparádu, kde se jim objevovaly kapely, informace o kapelách apod.

K.U: Pořádali i tiskové konference?

R.D: Určitě.

K.U: Vozila hudební vydavatelství kapely na tiskové konference i mimo koncertní turné například poté, co vydala nové album?

R.D: Určitě. Spíše se to vždycky spojovalo s koncertem a více méně bylo pravidlem, že když se jelo turné po desce, tak i české koncertní agentury byly natolik schopné, že sem dokázaly kapely přitáhnout a udělat z Prahy pevnou součást koncertního provozu. Každopádně se zhusta stávalo, že i pokud jeli promo turné, tak lidé dokázali dotáhnout nějakou kapelu do Prahy. Největší bizarnost se v tomhle ohledu povedla Monitoru, který v roce 1996 přitáhl Kelly Family a udělal strašné davové spuštění před hotel v Pařížské, kde nocovali. Kočandrle<sup>106</sup> o tom dodnes vypráví několik povedených, byť poněkud nechutných historek. Také fungoval model, že když udělali třeba zlatou desku, předávala se jim tady. Pamatuju si, že někdy v roce 1994 sem přivezli Rogera Taylora z Queen a zorganizovali mu dvoudenní mecheche. Monitor mu v Kaprovce u Karlova mostu udělal v divadle, která tam tehdy bylo, večer, kde mu předváděl smetánku vlastních interpretů a na Taylorovi bylo vidět, jak ho to strašně nebaví. Pak s ním udělali tiskovku v Opletalově ulici, kde mu předali desku, odpověděl na nějaké dotazy a pravděpodobně s velkým ulehčením odjel pryč. Mimo jiné jsem se sem tam poprvé seznámil s fenoménem tzv. holubí letky, protože přišel jeden z černých holubářů, na začátku tiskovky usnul, pak se někdy ve třetí čtvrtině tiskovky probudil a říkal: „Už přišlo občerstvení, už jsou chlebičky?“.

K.U: Kdy jste založili PopMuseum?

R.D: To souviselo se seriálem Bigbít, který se natáčel v letech 1995 až 1997. Zprv se tam dalo dohromady několik lidí kolem Aleše Opekara, také hudebního publicisty, který byl první hudební historik. Tehdy dělal v Ústavu pro hudební vědu Akademie věd, zabýval se tím, že dělal první průzkum, který pak vložil do Bigbítu a furt měl ideu, že založí muzeum a hledal lidi, kteří by to udělali s ním. Přemluvil produkčního pořadu Lexu Guhu, slavnou televizní figuru, potom archiváře pořadu Hraboše<sup>107</sup>, mě... Začali jsme se scházet, hledali jsme místo a v roce 2000 jsme Popmusem otevřeli tehdy ještě na Malé Straně tam, kde je dnes Divadlo Na Prádle. Tam nás vyplavila velká voda, což upřímně řečeno vyřešilo věci, které by nastaly asi krátce

---

<sup>106</sup> Vladimír Kočandrle ml.

<sup>107</sup> Petr Hrabalík zvaný Hraboš

poté, protože divadlo se nás odtamtud pokoušelo vyštípat, takže jsme se dva roky plácali, měli depozitář v Počernicích, dělali nějaké výstavy ve Vagonu, a pak jsme si našli ten Kaštan. Spojili jsme se s Unijazzem a tam jsme vlastně dodneška. Moc dodnes nechápu, co se tam vytvořilo... Jsem taková parta, co se baví o práci, jeden větší kopyto než druhý, ale přitom to nějak neuvěřitelně všechno funguje a někteří lidé si o nás myslí, kdo ví, jací jsme profesionálové. Děláme si tři, čtyři výstavy do roka, sbírkovou činnost, zpřístupňujeme věci badatelům a velmi dobře se přitom bavíme.

K.U: Jsem velmi vděčná panu Korálovi, že mi o Popmuseu řekl a odkázal mě na vás, neboť do té doby jsem výtisky Rock Reporty sháněla marně.

R.D: Jak ty věci vznikaly strašně dynamicky a bez toho, že by za sebou měly zanechávat nějakou stopu... Na odevzdávání povinného výtisku knihovnám všichni s výjimkou Rock & Popu kašlali ve velkém, vlastně ještě Bang! to dělal. Rock Report to měl úplně na salámu a vůbec nemluvím o těch opravdu metalových fanzinech.

K.U: Vzpomínáte si, kdy se to začalo lámat, že jste knihovnám povinné výtisky zasílali anebo je po redakci vyžadovali?

R.D: V případě Rock Reportu by se to dalo poznat podle toho, od kterého čísla jej má Státní vědecká knihovna, ta byla vždycky velmi agilní. Já to vlastně nevím, protože jsem čísla buď dostal v redakci nebo mi je nosil právě Honza. Někdy od roku 2002 mě to přestalo zajímat natolik, že jsem to sbírat přestal.

Když jsem se pokoušel některé věci o Rock Reportu vybavit, říkal jsem si, je opravdu strašná škola, že člověk neměl čas si zaznamenávat všechny drby, které se kolem toho točily. V mnoha ohledech to byl naprosto obskurní polosvět.

K.U: Snažili jste se psát vedle oblíbených interpretů také o těch, kteří byli před listopadovou revolucí zakázáni?

R.D: Myslím, že v Rock Reportu tahle potřeba extra nebyla. Časopis začal vycházet v období, kdy už nebylo na pořadu omílání příběhů, jak byla nějaká kapela zakázaná apod. Fungovalo to v roce 1990. V roce 1991 už lidi zajímaly jiné věci, ale občas se to až po letech promítlo, když se například dělaly seriály. Což byla petričkovina, byl na ně zvyklý z Bangu, kde měl seriály typu *Smrt si říkal rock'n'roll*, pak něco takového vycházelo i v Rock Reportu. Takže se třeba psalo o Lád'ovi Padrůnkovi, který si zažil vosery s Jazz Q, Etc apod. Takhle nějak to rezonovalo, ale hagiografie českého undergroundu tam fakt nejela. Až vlastně po mnoha letech v roce 2007 nebo 2008, pokud si dobře pamatuji, vycházel seriál o českém punku a ten toho bylo samozřejmě plný.